

ഫിചർ 9

എവിടെപ്പോയി ആ കിളിയൊച്ചകൾ
ശ്രീ. സലാം കാരശ്ശേരി

11

മറ്റൊരു കൊടുങ്കാറ്റിനു മുമ്പ്
ശ്രീ. ഇന്ദ്രബാബു

റിപ്പോർട്ട് 5

ഇന്ദിരാഗാന്ധി ചിരിച്ചിട്ടെന്ത്?
സ്റ്റാഫ് ലേഖകൻ

7

റാവുവിന്റെ ഡൽഹി ദർബാർ
വൽസാ മണി

8

കോൺഗ്രസ് സംസ്കാരത്തിനു
വീണ്ടും നന്ദി
ശ്രീ. ടി.എൻ. ഗോപകുമാർ

14

നരബലിയുടെ നാളുകൾ
ശ്രീ. എം.ടി. നീലമ്പൂർ

18

ഭരണത്തിന്റെ മുന്നാം പിറന്നാളിൽ
ഒരു ബലാൽസംഗം
ശ്രീ. വി. ജയകുമാർ

19

ശബ്ദിക്കുന്ന കലപ്പയ്യമായി ഒരാൾ
സ്റ്റാഫ് ലേഖകൻ

കഥ 31

ആകാശയാനം
ശ്രീ. കെ.കെ. രമേഷ്

34

ഒരു അംബാസഡർ കാറിന്റെ കഥ
ശ്രീ. ടി.കെ. രാധാകൃഷ്ണൻ

51

കൊച്ചിൻ ജോക്സ്
ശ്രീ. സുകുമാർ

നോവൽ 37

എല്ലാം ഒന്നു തുറന്നു പറയാൻ.
ശ്രീ. ജി.എൻ. പണിക്കർ

കവിത 41

പാതിക്കിനാവ്
ശ്രീ. മുല്ലനേഴി

സ്പെഷ്യൽ റിപ്പോർട്ട് 20

കൂട്ടനാടിന്റെ കണ്ണീർ
കേരളത്തിന്റെ നെല്ലായായ കൂട്ടനാട് നേരിടുന്ന
പ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി സമഗ്രമായി
പരിശോധിക്കുകയാണ് ശ്രീ. ശ്രീനാഥും ശ്രീ.
ജോസഫ് ആന്റണിയും.

ലേഖനം 28

ആദ്യത്തെ വെടി
ശ്രീ. എൻ.എൻ. പിള്ള

42

അർത്ഥത്തിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യം
ശ്രീ. പ്രസന്നരാജൻ

45

മതവും രാഷ്ട്രീയവും
ശ്രീ. നിത്യചൈതന്യത്തി

49

ഭാരതീയ സാംസ്കാരിക പാരമ്പര്യം
ശ്രീ. എൻ.ഇ. ബാലറാം

52

പ്രകൃതിയിലെ കൃഷ്ണസാരമിഴികൾ
ശ്രീ. ആഷാമേനോൻ

കലാകൗമുദി

983

ജൂലൈ 17, 1994

വില: 5 രൂപ

44

ഡാം
ശ്രീ. സി.എസ്. ജയചന്ദ്രൻ

55

ശ്രീമദ് ഭാഗവതം
പദ്മഭാഷ: ശ്രീ. അക്കിത്തം

ജീവചരിത്രം 25

ഒരു ബോൾഷെവികിന്റെ
ജീവിതത്തിൽനിന്ന്
ശ്രീ എ.വി. അനിൽകുമാർ

57

പൊരിഞ്ഞ പോരാട്ടത്തിനിടയിൽ
എയർ കമ്മഡോർ എസ്. നായർ (റിട്ട)

58

മോക്ഷം തേടുന്ന പ്രേതങ്ങൾ
ശ്രീ. ടി.ജെ.എസ്. ജോർജ്ജ്

59

പുഴയുടെ ദൈവശാസ്ത്രം
ശ്രീ. ഇ.എം. ജോസ്

60

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ
സ്റ്റാഫ് ലേഖകൻ

61

സാഹിത്യവാഹനം
ശ്രീ. എം. കൃഷ്ണൻനായർ

66

വെള്ളിയാഴ്ച മുതൽ വെള്ളിയാഴ്ച വരെ
സ്റ്റാഫ് ലേഖകൻ

മുഖച്ഛിത്രം

കൂട്ടനാടിന്റെ മനമുഖം

ഷ്ട്രിയത്തിന് ധൈര്യം നൽകുന്നതിനും ധർമ്മത്തിനും ആയ തലങ്ങളിലൂടെ വിശ്വാസക്കാരനല്ല രാമറാവു. അദ്ദേഹം മന്ത്രതന്ത്രാദികളുടെയും വേഷങ്ങളുടെയും ഉപാസകനാണ്.

രാമറാവുവിന്റെ ജനലക്ഷ്യങ്ങളിൽ വലിയൊരു വിഭാഗം സ്ത്രീകളാണ്. മഹിളകൾ തന്നെ കൈയൊഴിയുമോ എന്നു ഭയപ്പെടുന്നുണ്ട് രാമറാവു. സ്ത്രീ എൻ.ടി.ആറിന് സീതയും വ്യന്ദാവന രാധികയും ഗൃഹലക്ഷ്മിയും ഗൃഹദീപവുമൊക്കെയാണ്. ആധുനികമായ സ്ത്രീസങ്കല്പങ്ങളോ സ്ത്രീ വിമോചനത്തിന്റെ ആശയങ്ങളോ ഉള്ളവരൊന്നുമല്ല തെലുങ്കുദേശത്തിന്റെ കാധറി സത്തിൽപ്പെട്ട സ്ത്രീകൾ. അവർ നേതാവിന്റെ ഉരുളുന്ന തേരിനു പിറകേ അണിയണിയായി നിൽക്കുന്ന വ്യന്ദാവന രാധികയും ഗൃഹദീപങ്ങളും മാത്രമാണ്. പക്ഷേ പണ്ടത്തെ പോലെ കാടുകളാൽ കഴിയുന്ന ഒരു പെൺപട ഇന്ന് രാമറാവുവിന്റെ പിന്നിലില്ല. സ്ത്രീകൾ രാമറാവുവിന് ഭാഗ്യചിഹ്നങ്ങളാണ്. ആ ഭാഗ്യചിഹ്നങ്ങളിലെ നക്ഷത്രമായിട്ടാണ് പുതിയ ഭാര്യ ലക്ഷ്മീപാർവതിയെ അദ്ദേഹം കരുതുന്നത്. ആ നക്ഷത്രശോഭയിലേക്ക് പുതിയ മഹിളാശക്തി തിരയപ്പെടുത്തുമെന്ന് രാമറാവു കരുതുന്നു. രാമറാവുവിന്റെ രാമനും കൃഷ്ണനും ഏറ്റവും പുതിയ തലമുറയിൽപ്പെട്ട സ്ത്രീകളുടെ മനസ്സിലില്ല. ഈ അറിവാണ് രാമറാവുവിനെ കലയാണത്തിലേക്കു നയിച്ചത്. തന്റെ ജീവചരിത്രമെഴുതാൻ വന്ന മറ്റൊരാളുടെ ഭാര്യയായിരുന്ന ലക്ഷ്മീപാർവതിയെ രാമറാവു വേളികഴിച്ച് തികഞ്ഞ ലക്ഷ്യങ്ങളോടെയാണ്. രാമറാവുവിന്റെ സ്നേഹം അങ്ങനെയാണ്. തെലുങ്കുദേശ മഹിളകളെ ലക്ഷ്മീപാർവതിയുടെ കൂടക്കീഴിൽ നിർത്തണം. രാമറാവുവും ലക്ഷ്മീപാർവതിയും ഇന്ന് തെലുങ്കുദേശത്തിന്റെ അംഗീകാരമുള്ള സമ്പൂർണ്ണ ദമ്പതികളാണ്. ഇന്ദിരാഗാന്ധി ഇന്നുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ രാമറാവു-ലക്ഷ്മീപാർവതി ദമ്പതികളുടെ കലയാണ ഫോട്ടോയിലേക്കു നോക്കി ചിരിക്കുമായിരുന്നു. പക്ഷേ ഇന്ദിരാഗാന്ധി അങ്ങനെ ചിരിക്കുന്നതിലൊന്നും കാര്യമില്ല. ഏതു മാർഗ്ഗവും ഏതു വേഷവും ഏതു തന്ത്രവും തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നയാളാണ് രാമറാവു. കലയാണഫോട്ടോയിലല്ല രാമറാവുവും ലക്ഷ്മീപാർവതിയും നിറഞ്ഞു നിൽക്കാൻ പോകുന്നത്. ആ കലയാണഫോട്ടോയിൽനിന്ന് ലക്ഷ്മീപാർവതിയെ രാമറാവു വരാതിരിക്കുന്ന തിരഞ്ഞെടുപ്പിന്റെ ജനമർദ്ദത്തിലേക്കിറക്കിവിട്ടു.

ലക്ഷ്മീപാർവതി ഭാഗ്യവതിയാണ്. രാമറാവുവിന്റെ ജീവിതത്തിലേക്കു വച്ച വലതു കാൽ ഒരു നാടിന്റെ ഹൃദയം ഏറ്റുവാങ്ങാൻ പോകുന്നു. വരുന്ന തിരഞ്ഞെടുപ്പോടുകൂടി ലക്ഷ്മീപാർവതിയെ തന്റെ പിൻഗാമിയായി തെലുങ്കുദേശത്തിൽ രാമറാവു പ്രതിഷ്ഠിക്കുകതന്നെ ചെയ്യും. രാമറാവുവിനുശേഷം തെലുങ്കുദേശത്തിന്റെ നേതാവായിത്തീരാൻ പോകുന്ന, തെലുങ്കുരുടെ 'അമ്മയാറാ' കാൻ

ലക്ഷ്മീ പാർവതിയും എൻ.ടി.ആറും

പോകുന്ന ലക്ഷ്മീപാർവതി അനുഷ്ഠിച്ച ഏക ത്യാഗം തന്റെ ഭർത്താവിനെ ഉപേക്ഷിച്ച് രാമറാവുവിന്റെ സഹധർമ്മിണിയായിത്തീർന്നുവെന്നതുമാത്രമാണ്. തങ്ങളുടെ നേതാവിനുവേണ്ടി ലക്ഷ്മീപാർവതി അനുഷ്ഠിച്ച ത്യാഗത്തിന് തെലുങ്കുദേശം കൊടുക്കേണ്ടിവന്ന വിലയെക്കുറിച്ചൊർത്തും ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെയൊരു അഭിപ്രായം ഇതായിരുന്നു.

പെൺ പോരാട്ടം

തെലുങ്കുദേശം പാർട്ടിയിലെ ഏറ്റവും ഒടുവിലത്തെ രാഷ്ട്രീയ സംഭവം ഒരു പെൺപോരാട്ടം. ഈ പെൺപോരാട്ടം തുടങ്ങിയിട്ട് കുറേമാസങ്ങളായി. രേണുകാചാധരിയും ലക്ഷ്മീപാർവതിയും തമ്മിലുള്ള ഈ പെൺപോരാട്ടം തുടങ്ങിയിട്ട് കുറേ മാസങ്ങളായി. രേണുകാചാധരിയും ലക്ഷ്മീപാർവതിയും തമ്മിലുള്ള ഈ പെൺപോർ രാമറാവു നേരിട്ടത് രേണുകാചാധരിയെ പുറത്താക്കിക്കൊണ്ടാണ്. രേണുകയുടെ പോർ ലക്ഷ്മീയുമായിട്ടാണെന്നു കേൾക്കാം. രേണുക പുറത്തുപോയത് രേണുക-ലക്ഷ്മീ യുദ്ധത്തിന്റെ പേരിലല്ല. അവിടെയും രാമറാവു തന്റെ താത്ത്വിക വിദ്യകൾ പ്രയോഗിച്ചു. തലമുതിർന്ന ചില നേതാക്കളെ രേണുകയ്ക്കെതിരെ ഇളക്കിവിട്ടു. രേണുക അവരെ യൊക്കെ തെറി വിളിക്കുകയും ചെയ്തു. അവരോട് മാപ്പു പറയാൻ രാമറാവു രേണുകയ്ക്ക് ഉത്തരവിട്ടു. രേണുക അതനുസരിച്ചില്ല. തെലുങ്കുദേശത്തിലെ തിളപ്പുള്ള സുന്ദരിയാണ് മാധം. മാധത്തിന്റെ രൂപഭാവവും

ശബ്ദയുക്തവും ഡൽഹിക്കുപോലും സുപരിചിതമാണ്. ഒരുപെട്ട നാവ്, ആകർഷകമായ സൗന്ദര്യം, മഹിളകളുടെ ആരാധനാപാത്രം, എതിരാളികൾപോലും ആശിക്കുന്ന തിളക്കമാർന്ന മുഖം. പക്ഷേ, ഇങ്ങനെയെല്ലാമുള്ള രേണുകയെ ലക്ഷ്മീപാർവതിക്കിഷ്ടമല്ല. ലക്ഷ്മീപാർവതിക്ക് തന്നോട് കടുത്ത അസുയയാണെന്ന് രേണുക നേരത്തേ പാർട്ടി വൃത്തങ്ങളിൽ പറഞ്ഞുതുടങ്ങിയിരുന്നു.

ലക്ഷ്മീപാർവതിക്കെതിരെ

ലക്ഷ്മീപാർവതിക്ക് രേണുക കൈയടക്കി വച്ചിരിക്കുന്ന തെലുങ്കുദേശ മഹിളകളുടെ നേതാവാണ്. രേണുക തടസ്സമാണ്. രേണുകയെ തന്റെ പിന്നിലല്ലാതെ മുന്നിലിനി നടത്തിക്കൂടാ. രാമറാവുവിന്റെ സഹധർമ്മിണി സ്ഥാനത്തു നിന്നുകൊണ്ട് രേണുകയ്ക്കെതിരെ വളരെ വേഗം ശക്തിയാർജ്ജിക്കാൻ ലക്ഷ്മീപാർവതിക്ക് കഴിഞ്ഞു. തന്റെ പുതിയ ഭാര്യയെ അംഗീകരിക്കാത്തവരെ രാമറാവുവും വെറുത്തുതുടങ്ങി. നേതാക്കൾ ലക്ഷ്മീ പാർവതിക്കു ചുറ്റും ഓടിക്കൂടി. മഹിളായോഗങ്ങളുടെ പട്ടാമ്പി ഫോറങ്ങളിൽ നിന്ന് രേണുക-ലക്ഷ്മീയുദ്ധം തുടങ്ങി. അങ്ങനെയുള്ള കൊച്ചു കൊച്ചു യുദ്ധങ്ങളിൽ കാഞ്ചിപുരം പട്ടിൽ പൊതിഞ്ഞ ലക്ഷ്മീ പാർവതിയുടെ മുന്നിൽ തോറ്റുതുടങ്ങി.

രേണുകയുടെ ഗ്ലാമർ തകർക്കാൻവേണ്ടി ലക്ഷ്മീപാർവതി ആവിഷ്കരിച്ച കൃത്യമായ വിജയമാണ് രേണുകയെ പാർട്ടിയിൽ നിന്നു വലിച്ചെറിയാൻ കഴിഞ്ഞത്. രേണുകയ്ക്ക് ഇന്നുണ്ടുള്ള ഇടയിലുള്ള വർദ്ധിച്ച സാധിനവും ഗ്ലാമറും രാമറാവുവിനെയും അലട്ടുന്ന ഒരു വിഷയമായിരുന്നു. നേതാവായ ലക്ഷ്മീ പാർവതിയുടെ രാഷ്ട്രീയ മോഹം കൂടിയായപ്പോൾ രാമറാവു രേണുകയെ ഒതുക്കാൻതന്നെ തീരുമാനിച്ചു. രേണുകയുടെ ശക്തി അവരുടെ എങ്ങോട്ടും കൃതിക്കുന്ന നാവാണ്. ആ നാവിലെ തീപ്പന്തത്തിനു നേരെയെന്ന് രാമറാവു തന്റെ മാന്ത്രിക-താന്ത്രിക നീതിബോധം കൊണ്ടാഞ്ഞുവീശി. പാർട്ടിയുടെ ഉന്നതനേതാക്കന്മാരെ അസഭ്യശൈലിയിൽ ശകാരിച്ചു എന്നതാണല്ലോ രേണുക ചെയ്ത കുറ്റം. ലക്ഷ്മീ പാർവതി രംഗപ്രവേശം ചെയ്യുന്നതിനു മുമ്പാകെ രേണുകയുടെ വായിലെ അസഭ്യ ശൈലി തെലുങ്കുദേശത്തിന്റെ മുതൽക്കൂട്ടായിരുന്നു. രേണുകയുടെ പ്രസംഗങ്ങൾക്കിടയിലെ തെറിപ്രയോഗങ്ങളും നിയന്ത്രണമില്ലാത്ത ശൈലിയും പാർട്ടിയിലേക്ക് ആളെ കൂട്ടുകയും പാർട്ടിക്ക് നവോന്മേഷം പകരുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. രേണുകയുടെ സാധിനവും നാവു തെലുങ്കുദേശം പ്രയോജനപ്പെടുത്തുമ്പോഴും ഇത് പുരയ്ക്കുമെന്ന് ചായുന്ന മരമാണെന്ന് രാമറാവുവിനറിയാമായിരുന്നു. ആ മരം വെട്ടിവിഴ്ത്താൻ പററിയ സന്ദർഭം കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു രാമറാവു.

രാമറാവുവിന്റെ വാർദ്ധക്യത്തിലെ

കലയാണം ഇഷ്ടപ്പെടാത്ത നിരവധി നേതാക്കളും അനുയായികളുമുണ്ട് തെലുങ്കുദേശം പാർട്ടിയിൽ. അവരുടെ വികാരവും അമർഷവും പരസ്യമായി പങ്കിട്ടു രേണുകാചാധരി. രാമറാവുവിന്റെ കലയാണക്കാലത്തുതന്നെ ലക്ഷ്മീപാർവതിയുമായി രേണുക ഇടഞ്ഞു. ദുഃഖിതനായ രാമറാവു നേതാക്കളോടും അനുയായികളോടും പറഞ്ഞു-വ്യക്തമായ എന്റെ പരിചരിക്കാനും കഞ്ഞിവച്ചുതാനുമാണ് ലക്ഷ്മീപാർവതിയെ ഞാൻ കലയാണം കഴിച്ചത്.

രേണുകമാത്രം ഇത് ചെവികൊള്ളുന്നില്ല എന്ന് രാമറാവു ലക്ഷ്മീപാർവതി ദമ്പതികൾക്ക് മനസ്സിലായി. രാമറാവുവിന്റെ വാർദ്ധക്യസഹജമായ മധുവിധുവിന്റെ നാളുകളിൽത്തന്നെ ലക്ഷ്മീപാർവതി രേണുകയ്ക്കെതിരെയുള്ള യുദ്ധം തുടങ്ങി. പാർട്ടി നേതൃത്വത്തിന്റെ പിൻബലത്തോടെ ലക്ഷ്മീപാർവതി വിജയിക്കുകയും ചെയ്തു. സഹധർമ്മിണിയെ തന്റെ രാഷ്ട്രീയ പിൻഗാമിയായി സ്ഥാപിക്കാനുള്ള രാമറാവുവിന്റെ ആദ്യ പരിശ്രമം വിജയിച്ചു. സംസ്കൃതമറിയാന ഈ പാർവതിയായിരിക്കും തെലുങ്കുദേശത്തിന്റെ ഭാവിയിലെ അമ്മയാർ. രേണുക മോഹിച്ചത് പാർവതി തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. രേണു സ്ത്രീകൾ നടത്തുന്ന പോരിനടിയിലാണ് ഇപ്പോൾ തെലുങ്കുദേശം. ഈ പോരാട്ടം ഇനി വരുമാനങ്ങളിൽ തെലുങ്കുദേശത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയം. രേണു പെണ്ണുങ്ങളുടെ പോർ താങ്ങുന്നതിനിടയിലും തെലുങ്കുദേശം പടർമടിച്ചു മുന്നേറിക്കൊണ്ടിരിക്കുകതന്നെ ചെയ്യും.

രാമറാവുവിന്റെയും തെലുങ്കുദേശം നേതാക്കളുടെയും പല രഹസ്യങ്ങളും തന്റെ കൈവശമുണ്ടെന്നും അതെല്ലാം പുറത്തു വിടുമെന്നും രേണുക പറയുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ ഇതൊന്നും രാമറാവുവിനെ ബാധിക്കില്ല. മഹാത്മ്യശാലിയായ രാമറാവു ലജ്ജിക്കാനും പൾച്ചാത്തപ്പിക്കാനും അറിഞ്ഞുകൂടാത്ത നേതാവാണ്. രേണുകയ്ക്ക് നഷ്ടപ്പെട്ടത് നഷ്ടപ്പെട്ടതുതന്നെ. രേണുകയ്ക്ക് ആന്ധ്രയിലെ രാഷ്ട്രീയത്തിൽ നഷ്ടപ്പെട്ടത് നരസിംഹ റാവുവിനോ കാൻഷിറാമിനോ തിരിച്ചുകൊടുക്കാൻ കഴിയില്ല. രേണുകയുടെ നാവിലെ വികട സരസ്വതിയെ മറ്റൊരു കക്ഷിക്കും താങ്ങാനാവില്ല.

രാമറാവു അതിശക്തമായിത്തന്നെ തിരിച്ചുവരാനാണ് സാധ്യത. തെലുങ്കുദേശവും രാമറാവുവും ഈ തിരിച്ചുവരവ് പൂർണ്ണമായും വിശ്വസിക്കുന്നുണ്ട്. ആ നിലയ്ക്ക് രേണുകയുടെ കൂടെ പോകാൻ ആളുകളുണ്ടാവില്ല. തെലുങ്കുദേശത്തിന് ആന്ധ്രയുടെ ഭരണമാണു വേണ്ടത്; രേണുകയല്ല.

ഇന്ദിരാഗാന്ധി സർഗ്ഗത്തിലിരുന്നു രാമറാവുവിനെ നോക്കി ചിരിക്കുന്നുണ്ടാവണം. രേണുകയേയും ലക്ഷ്മീപാർവതിയേയും നോക്കി ചിരിക്കുന്നുണ്ടാവണം. ഇന്ദിരയുടെ ആ ചിരി രാഷ്ട്രീയ ശക്തിയാക്കി മാറ്റാൻ ആന്ധ്രയിലെ കോൺഗ്രസ്സുകാർക്ക് കഴിഞ്ഞില്ല എന്ന സത്യവുമുണ്ട്.

വത്സാമണി

റാവുവിന്റെ ഡൽഹിദർബാർ ഭരണം

രേണു പ്രമുഖരുടെ ഇന്ന് മദിനാപ്രവാഹമായി ഇക്കഴിഞ്ഞ ആഴ്ചയിലെ പ്രധാന വിശേഷം. മുൻ പ്രധാനമന്ത്രി വി.പി. സിംഗിന്റെയും പ്രധാനമന്ത്രി പി.വി. നരസിംഹറാവുവിന്റെയും ഇന്ന് മദിനാപ്രവാഹങ്ങൾ. വി.പിയുടെ രാഷ്ട്രീയജീവിതത്തിന്റെ രജതജൂബിലി കൂടിയിരുന്നു ഈ മാസം. 1931 ജൂൺ 25-ന് വി.പി. സിംഗ് ജനിച്ചു. 1955 ജൂൺ 25-ന് സീതാദേവിയെ വിവാഹം കഴിച്ചു. 1969 ജൂൺ 25-ന് യു.പി നിയമസഭയിലേക്ക് അദ്ദേഹം തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു. പിളർപ്പുകൾക്കും ചേർമാനുകളുടെയും ഇടയ്ക്കുകിടന്ന് ഇന്നുതാഴെ ഒന്നിരിക്കുകൊള്ളുന്നതിനാൽ വി.പി. സിംഗ് ഇന്ന് മദിനാ കൊണ്ടാടാൻ ആർക്കും സാധകാര്യം കിട്ടിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ നരസിംഹ റാവുവിന്റെ ഇന്ന് മദിനാപ്രവാഹങ്ങൾ അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ ഒരു ആഘോഷംതന്നെയായിരുന്നു. ജൂൺ 29. കണ്ണൂരിലുള്ള കൊടിത്തോരണങ്ങൾകൊണ്ട് അലങ്കരിച്ച ഡൽഹിയെ കണികണ്ടുകൊണ്ടാണ്. കൊണാട്ട് പള്ളിയിൽ റാവുവിന്റെ കുറുൻ കട്ടത്ത്. എങ്ങും പോസ്റ്ററുകളും ബാനറുകളും. ജൂൺ 21-നായിരുന്നല്ലോ റാവു മന്ത്രിസഭയുടെ മൂന്നാം വാർഷികം. ഭരണനേട്ടങ്ങൾ വിളമ്പാനും ഇന്ന് മദിനാപ്രവാഹം ഒരവസരമായി. ഡൽഹി പി.സി.സി.യായിരുന്നു ആഘോഷങ്ങൾ നടത്തിയത്. 'പാവപ്പെട്ടവന്റെ ദിവസം' മെന്ന

പേരിട്ട റാവുവിന്റെ ഇന്ന് മദിനാ കൊണ്ടാടാൻ ലക്ഷക്കണക്കിനു രൂപ ചെലവായിയത് ഒരു വിരോധാഭാസമായി ആർ.കെ. ധവാനും, പുതിയ രാഷ്ട്രീയ താരമായ ബ്രിജ് മോഹൻ ബാവയുമായിരുന്നു ഈ പരിപാടികളുടെ സുതാരന്മാർ. ഇന്ന് മദിനാപ്രവാഹങ്ങൾ അങ്ങുന്നതിനായി തൽക്കോത്താൻ സ്നേഹിയം പുതുക്കാനും പതിനായിരം ലഡ്ഡുവിനും നൂറു ടെമ്പോകൾക്കും ബസ്സുകൾക്കും വേണ്ടിവന്ന പണം ആരുടെ കൈയിൽനിന്നായിരുന്നു? ഇന്ന് മദിനാ രാവിലേതന്നെ പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ ഔദ്യോഗിക വസതിയിലേക്ക് ആരാധകരുടെ പ്രവാഹമായിരുന്നു. അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ, മുഗളസാമ്രാജ്യകാലത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ദർബാർതന്നെ അവിടെ അരങ്ങേറി. ഔദ്യോഗികവസതിയുടെ മുൻപിലൊരു മരത്തണലിൽ, അലസവിശ്വസ്ത മന്ദിരമേന്മാരുടെ ഇരുന്ന റാവുവിന്റെ ചിത്രങ്ങൾ ഫോട്ടോഗ്രാഫർമാർ വളഞ്ഞുനിന്ന് എടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇതിനിടയിൽ എഴുപത്തേഴുകാരായ സീതാറാം കേസരി പുല്ലെണ്ണമായത്തി. എഴുപത്തഞ്ചുകാരായ റാവുവിന്റെ കാലിൽ സ്പർശിച്ച് പ്രണാമം അർപ്പിച്ച കേസരിയുടെ രൂപം അതു കണ്ടു നിന്നവരൊന്നും ഒരിക്കലും മറക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പുല്ലേയും സാഷ്ടാംഗപ്രണാമം നടത്തിയാണ് ആദ്യവിന് ഇന്ന് മദിനാശംസ അർപ്പിച്ചത്. ഒരു കൂസലുമില്ലാതെ അതെല്ലാം അദ്ദേഹം സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

നരസിംഹ റാവുവിന് ഇന്ന് മദിനാശംസ അർപ്പിക്കാൻ

ടി.എൻ. ഗോപകുമാർ

ഉമ്മൻചാണ്ടി ഇന്നത്തെ സാധാരണ കോൺഗ്രസ്സ് നേതാക്കളിൽനിന്ന് കുറച്ചു വ്യത്യസ്തനായതുകൊണ്ടാണ് മന്ത്രിസ്ഥാനം രാജിവച്ചത്. പക്ഷേ പതിനാറു കൊല്ലം മുമ്പ്, ഏതാണ്ട് ഇത്തരം കാരണങ്ങളോടെ മുഖ്യമന്ത്രിസ്ഥാനം രാജിവച്ച എ.കെ.ആന്റണി അതുവഴി കൈവരിച്ചുവെന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന കോൺഗ്രസ്സ് സംസ്കാരത്തിന്റെ പുനരുദ്യാരണം ഇന്ന് കെ.മുരളീധരൻ എന്ന ഒരു ചെറുപ്പക്കാരന്റെ മുമ്പിൽ പുതിയ യാചനകളുമായി നില്ക്കുന്നു.

ഞങ്ങൾ—പത്രപ്രവർത്തകരും പത്രപ്രവർത്തകരല്ലാത്ത പാക്തിക്കാരും—പൊതുവേ നന്നായില്ലാത്തവരാണ്. മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ ഈ ലോകം ഞങ്ങൾ ഭരിക്കുന്നുവെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നവരാണ്. ഞങ്ങൾ വലിയ ബുദ്ധിമാന്മാരാണെന്ന് ഉറപ്പുള്ളവരാണ്. ആ വിഷയത്തിന്മേൽ ഞങ്ങൾ സാധാരണഗതിയിൽ ഒരു ചർച്ചയും അനുവദിക്കാറില്ല. “ആണോ, കണ്ടോളാം”—ഇതാണ് ഞങ്ങളുടെ ശൈലി. പക്ഷേ, ഞങ്ങളുടെ തൊഴിൽ നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകാൻ രാഷ്ട്രീയ നേതാക്കൾ ചെയ്യുന്ന വലിയ സഹായത്തിന് ആരെങ്കിലും ഇടയ്ക്കു നന്നിരിക്കുമെന്ന് ഞങ്ങൾക്കറിയാം. അതിനായാണ് ഈ കുറിപ്പ്. ചില വലിയ മനുഷ്യരുടെ ജീവിത കഥകൾ കൂട്ടിയിണക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു കഥപറച്ചിൽ മാത്രമാണ് ചരിത്രം എന്നാണു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതുപോലെ ചില കോൺഗ്രസ്സ് നേതാക്കളുടെ നാടകങ്ങളിലൂടെ മാത്രം തൊഴിൽ വളർച്ച നടക്കാൻ ഞങ്ങൾക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുശേഷം അർത്ഥശൂന്യമായ ഒരു കോൺഗ്രസ്സ് ചരിത്രം

കോൺഗ്രസ്സ് സംസ്കാരത്തിനു വീണ്ടുംനന്ദി

ത്തിന്റെ അപഹാസ്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്ന പുതിയ നാടകങ്ങളുടെ ഏറ്റവുമൊടുവിലത്തെ അർദ്ധമായ നല്കിയതിന് ഉമ്മൻചാണ്ടിക്കു നന്ദി. ആ നാടകത്തിന്റെ ഒട്ടേറെ സംവിധായകരോടും നിർമ്മാതാവാക കരുണാകരനോടും ഞങ്ങളുടെ ബാർദ്ദയത തുടക്കത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

ഉമ്മൻചാണ്ടി ഇന്നത്തെ സാധാരണ കോൺഗ്രസ്സ് നേതാക്കളിൽനിന്നും കുറച്ചു വ്യത്യസ്തനായതുകൊണ്ടാണ് മന്ത്രിസ്ഥാനം രാജിവച്ചത്. പക്ഷേ, പതിനാറു കൊല്ലംമുമ്പ്, ഏതാണ്ട് ഇത്തരം കാരണങ്ങളോടെ മുഖ്യമന്ത്രിസ്ഥാനം രാജിവച്ച എ.കെ. ആന്റണി അതുവഴി കൈവരിച്ചുവെന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന കോൺഗ്രസ്സ് സംസ്കാരത്തിന്റെ പുനരുദ്യാരണം ഇന്ന് കെ. മുരളീധരൻ എന്ന ഒരു ചെറുപ്പക്കാരന്റെ മുമ്പിൽ പുതിയ യാചനകളുമായി നില്ക്കുന്നു. ഓർക്കുക, ആ ശുദ്ധീകരണ പ്രക്രിയയുണ്ടാക്കിയ പുതിയ കോൺഗ്രസ്സ് തലമുറയിലെ അംഗങ്ങളാണ് വയലാർ രവിയും വി.എം. സുധീരനും മുല്ലപ്പള്ളി രാമചന്ദ്രനും ഉമ്മൻചാണ്ടിയുമൊക്കെ.

സംശുദ്ധമായ ഒരു കോൺഗ്രസ്സ് സംസ്കാരം നിലനിർത്താനായി അന്ന് ആന്റണി നടത്തിയ സ്ഥാനത്യാഗത്തിലെ ആ ത്യാഗോജ്ജ്വലതയ്ക്ക് ഞങ്ങളുടെ പത്രപ്രവർത്തക സമൂഹത്തിനുള്ള കടപ്പാട് ചെറുതല്ല. കടപ്പാട് കൂടുതൽ ഉണ്ടാകേണ്ടിയിരുന്ന വയലാർ രവി പിന്നീട് ആന്റണിയെ, കോൺഗ്രസ്സ് എന്ന രാഷ്ട്രീയകക്ഷിയിൽ മാത്രം നാം കാണുന്ന “സംശുദ്ധമായ ഇനാധിപത്യപ്രക്രിയ”യിലൂടെ പരാജയപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ ഞങ്ങളുടെ തൊഴിലിന് കൂടുതൽ അർത്ഥമുണ്ടായി!

ആന്റണിതന്നെ പിന്നീടു ഞങ്ങൾക്കായി നാടകീയമായ മുഹൂർത്തങ്ങൾ കാഴ്ചവച്ചു; ദൽഹിയിലും കേരളത്തിലും. ഇന്നും ഞങ്ങളെ കോരിത്തരിപ്പിക്കുന്നത് മുരളിക്ക് കോഴിക്കോട്ടു സ്ഥാനാർത്ഥിത്വം ഉറപ്പാക്കിയതിനുശേഷം കരുണാകരനും ആന്റണിയും ദൽഹിയിൽ ആലിംഗനബദ്ധമായ ആ നിമിഷമാണ്. കോൺഗ്രസ്സ് സംസ്കാരത്തിന്റെ, കേരള

ത്തിൽനിന്നുള്ള വിക്ഷണകോണിൽ, ഒരു ചരിത്രസന്ധിയായി അതുകണ്ടു. ഞങ്ങൾ വിനീതരായി. ഈ നല്ല മനുഷ്യർക്കിടയിൽ കൃഷ്ണമുണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് തെറ്റെന്നു കരുതിയ ഞങ്ങളിൽച്ചിലർക്കു കുററുബോധമുണ്ടായി. അന്ന്, ദൽഹിയിൽ എ.കെ. ആന്റണി എന്ന പേരിന് പുതിയ പര്യായങ്ങളുണ്ടാക്കിയ നേതാക്കളോടും, ആ പര്യായ പദങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിക്കാനായില്ലെങ്കിലും ഞങ്ങൾക്കു നന്നായിട്ടുണ്ട്.

കരുണാകരന്റെ ശൈലിയെ തൊഴിൽ പരമായ നിർബ്ബന്ധംകൊണ്ടു വിമർശിച്ചു ഞങ്ങൾ വീണ്ടും കഴിയുമ്പോഴാണ് ‘ഐക്യ ചർച്ചകളുടെ പ്രവാഹമുണ്ടാകുന്നത്. ‘ഐക്യം’ എന്ന മുദ്രാവാക്യം നല്കുന്ന ആശ്വാസത്തിൽ വീണ്ടും കരുണാകരനും ആന്റണിയും ത്യാഗോജ്ജ്വലരായി നിന്നപ്പോൾ ആ ഉന്മേഷം പുതിയ കോൺഗ്രസ്സ് തലമുറയ്ക്കു പകർന്നു ഞങ്ങൾ നിറുണ്ദരായി. തൊഴിലിനു തടസ്സമുണ്ടാകുകയാണോ എന്നു ഞങ്ങളിൽ ചിലർ പരിഭ്രാന്തരായപ്പോൾ, വളരെ നന്നായിയോടെ സ്ഥിരീകരിച്ചു. ഇ. കാർത്തികേയനും രമേശ് ചെന്നിത്തലയും ഞങ്ങളുടെ സഹായത്തിനെത്തി. ‘തിരുത്തൽവാദികൾ’ ഞങ്ങളെ നാലുമാസമെങ്കിലും നന്നായി സഹായിച്ചുവെന്നു പറഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ അത് അസത്യമാകും.

അതിനുശേഷമുണ്ടായ ഒരു കാലഘട്ടത്തിൽ മറുഭാഗത്തുനിന്ന് ഗൗരീയമ്മയും ഇ.ബ്രഹ്മഹിംസുലൈമാൻ സേട്ടും സഹായിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങളുടെ സ്ഥിതിയാകെ കൃഷ്ണമായേനെ. ഒറ്റപ്പാലം, ഗുരുവായൂർ ഉപതിരഞ്ഞെടുപ്പുകൾകുടിയില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ഞങ്ങളാകെ കൃഷ്ണിയേനെ. പക്ഷേ, കോൺഗ്രസ്സ് സംസ്കാരത്തിൽ പൂർണ്ണമായും വിശ്വാസമർപ്പിച്ച് ഞങ്ങൾ തൊഴിൽ തുടർന്നു. (അതിലേറെ ഭാഗി കരുണാകരനിലും ആന്റണിയിലും വിശ്വാസമർപ്പിച്ചുവെന്നു പറയുകയായിരിക്കും.)

ഇല്ല, ഒന്നും നടക്കില്ല എന്നു ഞങ്ങൾ പേടിച്ച് തുടങ്ങിയപ്പോഴാണ് രാജ്യസഭാ ശേഷം 56-ാം പേജിൽ

സലാം കാരശ്ശേരി

പഴയ റബ്ബർ മരങ്ങൾ മുറിച്ചു മാറിയിട്ടുണ്ട്... പുതുതായി കൃഷികൾ എടുക്കണം. ലൈൻ അടിച്ചുകഴിഞ്ഞതാണ്. കരാറുകാരും കുലിക്കാരുമായി ജോലിക്കാർ ഏറേയുണ്ട്.

എസ്.റ്റേറ്റ് ബംഗ്ളാവിലെത്തി. അവിടെ ജോലിക്കാരും എസ്.റ്റേറ്റ് സുപ്രണ്ടും തമ്മിൽ എന്തൊരു കൂശുകൂശുപ്പ്?

പണിയായുധങ്ങൾ റിപ്പയർ ചെയ്തുകിട്ടണം. അങ്ങാടിയിലെ ‘ഇൻഡസ്ട്രിയൽ വർക്ക് ഷോപ്പ്’ സമരത്തിലാണ്.

കൊല്ലൻ (കരുവാൻ) ഇവരൊക്കെ എവിടെ? പഴയ ആലകൾ എവിടെ?

കളത്തിലേക്ക് ഇറങ്ങിച്ചെന്നു. അവിടെ മെതിയും അളവും തകുതിയായി നടക്കുകയാണ്. ഒരാഴ്ച മുമ്പ് കഴിയേണ്ട ജോലികൾ. എന്തു പറി?

“ഒന്നിനും ആളെ കിട്ടാനില്ല. കന്നുപുട്ട്, തൊറുപരി, തൊറുമടൽ, കൊയ്ത്ത്, കുറുകെട്ടൽ, മെതി. ഒന്നിനും ആളില്ല. ചോദിക്കുന്ന കുലി കൊടുക്കാമെന്നു പറഞ്ഞാലും ജോലിക്കാർക്ക് എന്തൊരു മടിപോലെ. കൃഷിക്കളത്തിൽ വന്നാലും അവർ സ്വപ്നം കാണുന്നത് ഗൾഫ് നാടുകളെയാണ്.” മേസ്ത്രി വിശദീകരിച്ചു.

പാടത്ത് മത്സരിച്ചു ഉഴാനും നടാനും

എളുവയസ്സുകാരനിൽനിന്ന് അമ്പത്തിമൂന്നു വയസ്സുകാരനിൽ എത്തുമ്പോൾ... കാരശ്ശേരി എന്ന എന്റെ ഗ്രാമത്തിനു പുരോഗതി ഏറെ. എങ്കിലും ഏറെ അവൾക്കു നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കാടിനു പകരം റബ്ബർത്തോട്ടങ്ങൾ... അവയ്ക്കിടയിൽക്കൂടി തലങ്ങും വിലങ്ങുമോടുന്ന ലോറികൾ, ജീപ്പുകൾ. പറമ്പുകളിൽ പട്ടുവൃക്ഷങ്ങൾപോലും അവശേഷിക്കുന്നില്ല... മുളകാടുകൾ ഏറെ വെട്ടിമാറപ്പെട്ടു. പുഴയോരത്തും സന്ദർഭം കിട്ടുമ്പോൾ പുഴയിലുമാണ് ഇപ്പോഴത്തെ കൃഷി. ഉഗ്രൻ രാസവളങ്ങളും കീടനാശിനികളും പുഴയിൽ വിതറി വിളകൾക്കു കൊഴുപ്പുകൂട്ടുന്നു. മണൽ വാരിവാരി പുഴത്തീരങ്ങൾ ചെളിക്കുണ്ടുകളായി. വയൽ നികത്തി കവുങ്ങിൻതോട്ടങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ഒരേസമയം പുഴയും പാടങ്ങളും നഷ്ടപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

വന്നിരുന്നവർ... ഊർച്ച, കൊയ്ത്ത്, മെതി എന്നിവയൊക്കെ ഉത്സവങ്ങളാക്കി മാറിയിവർ... അവരൊക്കെ എവിടെ? ആ അന്തർക്ഷതനെ നഷ്ടപ്പെട്ടപോലെ...

കാലം പുറകോട്ട്... ഓർമ്മകളും പുറകോട്ട്... അരോഗ്യവശഗ്രാതയുടെ ഗ്രാമം...

ചുമലിൽ ‘കാവിങ്’വുമായി മത്സ്യം വിലക്കാണ് ‘കുവി’ എത്തുന്ന മാപ്പിളമാർ... വെള്ളക്കാച്ചിയോ, കറുത്ത കിണ്ടനോ ഉടുത്ത്, അരയിൽ അരഞ്ഞാണവരും തലയിൽ തട്ടവുമിട്ട് കലപിലാ വർത്തമാനവും പറഞ്ഞുനടുന്ന

എവിടെയോയി ആ തിളിയൊച്ചകൾ

മാപ്പിളപ്പെണ്ണങ്ങൾ... കല്ലുമാലകൾ കൊണ്ടു മാത്രം മാറുമെന്ന് മുറുക്കിച്ചുവെച്ചു നടന്ന ചെറുമകൾ... തൊഴുത്തിൽക്കെട്ടിയ മുരികൾക്ക് കോഴിമരുന്നു കൊടുക്കാനും മണി ഉടക്കാനും പ്രസരിപ്പോടെ എത്തുന്ന കണക്കന്മാർ, ചെറുമകൾ, കളളാടികൾ... കാലികളെ മെയ്ക്കുന്നതിലും, പുട്ടുന്നതിലും, കുളിപ്പിക്കുന്നതിലും നിർവൃതി കണ്ടെത്തുന്നവർ...

കണ്ടത്തിലിറങ്ങിയാൽ വടക്കൻ പാട്ടിന്റെ ഈണം മുളി വയലേകളെ ഇമ്പമണിയിക്കുന്ന പെണ്ണാളുകളുടെ പണിനിര...

ഇരുമ്പായുധങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാനും നന്നാക്കാനും കടന്നുവന്നിരുന്ന കൊല്ലന്മാർ... സ്ത്രീകളുടെ ‘താള’ത്തിനൊത്ത് ആരേണങ്ങൾ പണിയാൻ, വീടിന്റെ അകത്തളത്തിലേത്തിയിരുന്ന തട്ടാന്മാർ...

ആലകളും കലപ്പകളും വീട്ടുസാധനങ്ങളും പണിയാൻ മുററത്തെയ്തിരുന്ന ആശാരിമാർ...

സർണ്ണപോലെ വെട്ടിത്തിളങ്ങുന്ന കിണ്ണങ്ങളും, ഉരുളികളും, കോളാമ്പികളും വാർത്തു തന്നിരുന്ന മുശാരിമാർ...

വിരുന്നുപോക്കുകളെ സാധിനിപ്പിരുന്ന കാളവണ്ടികൾ, ചെത്തുവഴികൾ, തോണികൾ, പൂഴകൾ...

എല്ലാം എവിടെ?

എങ്കിലും കാഴ്ചബംഗ്ളാവിലെ കാതുക വസ്തുക്കൾപ്പോലെ മനസ്സിന്റെ ചെപ്പിൽ സൂക്ഷിച്ചു ഇവയെക്കുറിച്ചെല്ലാം ഓർക്കാൻ-അയവിറക്കാൻ-എന്തൊരു ഒരു വല്ലാത്ത സുഖം... ഇരുട്ടിലേക്കു കടന്നുവരുന്ന പ്രകാശപാലം, ചുട്രിനെ ചെറുക്കാൻ എത്തുന്ന കുളിർകാറ്റു പോലെ...

★ ★ ★

1944-ലെ കാരശ്ശേരി എന്ന കൊച്ചുഗ്രാമം. അന്നത്തെ എളുവയസ്സുകാരൻ... ഓട്ടയടിച്ചു തല... ചുവന്ന ഉടുത്തുണി ചുമലിലാണ്... അരയിൽ കറുത്ത ചരടിനൊപ്പം ചുവരിഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന വെള്ളികൊണ്ടുള്ള ഏലസ്... ക്ലാലിൽ തണ്ട...

ഗ്രാമത്തിലെ ദേവപ്പട്ട, ഓടട്ട ഇരുന്നിലക്കട്ടം. വീട്ടുവെപ്പിൽ കാലിത്തൊഴുത്തുകൾ...

വിറകുപുര... നെല്ലുകുത്തുപുര... അയ്യപ്പൻ എന്ന ഒറ്റക്കൊമ്പനും, കാളി എന്ന പിടിയാനയും വിശമിക്കുന്ന ആനപ്പുതി.

ആടുകളും കോഴികളും താറാവുകളും പുച്ചുകളും വിഹാരിയെന്ന വിശാലമായ മുററം. രാജകീയ പ്രാവശ്യയോടെ തല ഉയർത്തിനടക്കുന്ന, ആട്ടിൻകുട്ടികളോടും വലിച്ചുമുളള തുമ്പിക്കൈയുള്ള ഒരുതരം തൂർക്കിക്കോഴികൾ...

മലകൾ, പൂഴകൾ, പറമ്പുകൾ ഇവയൊക്കെയാണ് വിഹാരി പൂഴകൾ...

മലയുടെ താഴ്വരയിലുള്ള പൂഴയോരത്താണ് വീട്... വിശാലമായി കിടക്കുന്ന പറമ്പുകൾ... വീടുകൾ വളരെക്കുറവാണ്. ഉള്ളവയിൽത്തന്നെ അധികവും ഓലമേഞ്ഞ കൂരകൾ... പറമ്പുകളുടെ അതിരെന്നോണം നോക്കെത്താത്ത ദൂരത്തോളം വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന നെല്പാടങ്ങൾ... അവയ്ക്കിടയിൽ കൂടി ഒഴുകുന്ന തോടുകൾ... വീണ്ടും പറമ്പുകൾ... അവയ്ക്ക് അരത്തൊണ്ണപോലെ ഒഴുകുന്ന ഞങ്ങളുടെ ഇരുവഴിഞ്ഞിപ്പൂഴ...

വീട്ടിൽ ഉടമകളെക്കാളേറെ അംഗസംഖ്യ അടിമകൾക്കും ആശ്രിതർക്കുമാണ്. "അടിയാർ" എന്നൊരു വർഗ്ഗം തന്നെ അന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഹരിജനങ്ങൾ എന്ന് ഇന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ഇവരിൽ ചെറുമന്ത്, കണക്കൻ, കളളാടി, പറയൻ, പാണൻ എന്നീ ഉപവിഭാഗങ്ങൾ വേറെ... ഓണത്തിനും വിഷുവിനും അവർക്ക് കച്ചത്തോർത്തു കൊടുക്കും... വർഷത്തിൽ രണ്ടു പ്രാവശ്യം അവരെ എണ്ണയിൽ കുളിപ്പിക്കും. കാരണവന്മാർക്ക് അതൊരു ലഹരിയാണ്.

കാലത്തുവന്ന് സ്നാധുവരെ ജോലി ചെയ്ത് എന്തെങ്കിലും തിന്നാനുള്ളത് കലത്തിലാക്കി അവർ കുടിലുകളിലേക്ക് പോകും. പോകാത്തവരുമുണ്ട്. "രാവിലെ ഇങ്ങോട്ടുതന്നെ വരാനുള്ളതല്ലേ? പിന്നെന്തിനാണ് അങ്ങോട്ടു പോകുന്നത്?" അവർ സ്വയം ചോദിക്കും. ഇല്ലെങ്കിൽ ഇതേ ചോദ്യം ഉമ്മയോ വല്ലയോ അവരോട് ചോദിച്ചെന്നിരിക്കും. അതുകൊണ്ട് രാപകലെന്നില്ലാതെ കളിയും ചിരിയുമായി ദിവസങ്ങൾ അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞുപോകും.

എന്റെയും കുട്ടികൾക്കും നീലാണ്ടന്റെയും ദിവസം തുടങ്ങുന്നു. എഴുന്നേറ്റൊരാൾ ഞങ്ങൾ അടുക്കളയിലേക്ക്... വായ കഴുകുക, മുഖം കഴുകുക എന്നീ ഏർപ്പാടുകളൊന്നുമില്ല. മുമ്പിൽ കുവാറോപോലെ കൂട്ടിയിട്ട പത്തിരികൾ... ഞങ്ങളുടെ അഴുക്കുനിറഞ്ഞ കൈകൾ അങ്ങോട്ടുനില്ക്കും. ശാസിക്കാൻ ആരുമില്ല. തീറ്റാൻ ആളുകൾ ഇഷ്ടംപോലെ. നെയ്യ്, ശർക്കര, പഞ്ചസാര, തേൻ ഇവയൊക്കെ ഭരണികളിലാണ് നിറച്ചവയ്ക്കുക. വിളമ്പാൻ ചിരട്ടക്കയിൽ. ഞങ്ങളത് ഉപയോഗിക്കാറില്ല. കൈ ഉള്ളപ്പോൾ കൈയിലെനിന്ന്? മാത്രവുമല്ല കാലികളെ മേയ്ക്കാൻ മൂത്തൊന്നും സംഘവും അതിനുമുമ്പ് മലയിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടാലോ?

പിന്നീട് ഓട്ടമാണ്, മലയിലേക്ക്. കുപ്പപ്പാറ, മണിക്കെട്ടി, മൈസൂർമല എന്നൊക്കെ പേരുകളുള്ള ഈ മലകളിൽ അന്നില്ലാത്ത ജീവികൾ ദുർല്ലഭം. വിവിധയിനം പാമ്പുകൾ... മയിൽ ഉൾപ്പെടെ വിവിധയിനം പക്ഷികൾ. നരി, മാൻ, മൂയൽ, കേഴ, പന്നി, മുളളൻപന്നി. അങ്ങനെ വിവിധയിനം മൃഗങ്ങൾ... വെടിക്കാർ പലരുമുണ്ടെങ്കിലും ഓർമ്മയിൽ തെളിയുന്ന മുഖം അയൽവാസിയായ കുഞ്ഞന്റേതാണ്. ഒറ്റത്തോർത്ത് മാത്രമുടുത്തു ചുമലിൽ നാടൻ തോക്കുമായി പോകുന്ന കുഞ്ഞന്റെ ചെവികുററിയിൽ തിരുകിയ ബീഡിക്കുറികൾ... അവ തീരുമ്പോൾ എടുക്കാൻ പാകത്തിൽ പിച്ഛാത്തിയോടൊപ്പം

മടിക്കുത്തിൽ തിരുകിവയ്ക്കുന്ന ബീഡിപ്പൊതികൾ... വലിയ ടോർച്ചും തോക്കുമായി പോകുന്ന കുഞ്ഞനെ ഞങ്ങൾക്കു സ്നേഹമാണ്. ഒപ്പം പോകും. കുഞ്ഞന്റെ ഉന്നം ഒരിക്കലും തെറ്റാറില്ല. വെടിവെച്ചു കൊണ്ടു വരുന്ന പെരുമ്പാമ്പിന്റെ വയറുകിറി നെയ്യെടുക്കുന്നതു കാണാൻ ഞങ്ങൾ വട്ടം ചുറ്റി നീല്ക്കും. പക്ഷെ, നരിയെ വെടിവെച്ചു ആർപ്പുവിളികളോടെ കുഞ്ഞനും സംഘവും വരുന്ന ആ വരവിന് ഒരു പ്രത്യേക തലയെടുപ്പുണ്ട്.

മലയിൽ മേയാൻവിടുന്ന കാലികളെ നരിപിടിക്കുന്നു. തൊഴുത്തിൽ കെട്ടിയിട്ട പശുവിനെ നരി പിടിക്കുന്നു. വാർത്തകൾ പരക്കുന്നതോടെ കുഞ്ഞനിലെ വെടിക്കാൻ ഉണരുന്നു. ഒരു നരിയെങ്കിലും വെടിവെച്ചു വീഴ്ത്താതെ പിന്നെ കുഞ്ഞന് ഉറക്കമില്ല.

കാലിൽ കടിക്കുന്ന അട്ടകളെ തട്ടിമാറി, തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്ന വള്ളിപ്പടർപ്പുകൾ വകഞ്ഞു മാറി, ഞങ്ങൾ മല കയറുകയാണ്. പാമ്പുകളെ കണ്ടെന്നിരിക്കും. പൊന്തക്കാടുകളിൽ കൂടു കൂട്ടിയ കാടകൾ ഒരു വല്ലാത്ത ശബ്ദത്തോടെ പറന്നെന്നിരിക്കും. അതുവികളിൽ നിന്നും കുള്ളക്കോഴികൾ ബഹളം വെച്ചെന്നിരിക്കും. പന്നിക്കൂട്ടങ്ങൾ വിലങ്ങനെ ഓടിപ്പോയെന്നിരിക്കും. എന്നാലും ഞങ്ങൾ മുമ്പോട്ടു നടക്കും, നേരെ. ഇടയ്ക്ക് വഴിമാറി, ഇടയ്ക്ക് പിന്തിരിഞ്ഞ്...

വിശാലമായ പുൽത്തടങ്ങളിൽ കാലികളെ മേയ്ക്കുന്ന മൂത്തൊന്നെയും സംഘത്തെയും കണ്ടാൽ ഞങ്ങൾക്ക് സമാധാനമായി. ചെറിയ കന്നുകൂട്ടികളെ നോക്കുന്ന ഭാരം പിന്നെ ഞങ്ങൾക്കാണ്. മാറിമാറി ഞങ്ങൾ അവയുടെ മുതുകിൽ കയറും. ഒരു സവാരി. മരപ്പൊത്തിലേക്ക് തത്തകൾ പാറിവരുന്നതു കാണുന്നത് അപ്പോഴാണ്. തുടർന്ന് മരംകയറാം. മരപ്പൊത്തിലുള്ള തത്തക്കുഞ്ഞുങ്ങളെ ഞങ്ങൾ പിടിയിലൊതുക്കും. തലയ്ക്കു മുകളിൽ ബഹളം വെച്ചു വട്ടമിട്ടുപറക്കുന്ന പാവം തത്തകൾ!

നരികൊന്നിട്ട പട്ടാളംമാറ്റിച്ച് തൂരോ പറയുന്നത് അപ്പോഴായിരിക്കും. പിന്നീട് അങ്ങോട്ടേക്കുള്ള ഓട്ടമാണ്. അവിടെ ചെപ്പു നോൾ പാതി തിന്നുതീർത്ത പശുവിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ. കുഞ്ഞൻ അവിടെയുണ്ട്. മാടം കെട്ടുന്ന തിരക്കിലാണ്. മാതിനി മുക്കളിൽ ഒന്നുരണ്ടുപേർക്ക് ഇരിക്കാൻ പാകത്തിൽ കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്ന മാടം. രാത്രിയിൽ കുഞ്ഞനും കുട്ടികാരനും നരിവരുന്നതും കാത്ത് ഈ മാടത്തിൽ ശാസംവിടാതെ കുത്തിയിരിക്കും. താഴെ നരിയെ ആകർഷിക്കാൻ കെട്ടിയിട്ട ആട്ടിൻകുട്ടി മാത്രം.

സമയം നട്ടുച്ച. മേച്ചിൽക്കാറോടൊപ്പം ഞങ്ങളും പുഴയിലേക്കാണ്. കാലികളെ കുളിപ്പിക്കണം. ശക്തിയായ വെയിൽ. പ്രശ്നമല്ല. തണിയിടുന്ന മരക്കൂട്ടങ്ങളും, അവയെ തഴുകി കടന്നുപോകുന്ന കുളിർകാറ്റും. പുതിരേലിക്കാൻ നീല്ക്കുന്ന പൂഴയും... ഞങ്ങളിൽ പ്രസരിപ്പ് ഏകയായി.

കളകളാലും പൊഴിച്ച് നാണം കൂണുങ്ങിയൊഴുകുന്ന ഇരുവഴിഞ്ഞിപ്പൂഴ. പൂഴയുടെ അടിത്തട്ടിൽ മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന വെള്ളാൻ കല്ലുകൾ ഇലപ്പുറപ്പിൽ നൂത്തവയ്ക്കുന്ന കൊച്ചുമത്സ്യങ്ങൾ. നദിക്കരയിൽ നീണ്ടു കിടക്കുന്ന പഞ്ചാരമണൽത്തട്ട്... അനുസ്മൃതം വീശിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മന്ദമാരുതൻ. പൂഴയുടെ ഇരുവശങ്ങളിലും ഇടതുർന്ന് വളർന്നു നീല്ക്കുന്ന പാടുന്ന മുളങ്കാടുകൾ. പക്ഷെ വേനൽക്കാലങ്ങളിൽ വെള്ളാരം കല്ലുകളാൽ വെട്ടിത്തിളങ്ങുന്ന പൂഴയുടെ അടിത്തട്ടിന് വർഷകാലത്തു പറയാനുള്ള കഥ മറ്റൊന്നാണ്. അന്ന് ഇരുവഴിഞ്ഞിക്ക് ഭ്രാന്തിളകും. സമസ്തവും ആവാഹിച്ചുകൊണ്ട് രക്തവർണ്ണത്തോടെ നദി കുലംകുത്തിയൊഴുകും. നദിയിലില്ലാത്ത മത്സ്യങ്ങൾ വിരളം. പുറമെ നീർനായ, മുതല, ആമ എല്ലാം കാണും. ഈ നദി ചെന്നുചേരുന്നത് ഞങ്ങൾ 'വലിയ പൂഴ' എന്നുവളിക്കുന്ന ചാലിയാറിലാണ്.

ചാലിയാറിന്റെ തീരത്ത് മാവുരിലാണ് ഉമ്മയുടെ വീട്. അങ്ങോട്ടേക്കുള്ള തോണിയാത്ര. ഞങ്ങൾ പുറപ്പെടുന്നു. തോണിയും തോണിക്കാരും റെഡി. ഉമ്മയുടെ സഹായി കളായ പാത്താത്തയും ആയിഷത്താത്തയും റെഡി. ഉമ്മയുടെ വീട്ടിലേക്കുള്ള വിരുന്നു പോക്ക്. അന്നാണ് ഞാനും നീലാണ്ടനും ഷർട്ടിട്ടുനിൽക്കുന്നത്. അരി, പൊടി, വെററില, പൂക്കല, നെയ്യപ്പം, കലത്തപ്പം എല്ലാം വേണ്ടതിലേറെയുണ്ട്. അമരത്തും അണിയറയുമായി നീല്ക്കുന്ന തോണിക്കാർ. കടവുകളിൽ മണൽ തണിയിൽ കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ മക്കാനികൾ കാണുമ്പോൾ തോണി നിർത്താൻ ഞാനും നീലാണ്ടനും മുത്ത സഹോദരിയും ബഹളം വയ്ക്കും. മക്കാനിയിൽ നിന്നു ലഭിക്കുന്ന ശർക്കര കൊണ്ടുള്ള ജീലേബിക്കോ ചുവന്ന ഒരുതരം മിഠായിക്കോ വേണ്ടിയായിരിക്കും ബഹളം. ഇരുവഴിഞ്ഞിയിലും ചാലിയാറിലും അന്ന് നിറയെ വെള്ളമാണ്. നല്ല ഒഴുക്കും. രാത്രി സമയങ്ങളിൽ തോണിമറയ്ക്കുള്ളിൽ കിടക്കുന്ന ഞങ്ങൾക്ക് തോണിയുടെ പാർശ്വങ്ങളിൽ കഴുകോൽ വന്നു മുട്ടുമ്പോഴുള്ള ശബ്ദം താരാട്ടിന്റെ സുഖമാണു നല്കിയത്. തോണിക്കാരായ ചാരാളിയും പച്ചാനയും ഉറക്കം തൂങ്ങുമ്പോൾ ഞങ്ങളുടെ തോണിയിൽ വന്നിടിക്കുന്ന പരക്കുകയറിയ വലിയ വള്ളങ്ങൾ ഞങ്ങളെ ഭയപ്പെടുത്തി. അതുകൊണ്ടുതന്നെ തോണിക്കാരുടെ ഉറക്കമകറാൻ അവരോട് നാട്ടുവർത്തമാനങ്ങൾ പറയാനും അവർക്ക് ഇടയ്ക്കിടെ പലഹാരങ്ങൾ കൊടുക്കാനും ഉമ്മയും സഹായികളും ഉറക്കമൊഴിച്ചിരുന്നു.

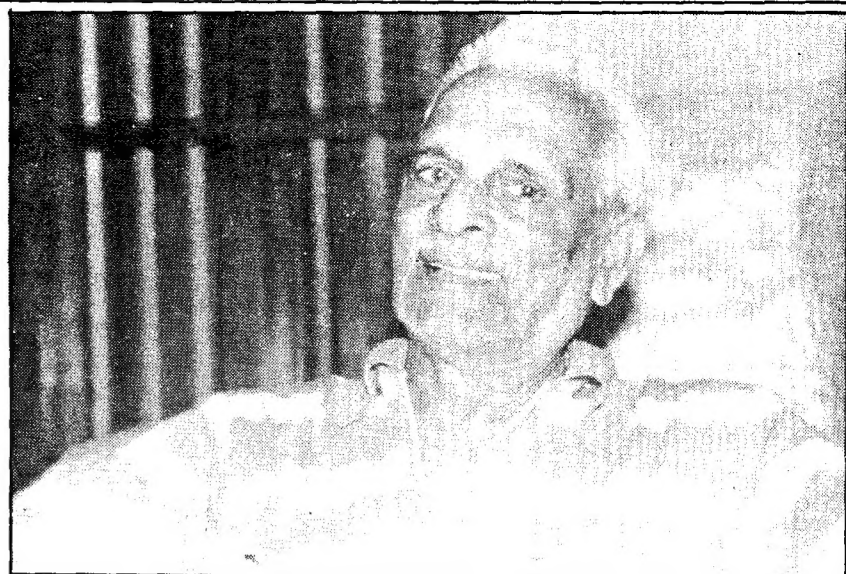
ചാലിയാർ! നദിയുടെ അടിത്തട്ടിൽ ചെന്ന് എരുത്ത് പെറുക്കിയും ഉടുതുണി വലയാക്കി മത്സ്യങ്ങളെ പിടിച്ചും ഞങ്ങൾ സമയം പോക്കി. അന്ന് സ്വലമായി ലഭിച്ചിരുന്ന ചാലിയാറിലെ വെളുത്ത 'ചുറ്റൻ പുശാൻ' എന്ന മത്സ്യത്തിന്റെ രുചി ഇപ്പോഴും വായിലുണ്ട്. എല്ലാം പോയി. ഗാളിയോർ ശേഷം 58-ാം പേജിൽ

ഇന്ദ്രബാബു

ചരിത്രസത്യങ്ങൾ മാത്രമല്ല, ആ സത്യങ്ങൾ രചിച്ച ദേശാഭിമാനികളേയും നമ്മൾ നെറികേടുകൊണ്ടു മുട്ടുന്നു. ഈ നെറികേടിന്റെ ആഘാതമേറെ ഒരു മനുഷ്യന്റെ സമീപത്താണു ഞാനിരിക്കുന്നത്. പോരാളിയുടെ ക്രൂര്യം നിറഞ്ഞുനിന്ന ആ കണ്ണുകൾ ഇപ്പോൾ ശാന്തമാണ്. അനുഭവങ്ങൾ നല്കിയ വലിയ പാഠങ്ങളും ദുർവാരമായ കാലവും. ആ മുഖത്തെ ക്രൂര്യമാകെ മുടിക്കളഞ്ഞു. ആരാണ് മനുഷ്യൻ? തിരുവനന്തപുരത്തെ സെക്രട്ടേറിയററിനു മുകളിൽ ആദ്യമായി ത്രിവർണ്ണപതാക കെട്ടിയുയർത്തിയ മണ്ണുത്തല കരുണാകരൻ.

മണ്ണുത്തല കരുണാകരൻ

മറ്റൊരു കൊടുങ്കാറ്റിനു മുമ്പ്

1942 ഓഗസ്റ്റ് പതിനഞ്ചാം തീയതി തിരുവനന്തപുരം കണ്ണൂരുറുന്നത് അവിശ്വസനീയമായ ഒരു കാഴ്ചയും കണ്ടുകൊണ്ടായിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂർ രാജാവിന്റെ കൊടിക്കു പകരം, സെക്രട്ടേറിയററിന്റെ നെറുകയിൽ കോൺഗ്രസ്സ് പതാക. സാഹസികമായ ആ കൃത്യം നിർവ്വഹിച്ച് അധികാരശക്തികളെ വെല്ലുവിളിച്ച ആ സാമ്രാജ്യസമരയോദ്ധാവിനെ എല്ലാവരും മറന്നു.

ഒരുരാത്രിയിൽ മഹാരാജാവിന്റെ ശംഖടയാളമുള്ള കൊടി താഴെ ഇറക്കിയശേഷമാണ് അതിൽ മണ്ണുത്തല കരുണാകരൻ ത്രിവർണ്ണ പതാക കെട്ടിയുയർത്തിയത്. സർ സി.പിയുടെ ക്വിലിപ്പൊലിസും ബ്രിട്ടീഷ് പട്ടാളവും ചേർന്നു സാമ്രാജ്യ സമരഭേദനയോടെ വേട്ടയാടുന്ന കാലമായിരുന്നു അത്. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് കാരാണെങ്കിൽപ്പിന്നെ നോക്കുകയും വേണ്ട. പക്ഷെ, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്കാരനായ മണ്ണുത്തല കരുണാകരൻ ആ ധീരകൃത്യം ചെയ്തുകതന്നെ ചെയ്തു.

തിരുവിതാംകൂറിൽ അന്ന് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രവർത്തനം വേരുപിടിക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടു്. 1942-ലെ കിറിനിത്യാ സമരത്തിൽ നിന്നു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി വിട്ടു നീല്ക്കുകയായിരുന്നു. അന്നൊരു ദിവസമാണ്—കൃത്യമായിപ്പറഞ്ഞാൽ ആഗസ്റ്റ് 14-നു പാതിരാത്രി—തിരുവനന്തപുരത്തെ

ആദ്യത്തെ മൂന്നു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരിൽ ഒരാളായ മണ്ണുത്തല കരുണാകരൻ സെക്രട്ടേറിയററിനു മുകളിൽ ത്രിവർണ്ണപതാക കെട്ടിയുയർത്തിയത്.

ആ സാഹസിക കഥ

വിജ്ഞാനമായിരുന്നു ആ സംഭവം? 79 വയസ്സു പിന്നിടുന്ന മണ്ണുത്തല കരുണാകരൻ തന്നെ ആ സാഹസിക കഥ പറയുന്നു. പത്തുപേരെ തികച്ച് ഒരു ഇരുപതുകുട്ടാത്ത കാലമാണ്. നിയമലംഘനത്തിനാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ പെരുവിരൽ മുതൽ വിറയ്ക്കാൻ തുടങ്ങും. എന്തു ക്രൂരത കാണിക്കാനും സി.പിയുടെ പട്ടാളം മടിക്കില്ല. അച്ഛന്റെ (കൊച്ചുരാമൻ) മരണാനന്തരച്ചടങ്ങിനായി മണ്ണുത്തലയിലെ കുടുംബവീട്ടിലായിരുന്നു ഞാൻ. ആഗസ്റ്റ് ഒൻപതിനാണെന്നാണ് ഓർമ്മ.

കോൺഗ്രസ്സുകാരായ ടി.എം. വർഗ്ഗീസ്, പി.എസ്. നടരാജപിള്ള, പറവൂർ ടി.കെ. നാരായണപിള്ള, ഗംഗാധരമേനോൻ, സി. നാരായണപിള്ള തുടങ്ങിയ കുറേപ്പേർ അവിടെ വന്നു. ആഗസ്റ്റ് പതിനാലിന് തിരുവനന്തപുരം നഗരത്തിലെങ്ങും ത്രിവർണ്ണപതാക കെട്ടിയുയർത്തണമെന്ന് അവർ പറഞ്ഞു. എന്റെ സംഘം എന്തിനും പോന്നതാണ് എന്നൊരു ഖ്യാതി അന്നുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അവർ എൻറടുത്തു വന്നത്. ആഗസ്റ്റ് പതിനാലിനു സ്നാധുയ്ക്ക് ഞാനെന്റെ സംഘവുമായി പുറപ്പെട്ടു. ചെറുവയ്ക്കൽ പരമേശ്വരൻനായർ, സി. ലൂക്കോസ്, വാസുദേവൻനായർ തുടങ്ങി 20 പേർ സംഘത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു ഇരുപതാലെയായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ പോക്ക്. മണ്ണുത്തല നിന്നും പട്ടത്തെത്തിയ ഞങ്ങൾ അവിടെ അന്നുണ്ടായിരുന്ന വലിയ കാരാടിമരത്തിന്മേൽ ഒരു കൊടികെട്ടി. പിന്നെ വഞ്ചിയുരേക്ക്. അവിടെനിന്നു പുളിമുട്ടിലേക്ക്. പുളിമുട്ടിലെ പുളിയിൽ കൊടികെട്ടിയശേഷം (ആ പുളിയും ഇന്നില്ല) കുറാക്കുറിയിട്ടിലൂടെ അതീവ രഹസ്യമായി നടന്ന് സെക്രട്ടേറിയററിന്റെ പിറകുവശത്തെത്തി. സെക്രട്ടേറിയററിന്റെ ക്ളോക്ക് ടവറിനു മുകളിൽ മഹാരാജാവിന്റെ ശംഖടയാളമുള്ള കൊടികെട്ടിയിരുന്ന ഭാരം അരണ്ടെ വെളിച്ചത്തിൽക്കൊന്നാം. കൊടിമരത്തിന്റെ ചുരുക്ക് എത്തിപ്പിടിച്ചാൽ പകുതി ജോലി കഴിയും. ഭാഗ്യത്തിന് സെക്രട്ടേറിയററിന്റെ അറ്റ കുറുപ്പണികൾക്കായി ഭിത്തിയോടു ചേർന്ന്

കുറവും മുളയുമൊക്കെ വച്ചുകെട്ടിയിരുന്നു. അതിൽ എവിടെയൊക്കെയോ പിടിച്ചുതുങ്ങി. കെട്ടിടത്തിന്റെ മുകളിൽക്കയറി. രാജാവിന്റെ കൊടി കെട്ടിയിരുന്ന കയറ് പിടിച്ചുതാഴ്ത്തി. അതിൽ ത്രിവർണ്ണപതാക കെട്ടി. വേഗത്തിൽ അതു പിടിച്ചുയർത്തുമ്പോൾ അനുഭവിച്ചത് ആഹ്ലാദമായിരുന്നോ യഥാർത്ഥമായിരുന്നോ എന്ന് ഇന്നും തിരിച്ചറിയാനാകുന്നില്ല. ഞാൻ നിലക്കുന്നതിന്റെ മറുവശത്ത് റൈഫിൾ

സെൻററിയാണ്. ഏതു നിമിഷവും അവിടെ നിന്നു വെടിപൊട്ടാം. സി.പിയുടെ പൊലീസ് സംഗതി മണത്തറിഞ്ഞ് കടന്നുവരാനുള്ള സാദൃശ്യം ഏറെയാണ്. പക്ഷേ, ഒന്നും സംഭവിച്ചില്ല. താഴെയിറങ്ങി എല്ലാവരുമൊത്ത് മഹാരാജാസ് കോളേജിന്റെ (ഇന്നത്തെ യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജ്) അടുത്തെത്തി. കോളേജിനു മുന്നിലെ പടുകുറവ് മാവിനു മുകളിൽ കൊടിയുയർത്തണമെന്നൊരു വാശി തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഏങ്ങനെ കയറും? ഭാഗ്യം അവിടെയും ഞങ്ങളെ തുണച്ചു. ബുണിവേഴ്സിറ്റി ഓഫീസിന്റെയും പണികൾ നടക്കുന്ന അവസരമായിരുന്നു. അവിടെനിന്ന് കുറെ മുള സംഘടിപ്പിച്ച് മാവിൽക്കയറാൻ പാകത്തിൽ വച്ചുകെട്ടി. സംഘത്തിൽ മരം കയറാൻ അറിയാവുന്ന ഒരാൾക്കു ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ സഖാവ് അതിന്റെ ഏറ്റവും മുകളിൽ ത്രിവർണ്ണപതാക കെട്ടി. ആ കൊടി 'ഭക്തിവിലാസ'ത്തിൽ നിലക്കുമ്പോൾ സി.പിക്കു കാണാമായിരുന്നു.

ആഗസ്റ്റ് പതിനഞ്ചിനു നേരം പുലർന്നത് സെക്രട്ടറിയററിനു മുകളിൽ ത്രിവർണ്ണപതാക പറിക്കപ്പെടുന്നതു കണ്ടുകൊണ്ടാണ്. സംഭവം നഗരമാകെ വ്യാപിച്ചു. കോൺഗ്രസ്സുകാരും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരും ഏതു നിമിഷവും പിടിക്കപ്പെടാം എന്ന യാതൊരു ഭയവുമില്ലാതെ ഞാൻ ഒന്നുനോക്കി മട്ടിൽ പതിനൊന്നു മണിയായപ്പോൾ മഹാരാജാസ് കോളേജിനു മുന്നിലൂടെ നടന്നു. മാവിനു മുകളിൽ കെട്ടിയിരുന്ന കൊടി അഴിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഒരു മരംകയറിക്കൊണ്ടുവെണ്ടി പൊലീസ് പരക്കെ പായുകയാണ്. സി.ഐ.ഡി ഇൻസ്പെക്ടറായ അച്യുതൻ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ കാണാത്ത ഭാവത്തിൽ നടന്നു. ഞാൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കാൻ പാകത്തിൽ കടുത്ത തെറി അദ്ദേഹം വിളിച്ചു. എന്നെയല്ല എന്ന മട്ടിൽ ഞാൻ നടന്നു. സെക്രട്ടറിയററിനു മുന്നിലൂടെ പൂളിമുട്ടിലുള്ള ഖദർ സ്റ്റേറററിലേക്കൊന്നു പോയത്. സി. നാരായണപിള്ളയുടെ മിസസ്യാണ് കടയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നത്. അവിടെനിന്ന് ഒരു മുണ്ടും ഇഞ്ചിയും വാങ്ങി നെയ്യാറിൽക്കൽക്കു പോകാനുള്ള പൂറുപ്പാടായിരുന്നു. അപ്പോഴേക്കും ഒന്നുരണ്ടു പൊലീസുകാർ അവിടെ വന്ന് 'ഏമാൻ വിളിക്കുന്നു' എന്നു പറഞ്ഞു. ഞാൻ കൈയിലിരുന്ന പൈസ മിസസ്യ നാരായണപിള്ളയെ ഏല്പിച്ചിട്ട് അവരോടൊപ്പം ഇറങ്ങിനടന്നു. അപ്പോൾ എതിരേ പഴവങ്ങാടിയിൽ താമസിച്ചിരുന്ന കെ.സി. ജോർജ്ജിന്റെ അടുത്തുനിന്ന് പുതുപ്പള്ളി രാഘവനെ പൊലീസ് പിടിച്ചുകൊണ്ടു വരികയായിരുന്നു. ഞങ്ങളെ രണ്ടുപേരെയുംകൂടി ഇടിവണ്ടിയിൽ കയറ്റി. ഞങ്ങളെ താഴെയിരുത്തി ചുറ്റും പൊലീസ് ഇരുന്നു. വണ്ടി നഗരത്തിലൂടെ പായുകയാണ്. ഏതു നിമിഷവും ഇടി തുടങ്ങാം. പല സ്റ്റേറററുകളുടെ മുന്നിലും വണ്ടി നിറുത്തി. എല്ലായിടത്തും സമരഭേദമാക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരിക്കുകയായിരുന്നു. പുതുപ്പള്ളി എന്തൊരു ഹേസ്യ

മായിപ്പറഞ്ഞു. "കൈകൾ പിണച്ച് നെഞ്ചോട് മർത്തി പിടിച്ചുകൊള്ളണം. ഇല്ലെങ്കിൽ അവർ നമ്മെ നെഞ്ചോടുമിടി ഇടിച്ച് കലക്കും." ഇടിവണ്ടി ഒടുവിൽ പേരുർക്കട ഔട്ട് പോസ്റ്റിൽ കൊണ്ടുനിറുത്തി. ഞങ്ങളെ അവിടെ ഇറക്കി. അപ്പോൾ രാത്രി 12 മണിയായി. അവിടെ ഒരു ഇൻചാർജ്ജും രണ്ടു പൊലീസുകാരും ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. 1938-ൽ അഞ്ചുമാസം റിപ്പോർട്ട് ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടാണ് മണ്ണുതല കരുണാകരൻ കോൺഗ്രസ്സിൽ ചേർന്നത്. പി. കൃഷ്ണപിള്ള, കെ. ദാമോദരൻ, എൻ.സി. ശേഖർ തുടങ്ങിയ മനുഷ്യസ്നേഹികളുടെ സോഷ്യലിസത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും പ്രസംഗങ്ങളുമാണ് അദ്ദേഹത്തെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്ററാവാനു പ്രേരിപ്പിച്ചത്. പി.ടി. പുനമ്പാലയെന്ന അന്ന് ട്രാവൻകൂർ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റു പാർട്ടിയുടെ സെക്രട്ടറി. 1940-ൽ അദ്ദേഹം ഒപ്പിച്ച നൽകിയ പാർട്ടി കാർഡ് മണ്ണുതല കരുണാകരൻ തന്നിലെ മനുഷ്യസ്നേഹിയുടെ ചിഹ്നമായി ഇന്നും സൂക്ഷിക്കുന്നു. അന്ന് തിരുവനന്തപുരം സിറ്റി ശാഖയിൽ മണ്ണുതലയെക്കൂടാതെ രണ്ടുപേർ കൂടിയെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ഉള്ളൂർ ഗോപിയും തൈക്കാട് ഭാസ്കരയുമായിരുന്നു ആ രണ്ടുപേർ.

മണ്ണുതല കരുണാകരന്റെ പ്രവർത്തന മേഖല സ്റ്റേറ്റ് കോൺഗ്രസ്സാണെന്നാണ് അദ്ദേഹം അഭിമാനമായി ഇപ്പോഴും സൂക്ഷിക്കുന്ന ആ ചുവന്ന കാർഡിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റു പാർട്ടി കിറിനിത്യാ സമരത്തിൽനിന്നു വിട്ടുനിലക്കുകയാൽ സെക്രട്ടറിയററിനു മുകളിൽ ത്രിവർണ്ണ പതാക ഉയർത്തിയത് തെറ്റായിപ്പോയി എന്നാണ് പാർട്ടി ഹേസ്യമായി വിലയിരുത്തിയത്. പതിനാലുമാസത്തെ ഇയിൽക്കിഷ്ട കഴിഞ്ഞു പുറത്തുവരുമ്പോൾ തിരുവനന്തപുരത്ത് പുതുതായി ചില കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാർ ആധിപത്യം ഉറപ്പിക്കുകയും മണ്ണുതല കരുണാകരനെ പാർട്ടിയുടെ ചില സുപ്രധാന പദധരി ആവിഷ്കരിക്കുകയുണ്ടായി. അക്കിറിനിത്തുകയും ചെയ്തു. പക്ഷേ, മണ്ണുതല കരുണാകരനിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരനെത്തുടർത്താൻ ആർക്കും കഴിഞ്ഞില്ല. കൂടെ നിലക്കുന്നവരൊണ്ണരും ഏറ്റവും സൂക്ഷിക്കേണ്ടത് എന്നു തിരിച്ചറിയുകയും വീടിന്റെ ഏകാന്തതയിലേക്ക് ഉൾവലിയുകയും ചെയ്ത ഈ ജീവിതസാധാഹ്നത്തിലും "ഞാൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റാണ്" എന്നു സൂര്യനെ നോക്കി ഈ പോരാളി പറയുന്നു.

കെട്ടടങ്ങാത്ത സമരജ്വാല നെഞ്ചിൽ സൂക്ഷിക്കുന്ന ഈ പോരാളി തന്റെ പോരാട്ടത്തിന്റെ ആദ്യനാളുകളിലാണ് ഓർമ്മിക്കുകയാണ്. ചിലരേങ്കിലും മറച്ചുവയ്ക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന 1938-ലെ വട്ടിയൂർക്കാട് സമരമെന്നും.

സർ സി.പിയെ മുട്ടുകുത്തിച്ച സംഭവമായിരുന്നു അത്. സർക്കാർ സമ്മേളനം നിരോധിക്കുകയും സമ്മേളനത്തിന്റെ തലേദിവസം അന്ന് സ്റ്റേറ്റ് കോൺഗ്രസ്സ് പ്രസിഡൻറായിരുന്ന പട്ടം താണുപിള്ളയെയും നിരവധി നേതാക്കന്മാരെയും അറസ്റ്റു ചെയ്യുകയും ചെയ്തിരുന്നു. സമ്മേളനപ്പന്തലും പൊലീസ് കയ്യുമെല്ലാം പൊലീസ് പൊളിച്ചെറിഞ്ഞു. ദേശീയപതാക കെട്ടുന്നതിനു കൂഴിച്ചിട്ടിരുന്ന കുറുൻ അടയ്ക്കാമരം മാത്രം അവിടെ നിന്നു. അത്രവേഗം പിഴുതെടുക്കാൻ ആവാത്തതിനാൽ അത് കെട്ടിയിട്ടിരുന്നു. അതു കൂഴിച്ചിട്ടിരുന്ന പതാക അവിടെ പാറിപ്പോയി. അതു കൂഴിച്ചിട്ടിരുന്ന പതാക അവിടെ പാറിപ്പോയി. അതു കൂഴിച്ചിട്ടിരുന്ന പതാക അവിടെ പാറിപ്പോയി.

യിരുന്ന പട്ടം താണുപിള്ളയെയും നിരവധി നേതാക്കന്മാരെയും അറസ്റ്റു ചെയ്യുകയും ചെയ്തിരുന്നു. സമ്മേളനപ്പന്തലും പൊലീസ് കയ്യുമെല്ലാം പൊലീസ് പൊളിച്ചെറിഞ്ഞു. ദേശീയപതാക കെട്ടുന്നതിനു കൂഴിച്ചിട്ടിരുന്ന കുറുൻ അടയ്ക്കാമരം മാത്രം അവിടെ നിന്നു. അത്രവേഗം പിഴുതെടുക്കാൻ ആവാത്തതിനാൽ അത് കെട്ടിയിട്ടിരുന്നു. അതു കൂഴിച്ചിട്ടിരുന്ന പതാക അവിടെ പാറിപ്പോയി. അതു കൂഴിച്ചിട്ടിരുന്ന പതാക അവിടെ പാറിപ്പോയി.

തോക്കുമായി പട്ടാളക്കാർ മൈതാനത്തെ വളഞ്ഞിരുന്നു. അവരെ ചുറ്റിക്കൊണ്ട് വേലി കെട്ടിയപ്പോലെ മുളവടിയിലായി പൊലീസുകാരും. എന്തിനും തയ്യാറായി നിലക്കുന്ന അവർക്കെതിർവശമായി ദേശീയപതാകയെന്ന ആയിരക്കണക്കിനു വോളണ്ടിയർമാരും ലക്ഷക്കണക്കിനു ഇനങ്ങളും. ഏതു സമയവും ഇനങ്ങളെത്തന്നെ വെടിപൊട്ടാം. സമ്മേളന സ്ഥലത്തേക്ക് ഇടിച്ചുകയറാൻ പ്രത്യേക പരിശീലനം സിദ്ദിച്ച നാലുഗ്രൂപ്പ് വാളണ്ടിയർമാരുണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ പേരുർക്കട വോളണ്ടിയർ ക്യാമ്പിന്റെ നേതാവും വോളണ്ടിയർ ക്യാമ്പറുമായിരുന്നു മണ്ണുതല കരുണാകരൻ. ഉത്കണ്ഠ മുററിനിന്നു മുഹൂർത്തം. സഖാവ് പുതുപ്പള്ളി രാഘവന്റെ ആത്മകഥയിൽനിന്ന് ആ സംഭവം ഉദ്യമിക്കാം. "എന്നും സംഭവിച്ചേക്കാം. ഒരുനിമിഷം! മൈതാനമടയുത്തിയില്ലെന്ന് അതാ ഇയ്വിളി. സ്റ്റേറ്റ് കോൺഗ്രസ്സ് ഇയ്... അതേ, കരുണാകരന്റെയും വോളണ്ടിയർമാരുടെയും കണ്ഠാങ്കുതിർത്തതായി ഉയർന്നുപൊങ്ങിയതായിരുന്നു ആ ശബ്ദങ്ങൾ. ആ ധീരദേശാഭിമാനികൾ ഉയർത്തിയ മുദ്രാവാക്യങ്ങൾ, മൈതാനത്തിനു ചുറ്റും തിങ്ങിക്കൂടി നിന്നിരുന്ന ഇനലക്ഷങ്ങൾ ഏറുവിളിച്ചു. നാലു ഭാഗത്തുനിന്നും ഇനങ്ങൾ മൈതാനമടയുത്തിലേക്ക് ഇറച്ചു തള്ളിക്കയറി, അലമാലകൾ അടിച്ചലിമിറഞ്ഞു കയറിവരുമ്പോലെ, പൊലീസിന്റെയും പട്ടാളത്തിന്റെയും ആ മതിൽക്കെട്ടുകൾ തകർത്ത് അങ്ങനെ മൈതാനത്തിലേക്കു ഇനം ആവേശത്തോടെ അടിച്ചുകയറുന്ന വളയിൽ, ആ അടയ്ക്കാമരത്തിന്റെ മുകളിൽ ഒരു ദേശീയപതാക കാറിലിളകിയിട്ടു. ആ അടയ്ക്കാമരത്തിൽക്കയറി, ആ പതാക അവിടെ കെട്ടിയത് ധീരദേശാഭിമാനി മണ്ണുതല കരുണാകരൻ ആയിരുന്നു. വെടി ഇപ്പോൾ പൊട്ടും, വെടിയേറ്റ് ആ ധീരനായ കൻ താഴെ വീഴും എന്നിങ്ങനെ ഉത്കണ്ഠയുടെ പിടിയിൽപ്പെട്ട് ശാസമടക്കി ആശങ്ക കൂലരായി ആ മൈതാനത്ത് ഇനലക്ഷങ്ങൾ നോക്കിനിലക്കേ, അദ്ദേഹം ആ ദേശീയ പതാക അവിടെ പാറിപ്പോയി. ലാത്തി അടങ്ങിയില്ല, വെടി പൊട്ടിയില്ല, പൊലീസും പട്ടാളവും ആ ദേശാഭിമാനിയുടെ, മണ്ണുതല കരുണാകരന്റെ ധീരതയുടെ മുന്നിൽ സ്തംഭിച്ചു നിന്നുപോയി."

രംഗത്തുനിന്നുള്ള പിൻമാററം സമ്മേളനം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന നിമിഷം. സമ്മേളനത്തിൽ പ്രസംഗിക്കേണ്ടവർ പൊലീസിന്റെ കണ്ഠവെട്ടത്തു പെടാൻ പാടില്ലാത്തവർ. കല്ലുചിലപ്പോൾ കൈകൊണ്ടെഴുതിയും തയ്യാറാക്കിയ നോട്ടീസുകൾ കല്ലുകളിൽച്ചുരുട്ടി രാത്രി വീട്ടുമുറങ്ങളിലിട്ടു കടന്നുകളയുക. പൊലീസിനു സംശയം തോന്നാത്ത ഇടങ്ങളിലോ പൊലീസിനെത്താൻ ബുദ്ധിമുട്ടുള്ളിടത്തോ നേതാക്കളെ ഒളിപ്പിച്ചശേഷം വേഷം മാറി ഊടുവഴികളിലൂടെ സമ്മേളനസ്ഥലത്തു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുക. ഇതിനുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്നവരും പൊലീസിന്റെ സംശയത്തിൽപ്പെട്ടാൽ എന്തും സംഭവിക്കാം. പക്ഷേ, മണ്ണുതല കരുണാകരനാണ് അതിനു നേതൃത്വം കൊടുക്കുന്നതെങ്കിൽ സംഗതി വിജയിച്ചിരിക്കുമെന്ന് അന്ന് എല്ലാവർക്കും അറിയാമായിരുന്നു. അങ്ങർഗ്രാണ്ട് പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സാഹസികത കാട്ടുന്നതിൽ അത്രമാത്രം

സിന്റെ കണ്ഠവെട്ടത്തു പെടാൻ പാടില്ലാത്തവർ. കല്ലുചിലപ്പോൾ കൈകൊണ്ടെഴുതിയും തയ്യാറാക്കിയ നോട്ടീസുകൾ കല്ലുകളിൽച്ചുരുട്ടി രാത്രി വീട്ടുമുറങ്ങളിലിട്ടു കടന്നുകളയുക. പൊലീസിനു സംശയം തോന്നാത്ത ഇടങ്ങളിലോ പൊലീസിനെത്താൻ ബുദ്ധിമുട്ടുള്ളിടത്തോ നേതാക്കളെ ഒളിപ്പിച്ചശേഷം വേഷം മാറി ഊടുവഴികളിലൂടെ സമ്മേളനസ്ഥലത്തു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുക. ഇതിനുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്നവരും പൊലീസിന്റെ സംശയത്തിൽപ്പെട്ടാൽ എന്തും സംഭവിക്കാം. പക്ഷേ, മണ്ണുതല കരുണാകരനാണ് അതിനു നേതൃത്വം കൊടുക്കുന്നതെങ്കിൽ സംഗതി വിജയിച്ചിരിക്കുമെന്ന് അന്ന് എല്ലാവർക്കും അറിയാമായിരുന്നു. അങ്ങർഗ്രാണ്ട് പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സാഹസികത കാട്ടുന്നതിൽ അത്രമാത്രം

കരുണാകരൻ 1982-വരെ സി.പി.എമ്മിന്റെ സജീവ പ്രവർത്തകനായിരുന്നു. ചില സാഹസികതകളുടെ സത്യവിരുദ്ധമായ നീക്കങ്ങളോട് ഒരുവിധത്തിലും പൊരുത്തപ്പെടാനാവാത്തതിനാൽ നീണ്ട ലിവെഡുത്ത് വീടിന്റെ മണ്ണുതല കരുണാകരൻ. പേട്ടയിലെ സിനിമാ തിയേറ്ററിനു വലതുവശത്തുകൂടിയുള്ള റോഡിലൂടെ അല്പം നടന്നാൽ ഇടുക്കുവശത്തായി മണ്ണുതല കരുണാകരൻ താമസിക്കുന്ന വീടുകാണാം. മൂന്നാമത്തെ മകളായ ലൈലയോടൊപ്പമാണ് ഇപ്പോൾ താമസിക്കുന്നത്. നാലു പെൺമക്കളും രണ്ട് ആൺമക്കളുമാണ് അദ്ദേഹത്തിനുള്ളത്. പുത്രന്മാർക്കുമുമ്പ് ഭാര്യ മരിച്ചു.

സാമൂഹ്യസമരം എന്തായിരുന്നു എന്നറി

താമ്രപത്രവുമായി

സമർത്ഥനായിരുന്നു ഈ പാഠാളി. ആർ. ശങ്കറിനെയും പി. കൃഷ്ണപിള്ളയെയും ഉൾപ്പെടെ സ്റ്റേറ്റ് കോൺഗ്രസ്സിലേയും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റു പാർട്ടിയിലേയും നേതാക്കന്മാരെ നിരോധനങ്ങളെ തകിടംമറിച്ചുകൊണ്ട് പ്രസംഗവേദികളിലെത്തിക്കുന്നതിൽ മണ്ണുതല കരുണാകരൻ അദ്ഭുതം സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കയ്യൂർ കൊലക്കേസിലെ പ്രതിയായിരുന്ന ഇ.കെ. നായനാർ പേരുമാറി കേരളകുമ്പളിയിൽ ജോർണലിസ്റ്റാക്കിയതും പുനലൂർ പേപ്പർ മില്ലിലെ തൊഴിലാളികളെക്കൊണ്ടു സി.പിയുടെ അസംബ്ളിയിൽ മുദ്രാവാക്യം വിളിച്ചിട്ടും മണ്ണുതലയിൽ ഇനിപ്പ് ഇപ്പോൾ പേട്ടയിൽ താമസിക്കുന്ന സഖാവ് കെ. കരുണാകരൻ തന്നെ. തൊഴിലാളികളെ അസംബ്ളിയിൽ കയറാനുള്ള തന്ത്രം ആവിഷ്കരിക്കാൻ ഉള്ളൂർ ഗോപിയും ഒപ്പമുണ്ടായിരുന്നു.

പതിനഞ്ചു വർഷം തിരുവനന്തപുരം നഗര സഭയിൽ കൗൺസിലറായിരുന്ന മണ്ണുതല

യാത്തവർപ്പോലും ഇന്ന് സാമൂഹ്യസമര പെൻഷൻ വാങ്ങുന്നുണ്ട്. കിറിനിത്യാ വാർഷികങ്ങളും സാമൂഹ്യദിനവുമെല്ലാം മുറയ്ക്കും മുറിയെറിയും ഇവിടെ കൊണ്ടാടുന്നുണ്ട്. മണ്ണുതല കരുണാകരൻ അതിലൊന്നും പങ്കെടുക്കാറില്ല. 1972-ൽ സാമൂഹ്യസമര ഭേദന്മാർക്ക് താമ്രപത്രം നൽകിയ ചടങ്ങിലും മണ്ണുതല കരുണാകരൻ പോയില്ല.

സാമൂഹ്യസമരത്തിൽ പങ്കെടുത്ത് ഒരുപാടു യാത്രകൾ അനുഭവിച്ച സാമൂഹ്യസമര ഭേദന്മാർക്കും മരിച്ചവരുടെ അനന്തരാവകാശികൾക്കുമുൾപ്പെടെ അറുപത്തിയാറു പേർക്ക് 1951-ൽ കൊല്ലം താലൂക്കിൽ മീനാട്ടു പകുതിയിൽ കുറെ ഭൂമി കൃഷ്ണകുട്ടത്തിന് അനുവദിച്ചുകൊടുക്കുകയുണ്ടായി. അതിലൊന്ന് മണ്ണുതല കരുണാകരനായിരുന്നു. മുന്നേക്കർ ഭൂമിയാണ് അദ്ദേഹത്തിന് അനുവദിച്ചത്. സ്ഥലം കൈവശപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കാൻ വ്യക്തമായ നിർദ്ദേശം ഉത്തരവി

ശേഷം 65-ാം വേളിൽ

പുതിയ ലക്കത്തിൽ

മേലത്തെ എഴുതുന്നതാണ് എഴുത്ത്. കെ.ടി. ശങ്കരപിള്ളയുമായി ഇൻറർവ്യൂ - എൻ. ശശിധരൻ.

ബംഗാൾ (കവിത) കെ.ടി.ശങ്കരപിള്ള. രാജാ വേലിവാർമ്മ.

ചിത്രകാരനായിരുന്നുവെന്ന് വിജയകുമാർ മേനോൻ അപഗ്രഥിക്കുന്നു. പൊന്തൻമഠം.

ഡോ. കെ.ശാപിനാഥൻ സി.വി.ബംഗകൃഷ്ണന്റെ കഥ. എം.ടി.ബി.നായരുടെ ആൽബത്തിൽ നിന്ന് സെപ്റ്റംബറിൽ കെ.എൻ.ചന്ദ്രിയുടെ യാത്രാവിവരണം പരിസ്മിതിയും ഹോർക്കോയും - ഡോ. എ.കെ.നമ്പൂർ.

പി.ദേവനാഥൻ കാർട്ടൂൺ. കൽച്ചം പതിച്ചും - കടംകോട് പ്രഭാകരൻ. രീപസാഹി.

തന്റെ കഥാപാത്രത്തെക്കുറിച്ച് കുട്ടികളുടെ കോണത്തെപ്പറ്റി ഡോ.ജെ.ബേബി.

മനസ്സിനെപ്പറ്റി സൂക്ഷ്മനന്ദസാഹി. ഇടശ്ശേരിയുടെ അമ്പതിലേക്ക് വീണ്ടും എന്ന കവിതയെപ്പറ്റി എം.കൃഷ്ണകുമാർ.

അമേരിക്കയിലെ ഇന്ത്യൻ നിയമപഠകനെപ്പറ്റി ഫീച്ചർ. മുഖചിത്രം - നീലംവെളിച്ചത്തിൽ സി.ജി.

ഒറ്റ പ്രതി വില 4 രൂ. വാർഷികവില 48 രൂ.

വില്പന : മേനോൻ, സുകുമാര, പി.ജി.തമ്പ. 823, പുത്തൻകോട് റോഡ്, തൃശ്ശൂർ - 680 004. ടെലിഫോൺ : 29792, ഫാക്സ് : 91487- 399022

എം.ടി. നിലമ്പൂർ

നരബലിയുടെ നാളുകൾ

പർവ്വതനിരകൾക്കിടയിലൂടെ ഒഴുകിവരുന്ന വിക്ടോറിയൻ തടാകം.

കോടിക്കണക്കിനു മനുഷ്യർക്ക് കൂടിവെള്ളം നൽകുന്ന ആഫ്രിക്കൻ വൻതടാകം ഏറ്റവും വലിയ ശുദ്ധജല സ്രോതസ്സ്. സഹാറ മരുഭൂമിയെപ്പോലും തണുപ്പിക്കുന്ന വിക്ടോറിയൻ ഇലാഗയത്തിൽ ഏപ്രിൽമാസ പ്രഭാതത്തിൽക്കണ്ടത് ചോരയുടെ ചുവപ്പും ചവർപ്പുമായിരുന്നു. തടാകത്തിലൂടെയും, പോഷകനദിയിലൂടെയും ഒഴുകിവരുന്ന എണ്ണ മറ്റു ശവശരീരങ്ങൾ, ശിരസ്സുത്ത, കൈകാലുകൾ ചേർക്കപ്പെട്ട കറുത്ത മനുഷ്യന്റെ കബന്ധങ്ങൾ.

ഗ്രാമഭൂമിക്കുള്ള കിടിലംകൊള്ളിച്ചുകൊണ്ട്, മിലിറ്ററി ട്രക്കുകൾ ചിറിയുകയുണ്ടു്. ആയുധമേന്തിയ തീവ്രവാദികളും മെഷീൻഗണ്ണുതീയ പട്ടാളക്കാരും ഇനങ്ങൾ തിങ്ങിപ്പാർക്കുന്ന കവലകൾ വളയുന്നു. കണ്ണിൽക്കണ്ടവരെ യൊക്കെ വെടിവെച്ചു കൊല്ലുന്നു. സ്ത്രീകളെയും കുട്ടികളെയും വ്യക്തരെയും വെട്ടിനശിക്കിയും, തലയ്ക്കു കല്ലുകൊണ്ടിടിച്ചും കൊല്ലുന്നു. പിഞ്ചുകുഞ്ഞുങ്ങളെ ചാക്കിൽക്കെട്ടി ജീവനോടെ പൂഴയിലേക്കും തടാകത്തിലേക്കും എറിയുന്നു. മനുഷ്യക്കുരുതിയുടെ കിരാതതാ തീർന്നില്ല.

എണ്ണമറ്റ ശവശരീരങ്ങൾ

തെരുവിൽ വലിയ കിണർ കുഴിച്ച്

ഒരു മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി അൻപതു ശവശരീരങ്ങളായിരുന്നു വിക്ടോറിയൻ തടാകത്തിലൂടെ ഒഴുകിവന്നിരുന്നത്. അതിലധികവും, സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേതുമായിരുന്നു. നോക്കൂ... നുവാണ്ടയിൽ കഴിഞ്ഞ രണ്ടുമാസമായി വംശീയ നരബലി അതിന്റെ പ്രാകൃതമായ സ്വഭാവത്തിൽ തുടരുകയായിരുന്നു. പാഴ്ചാതു വാർത്താമാധ്യമങ്ങൾ ഔദ്യോഗികമായി റിപ്പോർട്ടുചെയ്ത കണക്കനുസരിച്ച് അഞ്ചുലക്ഷം മനുഷ്യർ നുവാണ്ടയിൽ കൊല്ലപ്പെട്ടു. ഇരുപത്തഞ്ചു ലക്ഷം മനുഷ്യർ ഭവനരഹിതരും അഭയാർത്ഥികളുമായി പലായനം ചെയ്യപ്പെട്ടു.

വാഹനങ്ങളുടെ ഉപയോഗശൂന്യമായ ടയർ കിണറിൽ നിറച്ചു തീക്കൊള്ളുന്നു. രണ്ടു ആളിക്കത്തുന്ന തീക്കുണ്ഡങ്ങളിലേക്കു മനുഷ്യരെ ജീവനോടെ പിടിച്ചു കൈകൾ പിന്നിലേക്കു ബന്ധിച്ച് തീക്കുണ്ഡത്തിലേക്കു വലിച്ചിടുന്നു.

കൃഷിയും കന്നുകാലിവളർത്തലുമായി ഹരിതഭൂമിയിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടിയരുന്ന നിരപരാധികളായ സിവിലിയൻമാർ, കറുത്ത

വർണ്ണത്തിലുള്ള ചേലചുറിയ അരോഗ്യവശഗാത്രകളായ സ്ത്രീകൾ... മൂലയുട്ടുന്ന അമ്മമാർ, ചുരുണ്ട തലമുടിയും ഭുവണ്ഡങ്ങളുടെ മുഴുവൻ നിഷ്കളങ്കതയും കണ്ണുകളിൽ ഒളിപ്പിച്ചു പിഞ്ചുകുഞ്ഞുങ്ങൾ... നാളെയിലേക്കു പിടിച്ചുവെച്ചുവെച്ചുള്ള ഓമനകൾ.

ഇവരെക്കൊന്നും ഈ ഗോത്രയുദ്ധത്തിൽ നിഷ്കരുണം വധിക്കപ്പെടുകയും അഗ്നിനാളങ്ങളിൽ ചാമ്പലാവുകയും വലിയ ഇലാ

ഗയങ്ങളിലൂടെ ഒഴുകി ഇലജീവികൾക്കു ഭക്ഷണമാകുകയും ചെയ്തു...

ഇതൊരു 'വാർ ഫിലിം'ലെ ഭീകര ദൃശ്യമല്ല.

1994 ഏപ്രിൽ മാസത്തിൽ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ട നുവാണ്ടയിലെ വംശീയ കലാപത്തിന്റെ അതിഭീകരമായ ചിത്രങ്ങൾ, റോയിട്ടറും സി.എൻ.എൻ തുടങ്ങിയ അന്താരാഷ്ട്ര വാർത്താ മാർഗ്ഗമങ്ങൾ പുറത്തുവിട്ട വാർത്തകളാണ്.

ഭൂമിയിൽ ഒരിടത്തും, അടുത്ത നൂറ്റാണ്ടിലൊന്നിലും കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത അതിഭയാനകമായ മനുഷ്യക്കുരുതിക്ക് ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ വ്യക്തഗ്രന്ഥങ്ങൾ സാക്ഷ്യം വഹിക്കേണ്ടിവന്നു.

ഭുവണ്ഡങ്ങളുടെ മലമടക്കുകളിൽ വർഷകാലക്കാറ്റ് ഉരുണ്ടുകൂടി. നുവാണ്ടയിൽ മഴപെയ്തു. ശവങ്ങൾ മുടിയ കിണറുകളിൽ വെള്ളം നിറഞ്ഞു. കത്തിക്കരിഞ്ഞ ടയറുകളിൽ കരിഞ്ഞു കരിടുകയായ ശവങ്ങൾ പറിപ്പിടിച്ചു കിടന്നു. അവ മഴവെള്ളത്തിൽ കൃഷിയിടങ്ങളിലൂടെയും കായലുകളിലൂടെയും ഒഴുകിപ്പരക്കാൻ തുടങ്ങി. ഈ ഒഴുക്ക് അയൽനാടുകളിലെ ഇലാഗയങ്ങളിലും ഇലസംഭരണികളി

ലേക്കും ഒഴുകിപ്പരക്കാൻ തുടങ്ങി. ഇലാഗയങ്ങളിൽ ശവശരീരവും ശവക്കൊഴുപ്പും കണ്ടപ്പോഴാണ് അയൽനാടായ ഉഗാണ്ടയിലെ ആരോഗ്യവകുപ്പ് അധികൃതർ യു.എൻ രക്ഷാസമിതിക്കു പരാതി നൽകുന്നത്.

എണ്ണമറ്റ ശവശരീരങ്ങളും കബന്ധങ്ങളും കൂടിവെള്ളത്തെ മലിനപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഉടനടി പരിഹാരം കാണണമെന്നു പറഞ്ഞ് ഉഗാണ്ടൻ സർക്കാരിന്റെ ദൗത്യസംഘം യു.എൻ ആസ്ഥാനത്തേക്കു പറന്നു.

ഒരുമണിക്കൂറിൽ ശരാശരി അൻപതു ശവശരീരങ്ങളായിരുന്നു വിക്ടോറിയൻ തടാകത്തിലൂടെ ഒഴുകിവന്നിരുന്നത്. അതിലധികവും സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേതുമായിരുന്നു. നോക്കൂ... നുവാണ്ടയിൽ കഴിഞ്ഞ രണ്ടുമാസമായി വംശീയ നരബലി അതിന്റെ പ്രാകൃതമായ സ്വഭാവത്തിൽ തുടരുകയായിരുന്നു. പാഴ്ചാതു വാർത്താമാധ്യമങ്ങൾ ഔദ്യോഗികമായി റിപ്പോർട്ടുചെയ്ത കണക്കനുസരിച്ച് അഞ്ചുലക്ഷം മനുഷ്യർ നുവാണ്ടയിൽ കൊല്ലപ്പെട്ടു. ഇരുപത്തഞ്ചു ലക്ഷം മനുഷ്യർ ഭവനരഹിതരും അഭയാർത്ഥികളുമായി പലായനം ചെയ്യപ്പെട്ടു. ശേഷിച്ച മനുഷ്യർ മരണത്തിനും ജീവിതത്തിനുമിടയിലെ നേർത്ത നൂലിഴകളിൽ തുങ്ങിക്കിടക്കുന്നു. വിശാലമായ മൈതാനങ്ങളിലും ദേവാലയങ്ങളിലെ ഇടനാഴികളിലും അഭയാർത്ഥികൾക്കുവേണ്ടിയും അടുത്ത നിമിഷങ്ങളിൽ അടുത്തുവരുന്ന കൊലവിളികൾക്കും മൃത്യുവിന്റെ ഷെൽവർഷങ്ങൾക്കുമായി കാത്തിരിക്കുന്നു. റഫ്യൂജി ക്യാമ്പുകളിൽ ആശയറ ആയിരങ്ങൾ ജീവചരവങ്ങളായി മാറിയിരിക്കുന്നു.

ഈ നൂറ്റാണ്ടിലെ ഏറ്റവും ഭീകരമായ മനുഷ്യക്കുശാപ് നുവാണ്ടയിൽ നടന്നിട്ടും, വൻ വാർത്താ മീഡിയകൾ അതു റിപ്പോർട്ടുചെയ്തു ദൃശ്യവൽക്കരിച്ചിട്ടും ലോകജനതയുടെ മനഃസാക്ഷി നടന്നിട്ടില്ല.

അഞ്ചുലക്ഷംപേർ അതികുരമായി കൊല്ലപ്പെടുന്നതും ഇരുപത്തഞ്ചു ലക്ഷം മനുഷ്യർ പിറന്ന നാടുവിട്ട് ഉടുത്തുണിക്കു മറുത്തുണിയില്ലാതെ ഭൂമിയുടെ അനന്തശൂന്യതയിലേക്കു പലായനം ചെയ്യുന്നത് ദുരദർശനിലൂടെ ഒരു യുദ്ധസിനിമ കാണുന്ന ലാഘവത്തോടെ ലോകം തങ്ങളുടെ ശയനമുറകളിലിരുന്നു കണ്ടു. കറുത്തവർ കൂട്ടത്തോടെ കശാപ്പു ചെയ്യുന്നതു കണ്ടിട്ട് നമുക്കൊന്നും തോന്നിയില്ല.

അമേരിക്കൻ ലോക പൊലീസിന്റെയും യൂറോപ്യൻ കമ്മ്യൂണിറ്റിയുടേയും യു.എൻ രക്ഷാസമിതിയുടേയും കുററകരമായ അനാസ്ഥ. അവഗണനാപൂർവ്വമായ നിസ്സംഗത. ഇതിന്, ലോക മനഃസാക്ഷിക്കു മുമ്പിൽ മാപ്പുപറഞ്ഞേ മതിയാകൂ...

നുവാണ്ടയിലെ പച്ചക്കുന്നുകൾ ചുവക്കുന്നു
നീല മലകളും പച്ചക്കുന്നുകളും നിറഞ്ഞ

നുവാണ്ടയിലെത്തിയ ആശ്വാസം

കിഴക്കൻ ആഫ്രിക്കയിലെ പ്രശാന്ത ഭൂമിയാണ് നുവാണ്ട. ചെമ്മൺപാതകളും വാഴത്തൈകളും കാപ്പിത്താളങ്ങളും നിറഞ്ഞ നുവാണ്ട കേരളീയ ഭൂപ്രകൃതിയെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. തൊള്ളായിരത്തി നാല്പതുകളിൽ നുവാണ്ട ഒരു ബെൽജിയം കോളനിയായിരുന്നു. കിഗാലിയാണ് തലസ്ഥാന നഗരി. നൈൽനദിയുടെ തഴുകലും കോംഗോ വനങ്ങളുടെ ഹരിതശീതളമയും നിറഞ്ഞ നാട്. മൺസൂൺ കാലാവസ്ഥയുള്ള പ്രദേശം. എഴുപത്തഞ്ചു ലക്ഷത്തോളം ഇനങ്ങൾ അധിവസിക്കുകയും എണ്ണനോളം ഭാഷകൾ സംസാരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന ആഫ്രിക്കയിലെ ഏറ്റവും പ്രശാന്ത സുന്ദര തീരം. എ.ഡി 800-കളിൽ സഹാറ മരുഭൂമി താണ്ടിവന്ന സാർത്ഥവാഹക സംഘം വഴി ഇസ്ലാം മതം പ്രചരിച്ചു. മുസ്ലിങ്ങളും ക്രൈസ്തവരുമാണ് ഭൂരിഭാഗവും. വടക്ക് ഉഗാണ്ടയും, കിഴക്ക് ടാൻസാനിയയും തെക്ക് ബറുണ്ടിയും അതിരിട്ടു കിടക്കുന്ന ഇനസാൻദ്രതയേറിയ പച്ചത്തുരുത്ത്. തൊണ്ണൂറു ശതമാനം ഇനങ്ങളും കാർഷിക സമൃദ്ധമാണ്. രണ്ടുശതമാനം മാത്രമേ വ്യവസായവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ളൂ. ഗോത്രയുദ്ധങ്ങൾക്കു

കേളികേട്ട നാടാണ് നുവാണ്ട. ഹൃദ്രൂപം ടുട്സിയുമാണ് നുവാണ്ടയിലെ രണ്ടു പ്രബല ഗോത്രങ്ങൾ. പ്രബലരായ വംശീയ ഗ്രൂപ്പാണ് ഹുട്ടു. ഇവരാണ് ഏറ്റവും പാരാണികരായ സ്ഥലവാസികൾ. ന്യൂനപക്ഷമായ ടുട്ടുസ് എത്യോപ്യയിൽനിന്നു കന്നുകാലി വളർത്തലും കൃഷിപ്പണിക്കാരുമായി വന്നു കൂടിയെന്നുവരാണ്. ആഫ്രിക്കൻ ഭാഷയിൽ 'ടുട്ടു' എന്നാൽ ധനികൻ എന്നും 'ഹുട്ടു' എന്നാൽ കൃഷിക്കാരൻ എന്നുമാണ്. പണ്ടുമുതലേ ഈ രണ്ടു ഗോത്രങ്ങളും നുവാണ്ടയുടെ ചരിത്രത്തിൽ ചോരപ്പാടുകൾ വീഴ്ത്തിയിരുന്നു. എന്നും വംശീയ കലാപവും രാജ്യാതിർത്തി വിട്ട് പലായനം ചെയ്യുന്ന ഗ്രാമവാസികളും നുവാണ്ടയുടെ ഗതകാലചരിത്രത്തിൽ പുതിയതല്ല. സംസ്കരിക്കപ്പെടാത്ത ഒരു കാട്ടുവർഗ്ഗം. അവർ ആയുധമടുത്തു ബലാബലം നോക്കുന്നു. നുവാണ്ടൻ കലാപം ആളിക്കത്താൻ ഈ പാരമ്പര്യപൂർവ്വമായ അനുകൂലമായി. പ്രീ കൊളോണിയലൈസേഷനുമുമ്പ് (pre-colonialisation) ഈ രണ്ടു ഗോത്രങ്ങളും ഐക്യദാർഢ്യമുള്ള ഒരു സമൂഹമായിരുന്നു.

പ്രകൃതിയോടു മല്ലട്ടു കൃഷിചെയ്യും, മൃഗ വേട്ട നടത്തിയും, ക്രയവിക്രയവും ആശയ വിനിമയവും വിവാഹബന്ധവും വഴി പരസ്പരമുള്ള ഗോത്രങ്ങളായി ജീവിച്ചു.

യൂറോപ്യൻ കോളനികളുടെ വാഴ്ചയോടെ ഈ ഗോത്രബന്ധങ്ങൾ ശിഥിലമാവാൻ തുടങ്ങി.

തൊഴിലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള വിഭജനം നടന്നു. കോളനികളുടെ സുഗമമായ ഭരണത്തിന് അവർ ചുഷണത്തോളം മെന്തെ. വ്യാപകമായ കളാസ്സിഫിക്കേഷൻ (classification) നടത്തപ്പെട്ടു. ഉയർന്ന തട്ട്, താഴെത്തട്ട് എന്ന ചേരിതിരിവുണ്ടായി. ഒരുവിഭാഗത്തിന് പ്രത്യേകമായി നൽകിയ പാഴ്ചാതു വിദ്യാഭ്യാസവും സംസ്കാരവും രാഷ്ട്രീയ ബോധ വൽക്കരണവും മറ്റും ഈ വർഗ്ഗങ്ങൾക്കിടയിൽ ഗോത്രകലഹങ്ങൾക്കു വഴിമുറുപ്പുകയായിരുന്നു.

അങ്ങനെ സ്ഥലംമറയായി ജീവിച്ചിരുന്ന ആ സമൂഹത്തിന്റെ സാമ്പ്ദം തകർന്നു. തങ്ങളുടെ തനിയ്യും മാലികതയും കോളനികൾക്ക് അടിയറവച്ചു.

ഒന്നാംലോക മഹായുദ്ധത്തിലെ ഇർമ്മനിയുടെ പരാജയത്തിനുശേഷം ഈ പ്രവിശ്യകൾ ബെൽജിയത്തിനു കൈമാറി.

ടൂട്സി ഗോത്രത്തിനു മുൻപുണ്ടായ നൽകി, ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസവും പാഴ്ചാതുരതയിലുള്ള ജീവിതകമ്മങ്ങളും നൽകി ബോധപൂർവ്വം വിഭാഗീയത സൃഷ്ടിച്ചു. ഡിഫൈൻ ആൻഡ് നൂളിലൂടെ ഈ ഗോത്രങ്ങളെയും ഭിന്നിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു കോളനികൾ ചെയ്തത്. ഈ അസംതൃപ്തി അവരെ സ്പോടനാത്മകമായ സ്പർദ്ധകളിലേക്കു നയിച്ചു. തൊട്ടുളായിരത്തി അറുപതുകളിലും എഴുപതുകളിലും ചെറുതും വലുതുമായ ആഭ്യന്തര കലാപങ്ങൾ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു.

സാധാരണ ആഫ്രിക്കൻ ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിലെ കലാപത്തിൽ കണ്ടുവന്നിരുന്നതൊക്കെയും വർഗ്ഗങ്ങളുടെ ചേരിതിരിവുകളായിരുന്നു. ഭാഷ, സംസ്കാരം, ആചാരം, പ്രവിശ്യ, ഭൂപ്രകൃതി തുടങ്ങിയ കാരണങ്ങളായിരുന്നു. റുവാണ്ടയിലെ കലാപത്തിലെ പ്രധാന കാരണം തൊഴിൽ വിഭാഗീയതയായിരുന്നു. ഇന്ത്യയിലെ ഹിന്ദു സമ്പ്രദായംപോലെ തൊഴിലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ജാതിവ്യവസ്ഥ ഇവിടെയും നിലനിന്നിരുന്നു. ആഫ്രിക്കൻ പൗരാവകാശ സമിതിയുടെ ഡയറക്ടർ അലക്സ് ഡിവാർ കലാപത്തെക്കുറിച്ച് പറയുകയായിരുന്നു, എ ട്രൈബൽ കോൺഫ്ലിക്റ്റ്. തികച്ചും വംശീയമായ ഒരു കടന്നുകയറ്റം.

കലാപത്തിന്റെ തുടക്കം

1993-ൽ ഉണ്ടായ വംശീയ കലാപത്തിൽ ഒരുലക്ഷത്തോളം ആളുകൾ കൊല്ലപ്പെടുകയും ആയിരങ്ങൾ അഭയാർത്ഥികളാവുകയും ചെയ്തിരുന്നു. പിന്നെയും നീണ്ടുകുത്തി കൊണ്ടിരുന്ന വംശീയസ്പർദ്ധ ചില ഉടമ്പടി കളിലൂടെ അവസാനിപ്പിക്കാൻ റുവാണ്ടയിലേയും ബറുണ്ടിയിലേയും പ്രസിഡന്റുമാർ

നിരന്തരമായി ശ്രമിച്ചുവരികയായിരുന്നു. ആ ശ്രമഫലമായി ടാൻസാനിയായിൽ ഒരു അനുരണ്ണ സമ്മേളനം നടത്തി മടങ്ങുവഴിയാണ് ഒരു വിമാനാപകടത്തിൽ രണ്ടു പ്രസിഡന്റുമാരും പത്തോളം നയതന്ത്രജ്ഞരും കൊല്ലപ്പെട്ടത്.

ഇത് 1994 ഏപ്രിൽ 6-ാം തീയതിയായിരുന്നു. മരിച്ച റുവാണ്ടൻ പ്രസിഡന്റ് "ഹാബിയാരിമാൻ" — ബറുണ്ടിയൻ പ്രസിഡന്റ് "സതാരിയമിൻ" ആയിരുന്നു. പ്രസിഡന്റുമാർ സഞ്ചരിച്ച വിമാനം റുവാണ്ടയുടെ തലസ്ഥാനമായ കിഗാലി എയർപോർട്ടിനെ സമീപിച്ചപ്പോഴായിരുന്നു വിമാനം തീപിടിച്ചു പൊട്ടിത്തകർന്നത്.

എയർ ക്രാഷിനെക്കുറിച്ച് രണ്ടു വാദമാണു നിലനില്ക്കുന്നത്. റുവാണ്ടൻ ഫോറിൻ മിനിസ്റ്ററി പറയുന്നു, വിമാനം കിഗാലി എയർപോർട്ടിനെ സമീപിച്ചപ്പോഴേക്കും വെടി വച്ചു വീഴ്ത്തുകയായിരുന്നു എന്ന്. എന്നാൽ ബറുണ്ടി ഗവൺമെന്റു പറയുന്നത് അതൊരു ആക്സിഡന്റായിരുന്നു എന്നാണ്. പ്രസിഡന്റ് കൊല്ലപ്പെട്ടതോടെ റുവാണ്ട നാഥനില്ലാക്കളരിയായി മാറുകയായിരുന്നു. ഒരരാത്രികൊണ്ടുതന്നെ ആക്രമണം അതിന്റെ എല്ലാ നഗ്നതയും കാട്ടി താണ്ഡവമാടുകയായിരുന്നു.

കൊല്ലപ്പെട്ട പ്രസിഡന്റ് ഹാബിയാരിമാൻ 1973-ൽ ഒരു അട്ടിമറിയിലൂടെ അധികാരം പിടിച്ചെടുക്കുകയായിരുന്നു. പുതിയ സ്വാതന്ത്ര്യപ്രഖ്യാപനവുമായി അധികാരത്തിൽ കയറിയെങ്കിലും സന്തോഷം വാശിക്കാരായ ഹട്ടുസിനെ അധികാരത്തിൽ കൊണ്ടുവരികയും ടൂട്ടുവിനെ അവഗണിക്കുകയും ചെയ്തു. ബെൽജിയത്തിൽനിന്നും റുവാണ്ട സ്വതന്ത്രമായതോടെ ടൂട്സികൾ അയർനാട്ടുകളിലേക്കു പലായനം ചെയ്തു. അധികാരവും സാധിനവുമില്ലാത്ത അസംതൃപ്തരായ ടൂട്സികൾ അവർക്കു ഭൂരിപക്ഷമുള്ള ബറുണ്ടിയിൽ സംഘടിച്ച് റുവാണ്ടൻ പാടിയാറിക് ഫ്രണ്ട് (ആർ.പി.എഫ്) എന്ന റെബൽ സംഘടനയ്ക്കു രൂപംകൊടുത്തു. പ്രതികാര വാഞ്ചയുമായി ഹട്ടുസിനെതിരെ ഒരു തിരിച്ചടിക്കു തയ്യാറെടുക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രസിഡന്റിന്റെ വധവും, നാമമാത്രമായ ബെൽജിയം സേനയുടെ പിന്മാറ്റവും, അധികാരിവർഗ്ഗവും നയതന്ത്രജ്ഞരും രംഗം വിട്ടതോടെ പുകഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന റുവാണ്ടയിൽ ആക്രമണത്തിന്റെ അഗ്നി ആളിക്കത്തുകയും ചെയ്തു. ഒററദിവസംകൊണ്ട് ഇരുപത്തഞ്ചുലക്ഷം അഭയാർത്ഥികളെ സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിഞ്ഞ ലോകത്തിലെ കരാളമായ വംശീയപ്പോർ മറന്നിടി പുറത്തുവന്നു. കലാപകാരികളിൽനിന്ന് അഭ്യുതകരമായി രക്ഷപ്പെട്ട ബെൽജിയംകാരൻ 'ഗറിൻസ്' പറയുന്നു, മനുഷ്യർ മഴുകൊണ്ടു വെട്ടുന്നതു കേൾക്കുന്ന തല കല്ലുകൊണ്ടിടിച്ചു തകർക്കുകയും കുഞ്ഞുങ്ങളെ കൂട്ടത്തോടെ പിടിച്ചു ചാക്കിയിട്ടെറിഞ്ഞ് നദിയിലേക്ക് എടുത്തെറിയിക്കുകയായിരുന്നു തീവ്രവാദികൾ ചെയ്തത്.

നൂറുകണക്കിനു രോഗികളെ ആശുപത്രിക്കിടക്കയിൽവെച്ചുതന്നെ മിലിറ്ററിയും ഗവൺമെന്റും അനുകൂല വിഭാഗവും വെട്ടിക്കൊന്നു. നേത്രവാഴക്കുഷിക്ക് പേരുകേട്ട റുവാണ്ടയിലെ വാഴത്തോട്ടങ്ങളിൽ വാഴപ്പഴത്തേക്കാൾ നിറഞ്ഞുകണ്ടത് തല തകർന്ന ശവശരീരങ്ങളായിരുന്നു. ഇതു ഗോത്രങ്ങളും മിലിറ്ററിയും പൊലീസുകൂടിച്ചേർന്ന് ഭ്രാന്തമായി കൊന്നൊടുക്കി, വിജയദേരി മുഴക്കി മുന്നേറുകയായിരുന്നു. തലയറു വീഴുന്ന ശവശരീരങ്ങളുടെ എണ്ണമായിരുന്നു അവർക്ക് അഭിമാനവും ആഹ്ലാദവും പകർന്നിരുന്നത്.

'ഗറിൻസ്' തുടരുന്നു: വർഷങ്ങളായി റുവാണ്ടയിൽ മൃഗവളർത്തു കേന്ദ്രമായ അനിമൽ ഫാം നടത്തിവരികയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. കലാപം തുടങ്ങിയതോടെ മൃഗങ്ങളും അൻപതോളം ഫാം ജീവനക്കാരും എവിടെപ്പോയി എന്നറിഞ്ഞില്ല. കഷ്ടിച്ചു ജീവൻ രക്ഷപ്പെട്ട ഗറിൻസ് റോഡരികിലും വഴിയോരത്തും കുന്നുകൂടിയ ശവശരീരങ്ങൾക്കിടയിലൂടെ രക്ഷപ്പെട്ടു കുന്നും മലയും കയറിയിറങ്ങി, വിശന്നുപ്പോൾ പൂലും സസ്യയിലകളും ഭക്ഷിച്ചു വിശപ്പടക്കി. തന്റെ രാജ്യത്തെത്തി അയാൾ അലമുറയിട്ടു. "ഈ മനുഷ്യക്കുരുതി തടയാൻ എന്തെങ്കിലും ഉടൻ ചെയ്യൂ!"

ഗറിൻസ് നിലവിളിക്കുകയായിരുന്നു. ഗവൺമെന്റ് സേനയും കൂട്ടുസം ചേർന്ന് ഭരണത്തിനെ അനുകൂലിക്കാത്ത സമാന്തര വിഭാഗമായ കൂട്ടുകേളയും ഭരണ വിരുദ്ധരും ഇന്ദ്രജിതങ്ങളുമായ ടൂട്ടുസിനെയും ഉന്മൂലനം ചെയ്യുകയായിരുന്നു. ഈ കലാപത്തിൽ ഏററവും അമ്പരപ്പിക്കുകയും അപകടപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്ന വാർത്തയായിരുന്നു റുവാണ്ടൻ റേഡിയോ പ്രക്ഷേപണം ചെയ്തിരുന്നത്. ടൂട്ടുവിനെ നശിപ്പിക്കുക. ഏററവും പെട്ടെന്നു സർക്കാർ പ്രക്ഷേപണ നിലയം ആക്രമിക്കുകയായിരുന്നു. നമ്മുടെ ശ്മശാനഭൂമികളിൽ ഇനിയും കുഴികൾ നിറഞ്ഞിട്ടില്ല. ആരുണ്ടിതു നിറയ്ക്കാൻ എന്ന ആഹ്വാനമായിരുന്നു കലാപനാളുകളിൽ റേഡിയോ പുറത്തുവിട്ടുകൊണ്ടിരുന്നത്. എരി തീയിൽ എണ്ണയൊഴിക്കുംപോലെ ആയിരുന്നു അത്.

കലാപത്തിലെ ഒരു ദൃക്സാക്ഷി, സിസ്റ്റ് വ്യാപാരിയായ "കോഡ്സോബാർ" യോനകമായ ആ കാഴ്ച വിവരിക്കുകയായിരുന്നു. സന്തോഷത്തിനെ മാറ്റിമറിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല അയാൾ ഈ രംഗം കാണുന്നു. വലിയ കുഴികളിൽ ടയർ കത്തിച്ച് അതിലേക്കു ജീവനോടെ ആളുകളെ വലിച്ചിടുന്നു. സിസ്റ്റ് വ്യാപാരിയുടെ ടൂട്സിക്കാരിയായ ഭാര്യയുടെ അമ്മയെ, അറുപതുകാരിയായ വൃദ്ധയെ അയാളുടെ കണ്ണുനീർവച്ചു കത്തുന്ന തിക്കുണ്ഠത്തിലേക്ക് എടുത്തെറിയുന്ന കാഴ്ചകണ്ടു മരവിച്ചുപോയ കോഡ്സോബാർ, റോയിട്ടറോട് അതു വിവരിക്കുമ്പോൾ അയാൾക്കു കണ്ണിമിടറി. വാക്കുകൾക്കു പരതി.

ക്രിസ്ത്യൻ ദേവാലയവും ഇടവകയുമുള്ള

ബുട്ടേയർ എന്ന പ്രശാന്തനഗരം ഒരരാത്രിയിലെ ആക്രമണമാകൊണ്ടു മൃത്യുനഗരമായി മാറുകയായിരുന്നു.

ഒരുനേരത്തെ ആഹാരത്തിനുവേണ്ടി കൈനീട്ടുന്ന ദീനരായ മനുഷ്യരെക്കൊന്നുമ്പോൾ മനസ്സലിയാറുള്ള നാം. കളങ്കമറിയാത്ത കുഞ്ഞുങ്ങളും സ്ത്രീകളുമടങ്ങുന്ന സിവിലിയൻമാർ ഇവാകോർ ചെയ്യുന്ന അധികൃതർക്കടുത്തുചെന്നു കെഞ്ചുന്നു.

"ഈ രാത്രി പുലരുന്നതിനുമുമ്പു ഞങ്ങൾ കൊല്ലപ്പെടും." ഞങ്ങൾക്കു ജീവിക്കണം. ഈ ശാപഭൂമിയിൽനിന്നു ഞങ്ങളെക്കുടി കൊണ്ടുപോകൂ... വെടിയാച്ചുകളും ഷെൽവർഷങ്ങളും കരിഞ്ഞ മനുഷ്യമാംസത്തിന്റെ ഗന്ധമുള്ള ഭൂമിയിൽനിന്നു പ്രാണനുവേണ്ടി കേഴുന്നവർക്കുനേരം, കുടിയൊഴിഞ്ഞുപോകുന്ന ഫ്രഞ്ച്, ഇർമ്മൻ, ഏഷ്യൻ മിലിറ്ററി കൈമലർത്തുന്നു. "നിങ്ങളെ രക്ഷപ്പെടുത്താൻ ഞങ്ങൾക്കു വകുപ്പുകളില്ല."

ശിലാപ്രതിമകളെപ്പോലെ തോക്കേന്തിയ ഭടന്മാരും മനുഷ്യബാഹുല്യംകൊണ്ട് ആടിയുലയുന്ന മിലിറ്ററി ട്രക്കുകളും പൊടിപറത്തി ചീറിപ്പാഞ്ഞു. ആശയറ ഇനം മരണത്തെ കാത്തുകിടക്കുന്നു.

യു.എൻ നിലപാട്

ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിലുണ്ടായ മനുഷ്യക്കുരുതിയിലും ദുരന്തത്തിൽനിന്നുമാണ് ലീഗ് ഓഫ് നേഷൻസ് എന്ന രാഷ്ട്രസമുച്ചയങ്ങളുടെ ഐക്യസങ്കല്പം ഉണ്ടാകുന്നത്. രണ്ടാംലോക മഹായുദ്ധത്തോടെ ഇത് യു.എൻ എന്ന ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയായി പരിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ടു.

ലോകത്ത് ഒരു സിവിലിയനും അന്യായമായി ആക്രമിക്കപ്പെടുമ്പോൾ, ഒരു ജീവനും ധാസിക്കപ്പെടുമ്പോൾ എന്ന ഉദാത്തമായ സങ്കല്പം പൂർത്തുകയും ലോകജനതയുടെ മനഃസാക്ഷിക്കും ജീവനും സ്വത്തിനും സുരക്ഷിതത്വം വാഗ്ദാനം നൽകുകയും ചെയ്യുന്ന യു.എൻ രക്ഷാസമിതി. റുവാണ്ടയിലെ മനുഷ്യക്കുരുതിയെപ്പറ്റി അതിന്റെ സെക്രട്ടറി ജനറൽ ബുട്ടേസ് ഗാലി മനംനൊന്തു വിലപിക്കുകയാണ്. അദ്ദേഹം ആജ്ഞാപിക്കുകയാണ്, "ഈ മനുഷ്യക്കുരുതി നിർത്തൂ." സമാധാനത്തിന്റെ ഈ ദൗത്യവാഹകൻപോലും നിസ്സഹായനാണ്. ഇൻറർ നാഷണൽ കമ്മ്യൂണിറ്റിയുടെ കുററ കരമായ അനാസ്ഥയെ അദ്ദേഹം കർക്കശ സാരത്തിൽ അപലപിക്കുന്നു.

കലാപഭൂമിയിലെ സിവിലിയൻമാരുടെ രക്ഷയ്ക്കായി അയായിരത്തോളം പട്ടാളത്തെ അയയ്ക്കാൻ യു.എൻ അടിയന്തരമായി തീരുമാനമെടുക്കുകയായിരുന്നു. അതും ലക്ഷക്കണക്കിനു ജീവൻ ഹനിക്കപ്പെട്ടതിനുശേഷം.

എന്നിട്ടും റുവാണ്ടയിലേക്കു മാർച്ചചെയ്യാൻ ആവശ്യമുള്ളത്ര സൈന്യവും യുദ്ധോപകരണവും സാമ്പത്തികവുമില്ലാതെ ഉഴുന്ന യു.എൻ സൈനികരായാവി. അയായിരം

സൈനികരെ അടിയന്തരമായി അയയ്ക്കാൻ യു.എൻ സെക്രട്ടറി നിർദ്ദേശിച്ചപ്പോൾ അമേരിക്കൻ ഭരണകൂടം പറഞ്ഞത്, അഭയാർത്ഥികളെ സംരക്ഷിക്കാൻ മാത്രം അല്പം പട്ടാളത്തെ നിശ്ചാഗതിക്കൊന്നാണ്.

അമേരിക്കയുടെ ഇപ്പോഴത്തെ താല്പര്യം, മുന്നാംലോക രാജ്യങ്ങളുടെ കൈക്കൽ ആയുധശേഖരങ്ങളുടെ അളവും ന്യൂക്ളിയർ ഡാറുകളുടെ സ്ഥാനവും ദീർഘദൂര മിസൈലു നിർമ്മാണ പരിധിയും അനേഷിക്കുവാൻ വേണ്ടത് കാട്ടുകയാണ്.

ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തി തൊണ്ണൂറു

കൊലയിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടവർ

കളിൽ ഈസ്റ്റ്-യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളിലെ സോഷ്യലിസ്റ്റ് ഭരണത്തകർച്ചയിൽ അവർക്ക് അന്നവും അഭയവും നൽകാൻ വ്യഗ്രത കാട്ടിയ ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ, പടിഞ്ഞാറൻ വാർത്താ മീഡിയകളിൽ ദൃശ്യവൽക്കരിച്ച ജനവികാരം കവർന്നെടുത്ത വേളയിൽ അമേരിക്കൻ സഹായം ആ നാടുകളിലേക്ക് ഒഴുകുകയായിരുന്നു. ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിലെ ലക്ഷക്കണക്കിനു മനുഷ്യർ കത്തിച്ചവലാ വുമ്പോൾ ലോകരാജ്യങ്ങൾ തണുത്ത പ്രതികരണവുമായി പുറംതിരിഞ്ഞു നിന്നു. കറുത്തവൻ ലോകവിപണിയിലെ ഒരു വിലകുറഞ്ഞ വിലപനച്ചുരക്കൊന്നെന്ന സത്യം നാം തിരിച്ചറിയാം.

ആഫ്രിക്കക്കാർക്കിടയിൽ ജീവിച്ച ഗ്രന്ഥ

രചന നടത്തിയ ബ.സിൽ ഡെവിഡ്സൺ എഴുതിയ 3 ബ്ലോക്ക് മാൻസ് ബേർഡൻ എന്ന പുസ്തകം വെറുതേ ഓർമ്മിച്ചു കടന്നുപോകാം.

റുവാണ്ട നൽകുന്ന താക്കീത്

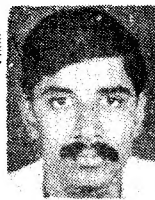
ധീനതവന്റെ വേദന മനുഷ്യവേദന

യെന്ന പ്രാഥമികമായ തിരിച്ചറിവുണ്ടായേ മതിയാകൂ... ഇനിയും ഇത്തരം വംശീയ കലാപങ്ങൾക്ക് അറുതിവരുത്തുന്ന ഒരു മാനവിക ബോധശാസ്ത്രം ഉരുത്തിരിഞ്ഞു വന്നില്ലെങ്കിൽ ഇത്തരം ഭൂഖണ്ഡങ്ങൾ വീണ്ടും ഇരുളിലേക്കു കുപ്പുകുത്തും. കറുത്ത മനുഷ്യന് ഇനിയും കുരുതിപ്പാറകൾ ഉയരും. നഗ്നമായ ആക്രമണത്തെ തടയാൻ ഒരു നീതിശാസ്ത്രവും ലോകത്തിലെ സമ്പന്നരാഷ്ട്രങ്ങൾക്കില്ല. ഈ നിസ്സംഗത വരുന്ററാണ്ടിലും തുടരും.

ഇനിയും ഒരു കുഞ്ഞും ക്രൂരമായി വധിക്കപ്പെടുമ്പോൾ — ജീവിക്കാനും വംശം നിലനിർത്താനുമുള്ള അവന്റെ പ്രാഥമികമായ അവകാശം സംരക്ഷിക്കപ്പെടണം.

മനുഷ്യനെ കൊന്നൊടുക്കാൻവേണ്ടി മാത്രം ആയുധങ്ങൾ കുന്നുകൂട്ടുന്നതിനു പകരം അത് അന്യായമായ ആക്രമണത്തെ തടയുവാനുള്ള ഒരു പ്രതിരോധതന്ത്രം മാത്രമാവട്ടെ. റുവാണ്ട ലോകമനഃസാക്ഷിക്കു മുമ്പിൽ ചോരപുരണ്ട ഒരു വിരാമപിന്റേതാവട്ടെ.

വി. ജയകുമാർ

രേണത്തിന്റെ മൂന്നാം പിറന്നാളിൽ ഒരു ബലാത്സംഗം

ഒൻപതു വയസ്സുകാരി ക്രൂരമായ ബലാത്സംഗത്തിന്റേയായി കൊല ചെയ്യപ്പെട്ടു!

ഇന്ത്യയിലെ പ്രഥമ സമ്പൂർണ്ണ സാക്ഷരതാ നഗരമായ കോട്ടയത്താണ് നിന്ദ്യമെന്നും പൈശാചികമെന്നും വിളിക്കാവുന്ന ഈ ക്രൂരകൃത്യം അരങ്ങേറിയത്. ഐക്യജനാധിപത്യമുന്നണി മൂന്നാം പിറന്നാൾ ആഘോഷിച്ച ദിവസമായിരുന്നു നാഗമ്പടം റെയിൽവേ പുറമ്പോക്കു കോളനിയിലെ ശശികല എന്ന ബാലിക ക്രൂരമായി കൊല ചെയ്യപ്പെട്ടത് എന്നതും ശ്രദ്ധേയമാണ്. മലവേടൻ സമുദായത്തിൽപ്പെട്ട ഈ പെൺകുട്ടി അച്ഛനും അമ്മയ്ക്കും സഹോദരനുമൊപ്പം നാഗമ്പടം മുനിസിപ്പൽ ബസ് സ്റ്റാൻഡിലായിരുന്നു അന്തിയുറങ്ങിയത്. മഴയത്ത് ചോരുന്ന ഓലക്കുടിയിൽ കിടന്നുറങ്ങാൻ ആവാതെ വന്നതിനെത്തുടർന്നായിരുന്നു പാവപ്പെട്ട ഈ കുടുംബം മുൻസിപ്പൽ ബസ് സ്റ്റാൻഡിലെ കോൺക്രീറ്റ് കുരയ്ക്കുള്ളിൽ അന്തിയുറങ്ങാൻ അഭയം തേടിയത്. അച്ഛനും അമ്മയ്ക്കും സഹോദരനുമൊപ്പം കിടന്നുറങ്ങിയ ശശികല ബസ് സ്റ്റാൻഡിനു സമീപമുള്ള കുറ്റിക്കാട്ടിൽ പൂർണ്ണ നഗ്നയായി ക്രൂരമായ ബലാത്സംഗത്തിനിരയായി കൊലചെയ്യപ്പെട്ട നിലയിൽ കിടക്കുന്നതാണ് അച്ഛനും അമ്മയും സഹോദരനും കാണുന്നത്.

ഒൻപതു വയസ്സുകാരിയെ ഉറക്കത്തിലാക്കി എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി കാമസംതൃപ്തി നേടുകയായിരുന്നു. ഏതോ ബാർബറേഷപ്പിൽ നിന്ന് ഉപേക്ഷിച്ച മുടിനിറച്ച ചാക്കുകെട്ടിൽ അമർത്തിവച്ചായിരുന്നു കൊലനടത്തിയതെന്ന് ശശികലയുടെ ഇഡത്തിനു സമീപത്തു നിന്നു കണ്ടെത്തിയ പോലീസുകാർ പാക്കുകെട്ട് തെളിവാക്കുന്നു. രക്തക്കുറവുണ്ടെന്ന് ഡോക്ടർ ചെറിപ്പാടും സംഭവസ്ഥലത്തുനിന്നു പോലീസിനു കിട്ടിയതും.

രാത്രി പത്തുമണിയോടെ ഉറങ്ങിയ മകളെ

പന്ത്രണ്ടു മണിയോടെയാണ് കാണാതായത്. പന്ത്രണ്ടുമണിയുടെ ട്രെയിനിന്റെ ശബ്ദം കേട്ട് ഉറക്കത്തിൽ നിന്നുണർന്ന ശശികലയുടെ അമ്മയാണ് ഒപ്പം കിടന്ന ശശികലയെ കാണാനില്ലെന്നത് ആദ്യം അറിയുന്നത്. തുടർന്നു നടത്തിയ അന്വേഷണത്തിൽ നാഗമ്പടം ഹോമിയോ ആശുപത്രിയുടെ പിറകിലെ കുറ്റിക്കാട്ടിൽ ശശികലയുടെ ഇഡം കണ്ടെത്തി. ആരോ കരയുന്ന ശബ്ദം കേട്ടുവെന്ന് ഹോമിയോ ആശുപത്രിയിൽ കിടന്ന രോഗികൾ പറഞ്ഞതനുസരിച്ചായിരുന്നു ആശുപത്രിക്ക് പിറകിൽ തിരിച്ചിൽ നടത്തിയത്.

കോട്ടയം ജില്ലാ ആശുപത്രിയിൽ നടത്തിയ പോസ്റ്റ്മോർട്ടത്തിൽ ശശികല ക്രൂരമായി ബലാത്സംഗത്തിന്റേയായതായി കണ്ടെത്തി. കഴുത്തിൽ വാരലുകൾ അമർത്തിപ്പിടിച്ച് ശ്വാസം മുട്ടിച്ചു കൊലപ്പെടുത്തുകയായിരുന്നു വെന്ന് കഴുത്തിൽ തെളിഞ്ഞുകണ്ട പാടുകളും തെളിവുതരുന്നു. സാധാരണ മനുഷ്യൻ ചെ

ഇന്ത്യയിൽ ആദ്യമായി സമ്പൂർണ്ണ സാക്ഷരത നേടിയതും സാക്ഷരതാ ഗതമാനക്കണക്കിൽ ഇന്ത്യയിൽ ഒന്നാമതു നിലക്കുന്നതും സാംസ്കാരികത്തിക വിന്റെ പേരിൽ അക്സരങ്ങളുടെ നഗരമെന്നറിയപ്പെടുന്നതുമായ കോട്ടയത്ത് ഒരു പൈങ്കിളി കഥാകാരൻ പോലും ഇതുവരെ സ്വപ്നം കാണാത്ത രീതിയിൽ ഉള്ള ഈ ക്രൂരതയായിരുന്നു. എട്ടാം പൊട്ടും തിരിയാത്ത ഒരു പെൺകുട്ടിയെ ബലാത്സംഗം ചെയ്തു കൊലപ്പെടുത്തിയത്.

യ്യാൻ അയ്ക്കുംവിധത്തിൽ യോനിയിലും ഗുദത്തിലും വായിലും കാമസംതൃപ്തി നേടിയ ശേഷമായിരുന്നു അക്രമി ശശികലയെ കഴുത്തുഞെരിച്ച് കൊന്നുതെന്നാണ് ഊഹിക്കുന്നത്. ഫോറൻസിക് പരിശോധനയിൽ ഈ മൂന്നു സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നും ലഭിച്ച ശുക്ളത്തിന്റെ അംശങ്ങൾ ഇതിന് തെളിവായി കണക്കാക്കുന്നു. ഒൻപതുകാരിയുടെ ഇനനേന്ദ്രിയം കീറിമുറിച്ച് നിലയിലുമായിരുന്നു.

ശശികലയുടെ പിതാവ് ശശി ഒരു കുലിപ്പണിക്കാരനാണ്. അമ്മ വികലാംഗയും. രാത്രിയിൽ ഉറങ്ങുമ്പോൾ ഒരു പൊലീസുകാരൻ തങ്ങളെ നോക്കിനിന്നത് സംശയം ഉണർത്തുന്നുവെന്ന് ശശി പൊലീസിനോടു പറഞ്ഞിരുന്നു. പട്ടികവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട പെൺ കുട്ടി ക്രൂരമായി കൊലചെയ്യപ്പെട്ട സംഭവം ചുറ്റുപാടുണ്ടായിക്കേൾക്കുമെന്നു ഭയന്ന് സംഭവ ദിവസം തന്നെ ലോക്കൽപൊലീസ് കേസ് ട്രൈക്കോബ്രാഞ്ചിന് കൈമാറി തലയുതി. ക്രൈം ബ്രാഞ്ച് എസ്.പി. ടോമിൻ ഈ തച്ചൻകരിയുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള പൊലീസ് സംഘമായിരുന്നു കേസന്വേഷണച്ചുമതല പിന്നിട് ഏറ്റെടുത്തത്. ഈ പൊലീസുകാരനെ കസ്റ്റഡിയിൽ എടുത്തു ചോദ്യം ചെയ്യുകയും ശാരീരിക പരിശോധന നടത്തുകയും ചെയ്ത പൊലീസ് ഇയാൾ നിരപരാധി ആണെന്ന് പറഞ്ഞിരിക്കുകയാണിപ്പോൾ. പൊലീസ് അസോസിയേഷനിൽപ്പെട്ട ചിലർ ഇയാളെ നിരപരാധി ആക്കാൻ ശ്രമം നടത്തുന്നുവെന്ന ആരോപണത്തിനിടയിൽ 52കാരനായ ഈ പൊലീസുകാരന് ഇത്ര ക്രൂരമായ രീതിയിൽ ബലാത്സംഗം നടത്താനും കൊലചെയ്യാനും കഴിയില്ലെന്ന നിഗമനത്തിലാണ് ക്രൈംബ്രാഞ്ച് പൊലീസ്.

ഫോറൻസിക് പരിശോധനയും പൊലീസ് നായയെ ഉപയോഗിച്ചുള്ള പരിശോധനയും നടന്നുവെങ്കിലും അതൊന്നും കേസന്വേഷണത്തെ കാര്യമായി സഹായിച്ചിട്ടില്ല. ചില പ്രത്യേക സ്വഭാവവൈകല്യങ്ങൾ ഉള്ളവർക്കേ ഇത്രയും ക്രൂരമായ രീതിയിൽ ബലാത്സംഗവും കൊലപാതകവും നടത്താൻ കഴിയൂ എന്ന നിഗമനത്തിൽ, ഇത്തരക്കാരെ തിരഞ്ഞു പിടിച്ചു ചോദ്യം ചെയ്തു പ്രതിയെ കണ്ടെത്താനുള്ള ശ്രമത്തിലാണ് ക്രൈംബ്രാഞ്ച് പൊലീസ് ഇപ്പോഴും.

നാഗമ്പടം റെയിൽവേ പുറമ്പോക്കു കോളനി കോട്ടയം നഗരത്തിലെ അധോലോകമാണ്. കഞ്ചാവു കച്ചവടക്കാര്യപ്പെടെ നഗരത്തിലെ എല്ലാറ്റിന്റെയും കേന്ദ്രമാണ് ഇവിടം. റെയിൽവേ ലൈനിന് ഇരുപുറവും കുരുകുട്ടിത്താമസിക്കുന്ന പാവങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കാൻ ട്രേക്കിന്റെ പട്രികൾ ഉണ്ടായെങ്കിലും അതെല്ലാം കടലാസ് പട്രികളായി അവശേഷിക്കുന്നു. ശശികലയുടെ തന്നെ അധികൃതരുടെ അനാസ്ഥയുടെ പ്രതിഫലനമാണെന്നു പറയാം. അധോലോകമെന്നു വിശേഷിപ്പിക്കാവുന്ന റെയിൽവേ കോളനിയിൽ

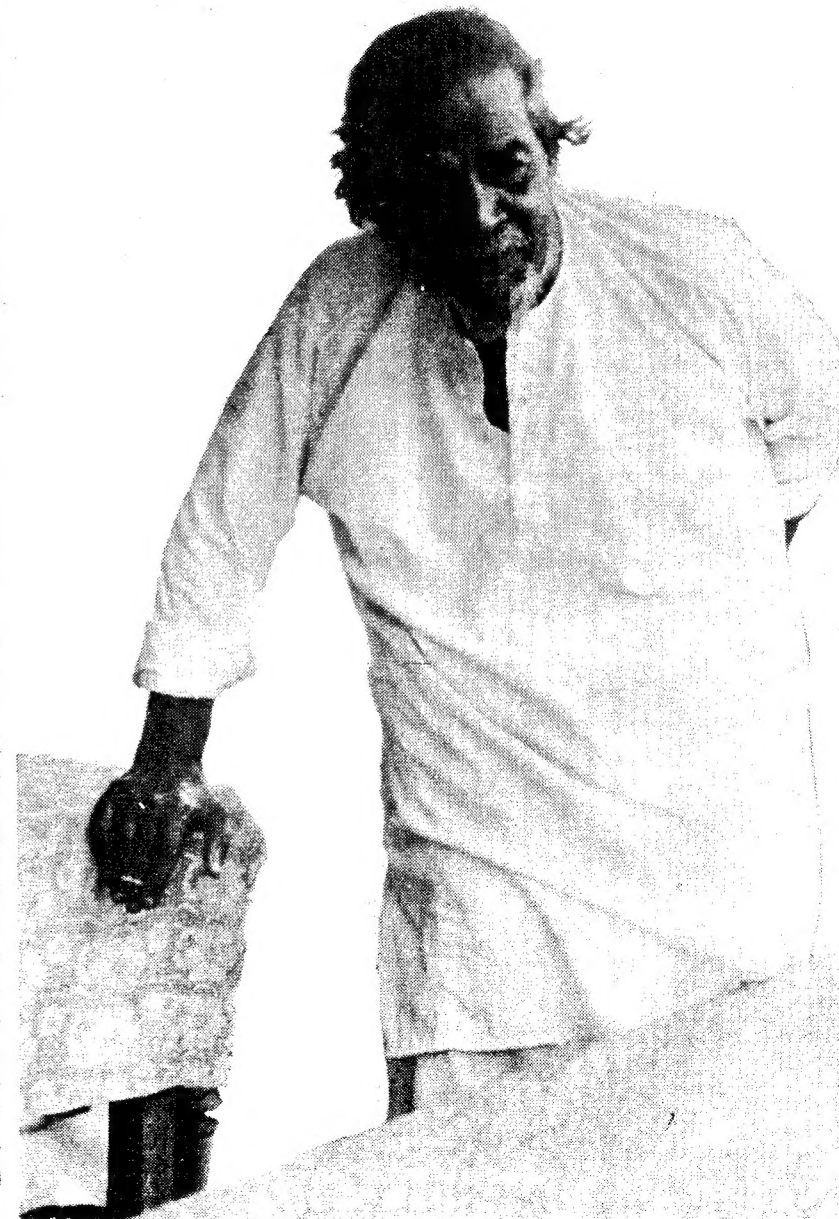
ശേഷം 58-ാം പേജിൽ

സ്റ്ററാഫ് ലേഖകൻ

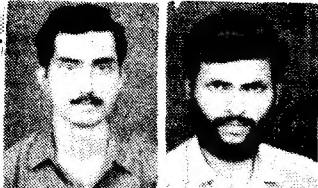
അന്ധനകലയുമായി ഒരാൾ

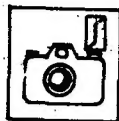
പാമ്പാടി ചേന്നംകുളത്ത് വലിയവീടിന്റെ ഉമ്മറത്ത് ഒരാൾ ഒറയ്ക്കിയിരിക്കുന്നു. ശബ്ദിക്കുന്ന കലപ്പയുമായി മലയാള സാഹിത്യത്തിന്റെ വിളമി ഉഴുതുമാർക്കാൻ പണ്ടാങ്ങിത്തിരിച്ച ഒരാൾ. കലഹിക്കുന്ന തൂലികയായിരുന്നു ഈ മനുഷ്യന്റേത്. കഴുതയെപ്പോലെ അനുസരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ ചെന്നായ്ക്കളെപ്പോലെ എതിർക്കാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന മനസ്സായിരുന്നു ഈ എഴുത്തുകാരന്റേത്. പൂണാളച്ചന് നേർച്ചയിടാൻ ആരോ നൽകിയ പണം കൊടുത്ത് പത്താംമൈൽ ഷാപ്പിൽനിന്നും കള്ളുമോതിയ എത്തപ്പെന്ന ശവപ്പെട്ടി കച്ചവടക്കാരനെക്കുറിച്ച് ഇദ്ദേഹം എന്തിനെഴുതി? കൊന്തയും കുരിശും പാതിരിക്കുപ്പായവുമായി റോമൻ ദൈവനീതി ആദ്യം ഈ മനുഷ്യനെതിരെ അതിന്റെ മഹത്തായ വിധിവാക്യം വായിച്ചു-ഇവൻ ദൈവത്തിനെതിരാകുന്നു; ആകയാൽ വിശുദ്ധ സമൂഹത്തിന് ഇവനെ ഉൾക്കൊള്ളാനാവില്ല. കർഷകന്റെ വിയർപ്പുവീണ് കതിർമണികൾ വിളയുന്ന വയലേലകളിലെ അടിയാളരെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം വീണ്ടും കഥകളെഴുതി. സി.പിയുടെ തുറുങ്കുപാളയത്തിലെ ഇരുട്ടും കുപ്പിണിപട്ടാളത്തിന്റെ മുറകളും അതിനയാൾക്ക് പകരംവിട്ടി. ആദ്യം സഹധർമ്മിണിയേയും പിന്നെ മകനേയും തിരികെ വിളിച്ചുകൊണ്ട് വിധി അദ്ദേഹത്തിനു നേരെ കൊത്താനുകൂത്തി. ഒരു കുപ്പി കള്ളും ചെലുത്തി, അതിനുമീതെ ഒരു ബീഡിയും കൊളുത്തി ഈ ഉമ്മറത്ത് എതിർപ്പിന്റെ ചിരിയുമായി ആ മനുഷ്യൻ ഇരിക്കുന്നു. സ്വതന്ത്രികളും ശതാഭിഷേകങ്ങളും നടത്തി ആർക്കും പട്ടം വളയും പരിഭുഷകളും നൽകുന്ന നമ്മൾ പൊങ്ങച്ചക്കാരും ഒരു പേര് മറന്നു-വെറുതെ ഓർമ്മിപ്പിക്കപ്പെട്ട ഈ മനുഷ്യന്റെ പേര്, ഈ മനസ്സിന്റെ പേര്, കലഹിക്കുന്ന ഈ തൂലികയുടെ പേര് പൊൻകുന്നം വർക്കി എന്നാണ്. ഇൺ മൂപ്പതാം തീയതി 84-ാം പിറന്നാൾ പിന്നിട്ട കട്ടപ്പനത്ത് വർക്കി മകൻ കൊച്ചുവർക്കിതന്നെ.

എൻ. ശ്രീനാഥ്, ജോസഫ് ആന്റണി

കാലാവസ്ഥയ്ക്കും വൈകുന്നേരം ആലപ്പുഴയ്ക്കുള്ള ബോട്ട്, അതിന്റെ യാത്രയുടെ പകുതിയോടടുക്കുന്നു. കൃഷിയിറക്കിയിട്ടുള്ള സമയമാണ്. കായലിന്റെ മൗനത്തിനുമീതെ അലച്ചെത്തുന്ന ഉത്ക്കണ്ഠാപൂർണ്ണമായ ശബ്ദങ്ങൾ ബോട്ടിന്റെ ഇരപ്പിനെയും ഭേദിച്ച് ഉയർന്നു കേൾക്കാം. നാനൂൽ വിളക്കുകളുടെ അരണ്ട വെളിച്ചത്തിൽ, അകലെയല്ലാതെ, കായലിന്റെ അരികിലൂടെ വരമ്പിൽ മടവീഴുന്നുണ്ടോ എന്നറിയാൻ നടക്കുകയാണ് കർഷകർ. ഉറക്കത്തെ ആട്ടിപ്പായിച്ച് അവർ കൃഷിയെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കുകയാണ്. ഒരു മടവിന്നാൽ വെള്ളംകയറി നശിക്കുന്നത് ആയിരക്കണക്കിന് ഏക്കറിലെ കൃഷിയും ആറനൂറോളം ഞാക്കിയ സ്വപ്നങ്ങളുമായിരിക്കും.

കുട്ടനാടിന്റെ കണ്ണീർ

മട കാക്കുന്നവരുടേയും വലവീശുന്നവരുടേയും പ്രതീകാത്മകമായ ഉത്ക്കണ്ഠയും ചേർന്ന് രാത്രി കനക്കുന്നു. കുട്ടനാടൻ കായൽപ്പുറപ്പുകളിൽ രാവു പകലും ഒരുപോലെ സജീവമാണ്. ദുരന്തങ്ങളും പ്രതീകാത്മകമായ ഒരുപോലെ

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ പിറവിക്കൊടുത്ത നാട്ടിൽ ഇന്ന് തൊഴിലാളികളെ കിട്ടാനില്ലാതായിരിക്കുന്നു. നെല്ലായിൽ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെടാൻ നാട്ടുകാർ ആദ്യം തയ്യാറായിരിക്കുന്നത് നെൽക്കൃഷിതന്നെയാണെന്നറിയുമ്പോൾ അർദ്ധതോന്നേണ്ട. വഞ്ചിപ്പാട്ടുകളും ചുണ്ടൻവള്ളങ്ങളും ഇന്ന് ആവേശത്തോടെ കൂതിക്കുന്നത് ടൂറിസം വ്യാപാരങ്ങളിലൂടെയാണ്. വഞ്ചിപ്പാട്ടും മത്സരവും സർക്കാർ ആഘോഷങ്ങളായും, കൃഷി നടത്തുവാനുള്ള അവകാശം സൗജന്യങ്ങൾക്കുമേൽ കെട്ടിവയ്ക്കപ്പെട്ട ഒരു ഭാരമായും മാറിയപ്പോൾ കുട്ടനാട്ടിനു നഷ്ടപ്പെട്ടത് ഒരു താളമാണ്—കാലം. അവർക്കിനി തിരിച്ചുകൊടുക്കാനിടയില്ലാത്ത, മണ്ണിനേയും മനുഷ്യനേയും കോർത്തിണക്കിയിരുന്ന ആ പഴയ താളം.

കരുത്താർജ്ജിക്കുന്ന സജീവത. ഈ സജീവതയാണ് കുട്ടനാട്ടിനെ കേളത്തിന്റെ നെല്ലറയാക്കി മാറ്റിയത്. അതുതന്നെയാണ് കുട്ടനാട്ടിനെ ദുരന്തങ്ങളുടെ കണ്ണീരു കൂടിപ്പിക്കുന്നതും.

ഈണം തൊറുന്ന ഞാറപ്പാട്ട്

20 □ കറാലാ 2023 11 1994 ജൂലൈ 17

സമുദ്രനിരപ്പിനു മുകളിലും താഴെയുമായി മനുഷ്യപ്രയത്നത്താൽ വാർത്തെടുക്കപ്പെട്ട ഒരു ഭൂപ്രദേശം. കേരളത്തിലെ നാലു നദികളിലേയും വെള്ളം ആർത്തിരമ്പിയെത്തുന്ന വേമ്പനാട്ടുകായലിന്റെ ഓരംചേർന്ന ചതുപ്പിലും ടൂറിസം വകുപ്പ് ദൈവത്തിന്റെ സ്വന്തം നാടായി കേരളത്തെ വിശേഷിപ്പിക്കുമ്പോൾ പലകാര്യത്തിലും ദൈവം കൈവിട്ട കേരളത്തിന്റെ കാർഷികമേഖല, പകയും മത്സരവും വഞ്ചിപ്പാട്ടിന്റെ താളത്തിലൊളിപ്പിച്ച ഒരു ഇനതയുടെ ഇന്റമറാട്. കായലിൽനിന്നു കക്കയും പാടങ്ങളിൽനിന്നു പൊൻകിതകളും കൊയ്തെടുക്കാൻ പാട്ടുവരുടെ വാസഗേഹം. അതായിരുന്നു, അല്ലെങ്കിൽ അതാണ് ഈ നാട്—കുട്ടനാട്.

പാടശേഖരങ്ങളുടെ വരമ്പുകൾക്കു മടവീണ് കൃഷിയിൽ വെള്ളം കയറി ജീവിതത്തെ വഴിച്ചുവെച്ചു മനുഷ്യത്വത്തിനു മടവീഴാതെ കാത്തുസൂക്ഷിച്ച വിപ്ലവപ്രസ്ഥാനങ്ങളെ പോറ്റിവളർത്തിയ നാടാണിത്. ചെറുമന്റെ അന്തസ്സം മനുഷ്യന്റെ അന്തസ്സത്തെയാണെന്ന ഉൾക്കാഴ്ച പിറന്നു വീണത് ഈ പാടശേഖരങ്ങളിലാണ്.

ഇന്നും വെളിയിലുള്ളവർക്ക് കുട്ടനാട് ഒരു സ്വപ്നമാണ്. വർണ്ണം വിടർത്തുന്ന തടാകങ്ങളുടേയും വള്ളംകളിയുടേയും സ്വപ്നഭൂമി. തോണിപ്പാട്ടുകളുടെ നാട്. കക്കയുടേയും കള്ളിന്റെയും കരിമിനിന്റെയും ഇരണ്ടുകളുടേയും നാട്. പുഞ്ചപ്പാടങ്ങളുടേയും കരിനിലങ്ങളുടേയും ആസ്ഥാനഭൂമി. വിചിത്രമായ രീതിയിൽ സമുദ്രനിരപ്പിന് ഒന്നരമീറ്റർ താഴെ വെള്ളംവറിച്ചു കൃഷിനടത്തുന്ന, അർദ്ധത ഭൂമി. തകഴിയുടെ കഥാപാത്രങ്ങളുടെ ഇന്റമറാട്. താറാവുകളുടേയും ചുണ്ടൻവള്ളം പണിയുന്നവരുടേയും നാട്. അങ്ങനെ പലതാണ് കുട്ടനാട്.

എന്നാൽ കുട്ടനാട്ടുകാരുടെ കാര്യത്തിൽ ഈ അർദ്ധതങ്ങൾ ഒന്നൊന്നായി അവരുടെ പരിഗണനയിൽനിന്നും ദുഃഖങ്ങൾക്കും കഷ്ടപ്പാടുകൾക്കുമായി വഴിമാറുന്ന അവസ്ഥയാണ് വർത്തമാനകാലം കാട്ടിത്തന്നത്. കാലം മുന്നോട്ടു നീങ്ങുമ്പോൾ, ഒരു ശരശരി കുട്ടനാട്ടുകാരന് അവന്റെ നല്ലകാലം വളരെവേഗത്തിൽ പിന്നോട്ടു വലിച്ചുനീക്കപ്പെടുകയാണ്. തോണിത്തുഴഞ്ഞും വെയിൽകൊണ്ടും കറുത്തുപോയവർക്കും കക്കവാരി നെഞ്ചിന്റെയും കാതിന്റെയും ശേഷി നഷ്ടപ്പെട്ടവർക്കും ഇതനുഭവപ്പെട്ടില്ലെങ്കിലേ അർദ്ധതമുള്ളൂ.

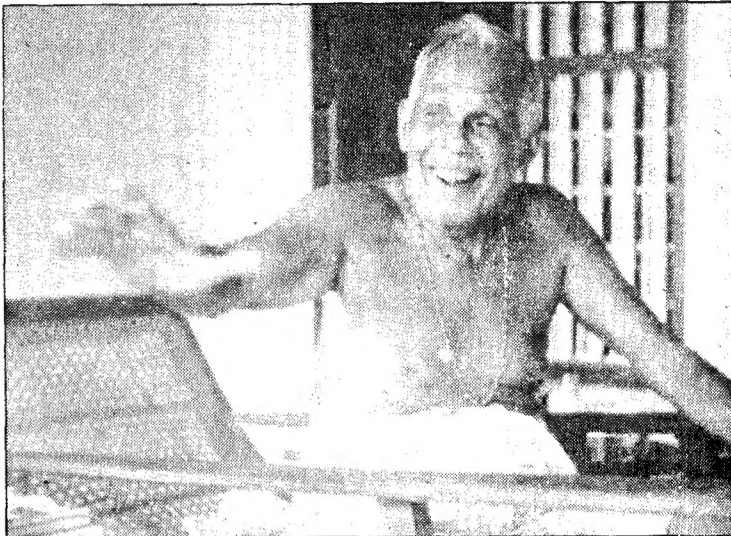
പാടങ്ങളിൽനിന്നും പാടങ്ങളിലേക്കു പടർന്നുകയറിയിരുന്ന ഒരു ഇനതയുടെ അർദ്ധതശേഷി വററപ്പോകുന്നതിനു സാക്ഷ്യം വഹിക്കേണ്ടിവരുന്ന ദുരന്തഭൂമിയാണ് ഇന്നു കുട്ടനാട്. സമരാഗ്നിയുടെ നീറുന്ന ഇനലുകളിൽ ഇവിടെ പെയ്തൊഴിഞ്ഞ ആവേശം ഇന്നൊരു പഴങ്കഥ മാത്രമാണ്. കുട്ടനാടൻ നിലങ്ങൾ അർദ്ധാനിക്കാനാളില്ലാതെ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെടുകയാണ്. കർഷകന്റെ ദുഃഖത്തിന്റെ ഒരു ദിമാന ആഖ്യാനികപോലെ വരമ്പും ചിറയും പകുത്തിട്ട കണ്ണാടിപ്പാടങ്ങൾ നോക്കത്തൊടുത്തൊളം നിറഞ്ഞുകിടക്കുന്നു.

മുന്നിലെത്തുന്ന ഓരോ നാട്ടുകാരനും പറയാനുണ്ടാവും ദുരിതങ്ങളുടെ തീരാക്കഥകൾ. മത്സ്യം പിടിക്കാനില്ലാത്തതിന്റെയും കൂടിവെള്ളം കിട്ടാത്തതിന്റെയും കഥകൾ. മണിക്കൂറുകളോളം ബോട്ടുകാത്തു നിലക്കേണ്ട ദുരവസ്ഥയുടെ, വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽ അലിഞ്ഞുതീരാനായ പുരയുടെ, പ്രളയത്തിൽപ്പെട്ട നശിച്ചുപോയ കൃഷിയുടെയൊക്കെ കഥകൾ. നാൾക്കുനാൾ നഷ്ടത്തിലാവുന്ന നെൽക്കൃഷി മുന്നിൽ കാട്ടിക്കൊടുക്കുന്ന ആശങ്കയുടെ നീറപ്പടുന്ന നൂറുനൂറു കഥകൾ. അങ്ങനെ സ്വന്തം നാട് കുട്ടനാട്ടുകാരനു മുന്നിൽ ഒരു ചോദ്യചിഹ്നമാവുകയാണ്.

കാലം കേരളത്തിനു കുട്ടനാട്ടുണ്ടാക്കിത്തന്നു. കുട്ടനാടിനു കാലം ചരിത്രവുമുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. മനുഷ്യപ്രയത്നങ്ങളുടേയും പോരാട്ടങ്ങളുടേയും ചരിത്രം, അതിൽനിന്നുളഭയത്തു സംസ്കാരം അവർ ഹൃദയത്തിലൊരുവാങ്ങി. ഇന്ന് അതേ

കാലം കുട്ടനാടിന് ദുരന്തങ്ങളുടെ തീരാപ്പടതന്നെ സൃഷ്ടിച്ചുകൊടുക്കുകയാണ്.

തകഴി പറയുന്നത് കുട്ടനാടിന്റെ സൃഷ്ടിയിൽ ദൈവത്തിന് ഒരു പങ്കുവെച്ചെന്നാണ്. മനുഷ്യൻ കട്ടകുത്തിയിട്ട് കായലിൽ നിന്നും നികത്തിയെടുത്തതാണ് ഈ പ്രദേശം. തികച്ചും മനുഷ്യപ്രയത്നത്താൽ ഉണ്ടാക്കിയ നാടാണ് കുട്ടനാട്. നായെ കയറിയിറങ്ങി മറിയുന്ന വെള്ളത്തിൽ സാധ്യതകൾ മാത്രം പരിഗണിച്ച് സമീപഭാവത്തിൽ മനുഷ്യൻതന്നെ ചെയ്തുകൂട്ടിയ അനേകം സംഗതികൾ കുട്ടനാടിനെ ഇന്ന് അടിച്ചു മാറിയിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യനുണ്ടാക്കിയ ഈ നാട്ടിൽ ഇന്നു മനുഷ്യൻ ഗതിയില്ലാതെ നട്ടാതിരിയുകയാണ്. കുട്ടനാടൻ ചരിത്രത്തിന്റെ അങ്ങേയറ്റത്തു കയ്യിൽനിന്നും ഒതുരേഖ വരയ്ക്കുക. കായൽനിലങ്ങൾ മെരുക്കിയെടുത്ത് കൃഷിയിടങ്ങളാക്കാൻ രണ്ടുപേർപിച്ച് ഇറങ്ങിപ്പുറപ്പെട്ടവരുടെ—ഇന്റമറാട് ജന്മം തൊഴിലാളികളുടേയും—ഇടയിലൂടെ; വയലിലും ചെളിയിലും കഴിയുന്ന ഒരു ഇലജീവിതം തൊഴിലാളിയെന്നും, അവനും മനുഷ്യനാണെന്നുമുള്ള അവബോധം വളർത്തിയെ

ഇത് എന്റെ നാട്—തകഴി

ടുത്ത സമരദിനങ്ങളിലൂടെ; വെള്ളത്തെയും കൃഷിയിടങ്ങളേയും പരുവപ്പെടുത്തി കുടുതൽ ഉല്പാദനമുണ്ടാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ മുൻപിൻ നോക്കാതെ നടത്തപ്പെട്ട പുതിയ വികസനപ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ ആ രേഖ നീളുന്നത് ദുരന്തങ്ങൾ മാത്രം തുടരുന്നതല്ല മനുഷ്യനെ കൾക്കിയെറിയുന്ന ഇന്നത്തെ കുട്ടനാട്ടിലേക്കുമാണ്.

കുട്ടനാടിന്റെ ഉദ്ഭവത്തെപ്പറ്റി പല സിദ്ധാന്തങ്ങളുമുണ്ട്. ഒരുകാലത്ത് ഈ പ്രദേശം മുഴുവൻ കടലായിരുന്നുവെന്നാണ് ചില ശാസ്ത്രകാരന്മാരുടെ അഭിപ്രായം. കടൽ പിൻവാങ്ങുകയും നദികൾ കൊണ്ടുചെന്നു കൂട്ടിയ എക്കൽ കുട്ടനാടിനെ സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്തതാവണം എന്നാണ് ചില അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്. ഈ പ്രദേശത്തെ വേമ്പനാട്ടു മാത്രം പിന്നീടു താഴ്ന്നുപോകുകയും അമ്പലപ്പുഴവരെയോ അല്ലെങ്കിൽ അതിനു തെക്കുവരെയോ കടലിൽനിന്നൊരു ചിറയായി രൂപപ്പെട്ടതാണ് വേമ്പനാട്ടുകായൽ ഉണ്ടാവാൻ കാരണം. ഈ അനുമാനങ്ങൾ ശരിയാണെന്നുള്ളതിനു തെളിവുകളും ലഭ്യമാണ്. കാർഷികാവശ്യങ്ങൾക്കായി കായൽപ്രദേശത്തെ കൃഷിഭൂമിയാക്കുന്ന പ്രവർത്തനം ഇവിടെ ആരംഭിക്കുന്നത് 1834-ലാണ്. അതിന് അന്നത്തെ സർക്കാരിന്റെ പ്രോത്സാഹനവും ലഭിച്ചിരുന്നു. കരയോടു ചേർന്നുള്ള കായലോരം അല്പാല്പമായി നികത്തിയെടുക്കുന്ന പ്രസ്തുത പ്രവർത്തനംവഴി ഈ

നൂറാണ്ടിന്റെ ആരംഭത്തോടെ 2226.27 ഹെക്ടർ കായൽ പ്രദേശത്തെ കൃഷിമുഖ്യമായി. 1912 മുതലാണ് വമ്പിച്ച തോതിൽ കായൽപ്പാടങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം കൂട്ടനാട്ടിൽ ആരംഭിക്കുന്നത്. ആവർഷംകൊണ്ട് 5223.15 ഹെക്ടർ പ്രദേശം നികത്തിയെടുത്ത് പാടങ്ങളാക്കുകയുണ്ടായി. 1941 മുതൽ '50 വരെയുള്ള കാലമാണ് മുരിക്കെറപ്പാലുള്ള കായൽരാജാക്കന്മാരുടെ കാലം. വേമ്പനാട്ടുകായലിന്റെ സാമാന്യം ആഴമുള്ള പ്രദേശത്ത് സാഹസികമായി ബാങ്കുകെട്ടി 700 ഹെക്ടർ വിസ്തൃതിയുള്ള കൃഷി എസ്.ടി ബ്ലോക്കും 620 ഹെക്ടർ വിസ്തൃതിയുള്ള ആർ ബ്ലോക്കും രൂപപ്പെടുത്തി.

കൃഷിക്കും മറ്റു പല ആവശ്യങ്ങൾക്കുമായി വേമ്പനാട്ടുകായലിൽനിന്നും 23104.87 ഹെക്ടർ പ്രദേശം ഇതുവരെ നികത്തിയെടുത്തുവെന്നാണ് കണക്ക്. വേമ്പനാട്ടുകായലിന്റെ വിസ്തൃതി ഒരുനൂറ്റാണ്ടുകൊണ്ട് 70 ശതമാനം കുറഞ്ഞു.

ഇലാമായിബന്ധപ്പെട്ട അതിലാലമായ ഒരു പാരിസ്ഥിതിക വ്യവസ്ഥയാണ് കൂട്ടനാട്ടിലെ എന്ന വസ്തുത അംഗീകരിക്കാതെയാണ് 1950-കൾ മുതൽ കൂട്ടനാട്ടിൽ പല വമ്പൻപട്യാതികളും

കൂട്ടനാടിന്റെ മണ്ണിലും സാഹിത്യത്തിന്റെ വിണ്ണിലും നൂറുമ്മനികൊയ്ത നിറവോടെ എണ്ണപത്തിരണ്ടിന്റെ ചുരുക്കുകയുമായി നിൽക്കുന്ന ഈ കൂട്ടനാടിൻ കർഷകൻ മലയാളികളുടെ മുന്നിൽ മുഖവുരയുടെ ആവശ്യമില്ല—അതാണ് തകഴി ശിവശങ്കരപ്പിള്ള. കോരനേയും ചാത്തനേയും ചിരുതയേയും കൂട്ടനാടിൻ കർഷകന്റെ വിയർപ്പിലും മണ്ണിലും കുഴച്ചെടുത്ത ഈ സാഹിത്യകാരണവർ, കൂട്ടനാട്ടിന്റെ ഇന്നത്തെ സ്ഥിതി കാണിച്ചുതരുവാൻ ഞങ്ങളെ കൊണ്ടുചെന്നു നിർത്തിയത് സ്വന്തം വീട്ടിലെ ഒഴിഞ്ഞ നിലവറയ്ക്കുമുഖിലാണ്. അടുക്കളയിൽ നിന്ന് കാത്തച്ചെച്ചിയുടെ ശബ്ദം ഇപ്പോ, എലിയും പാറ്റയുമാണ് അവിടെത്താമസം. ഇത് തകഴിയുടെ മാത്രം കഥയല്ല. കൂട്ടനാട്ടിലെ ഒട്ടുമിക്ക കർഷകരുടെയും കഥയാണ്.

ആസൂത്രണം ചെയ്തത്. തണ്ണീർമുക്കം ബണ്ടും ചങ്ങനാശ്ശേരി-ആലപ്പുഴ റോഡുമാക്കും പലതും. പിന്നീട് അറുപതുകളോടെ പാരിതവിപ്ലവത്തിന്റെ വരവായി. കൂട്ടനാട്ടിനെ കേരളത്തിന്റെ നെല്ലറയാക്കാനായി എന്തു വിലകൊടുത്തും നെൽക്കൃഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്ന മുദ്രാവാക്യവുമായി അധികാരകേന്ദ്രങ്ങൾ രംഗത്തു വന്നു. 'എന്തു വിലകൊടുത്തും' ഉണ്ടാക്കിയ വികസനങ്ങളുടെ വില ഇന്നു കൂട്ടനാട്ടുകാർ സ്വന്തം ജീവിതത്തിലൂടെ നൽകുകയാണ്.

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ പിറവിയെടുത്ത നാട്ടിൽ ഇന്നു തൊഴിലാളികളെ കിട്ടാനില്ലാതായിരിക്കുന്നു. നെല്ലറയിൽ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടാൽ നാട്ടുകാർ ആദ്യം തയ്യാറായിരിക്കുന്നത് നെൽക്കൃഷിതന്നെയാണെന്നറിയുമ്പോൾ അദ്വൈതം തോന്നേണ്ട. വഞ്ചിപ്പാട്ടുകൾ ഉണ്ടെങ്കിലും ഇന്ന് ആവേശത്തോടെ കൂതിക്കുന്നത് ടൂറിസം വ്യാപാരങ്ങളിലൂടെയാണ്. വഞ്ചിപ്പാട്ടും മത്സരവും സർക്കാർ ആഘോഷങ്ങളായും, കൃഷി നടത്തുവാനുള്ള അവകാശം സൗജന്യങ്ങൾക്കുമേൽ കെട്ടിവയ്ക്കപ്പെട്ട ഒരു ഭാരമായും മാറിയപ്പോൾ കൂട്ടനാട്ടിനു നഷ്ടപ്പെട്ടത്

ഒരു താളമാണ്—കാലം അമ്പർക്കിനി തിരിച്ചുകൊടുക്കാനിടയില്ലാത്ത, മണ്ണിനെയും മനുഷ്യനെയും കോർത്തിണക്കിയിരുന്ന ആ പഴയ താളം. വർണ്ണം വിതറുന്ന ടൂറിസം വ്യാപാരങ്ങളിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായി കൂട്ടനാട് ഇന്നത്തെ അവസ്ഥയിലെത്തിയത് എങ്ങനെയെന്നറിയാൻ അനേകം ഫുടകങ്ങളെ കണ്ണിചർത്തു പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഒന്നൊന്നായി നമുക്കൊരഭിക്കാം...

മെതിയന്ത്രം മഹാശ്ചര്യം

മൂന്നു പമ്പരവിഡ്ഡികൾ പണ്ടൊരു വള്ളത്തിൽ യാത്ര ചെയ്ത കഥ കേട്ടിട്ടുണ്ടോ? ഒരു ദ്വാരത്തിലൂടെ വെള്ളംകയറി വള്ളം മുങ്ങാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ പകരം മറ്റൊരു ദ്വാരമുണ്ടാക്കി കയറുന്ന വെള്ളത്തെ പുറത്തുകളയാം എന്ന ബുദ്ധി പ്രയോഗിച്ചവരുടെ കഥ. ഈ ബുദ്ധിയെ പിന്നിലെ യുക്തിയാണ്, ഇന്നും നമ്മുടെ പല വികസനയന്ത്രത്തിന്റെയും പിന്നിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതെന്ന സത്യം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നതിന് ഏറ്റവും നല്ല ഉദാഹരണങ്ങൾ കൂട്ടനാട്ടിൽത്തന്നെ യുണ്ടാവും.

കഴിഞ്ഞവർഷം കൂട്ടനാടിന്റെ പലഭാഗത്തും കൊട്ടും കുരവയും ഫ്ലോഷങ്ങളുമായി അതിശയമായ ഒരു ചടങ്ങു നടന്നു—മെതിയന്ത്ര വിതരണോദ്ഘാടനം. ഏറെ വർഷങ്ങളായി തൊഴിലാളികളുടെ അപര്യാപ്തതയുമാകൊയ്ത്തും മെതിയും മുടങ്ങുന്നവെന്ന പരാതിക്കു വിരാമമിടാനുള്ള ആസൂത്രിതമായ ഒരു സംരംഭത്തിന്റെ തുടക്കമെന്നു വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെട്ട ഈ ചടങ്ങുകളിൽ സംസ്ഥാന കൃഷി വകുപ്പു മുന്നിയുടേയും മറ്റു വകുപ്പുമേധാവികളുടെയും സാന്നിധ്യത്തിൽ ഒട്ടനവധി കർഷകർ പ്രതീക്ഷയോടെ മെതിയന്ത്രം കൈപ്പറ്റി. ആറായിരം രൂപ വിലയുള്ള ഓരോ യന്ത്രത്തിനും അയ്യായിരം രൂപയുടെ സബ്സിഡിയും അനുവദിച്ചുകൊണ്ടാണ് സർക്കാർ ഈ മഹത്തായ കാര്യം സമ്പന്നമാക്കിയത്. ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ കർഷകനു ചെലവായത് വെറും ആയിരം രൂപ മാത്രം.

വീട്ടിലെത്തി ഈ യന്ത്രത്തെ പ്രവർത്തിപ്പിച്ചു നോക്കുമ്പോഴാണ് പലർക്കും വെളിപാടു വരുന്നത്. ഈ യന്ത്രം സംവിധാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത് ചുവടെ കൊയ്ത നെൽക്കറകൾ മെതിക്കാനായിട്ടാണ്. കതിരുമാത്രം കൊയ്തെടുക്കുന്ന കൂട്ടനാടിൻ രീതിക്ക് ഈ യന്ത്രം ഉപയോഗശൂന്യം എന്നു സാരം. ഇനി കററുകൾ പതിവിനു വിപരീതമായി ചുവടേതെന്ന കോയാമെന്നു വയ്ക്കുക. എന്നാലും പ്രശ്നം അവശേഷിക്കുന്നു. ഈ യന്ത്രം ഉപയോഗിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് കർഷകരെയും തൊഴിലാളികളെയും ധാരണയിലെത്തിക്കുവാൻ അധികാരികൾക്ക് ഇതുവരെയും കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. യന്ത്രംകൊണ്ടു പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്നത് തൊഴിലാളിക്കാണെന്നും അതിനാൽ പ്രവർത്തിച്ചെലവ് തൊഴിലാളി വഹിക്കണമെന്നു കർഷകരും, തങ്ങൾക്കു കിട്ടുന്നതിൽ കുറവു വരുത്തുന്നത് തൊഴിലാളികളും. പതിവുപോലെ രാഷ്ട്രീയം തർക്കത്തിനു കൊഴുപ്പു കൂട്ടിയപ്പോൾ കർഷകരിലെ ബുദ്ധിമാന്മാർ ഇതിലെ മോട്ടോറിനെ ഇളക്കിമാറി പതിവു പാറാനുള്ള യന്ത്രമാക്കി! ആർക്കും പരാതിയുമില്ല—രണ്ടായിരത്തിലധികം വിലവരുന്ന മോട്ടോർ ആയിരം രൂപയ്ക്കുള്ള അമ്പർക്കു കിട്ടിയത്.

വള്ളത്തിൽ രണ്ടാമതൊരു ദ്വാരമുണ്ടാക്കി. വെള്ളം കളയാൻ ശ്രമിച്ചവരുടെ യുക്തി കൂട്ടനാടിന്റെ വികസനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട, അല്ലെങ്കിൽ പ്രശ്നപരിഹാരത്തിനെന്നു കരുതപ്പെടുന്ന ഓരോ പട്യാതിയുടേയും മുന്നിലുണ്ടെന്നതാണു സത്യം. അത്ര വലിയ മുതൽമുടക്കൊന്നുമില്ലാത്തതിനാൽ മെതിയന്ത്രം പാറെന്ത്രമാക്കേണ്ടി വന്നതിലെ കോട്ടമോ നേട്ടമോ കൂട്ടനാട്ടുകാർക്ക് ഗൗനിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ മെതിയന്ത്രത്തെ പാറെന്ത്രമാക്കി മാറ്റാൻ ഗതികേടിലെക്കു കൂട്ടനാട്ടിലെ കാർഷികരംഗം എത്തിപ്പെട്ടതെന്നാണ്? തൊഴിലാളികൾ അവരുടെ

അഭയാനത്തിനും അഭിമാനത്തിനും വിലപേശാനാരംഭിച്ച ഈ മണ്ണിൽ തൊഴിലാളിക്കു ക്ഷാമമെങ്ങനെയുണ്ടായി? വയലാറിന്റെയും പുണപ്രയുടേയും സിരകളിൽനിന്നും തെരിച്ചുവീണ രക്തത്തിന്റെ തിളപ്പിൽ പ്രതികാരാഗ്നിയോടെ പ്രകൃതിയോടും മനുഷ്യനുണ്ടാക്കിയ വ്യവസ്ഥിതികളോടും പൊരുതി മുന്നേറിയ കൂട്ടനാടിൻ കർഷകത്തൊഴിലാളിയെവിടെ? ചേറിന്റെ നിറമാണ് ഈ രാജ്യത്തെ ഭരണഘടനയുടെ മഹത്താത്തികു കാരണമാക്കേണ്ടതെന്നു വാദിച്ചവരുടെ പിൻഗാമികൾ—അവരെയും ആവരപ്പോലുള്ള ആയിരങ്ങളെയും വളർത്തിയ കൂട്ടനാടിന്റെ കാർഷികമേഖലയ്ക്ക് എന്താണു സംഭവിച്ചത്? ഈ ചോദ്യങ്ങൾക്കു വ്യക്തമായ ഉത്തരം കിട്ടണമെങ്കിൽ നാം ഏറെ പിന്നോക്ക പോകണം. സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക-രാഷ്ട്രീയ ഘടകങ്ങൾ എങ്ങനെ ഒരു ഇനതയുടെ രീതികളെയും ശീലങ്ങളെയും മാറ്റുന്നവെന്ന ചോദ്യത്തിന്റെ ഒരു പ്രോട്ടോടൈപ്പ് ഉത്തരമായിരിക്കും ഇന്നത്തെ കൂട്ടനാട്.

തൊഴിലാളികൾ കൈയൊഴിയുന്ന കൂട്ടനാട്

കൂട്ടനാടിൻ കാർഷികമേഖലയെ അപ്പർ കൂട്ടനാട്, കായൽനിലങ്ങൾ, വൈക്കം, ലോവർ കൂട്ടനാട്, വടക്കൻ

കാലിടുന്ന മീൻപിടുത്തം

കൂട്ടനാട്, പുറക്കാട് കരി എന്നിങ്ങനെ ആറു മേഖലകളായാണ് കണക്കാക്കാനുള്ളത്. മൊത്തത്തിൽ 54935 ഹെക്ടർ വിസ്തൃതി വരുന്ന ഈ കാർഷികമേഖലയുടെ സവിശേഷമായ വ്യത്യസ്തതകൾമൂലം 1974 വരെ ഓരോ പ്രദേശത്തും പ്രത്യേക മാസങ്ങളിലും രീതികളിലുമാണ് കൃഷിയിറക്കുന്നത്. ഇടവപ്പാതിയെ ആശ്രയിച്ച് വയലുകളിൽനിന്നും ഉപ്പുരസം നീക്കം ചെയ്ത് കൃഷിയിറക്കുകയും ഡിസംബർ-ജനുവരിയോടെ കൊയ്ത്തു നടത്തുകയുമായിരുന്നു വടക്കൻ ഭാഗങ്ങളിലെ കായൽപ്രദേശങ്ങളിൽ അനുവർത്തിച്ചു പോന്നിരുന്നതെങ്കിൽ, പുഞ്ചക്കുഴി നടത്തിയിരുന്ന പുറക്കാട് കരി (ആലപ്പുഴ ജില്ലയിലെ പുറക്കാട്, കരുവാറ, അമ്പലപ്പുഴ, തകഴി എന്നീ പ്രദേശങ്ങൾ ഉൾപ്പെട്ടത്), മറ്റു വടക്കൻ കൂട്ടനാട്ടിലെ പാടശേഖരങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിലെല്ലാം കൊയ്ത്തിനു സമയമാകുന്നത് ഏപ്രിൽ-മേയ് മാസങ്ങളിലാവും. ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ കൂട്ടനാടിന്റെ വടക്കുഭാഗത്ത് ഡിസംബറിൽത്തുടങ്ങുന്ന കൊയ്ത്ത് തെക്കെത്തുമ്പോഴേക്കും മേയ് മാസമായിരിക്കും.

മദ്യവിതരണവുമായി ബന്ധിതമായി, കോഴഞ്ചേരി, ചെങ്ങന്നൂർ, കുമ്പനാട് മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽനിന്നും വൈക്കം ഭാഗത്തു നിന്നും ഡിസംബർ മാസത്തോടെ കൊയ്ത്തിനായി നൂറുകണക്കിനു തൊഴിലാളികൾ കൂട്ടനാടിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ എത്തുമായിരുന്നു. കൊയ്ത്തുകാരിലെ മുപ്പന്മാരുമായി കൃഷിക്കാർ മുൻകൂർ ഇടപാട് നടത്തിക്കഴിഞ്ഞാൽപ്പിന്നെ അവർ കൊയ്ത്തിനെക്കുറിച്ച് ഉത്കണ്ഠപ്പെടുകയേ വേണ്ട. സമയമാകുമ്പോൾ മുപ്പന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ കൊയ്ത്തുകാരെത്തി പാടങ്ങളുടെ സമീപം തമ്പടിക്കും. കൊയ്ത്തും മെതിയും കഴിഞ്ഞ് നെല്ലു പത്തായത്തിലാക്കിയെ അവർ മടങ്ങു. കൂട്ടനാട്ടിലെ കർഷകത്തൊഴിലാളികളുടെ സഹായംകൂടിയാകുമ്പോൾ കൊയ്ത്തോ കളയെടുപ്പോ ഒന്നും അന്നത്ര പ്രശ്നങ്ങളായിരുന്നില്ല.

കാര്യങ്ങളുടെ ഈ പോക്ക് കൂട്ടനാട്ടിലെ കർഷകത്തൊഴിലാളികളെ അസ്വസ്ഥരാക്കി. രാഷ്ട്രീയക്കാർ മുതലെടുപ്പിനായി രംഗത്തു വന്നതോടെ തൊഴിലാളിയെന്നിവയുകൾ ശക്തരാവുകയും 'കൂട്ടനാട്ടിലെ തൊഴിൽ കൂട്ടനാട്ടിലെ തൊഴിലാളികൾ' എന്ന പ്രാദേശിക വാദം കലർന്ന മുദ്രാവാക്യത്തിന് കരുത്തേകുകയും ചെയ്തു. (കൂട്ടനാട്ടിലെ തൊഴിലാളികൾ കുലി കുടുതൽ ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ കുറഞ്ഞ കുലിക്കും ആളെക്കിട്ടും എന്നു കാണിക്കാനായിരുന്നു അന്ന് പുറത്തുനിന്നുള്ള തൊഴിലാളികളുമായി കരാറുണ്ടാക്കാൻ കർഷകർ ശ്രമിച്ചത്. പുറമേനിന്നുള്ള തൊഴിലാളികൾ കുടുതൽ കാര്യക്ഷമമായി പണി ചെയ്യുമെന്നും കർഷകർ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു). തൊഴിലാളിനിയമങ്ങൾ കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാകുകയും ഭൂപരിഷ്കരണനിയമം നിലവിൽ വരികയും ചെയ്ത് തൊഴിലാളികളുടെ മേല്പറഞ്ഞ വാദത്തിന് മുൻപു കൂട്ടാൻ കാരണമായി. ഇതേ കാലയളവിൽത്തന്നെ മദ്യവിതരണവുമായി ബന്ധിതമായി മറ്റു ചില തൊഴിൽ മേഖലകൾ വളർന്നു വന്നത് പുറമേനിന്നുള്ള തൊഴിലാളികളുടെ വരവ് കൂട്ടനാട്ടിൽ ഭാഗികമായി നിലയ്ക്കാൻ ഇടയാക്കി.

തണ്ണീർമുക്കം റഗുലേറർ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചത് 1974 ലാണ്. (ഈ റഗുലേറർ കൂട്ടനാടിന്റെ സാമൂഹിക-പാരിസ്ഥിതിക ഘടകങ്ങളിൽ വരുത്തിയ വ്യതിയാനം മറ്റൊരുവശത്തിൽ വിശദീകരിക്കുന്നുണ്ട്.) അതുവരെ വടക്കൻ കായൽ നിലങ്ങളിൽ ഇടവപ്പാതിയെ ആശ്രയിച്ചാണ് കൃഷിയിറക്കിയിരുന്നത്. കടലിൽനിന്നും വേമ്പനാട്ടുകായൽ വഴി പടശേഖരങ്ങളിൽ കയറിയിരുന്ന ഓരുവെള്ളം മഴവെള്ളത്തിൽ കഴുകിക്കളഞ്ഞ് കൃഷി നടത്തിയിരുന്നതിനാൽ ഡിസംബർ-ജനുവരി മാസത്തോടെ അവിടെ കൊയ്ത്തിനുള്ള സമയമാകുകയായിരുന്നു പതിവ്. എന്നാൽ തെക്കൻ പ്രദേശത്തെ കരിനിലങ്ങളിൽ കൊയ്ത്ത് മാർച്ച്-ഏപ്രിൽ മാസത്തോടെയാവും. അങ്ങനെ കൂട്ടനാടിന്റെ പല സ്ഥലത്ത് വിവിധ സമയങ്ങളിൽ കൊയ്ത്തു നടന്നിരുന്നതുകൊണ്ട് ഒരിടത്ത് കൊയ്ത്തുകഴിഞ്ഞ് ആ തൊഴിലാളികൾതന്നെ മറ്റൊരിടത്ത് ജോലി ചെയ്യുക സാധ്യമായിരുന്നു. എന്നാൽ തണ്ണീർമുക്കം ബണ്ടു വന്നതോടെ കഥയാകെ മാറി. ഓരുവെള്ളത്തിന്റെ ഭീഷണിയിൽനിന്ന് കൂട്ടനാട് മുക്തമായി. അതോടെ രണ്ടാം കൃഷിക്ക് പ്രചാരമേറി. ഇത് കൊയ്ത്തിനെ മാർച്ച്-ഏപ്രിൽ മാസത്തേക്ക് മാറ്റാൻ കൂട്ടനാട്ടുകാരെ നിർബന്ധിതരാക്കി. തൊഴിലാളികളെ ഒന്നുകൊണ്ട് ആവശ്യമായി വരികയും പുറമേനിന്നുള്ള തൊഴിലാളികളുടെ വരവ് നിലയ്ക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ കൊയ്ത്ത് കർഷകരുടെ ഉറക്കം കെടുത്തുന്ന ഏർപ്പാടായിമാറി.

കർഷകത്തൊഴിലാളിയുടെ അപര്യാപ്തതയ്ക്കുള്ള മൂന്നാമത്തെ ഘടകം കൂട്ടനാടിൻ കർഷകത്തൊഴിലാളികൾക്കുണ്ടായ സാമൂഹിക ഉന്നമനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടാണിരിക്കുന്നത്. വിദ്യാഭ്യാസം നൽകിയ 'സോഷ്യൽ സ്റ്റാറ്റസ്' അവരെ പരമ്പരാഗതമായ തൊഴിലിന് നിന്നുകൊണ്ടിരുന്ന മേപ്പിൻപുറങ്ങൾ തോടൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു. കുടികിടപ്പവകാശവും സ്വയംതൊഴിൽ പട്യാതികളും

വ്യാപകമായതോടെ ഈ പ്രശ്നം കരുത്താർജ്ജിച്ചു. ലോണെടുത്ത് സമ്പത്തായി ഒരു ഓട്ടോ റിക്ഷായെ വള്ളമോ സമ്പാദിച്ചവർ അതിന്റെ വരുമാനം കൊണ്ടുതന്നെ കുടുംബം പുലർത്താൻ എന്നു തീരുമാനിച്ചു. വള്ളവുമായി ഗൃഹനാഥൻ കട്ടകുത്താൻ പോയാൽ ദിവസം കുറഞ്ഞത് 150 രൂപ കട്ടമെങ്കിൽ തുച്ഛമായ തുകയ്ക്ക് വീട്ടിലെ പെണ്ണങ്ങൾ കൊടുവെമ്പിലത് ചെല്ലിയിൽനിന്ന് എത്തിന് വയലിലെ പണി ചെയ്യണം? ഒരന്വയമല്ല കളിലെ പണികളിലേനി പക്ഷം സ്ത്രീകളാണ് പെണ്ണുങ്ങളെന്ന നിലയ്ക്ക് കോയ്ത്തിന്റെ സമയമാകുമ്പോൾ തീർച്ചയായും തൊഴിലാളികൾക്കും ഉണ്ടാകുന്നതിൽ അർജ്ജുനപ്പെടാനില്ല. തൊഴിലാളി യൂണിയനുകളുടെ പിൻബലത്തിൽ പ്രാദേശികവാദമുമായി രംഗത്തുവന്ന് പുറംനാട്ടിലെ തൊഴിലാളികളെ ആട്ടിയോടിച്ച ആധിപത്യം നേടിയശേഷം അതെല്ലാം ഇട്ടെറിഞ്ഞു പോവുന്ന തൊഴിലാളികളുടെ ചിത്രമാണ് നാമിക്കേണ്ടുന്നത്.

തൊഴിലാളികൾക്കും തുച്ഛമായതോടെ തൊഴിലാളികളെ പ്രലോഭിപ്പിച്ച് ജോലി ചെയ്യിപ്പിക്കുകയായി കർഷകരുടെ ലക്ഷ്യം. സർക്കാർ നിരക്കിൽ ആനുമണിക്കൂർ ജോലി ചെയ്തതിന് സ്ത്രീകൾക്ക് 30 രൂപയും പുരുഷന്മാർക്ക് 40 രൂപയും മാണെങ്കിലും സമയത്ത് പണിക്കാളെ കട്ടണമെങ്കിൽ വേറെയും സൗജന്യങ്ങൾ ചെയ്യണം. ബോട്ടുമായി തൊഴിലാളികളെ താമസസ്ഥലത്തുനിന്ന് പാടത്തു കൊണ്ടുവരണം. വിശമസമയത്ത് കാപ്പി, സിഗററ്റ് തുടങ്ങിയ ഇൻസെൻസിവുകളും കട്ടിയുള്ളതുകൾ പണിയാൻ ആളുണ്ടാവില്ല. ഇനി ഇതിനിടയിൽ ഒരുദിവസം പണിയല്ലെങ്കിൽ 'മിനക്കേടുക്കുലിയും' ഇരുട്ടെവെള്ളക്കെ പാടുപെട്ടിരുന്ന് പണിയെടുത്ത കോരന്റേയും ചിരുതയുടേയുമൊക്കെ കഥ ഇന്ന് പുസ്തകത്താളുകളിൽ മാത്രം. ഞാനുപാട്ടിന്റെ തെരുവുകളെ ഉണർത്തിയിരുന്ന കാലം വിദൂരത്തിലെവിടെയോ ആണ്.

കാലത്തിന്റെ ഏതോ വിദൂര ബിന്ദുവിൽ, പരിണാമത്തിന്റെ ഒരു വഴിത്തിരിവിൽ ഇലബ്ലീവികളിൽ ഒരുപറമ്പ് കരയ്ക്കുകയറി പുതിയ മേഖലകളിൽ, പുതിയ സാഹചര്യങ്ങളിൽ അലഞ്ഞു ചേർന്നുവെന്നത് പരിണാമസിദ്ധാന്തത്തിലെ ഒരു പാഠം. മറ്റൊരു സാമ്യതയിൽ കൂട്ടനാട്ടിലും ഇത് ശരിയാവുകയാണ്. കൂട്ടനാടൻ തൊഴിലാളികളിലൊരുവിഭാഗം ഇന്ന് വയലിലെ ചേറും വെള്ളവും കഷ്ടപ്പാടുക്കുമെല്ലാം വെടിഞ്ഞ് പുതിയ പുതിയ തൊഴിൽ മേഖലകൾ തേടി യാത്രയാവുകയാണ്. ഇവിടെ പരിണാമം ജൈവശാസ്ത്രപരമല്ല. സാമൂഹികശാസ്ത്രപരമെന്നറിയുക.

'കൂട്ടനാട്' എന്റെ നിലവാരപോലെ- 'തകഴി'

കൂട്ടനാടിന്റെ മണ്ണിലും സാഹിത്യത്തിന്റെ വിണ്ണിലും നൂറു മേനി കോയ്ത നിരവോടെ 'എൺപത്തിരണ്ടിന്റെ ചുരുക്കുക്കുമായി' നിലക്കുന്ന ഈ കൂട്ടനാടൻ കർഷകൻ മലയാളികളുടെ മുന്നിൽ മുഖവുരയുടെ ആവശ്യമില്ല-അതാണ് തകഴി ശിവശങ്കറപ്പിള്ള.

കോരനെയും ചാത്തനെയും ചിരുതയെയും കൂട്ടനാടൻ കർഷകന്റെ വിയർപ്പിലും മണ്ണിലും കഴിഞ്ഞു ഈ സാഹിത്യക്കാരണവർ, കൂട്ടനാട്ടിന്റെ ഇന്നത്തെ സ്ഥിതി കാണിച്ചുതരുവാൻ തങ്ങളെ കൊണ്ടുചെന്നുനിർത്തിയത് സന്തോഷകരമായ ഒഴിഞ്ഞ നിലവാരമുമാണ്. ഒരു കാലത്ത് നാനൂറു പറയിലധികം നെല്ലുനിറച്ചിരുന്ന ഈ നിലവാരമുള്ളിൽ സമൃദ്ധിയുടെ ഉപരിഷ്കാരപോലെ ചിതറിക്കിടക്കുന്ന നെൽമണികളെ നോക്കി ഒരു നിമിഷം നിന്നപ്പോൾ അടുക്കളയിൽനിന്ന് കാത്തുപോയിയുടെ ശബ്ദം 'ഇപ്പോ. എലിയും പാറിയുമാണ് അവിടെത്താമസം.' ഇത് തകഴിയുടെ മാത്രം കഥയല്ല. ഇന്നും കേരളത്തിന്റെ നെല്ലുകളിലൊന്നെന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കുന്ന കൂട്ടനാട്ടിലെ ഒട്ടേറെ കർഷകരുടേയും കഥയാണ്. അല്ലെങ്കിൽ അധികം വൈകാതെ കൂട്ടനാട്ടു മുഴുവൻ അനുഭവിക്കാനിരിക്കുന്ന ദുര്യോഗത്തിന്റെ

രൂപരൂപമാണ്.

ഇന്ന് ഭൂരിപക്ഷം വരുന്ന കൂട്ടനാട്ടുകാരന്റെ അടുപ്പുകളിലും വേകുന്നത് സന്തോഷം കൃഷി ചെയ്തുണ്ടാക്കിയ അരിയല്ലെന്ന് തകഴി പറയുന്നു. നെല്ല് പൂജയ്ക്കും കൂത്താനും ഇന്നവർക്ക് കഷ്ടമായില്ല. അത് വിറകുവെച്ചു കാശുകൊണ്ട് ആന്ധ്രത്തിൽ നിന്നും തമിഴ്നാട്ടിൽനിന്നും വരുന്ന അരി മേടിച്ചാണവർ കഴിഞ്ഞത്. തകഴിയുടെതന്നെ വാക്കുകളിൽ പറഞ്ഞാൽ: "കൂട്ടനാട്ടുകാരന് താന്നുണ്ടാക്കിയത് അനുഭവിക്കാൻ വിധിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് വന്നിരിക്കുന്നു. ഇവിടെ ഇപ്പോൾ യൂറോപ്യൻ മോഡലാണ്. കൂട്ടനാട്ടുകാരനും സായിപ്പായിരിക്കുന്നു. ഞാനും എന്റെ അച്ഛനുമൊക്കെ കൃഷിക്കാരായിരുന്നു. എന്നിട്ടെന്താ, ഞാനിപ്പോ അരി കടയിൽനിന്ന് വാങ്ങിക്കുകയാ. എന്റെ മകൻ ആലപ്പുഴ മെഡിക്കോളജിൽ ഡോക്ടറാണ്. അവനെങ്ങനെ കൃഷി ചെയ്യും?" തകഴിയുടെ ഈ ചോദ്യം തന്നെയാണ്, പാടത്തെ ചെളിമണ്ണിൽ തൊറുനടുക്കും ഉള്ളിലിരിക്കുന്ന ഉച്ച സൂര്യന്റെ കീഴിൽ നിന്നുകൊണ്ട് കുറ കൊയ്യുകയും മെതിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന സാധാരണക്കാരിലും സാധാരണക്കാരനായ ഏതൊരു കർഷകത്തൊഴിലാളിയും അനല്പമായ അടിമാനത്തോടെ തങ്ങളുടെ മക്കളെക്കുറിച്ചും ചോദിക്കുന്നത്. തകഴി പറയുന്നു: "ഇന്ന് ഫാറിന്റെ കീഴിലെ ജോലിയെ ജോലിയായിട്ട് കണക്കാക്കിയിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ട് പാരമ്പര്യമായ തൊഴിലുവിട്ട് അവർ കോളേജിൽ പോകുന്നു. വേല ചെയ്യാതെ രാഷ്ട്രീയം കളിക്കുന്നു. തന്ന പോയിരിക്കുകയാ കണ്ടെത്തിൽ, അയാളെ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുവെന്നു ഇവർ ഊണുകഴിക്കാൻ. ഇതാ ഇന്നത്തെ സ്ഥിതി. ഇതു മാറണം. വേല ചെയ്തിട്ടുള്ള രാഷ്ട്രീയ മതി. നമുക്ക് സമൂഹത്തോടു കടപ്പാടുണ്ടെന്ന് മറക്കരുത്."

കാലം കൂട്ടനാടിന്റെ മനസ്സിനെ മാത്രമല്ല മണ്ണിനെയും ഏറെ മാറിയിരിക്കുന്നു. ഈ മാറ്റത്തിന്റെ ഭൂതകാലത്തേക്ക് തകഴി തങ്ങളെയും കൊണ്ടുപോയി: "ഇത് ദൈവം തന്ന നാടല്ല. മനുഷ്യപ്രയത്നംകൊണ്ട് കൃത്തിപ്പൊക്കി രത്നം വിളയിച്ച നാടാണിത്. മൂന്നു വെള്ളപ്പൊക്കങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്ന എക്കലും മണലുമായിരുന്നു ഈ വിളയ്ക്കിന്റെ പ്രകൃതി നല്കിയ വളം. ഇവിടെ ഇത്രമാത്രം രാസവസ്തുക്കളുടെ ഉപയോഗം തുടങ്ങിയിട്ട് 30 വർഷം ആകുന്നുള്ളൂ."

കൂട്ടനാടൻ പാടശേഖരങ്ങളുടെ അടിയിൽ ഇന്നും കാണുന്ന കത്തിക്കരിഞ്ഞതും അഴുകിയതുമായ വൃക്ഷങ്ങളുടെ അവശിഷ്ടം, ലാബ്ഡവ്വനം ദഹിച്ചുണ്ടായതാണെന്ന ഐതിഹ്യത്തെ ഐതിഹ്യമായിക്കാണാതെ തകഴിയും ഇഷ്ടപ്പെടുന്നുള്ളൂ. "അങ്ങനെയും ഒരു കഥ കിടക്കട്ടെ. കുഴപ്പമില്ല. പക്ഷേ വൃക്ഷങ്ങളുടെ അവശിഷ്ടങ്ങളെങ്ങനെ സത്യമാണ്. ഈ ശങ്കരമാഗലത്തിന്റെ പണിക്കും അങ്ങനെ കിട്ടിയ 'കാണ്ടാമരം' എന്ന വൃക്ഷത്തിന്റെ തടി ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്." കുമാരകുരി, കൈനകരി, ചേന്നങ്കരി തുടങ്ങിയ കരിചേർത്തുള്ള സ്ഥലനാമങ്ങളും അദ്ദേഹം ഉദാഹരണമായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. ഒരു കാലത്ത് കൂട്ടനാടിന്റെ ഓരോപേർക്കുമുള്ള പ്രദേശം മുഴുവൻ വനമായിരുന്നുവെന്നും ഇവിടെ വിളഞ്ഞിരുന്ന കുരുമുളക് വിദേശികൾ കപ്പലിൽ വന്ന് കൊണ്ടുപോയിരുന്നതായും തകഴി പറയുന്നു. "ഇവിടെ അടുത്തുള്ള പുറക്കാട്ടിൽ കപ്പൽമാർഗ്ഗം വന്ന ചൈനക്കാരും അറബികളും കുരുമുളക് ശേഖരിച്ചുകൊണ്ട് പോയിരുന്നു. കൊടുങ്ങല്ലൂർ, വൈക്കം, കടുത്തുരുത്തി വഴിയാണ് അവർ പുറക്കാട്ടെത്തിയത്. ഈ കുരുമുളകാക്കട്ടെ ഇവിടെ കാട്ടുപെടിയായി വളർന്നിരുന്നവയാണ്."

കടൽ കടന്ന് കൂട്ടനാടിനേത്തേടിയെത്തിയിരുന്ന കാലവും ഇന്നസ്തമിച്ചു. പെറിയ തോടുകളും വരമ്പുകളും റോഡുകൾക്ക് വഴി മാറി. വളരും കൂട്ടനാട്ടുകാരന് വേണ്ടാത്ത വാഹനമായി-ഇങ്ങനെ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഗൃഹാതുരന്മാർക്കു ഓർമ്മകൾ ഉഴുതു മറിക്കുമ്പോൾ തകഴി വികാരാധിനതാവുന്നു.

(അവസാനിക്കുന്നില്ല)

എ.വി. അനീൽകുമാർ

കലയാശ്ശേരി....

ദേശീയപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സൂര്യകിരണങ്ങൾ ആദ്യകാലത്തു തന്നെ തുളച്ചിറങ്ങിയ ഉല്പത്തിഷ്ണുതപാപവൃത്തിന്റെ അടിമബോധത്തിൽനിന്ന് ആത്മബോധത്തിലേക്കുള്ള പരിവർത്തനപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ആവേശമായ കൊച്ചുഗ്രാമം... അടിമത്തത്തിനും അധഃസ്ഥിതത്വത്തിനുമെതിരെ കലാപസാരത്തിൽ സംസാരിച്ച ഗ്രാമമായതിനാലാണ് കലയാശ്ശേരി 'റെഡ് വില്ലേജ്' കളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അടിമാനത്തോടെ ഉയർന്നു നിലക്കുന്നത്. കോൺഗ്രസ്സിന്റെ നിയമലംഘന പ്രക്ഷോഭങ്ങളിലും നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങളിലും ബഹുജന സമ്പർക്ക പരിപാടികളിലും ഈ ഗ്രാമം തിളങ്ങിനിന്നു.

ഈ പുരുവെളിച്ചത്തിന്റെ രശ്മികൾ നേർത്ത തോതിലേക്കിലും പതിച്ചു കൂടുംബത്തിലാണ്. കെ.പി.ആർ. ഗോപാലൻ ഇന്നും 1909 ജൂൺ മാസത്തിന്റെ ആദ്യ ദിവസം അച്ഛൻ ഏറമ്പാല രയരപ്പൻ നായനാർ. പ്രതാപേശ്വര്യയുടെയും യാഥാസ്ഥിതികത്വത്തിനേറിയും നടപ്പുവിരുദ്ധത്തെ കൂടുംബപരിചാരത്തിൽ പുതിയ ചിന്തയുടെ വെളിച്ചം തുകുന്നത് രയരപ്പൻനായനാരുടെ കാലത്താണ്. അന്ധവിശ്വാസം തീണ്ടാത്ത, മക്കളിലും കുടുംബത്തിലും അത്തരം വിശ്വാസങ്ങൾ നിർബ്ബന്ധിച്ചുറപ്പിക്കാത്ത പിതാവ്.

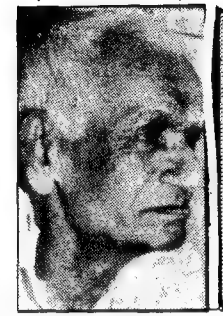
ആൺമക്കളോട് ഗുസ്തിപിടിക്കാൻ പറയും. ആറാണുമൊത്ത് ബാഡ്മിന്റണും ടെന്നീസും കളിക്കും. പിന്നെ ബൗദ്ധികവ്യായാമമെന്ന നിലയിൽ ചതുരംഗവും...

അക്കാലത്തെ യാഥാസ്ഥിതിക കുടുംബ പരിചാരത്തിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായി രയരപ്പൻ നായനാർ പുതിയ രീതികൾക്കുതന്നെ തുടക്കമിട്ടു. കായിക-സാംസ്കാരിക രംഗത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ താത്പര്യവും പ്രേമത്സാഹനവുമായിരിക്കാം കെ.പി.ആർ. സഹോദരങ്ങളെ (ഗോപാലൻ, രയരപ്പൻ, കൃഷ്ണൻ) കലാ-കായികരംഗത്തും ശ്രദ്ധേയരാക്കിയത്. മൂന്നുപേരും ഫുട്ബോൾ കമ്പക്കാരായിരുന്നു.

മദിരാശിയിൽ വെറ്ററിനറി കോളേജിൽ പഠിക്കുകയായിരുന്ന അമ്മാമനും ദേശീയ പ്രസ്ഥാനത്തിലേക്കുള്ള പ്രചോദനമായിരുന്നു.

നവീനബോധത്തിന്റെ ധാരകൾ ആദ്യ കാലത്തുതന്നെ തിളച്ചുപൊങ്ങിയ കലയാശ്ശേരി

രാഷ്ട്രീയ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ആദ്യകാലങ്ങൾ

കെ.പി. അനന്ദ്

മാതൃശ്ലീപിയതയിലും ജാതിമേധാവിത്വത്തിന്റെ കുടിലുകളിലും അടിമാനപൂർവ്വം ഒട്ടിനിന്ന ഒരു കാലവുമുണ്ടായിരുന്നു. നായർ മേധാവിത്വം ഗ്രാമത്തിന്റെ തളുമാനന്മാരായി നടിക്കുകയും ഇതര ഇനവിഭാഗങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങൾക്കുമേൽ ചാടിവിഴുകുകയുമായിരുന്നു...

1927. കലയാശ്ശേരി എലിമെൻററി സ്കൂളിൽ ഒരു ഹരിജൻ ബാലൻ പഠിക്കാനെത്തി. യാഥാസ്ഥിതികർക്കു സഹിക്കാവുന്നതിനപ്പുറമായിരുന്നു ഇത്. കുമാരൻ എന്ന ഈ വിദ്യാർത്ഥിയെ നായർപ്രമാണിമാർ തല്ലി യോടിച്ചു. ഈ ഹരിജൻമർദ്ദനം വലിയ കോളിളക്കമുണ്ടാക്കി. ഹരിജൻ പ്രവർത്തകരും കോൺഗ്രസ്സ് നേതാക്കളും അവിടെ കൂടി ചെത്തി. തളംകെട്ടിയ ജാതിബോധത്തിന്റെയും പ്രതാപചിഹ്നത്തിന്റെയും ബഹിർസ്ഫുരണമായ ഈ സംഭവം കലയാശ്ശേരിയിലെ രാഷ്ട്രീയഗതിയെയും കൃതിപ്പിന്നെയും രൂപപ്പെടുത്തുകയായിരുന്നു.

നായന്മാർലധികവും കോലത്തിരി രാജാക്കുടുംബത്തിലെയും കരക്കാട്ടിടം, വേങ്ങയിൽ

പി. കൃഷ്ണപിള്ള

തുടങ്ങിയ ഇനമകുടുംബങ്ങളിലെയും ആശിതരായിരുന്നു. ബ്രിട്ടീഷ് നുകത്തിനു കീഴിൽ പുതിയ സംസ്കാരവുമായി ഇഴുകിച്ചേരാൻ ആഗ്രഹിച്ച വിഭാഗമെന്ന നിലയിൽ നായർ മേധാവികളുടെ കുടുംബങ്ങളിൽനിന്ന് ചിലർ ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം തേടുകയുമുണ്ടായി. വിദ്യാഭ്യാസ വ്യാപനത്തിന്റെ ആദ്യ ചുവടുവയ്പെന്ന നിലയിൽ 1924-ൽ കലയാശ്ശേരിയിൽ ഒരു ഹയർ എലിമെൻററി സ്കൂൾ നിലവിൽ വന്നു. ഗ്രാമത്തിൽ ഉയർന്നുവന്ന ഓരോബോധത്തിന്റെ അടിത്തറ ഈ വിദ്യാലയമായിരുന്നു.

ജാതിവേഷത്തിനും സഹോദരപ്പോരിനുമെതിരായ പ്രചാരണങ്ങളുടെ വേലിയേറ്റത്തിനും കലയാശ്ശേരി വേദിയായി. കെ. കേളപ്പൻ, എ.കെ. കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണൻ നമ്പ്യാർ, കുമാർജി, വേലായുധൻപിള്ള തുടങ്ങിയവരായിരുന്നു അന്നു മുൻപതിയിൽ. ദിവ്യശ്രീ സി.എഫ്. ആൻഡ്രൂസിന്റെ സന്ദർശനം ശ്രദ്ധേയമായി. കേവലമായ അയിത്താചരണത്തിനെതിരായ സമരകാഹളത്തിലേറിത്തുചേരാൻ ഈ പ്രചാരണമുന്നേറ്റങ്ങൾ ആഹ്വാനമായി... ചൂഷണത്തിന്റെ ബഹു മുഖരൂപങ്ങൾ തുറന്നുകാട്ടപ്പെടുകയുമുണ്ടായി...

സ്വാമി ആനന്ദതീർത്ഥന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ വന്ന ഹരിജൻ ക്യാമ്പും പ്രശസ്തമായിരുന്നു. നാരായണൻ നമ്പ്യാരായിരുന്നു മാനേജർ. ഹരിജൻ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു പ്രവേശനം നിഷേധിക്കുന്ന നിലപാട് തട്ടിമാറ്റി മുന്നേറാൻ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിനു കഴിഞ്ഞു. എന്നിട്ടും ക്ലാസ്സിലിരുന്ന ഹരിജൻവിദ്യാർത്ഥികളെ പിടിച്ചും നുള്ളിച്ചും തിക്കിയും

കേരള ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ

സിവിൾ എൻജിനീയറിങ്

ഡോ. എ. അച്യുതൻ
ഡോ. കെ. വിൻസന്റ് പോൾ
സിവിൾ എൻജിനീയറിങ് വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഏറ്റവും പ്രയോജനകരമാകുന്ന വിദ്യാർത്ഥി തികളെയും നിർമ്മാണപരീക്ഷകളെയും പറ്റി സമഗ്രമായി പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥം.
വില 30 രൂപ

വന്യജീവി പരിപാലനം

വി. സദാശിവൻ
വന്യജീവിപരിപാലനത്തിൽ അടിസ്ഥാനപരമായി അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട മിക്കവാറും എല്ലാ വിവരങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ട് തയ്യാറാക്കിയട്ടുള്ള പുസ്തകം.
പേജ് 146

വില 23 രൂപ

വൈലോപ്പിള്ളി:

കവിതയും ദർശനവും

ഡോ. എസ്. രാജശേഖരൻ
മലയാള കവിതാചരിത്രത്തിൽ നിന്ന് പുതിയൊരു കവിതയനുഭവം കടഞ്ഞെടുക്കുന്ന ഗവേഷണപ്രബന്ധം.
പേജ് 288

വില 38 രൂപ

ഏറ്റവും മികച്ച ചലച്ചിത്രഗാനത്തിനുള്ള അവാർഡ് നേടിയ മൂന്നു പുസ്തകങ്ങൾ സിനിമയുടെ ലോകം

അടുത്ത് ഗോപാലകൃഷ്ണൻ
ലോകപ്രശസ്തനായ ഒരു ചലച്ചിത്രകാരൻ സിനിമയുടെ വിവിധശാഖകളെപ്പറ്റി ഉറക്കെ ചിന്തിക്കുന്നു.
പേജ് 124

വില 10 രൂപ

കാഴ്ചയുടെ അശാന്തി

വി. രാജകൃഷ്ണൻ
സാഹിത്യരംഗത്ത് സവിശേഷതയുള്ള പതിപ്പിച്ച ഒരു വിമർശകൻ സിനിമാസാഹിത്യത്തിന് പുതിയൊരു മാനം നൽകിക്കൊണ്ട് രചിച്ച ഗ്രന്ഥം.
പേജ് 220

വില 25 രൂപ

ചലച്ചിത്രത്തിന്റെ പൊരുൾ

വിജയകൃഷ്ണൻ
ചലച്ചിത്രാസ്വാദനത്തിന്റെ ചക്രവാളങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം ഉത്കൃഷ്ടകലാസൃഷ്ടികളുടെ സന്നിധിയിലേക്ക് ഒരു നടപ്പാത വെട്ടിത്തെളിച്ചിരിക്കുന്നു.
പേജ് 212

വില 15 രൂപ

പുസ്തകങ്ങൾ വി.പി.യായി അയക്കുന്നതാണ്

ഡയറക്ടർ
കേരള ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്
തിരുവനന്തപുരം - 695003

ബെഞ്ചിൻനിന്നു വീഴ്ത്തി സ്കെച്ചിൽ വരതാക്കാൻ ശ്രമം നടന്നു. ഇതേത്തുടർന്ന് അവിർവിശിഷ്ടതയോടെ ചെയ്തു. ഹരിജൻ വിദ്യാർത്ഥികളെ കുളിപ്പിക്കാനും മറ്റും അന്ന് കെ.പി.ആർ. ഗോപാലനും രയരപ്പനും മറ്റും മുൻപന്തിയിലായിരുന്നു. 1930-ഓടെ സിവിൽ എൻജിനീയറിങ് സ്കെച്ചിൽ പഠിക്കാനെത്തി.

ഗാന്ധിജിയുടെ ഹരിജൻ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആവേശവും ആത്മാർത്ഥതയും കേരളക്കരയിൽ യാഥാർത്ഥ്യമായിത്തീർന്നു. കേരളത്തിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ 1932-നു ശേഷം കെ.പി.ആർ സജീവമായ പിന്തുണയും സഹായവുമായി... കണ്ണൂർ ജില്ലയിലെ കക്കാട് തുളിപ്പാലത്തിൽ വാടകവീടെടുത്ത് ഹരിജൻ ആശ്രമം ആരംഭിച്ചപ്പോൾ കെ.പി.ആർ അവിടെത്തന്നെ താമസം ചെയ്തിരുന്നു.

പഴയ കോൺഗ്രസ്സുകാരനും കച്ചവടക്കാരനുമായ ദാസപ്പക്കമമ്മത്ത്, വി.ആർ. നായനാർ, പി. ശങ്കുണ്ണിനായർ തുടങ്ങിയവരും ഈ ആശ്രമത്തിന്റെ ആകർഷണത്തിൽ എല്ലാം മറന്നു മുന്നിട്ടുനടന്നവരായിരുന്നു. കെ.പി.ആറിന്റെ കല്യാശ്രീ സ്കെച്ചിലെ ഹരിജൻ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ആദ്യഘട്ടങ്ങളെ രാഷ്ട്രീയ കാഴ്ചപ്പാടിന്റെ ദിശാബോധത്തിലൂടെ ശക്തമാക്കുന്നത് തുളിപ്പാലത്തിലെ ഹരിജൻ ആശ്രമവുമായുള്ള ബന്ധമാണ്.

1927-ലെ ഗാന്ധിജിയുടെ മലബാർ സന്ദർശനം. ദേശീയമുന്നേറ്റത്തെ ത്രസിപ്പിച്ച സംഭവത്തിലാണ്. ഹരിജൻ ഫണ്ടിലേക്ക് സമ്മാനങ്ങൾ... പയ്യന്നൂരിലെ സി.കരണം... മംഗലാപുരത്തേക്കുള്ള ഗാന്ധിജിയുടെ യാത്ര... അക്കാലത്തെ ശരാശരി യുവാക്കളിലെന്നപോലെ ഇതെല്ലാം കെ.പി.ആർ ഗോപാലനിലും ആവേശത്തിന്റെ അലകളായിരുന്നു. സമാനതയോടെയല്ലെങ്കിൽ കൈത്തിരി ആളിക്കേത്തിച്ച മറ്റൊരു പ്രധാന സംഭവം 1928-ൽ പയ്യന്നൂരിൽച്ചേർന്ന നാലാം കേരള കോൺഗ്രസ്സ് സമ്മേളനമായിരുന്നു.

പയ്യന്നൂർ-കേരളത്തിന്റെ ബർദോളി. ബ്രിട്ടീഷുകാരെ ഇന്ത്യൻ മണ്ണിൽനിന്നു കെട്ടി

പ്രിയപ്പെട്ടവർക്ക് ഒരു പ്രണയോപഹാരം. 15 രൂപ M.O അയക്കുക. പുസ്തക പ്രസാധക സഹോദര കോട്ടപ്പുറം, കൊടുങ്ങല്ലൂർ 686

കെട്ടിക്കാൻ അത്യുജ്വല സമരങ്ങൾക്കു നാൻദി കുറിച്ച മലയാളമണ്ണ്. കേരള ഗാന്ധി കേളപ്പന്റെയും സഖാവ് പി. കൃഷ്ണപിള്ളയുടെയും നേതൃത്വത്തിൽ ഉച്ചകൂട്ടുകൾ നിയമം ലംഘിച്ചത് ഇവിടെ... മലബാറിലെ ദേശീയ പ്രസ്ഥാന ചരിത്രത്തിലെ പ്രധാന ചുവടുവെയ്പും വിപ്ലവകാരികളായ നാലാം കോൺഗ്രസ്സ് സമ്മേളനം ചേർന്നത് 1928 മേയ് 25, 26, 27 തീയതികളിൽ.

പുരോഗമനശാക്തീകരായ യുവജനങ്ങളുടെ ആവേശമായിരുന്ന ഇവർക്കാൽ നെഹ്റുവിന്റെ അധ്യക്ഷതയിലായിരുന്നു സമ്മേളനം. കോൺഗ്രസ്സിന്റെ ലക്ഷ്യം പൂർണ്ണ സാമൂഹികനീതിക്കുവേണ്ടി കർക്കശമായി സമ്മേളനത്തോടുകൂടിയിരിക്കുന്നത് കെ. മാധവനാർ അവതരിപ്പിച്ച പ്രമേയം വമ്പിച്ച വാദകോലാഹലം സൃഷ്ടിച്ചു. പ്രമേയത്തെ അനുകൂലിച്ച് കെ. കേളപ്പൻ നടത്തിയ പ്രസംഗം ആവേശകരമായിരുന്നു. കുറുർ നമ്പൂതിരിപ്പാട്, വി.ആർ. നായനാർ തുടങ്ങിയവരും പ്രമേയത്തെ പിന്തുണച്ചു. യു. ഗോപാലമനോൻ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ തുടങ്ങിയവർ എതിർത്ത പ്രമേയം ഭൂരിപക്ഷത്തോടെ പാസ്സായി. രാഷ്ട്രീയസമ്മേളനത്തോടൊപ്പം സമുദായ പരിഷ്കരണ സമ്മേളനം, സാഹിത്യസമ്മേളനം, ആർദ്ധവിധ സമ്മേളനം, ആര്യസമാജ സമ്മേളനം, യുവജന സമ്മേളനം എന്നിവയുമുണ്ടായി.

പൂർണ്ണസാമൂഹികതയ്ക്കുവേണ്ടി കേന്ദ്രീകരിച്ചുള്ള പ്രമേയത്തെപ്പോലെ വിവാദവും വാഗ്വാദവും ഉയർത്തിവിട്ട മറ്റൊരു പ്രധാന പ്രമേയം കുടിയാന്മാരെ തുണയ്ക്കുന്നതായിരുന്നു. സമ്മേളനത്തിലെ ഇന്ദിരാഗ്നിപര്യടങ്ങൾ പരാജയപ്പെടുത്താൻ തുനിഞ്ഞെങ്കിലും കുടിയാന്മാർക്ക് അനുകൂലമായി എം.എം. കുഞ്ഞിരാമനോൻ അവതരിപ്പിച്ച പ്രമേയം പാസ്സായി.

സമ്മേളനത്തിന്റെ ആവേശം വിതച്ച നവോത്ഥാനത്തിലാണ് ഹരിജൻ തിരുമുഖ് പയ്യന്നൂരിൽ 'ദേശബന്ധ്' മാസിക പുറത്തിറക്കിയത്. പിന്നീട് മലബാറിലെ വിവിധ പ്രക്ഷോഭ മുന്നേറ്റങ്ങളുടെ നായകന്മാരായി ഉയർന്നുവന്നവരിൽ പയ്യന്നൂർ സമ്മേളനത്തിന്റെ സാധിനം വലുതായിരുന്നു. എ.വി. കുഞ്ഞമ്പു, സുബ്രഹ്മണ്യ ഷേണായി, കെ. മാധവൻ തുടങ്ങിയവർ സമ്മേളനത്തോടു ബന്ധപ്പെട്ടവരായിരുന്നു.

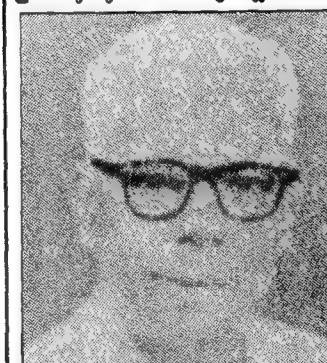
വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കിയശേഷം രജിസ്ട്രേഷൻ വകുപ്പിൽ ക്ലർക്കായിച്ചേർന്ന കെ.പി.ആർ. ഗോപാലൻ, സർവ്വീസിലിരിക്കെ രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനത്തിനു കടുത്ത വിലക്കുണ്ടായിട്ടും ഇവർക്കാൽ നെഹ്റുവിന്റെ സാന്നിധ്യംകൊണ്ട് ആവേശമുറപ്പിച്ച പയ്യന്നൂർ സമ്മേളനത്തിനെത്തി, അതോടെ ചെറിയായി. പിന്നീട്, മാതൃഭൂമി പത്രങ്ങളുടെ സിവിൽ സേവനക്കാരനായി. രാജ്യത്താകെ നടക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയമുന്നേറ്റങ്ങളുടെ ഗതിവിശതികൾ സസ്പെൻഡ് ചെയ്തുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ഗാന്ധിജിയുടെയും നെഹ്റുവിന്റെയും

ആരാധകനായി. ദേശീയപ്രസ്ഥാനവുമായുള്ള ഈ അടുപ്പം അദ്ദേഹത്തെ പൊലീസിന്റെ നോട്ടപ്പുള്ളിയായി.

1929-ലെ ലക്നോ കോൺഗ്രസ്സ് തീരുമാന പ്രകാരം പരിപൂർണ്ണ സാമൂഹികനീതിക്കുവേണ്ടി 1930 ജനുവരി 30 ഇന്ത്യയിലെമ്പാടും കോൺഗ്രസ്സ് പതാക പാറിക്കണമെന്നു തീരുമാനിക്കപ്പെട്ടു. കെ.പി.ആർ. ഗോപാലനെയും മറ്റും ആവേശംകൊള്ളിച്ച കല്യാശ്രീയിലെ പതാകയുയർത്തലിനും സാമൂഹികപ്രതിജ്ഞ വായിക്കലിനും നേതൃത്വം ഹരിജൻ തിരുമുഖ് നേതാവായിരുന്നു. 1930 ഏപ്രിലിൽ കേളപ്പന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ കോഴിക്കോട്ടുനിന്നു പയ്യന്നൂരിലേക്കുള്ള പാതാപ്രയാണത്തിൽ കല്യാശ്രീയിൽ സി.കരണമൊരുക്കി. എം.പി. കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാരുടെ നേതൃത്വത്തിലായിരുന്നു സി.കരണം. കൃഷ്ണപിള്ള, കെ.പി. ഗോപാലൻ, കേരളീയൻ, കെ.ടി. കുഞ്ഞിരാമൻനമ്പ്യാർ, മാധവനാർ, കുഞ്ഞിരാമനോൻ എന്നിവർ ഇവിടെയെത്തുകയായിരുന്നു. അന്ന് കല്യാശ്രീയിലെ ഒരു കുട്ടി

പ്രകമ്പനം കൊള്ളിച്ചതായിരുന്നു കെ.പി.ആറിന്റെ മൃഗാഭിമുഖീകരണ വിഷയം. ഓരോരുത്തർ (അടമകളെങ്ങനെ ഉടമകളായി?) എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടാണ് കെ.പി.ആർ ആദ്യമായി അറസ്റ്റുചെയ്യപ്പെടുന്നത്. തുടർന്ന് ആറുമാസം ജയിൽവാസവും ജയിൽമാർചിതനായ ഉടൻ കോഴിക്കോട്ടെ നിയമലംഘനത്തിൽ പങ്കെടുത്തും അറസ്റ്റിലായി. അതിന് ബന്ധുമാരും തടവും. പുതിയങ്ങാടിയിലെ വെങ്കിടാലത്തിന്റെ വിദേശവസ്ത്രേഷാപ്പ് പിടിക്കാൻ അയക്കുന്നു. അടുത്തത്. ഇക്കുറി കെ.പി.ആറിന് ശകാരത്തിനു പകരം അച്ഛന്റെ പ്രതാപത്തിന്റെ നിഴലിൽ അധികാരികൾ സി.കരണമൊരുക്കുന്നതുളള ഉപദേശമാണു നൽകിയത്. അന്ന് ചാർജ്ജ്ജിലുണ്ടായിരുന്ന പൊലീസുദ്യോഗസ്ഥനും റവന്യൂ ഇൻസ്പെക്ടറും രയരപ്പൻ നായനാരുടെ അടുത്ത പരിചയക്കാരായിരുന്നതിനാലാണിത്. "... കല്യാശ്രീയിലെ അധികാരിയുടെ മകൻ ഇവിടെയെത്തുകാര്യം..." അവർ ചോദിച്ചു.

പോലൊരു 'ധിക്കാരി'യായ മകനെ അവർ സഹിച്ചുവെന്നത് നിസ്സാരമല്ലെന്ന് വിഷയം. ഓരോരുത്തർ കുടുംബവ്യത്യാസങ്ങളിൽ രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തനമുണ്ടാക്കുന്ന സന്ദർഭാധിഷ്ഠിതമായി ഉത്കണ്ഠകളായി പടർന്നുകയറി കണ്ണീരായി ഉതിരുന്ന ഘട്ടങ്ങളിൽ ഭാര്യയടക്കമുള്ളവരുടെ കുടുംബരക്ഷകളിൽ ആവർത്തിക്കാനുണ്ടായത് വിഷയം. കൈയെഴുത്തായി പ്രസിദ്ധീകൃതമാകാത്ത, കൈയെഴുത്തായി അവശേഷിച്ച ജീവിതാനുഭവക്കുറിപ്പുകളിലൊന്നിൽ ഇങ്ങനെ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്: "... കെ.പി.ആറിന്റെ മാതൃമരണം അറിഞ്ഞ് അവിടെയെത്തുന്നു. ആ വന്ദ്യമാതാവിനെപ്പറ്റി രണ്ടുവാക്ക്. കോൺഗ്രസ്സുകാർക്ക് ആദ്യകാലങ്ങളിൽ കേഷണം തരാനോ അന്തിയുത്സാഹം ഒരിടം തരാനോ ആരും തയ്യാറല്ലാത്ത കാലങ്ങളിൽ കോൺഗ്രസ്സ് വിരോധിയായ ഭർത്താവിന്റെ വിരോധം വകവയ്ക്കാതെ സഹ്യതയോടെ കെ.പി.ആറിനും എനിக்கும் സുഹൃത്തുക്കൾക്കും രാഷ്ട്രീയ പത്തുമണിക്കു ശേഷം രഹസ്യമായി കേഷണം നൽകിയ

എ.വി. കുഞ്ഞമ്പു

കെ.പി. ഗോപാലൻ

കെ. മാധവൻ

കെ.വി. നാരായണൻനമ്പ്യാർ

യുവാക്കൾ ഇവയെ അനുധാവനം ചെയ്തു തളിപ്പറമ്പുവരെത്തു. ഉച്ചസന്യാസഹരമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കോഴിക്കോട്ടും പയ്യന്നൂരിലും സന്യാസഹര വാളണ്ടിയർമാരെ മർദ്ദിച്ച വാർത്ത കല്യാശ്രീയിലെ യുവാക്കൾക്കിടയിൽ കളുക്കിയിട്ടു. ഈ സമരമുന്നേറ്റങ്ങളുടെയും കൈവഴികളുടെയും ധാരകൾ കെ.പി.ആറിനെ ചിട്ടപ്പെടുത്തുകയായിരുന്നു.

ഈ മുന്നേറ്റങ്ങളുടെ സജീവതയിൽ 1930 മേയിൽ കല്യാശ്രീയിൽ ഒരു കോൺഗ്രസ്സ് പൊതുയോഗത്തിനു പരിപാടിയിട്ടു. പൊതുയോഗ പരിപാടി അലങ്കാരമാക്കാൻ അധികൃതർ 144 പ്രഖ്യാപിച്ചു. എന്നാൽ നിരോധനാത്തരവ് വെല്ലുവിളിച്ച് അവിടെ പ്രകടനവും യോഗവും നടന്നു. അടിച്ചമർത്തലിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് കെ.പി.ആർ മുഴുവൻസമയ പ്രവർത്തകനാവുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു കുട്ടം യുവാക്കൾ കല്യാശ്രീയിൽ സംഘടിച്ച്, പൊലീസിന്റെ കണ്ണുവെട്ടിച്ചു തളിപ്പറമ്പിലെത്തി പ്രകടനം നടത്തി, പൊതുയോഗം ചേർന്നു. തളിപ്പറമ്പിലെതാകെ

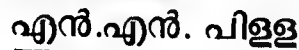
സി.കരണത്തിനും അനന്യത്തിനും വഴങ്ങാതെ കെ.പി.ആർ തടവു തിരഞ്ഞെടുത്തു. 1930-ൽത്തന്നെ ചിറയ്ക്കൽ താലൂക്ക് കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിറ്റി രൂപീകൃതമായി. കക്കരിയിലെ ആദ്യത്തെ വായനശാലാ സ്ഥാപനമായ കുപ്പാടക്കൽ കുഞ്ഞിരാമൻ നമ്പ്യാർ പ്രസിഡൻറും കെ.പി.ആർ സെക്രട്ടറിയുമായി. 1930-ലെ നിയമലംഘന പ്രസ്ഥാനവേളയിൽ ഗോപാലനും രയരപ്പനും വീടുവിട്ടുനടന്നു. കണ്ട രയരപ്പൻ നായനാർ മനോവിഷമത്തിലായി. ഈ പ്രതിസന്ധിഘട്ടത്തിൽ, രയരപ്പൻ പൂർണ്ണസമയ പ്രവർത്തനത്തിനിറങ്ങുകയല്ലെന്നു ഉറപ്പിച്ച് അച്ഛൻ തെല്ലൊന്നങ്ങി.

അച്ഛൻ പ്രസ്ഥാനത്തിനെതിരായി നിന്നു. ആദ്യഘട്ടങ്ങളിൽ കെ.പി.ആറിന്റെ മാതാവ് കുന്നത്തു പുതിയ വീട്ടിൽ പാട്ടുമ്മ മക്കൾക്ക് കേഷണവും കാശും മറ്റും ഒപ്പിച്ചുകൊടുക്കുമായിരുന്നു. യാഥാസ്ഥിതികതയുടെ മുമ്പാകെ കഴിഞ്ഞ ആ അമ്മ മക്കൾക്ക് അങ്ങനെ നേർത്ത വെളിച്ചമായി... കെ.പി.ആറിനെ

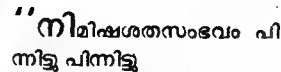
ഉദാരമായിത്തന്നെ അവിടം. ഒടുവിൽ സാമൂഹികനീതിയെക്കുറിച്ചും അവിടം അധികാരവേളകൾക്കെതിരെ ചിലപ്പോൾ ആ ഗൃഹത്തിൽച്ചെന്നാൽ, ഞാനും മകനും താമസിക്കുന്ന ഗൃഹത്തിൽ അയൽഗൃഹത്തിലെ ബന്ധുക്കൾ പകർച്ചയായി കേഷണം കൊണ്ടുവന്നാൽ തന്നെ എനിക്ക് കേഷണം നൽകുമായിരുന്നു..." (12-8-1964)

ഗാന്ധി-ഇർവിൻ സന്ധിയുടെ കാലം. ഉദ്യോഗത്തിനു തിരിച്ചുപോയിക്കൂടെ എന്ന് അച്ഛൻ കെ.പി.ആറിനോടു തിരക്കി. ആ മകൻ അച്ഛന്റെ നിർബ്ബന്ധം സ്നേഹപൂർവ്വം നിരസിച്ചു. പ്രക്ഷോഭത്തിന്റെ അഗ്നിബിംബകളിലേക്കിറങ്ങാൻ തന്നെ മനസ്സുറച്ചു. "... നിന്നെ കോൺഗ്രസ്സിലേക്കു വിട്ടിരിക്കുന്നു..." രയരപ്പൻ നായനാരുടെ സമ്മതം. മുഖം കറുപ്പിച്ച് രോഷത്തോടെയായിരുന്നില്ല ഇത്. രയരപ്പൻ നായനാരിലെ ഈ മാറ്റം കേരളീയനെപ്പോലുള്ളവർ പ്രത്യേകം അനുസ്മരിക്കുന്നുണ്ട്.

(അവസാനിക്കുന്നില്ല)

ബ്രദർമാനന്ദി

നാല്പതോടടുത്ത ഭർത്തൃമതിയായ, രണ്ടുകുട്ടികളുടെ അമ്മയായ ആ ചിനത്തിയ്ക്ക് എന്നോട് പ്രേമമായിരുന്നോ? ആഴമുള്ളൊരു കഴിയാത്ത ആ ചോദ്യം 'ഇന്നും പ്രതിദ്വന്ധിനിക്കുന്നിതെന്നോർമ്മയിൽ.' എന്റെ സദാചാര ബോധത്തെപ്പറ്റി ഇത് വായിക്കുന്നവരിൽ പലർക്കും തികഞ്ഞ അവജ്ഞ തോന്നുമെന്നെനിക്കറിയാം. പക്ഷെ ഒന്നോർക്കണം. സ്നേഹിക്കുന്നത് ഒരനുഗ്രഹമാണ്, സ്നേഹിക്കാതിരിക്കുന്നത് ഒരു ശാപമാണ്. സ്നേഹത്തെ തടസ്സപ്പെടുത്തുന്നത് മഹാപാപമാണ്. മറ്റൊന്നുകൂടി; വിവരണാത്മകമായ പ്രേമത്തോടടുക്കാനാവില്ല; പ്രകടനാത്മകമായ പ്രേമം തടുക്കാനാവില്ല.

ബന്ധം. ടോർച്ചയെ ഉപയോഗിച്ച് അന്വേഷിക്കുന്ന അലാറം ഓടാപ്പിടിയിൽ നോക്കുമ്പോൾ മണി നാലര. അമരണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞാൽ റോഡിന്റെ ഇടത്തുവശത്തു കേൾക്കാം.

പെട്ടെന്ന് ആ വനമേഖലയാകെ വലിച്ചു കീറിക്കൊണ്ട് ഒരു നെടിയ കരച്ചിൽ കേട്ടു; കരച്ചിലല്ല, മനുഷ്യശബ്ദത്തിൽ ഒരു വന്ധ്യ

ഒരു കൈയിൽ 'പാറ'ങ്ങളും മറുകൈയിൽ
 ടോർച്ചും മുറുകെപ്പിടിച്ച്, ധൂർവ്വരത്തു വരി
 വരിയായി നീല്ക്കുന്ന റബ്ബർമരങ്ങൾക്കിടയിലെ
 ഇരുളിന്റെ വിടവുകളിലേക്ക് സുഗന്ധം
 നോക്കിയിരിക്കുന്ന എന്നിൽ പെട്ടെന്ന് ഒരു
 തിരിച്ചു കയറാൻ തുടങ്ങി. ആ ഇരുളിനിട
 യിൽക്കൂടി, കുറേക്കൂടി ഇരുണ്ട ഒരു പുനീഭൂത
 മേളര മേചകരൂപം അതോ അതിവേഗം
 ബാൾഗ്ലാവിനുതോർ നീങ്ങുന്നു. പാറാങ്ങിലെ
 എന്റെ പിടി പൂർവ്വാധികം മൃറുകി. ഞാൻ
 ടോർച്ചു മിന്നിച്ച്, മുററത്തിനടുത്ത് മരത്തോടു
 ചേർന്നുനിന്ന ആ നക്തഞ്ചര രൂപത്തിൽനിന്ന്
 "ഇം ഗാൻലോ, സയാഇത്തു" (അയ്യോ, ഞാനാ)
 ചാമാന്റെ പെണ്ണ്! അടിച്ചുടി കറുത്ത വേഷം!
 രണ്ടുകൈയിലും ഓരോ തോക്കും. ഒന്ന്
 ആഴ്ചകൾക്കു മുമ്പ് അവളുടെ 'മരണ
 നുത്ത'ത്തിൻ്റെന്ന് ഞാൻ പിടിച്ചുവാങ്ങി
 പിറേറുന്നതന്നെ അവളെ തിരിച്ചേല്പിച്ച
 'വിഞ്ചനപ്പിൻ റൈഫി'ളും മറെറാന്ന് നീളം
 കൂറഞ്ഞ ഒരു ഊരുട്ടക്കുഴൽ നാടൻതോക്കും.
 നിശ്ശബ്ദയായി അവൾ പടവുകളിൽ കയറിയത്
 ഞാൻ കതകു തുറന്നു. അവൾ അകത്തു
 കടന്നതും, വീണ്ടും ചേർത്തടയ്ക്കുകയും
 ചെയ്തു. അവൾ റൈഫിൾ എന്റെ കൈ

യിൽത്തന്നു. വിരൽവണ്ണത്തിലുള്ള ഒരു ചെറിയ
 ടോർച്ച മിന്നിച്ച് ചുറ്റാകെ നോക്കി. അടുത്ത
 കസേരയിൽ കുഞ്ഞിനേയും മടിയിൽക്കിടത്തി
 പതിനൊക്കുന്ന ചിന്നമ്മയെക്കണ്ട് തികച്ചും
 ശാന്തമായ ഒരു നീശ്ശാബ്ദമന്ദഹാസത്തോടെ
 “സാരമില്ല പേടിക്കണ്ട” എന്ന അർത്ഥത്തിൽ
 “തിഡാപ്പാലാ” എന്നു മന്ത്രിച്ച്, മറ്റൊരു
 കസേരവലിച്ചു ചേർത്തിട്ടിരിക്കുന്നതിനിടയിൽ
 “അന്നു റൈഫിളിൽ ഉണ്ടയില്ലായിരുന്നു.
 ഇന്ന് പതിനൊന്നെണ്ണമുണ്ട്. ഒന്നു ബാരലിലും
 പത്തെണ്ണം മാഗസിനിലും.” അവളുടെ ഇരട്ട
 കൗഴൽ തോക്കിൽ രണ്ടു “കർടിഡ്ജ്”
 നിറച്ചിട്ടുണ്ട്, നാലെണ്ണം പോക്കരിലുമുണ്ട്.
 “നിനക്കു റൈഫിളു വേണ്ടേ?” എന്ന എൻറ
 ചോദ്യത്തിന് “വേണ്ട, എനിക്കീ തോക്കു മതി.

‘ലയത്തിലിറിയും തോക്കു കാണും, പിന്നെ, ചുറ്റാകെ തെങ്ങുടെ ആൾക്കാരും. തിരിഞ്ഞ് ചിന്നമ്മയോടായി, നിങ്ങളൊറ്റയ്ക്കല്ലേ? സാരമില്ല. പേടിക്കണ്ട, ഞാൻ അടുത്തില്ലേ?’ ആ ചിന്നത്തിയുടെ ഈ വാക്കുകൾ, ഞാൻ മലയാളത്തിൽ അടക്കത്തിൽപ്പറയുമ്പോൾ എന്റെ കൈത്തണ്ടയിലെ ചിന്നമ്മയുടെ പിടി ഒന്നിനൊന്ന് മുറുകിവന്നു. പിന്നെ ഒരു നെടുവീർപ്പിൽ ആ പിടി അയഞ്ഞു. അകമടഞ്ഞ ആശാസമൊ അളച്ചുറിയ അസൂയയോ? ആർക്കറിയാം. മാനവ മാനസഗതി?

എസ്റ്റേറ്റ് കടത്തെയ്ത് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റർ ഗനികൾ ആക്രമിക്കുകയാണ്. ആദ്യവെടി യൊപ്പം കേടും കടത്തെയ്തിലെ ഒരു വീടിന്റെ പിൻവാതിലിൽക്കൂടി പരുങ്ങി രക്ഷപ്പെട്ട് റബ്ബർക്കോട്ടിൽക്കൂടി ഓടി എസ്റ്റേറ്റ് ലയത്തിലെത്തിയ ഒരു ചീനനിൽനിന്നാണ് വിവരമറിഞ്ഞത്. ഇതിനിടത്തും എസ്റ്റേറ്റ് തൊഴിലാളികളെല്ലാം ഉണർന്ന് കൈയിൽ കിട്ടിയ ആയുധങ്ങളുമായി അവരവരുടെ ലയത്തിനു കാവൽ നില്ക്കുകയാണ്. ഈ തക്കത്തിനാണ് "ഫോംഗേലിൻ" എന്റെ രക്ഷയ്ക്കെത്തുന്നത്; ആ കൂരിരുട്ടത്, ഒറ്റയ്ക്ക്. ഹോ! വല്ലാത്ത പെണ്ണ്!! അവളിൽ പ്രവർത്തിച്ച പ്രേരണയെന്തായിരിക്കും? എന്റെ വെറും ചേതനയ്ക്ക്—consciousness—അവളെ ആഞ്ഞുപിടിച്ച് നെഞ്ചോടു ചേർത്ത് അമർത്തണമെന്നു തോന്നി; അടി ന്നന്തെത്തിപ്പല്ല. ആത്മനിർവൃതിക്ക്. എന്നാൽ എന്റെ അതിചേതന (super consciousness) ആ ഏഷണ സമ്മതിക്കുന്നില്ല; തൊട്ടടുത്ത് ചീനമ്മ! 'സൊഫോക്കിൾസ് ആൻറിഗെസ്' എന്ന നാടകത്തിൽപ്പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ ഇന്നു ഞാൻ ഓർക്കുകയാണ്. "wonders are many, but none is more wonderful than man." എന്റെ ജീവിതത്തിലാകെ, ഇന്നും ആ മഹാമനസ്സും മുഴങ്ങിനില്ക്കുന്നു.

തോക്കു കൈവീട്ടിക്കിട്ടിയപ്പോൾ എനിക്കു ഹൈന്ദവമായി, ചിന്നമ്മയെ പറഞ്ഞു സമാധാനിപ്പിച്ച്, 'ഹോങ്ങ്ലിൻ' എന്ന ജോവാൻ ഓഫ് ആർക്കിനെ ഏല്പിച്ച് ഞാൻ ബംഗ്ളാവിന്റെ പടിയിറങ്ങുമ്പോൾ വീണ്ടും ഒരു വെടിശബ്ദവും നീണ്ട ഒരു വിസഫടിയും കേട്ടു. ഞാൻ പെട്ടെന്നു നിന്നു. എനിക്കിതിന്റെ അർത്ഥം മനസ്സിലായില്ല. 'അപ്പു ഇത്തു- "എന്താ?"' എന്നൊക്കെയൊരു പറഞ്ഞുപോയി. "തിഡാപ്പാ; നീലിലാ, ലക്കാസ്"—സാരമില്ല. വേഗം പൊക്കോ—കുസലില്ലാത്ത അവളുടെ നിർദ്ദേശം. ആ വിപത്സന്ധിയിൽ ഞാൻ ഏകാകിയായി 'ലയ'ത്തിലെ അന്തേവാസി കൾക്ക് അഭയവരനായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. കാണുന്നത് അവൾക്ക് അഭാഗ്യമായിരിക്കാം. എനിക്കാപത്തൊന്നും വരില്ലെന്ന് അവൾക്ക് ചിന്നമ്മയെക്കാൾ കൂടുതൽ വിശ്വാസവുമുണ്ടായിരിക്കാം. ഞാൻ ബംഗ്ളാവിൽ മടങ്ങിയെത്തുന്നതുവരെ അവൾ ചിന്നമ്മയുടെയും കുഞ്ഞിന്റെയും അടുക്കൽനിന്നു മാറിയിട്ടില്ല. നാലുപതോടടുത്ത, ഭർത്തുമതിയായ, രണ്ടു കാട്കളുടെ അമ്മയായ ആ ചിന്നത്തിന്

എന്നോട്ടു പ്രേമമായിരുന്നോ? ആഴമുള്ളൊൻ കഴിയാത്ത ആ ചോദ്യം 'ഇന്നും പ്രതിപ്യാനിക്കുന്നിതെന്നോർമ്മയിൽ.' എന്റെ സ്വാഭാവികബോധത്തെപ്പറ്റി, ഇതു വായിക്കുന്നവരിൽ പലർക്കും തികഞ്ഞ അമ്പള്ത തോന്നുമെന്ന് ഏതീക്കറിയാം. പക്ഷേ, ഒന്നോർക്കണം; സ്നേഹിക്കുന്നത് ഒരു ശാലമാണ്. സ്നേഹിക്കാതിരിക്കുന്നത് ഒരു ശാപമാണ്. സ്നേഹത്തെ തടുപ്പിച്ചുതന്നത് മഹാമാലമാണ്. മഹാനാണു്കൂടി; വിശ്വനാൽ മകമായ പ്രേമത്തോടുകൂടുന്നാവില്ല; പ്രകടനാൽ മകമായ പ്രേമം തടുക്കുന്നാവില്ല.

ഞാൻ ബംഗ്ളാവിൽനിന്നിറങ്ങിയതും, തേർവഴിവിട്ട്, റബ്ബർമരങ്ങൾക്കിടയിലൂടെ

ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് ടോർച്ചും മിന്നിച്ച് ആദ്യം ചാമാന്റെ 'ലയ'ത്തിലെത്തി. എണ്ണക്കണ്ടത്തും ചീനന്മാർക്ക് അർച്ചുവും ആമ്പളാദവും ആദരവും ആശാസവും എല്ലാം കൂടിക്കൂഴത്ത ഒരഭിമാനപ്രകർഷം. ലയങ്ങളിലെ എല്ലാ വിളക്കുകളും പരമാവധി തീവ്രതയിൽ കത്തിക്കാൻ പറഞ്ഞു; ചീനർ സാധാരണ ഉപയോഗിക്കാറുള്ള "കാർബൈഡ് ലാംപ്" ഉൾപ്പെടെ. 'നിമിഷങ്ങൾക്കകം ആ പ്രദേശം മുഴുവൻ ഇരുളിന്റെ കറകിടലിൽ പ്രകാശത്തിന്റെ പാതിരാമണലായി' മാറി.

അതുവരെ അറിഞ്ഞിടത്തൊളുളള വിവരങ്ങൾ സായിപ്പിനെ അറിയിക്കാനായി കൂട്ടത്തിൽ ധീരരായ രണ്ടുയുന്നു. കുലിക്കാരെ സൈക്കിളിൽ അയച്ചു. നാരായണമനൻ, ചെല്ലയ്യ, തോമസ്, കൊച്ചുസായിപ്പ എന്നിവരുടെ ബൾഗോവിലേക്ക് ഈരണ്ടുപേരെ വീതം ഏർപ്പെടുത്തി. എല്ലാവരുടെ കൈയിലും ഓരോ നെടിയ കുന്നുമായിരുന്നു ആയുധം. എല്ലാ ചിനന്റെ വീട്ടിലും കാട്ടുചിനിയെ കുത്തിപ്പിടിപ്പിക്കാൻ പാകത്തിൽ ഒന്നും രണ്ടും കൂന്തങ്ങൾ വീതം കാണും. എന്റെ ബൾഗോവ് ചിനത്തിയുടെ തോക്കിൻകൂഴലിൽ പരിപൂർണ്ണ സുരക്ഷിതമാണെന്നറിയാമായിരുന്നെങ്കിലും 'പച്ച' എന്ന ഒരു തമിഴനെക്കൂടി അയച്ചു. ആ തോട്ടത്തിലെ ഏററവും ഭീകരൻ ഈ 'പച്ച'യായിരുന്നു. പച്ച ധീരനേയല്ല, പക്ഷേ, ആപത്തുകളെപ്പറ്റി ഇത്രകണ്ട് ബോധമില്ലാത്ത മറ്റൊരു മനുഷ്യനെന്നാണാൻ കഴിയില്ല. അതുകൊണ്ട് എന്തിനേയും നേരിടാൻ ഒരു മടിയുമില്ല. ഫലം അനുഭവിക്കുന്നതിൽ പരാതിയുമില്ല.

പച്ചയെ ബൾഗോവിലേക്ക് അയയ്ക്കുമ്പോൾ, 'അടിയൻ ചുവപ്പോം' എന്ന ഭ്രാന്തൻ ചാനാന്റെ ഒപ്പായുന്നു. ഞാൻ കേട്ടത്.

ഇത്രയുംമാക്കെയായപ്പോൾ നേരം പരമ്പര വെളുത്തുതുടങ്ങി. കടത്തേരുവിൽ നടന്ന സന്ദർശനം കാട്ടുതീപോലെ പരന്നുകഴിഞ്ഞു. ആറാളെ അതിദാരുണമാംവിധത്തിൽ കൊന്നിട്ടിരിക്കുകയാണത്രേ.

അന്ന് റോൾക്കാൾ മാററിവല്ല. ഞങ്ങൾ—
തോമസും ഞാനും മൂന്നുനാലു ചിനതുകൂടി
രംഗനിർദ്ദേശങ്ങളാണെന്നുള്ള മുന്നോടികളായി
തെരുവിലെത്തി. ഒരുങ്ങിയ മട്ടിൽ ചുറ്റാകെ
യുള്ള രണ്ടുമൂന്ന് എസ്റ്റേറ്റുകൾക്കുവേണ്ടി
മറ്റും പ്രവർത്തിക്കുന്ന ചിനന്മാരുടെ രണ്ടു
മൂന്നു ഹോട്ടലുകൾ, രണ്ടു പലചരക്കു കട,
തുണിക്കട, തയ്യിൽക്കട, ബാർബർഷോപ്പ്,
മറ്റും കടകളുടെ രണ്ടുമൂന്നു കടകൾ തുടങ്ങി
ചതുര സർവ്വാണി വാണിക സമൂഹമാണ് ആ
കടത്തെയത്.

ഞങ്ങൾ ചെല്ലമ്പോൾ ആ പ്രദേശമാകെ
 ഒരു വലിയ ശബ്ദവുമായി മറിയ മട്ട്.
 ഫ്ലാസ്റ്റർ റോഡ് അവസാനിക്കുന്നതിനു
 തൊട്ടിടതുപുറത്തായി ത്രികോണാകൃതിയിൽ
 കഷ്ടിച്ച് അഞ്ചുസെന്റർ വലുതായ പുൽത്ത
 കിടീക്കു തെത്ത നടുക്ക് 'തീക്കോബിനാത്ത്'
 (മൂന്നു നക്ഷത്രം) ചിഹ്നം പതിച്ച ഒരു
 ചെങ്കൊടി പാറിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു നെടിയ

**ആദായകരമായ
കൃഷി
ആരോഗ്യകരവും**

കാലവർഷത്തിൽ കുതിർന്ന മണ്ണിൽ വിത്തുപാകുന്ന കർഷകരെ, നിങ്ങൾക്കിതാ ഒരു സന്തോഷവാർത്ത!

ആദായകരമായ ഇടവിളയായി ഔഷധ സസ്യങ്ങളും, പ്രധാന വിളകൾക്കൊപ്പം കൃഷിചെയ്യാം. അധികവരുമാനം തരുന്ന തോടൊപ്പം, ഇവ മണ്ണിനും, മനുഷ്യനും, വിളകൾക്കും, സംരക്ഷണം നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.

പതിമൂകം, രാമച്ചം, നാഗദന്തി, ആടലോടകം, കരിനൊച്ചി തുടങ്ങിയ ഔഷധസസ്യങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ കൃഷി ഭൂമിയിൽ നല്ല വേലിയായിത്തീർന്നു. ഇവയിൽ രാമച്ചം മേൽമണ്ണ് ഒഴുകിപ്പോകുന്നത് തടയുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഓരില, മുവില, നീലയമരി, കിരിയാത്ത് ചിറ്റരത്ത്, കൊടുവേലി, മഞ്ഞൾ, കച്ചോലം, ചെങ്ങഴിർക്കിഴങ്ങ്, ഇരുവേലി, തിപ്പലി, പുളിയാരില എന്നിവ തെങ്ങിൻ തോട്ടങ്ങളിലും, ശൈശവദശയിലുള്ള റബ്ബർ തോട്ടങ്ങളിലും ഇടവിളയായി കൃഷി ചെയ്യാവുന്ന ഔഷധ സസ്യങ്ങളാണ്.

ദശമൂലത്തിലെ പ്രധാന ഇനങ്ങളായ ഓരില, മുവില എന്നിവ മണ്ണിന്റെ ഫലപൂഷ്കി നിലനിർത്തുവാൻ സഹായിക്കുന്നു.

സവിശേഷശക്തിയുള്ള തുളസി, വയമ്പ്, അരുവിത എന്നീ ഔഷധികൾ പരിസരങ്ങളിൽ നിന്ന് പാമ്പ് തുടങ്ങിയ ക്ഷുദ്ര ജീവികളെ അകറ്റി നിർത്തുന്നു. കൊടുവേലി, മഞ്ഞൾ എന്നിവ പ്രധാന വിളകളായ തെങ്ങിനും, റബ്ബറിനും നാശം വരുത്തുന്ന എലികളുടെ ശല്യം ഇല്ലാതാക്കുന്നു.

ജീവദായകങ്ങളായ ആയുർവ്വേദ ഔഷധങ്ങളുടെ ഗുണമേന്മ, അവയുടെ നിർമ്മാണത്തിനുപയോഗിക്കേണ്ട നല്ല ഔഷധസസ്യങ്ങളുടെ ലഭ്യതയെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു.

അതിനാൽ നിങ്ങൾ കൃഷിചെയ്യുന്ന ഓരോ ഔഷധസസ്യവും ആരോഗ്യ സംരക്ഷണത്തെ സഹായിക്കുന്നു.

മണ്ണിനും മനുഷ്യനും പ്രകൃതിയിൽ നിന്ന് ലഭിച്ച വരദാനമാണ് ഔഷധസസ്യങ്ങൾ. അവ നശിപ്പിക്കാതിരിയ്ക്കുക! കഴിവതും നട്ടുവളർത്തുക!

നാഗാജ്ഞ -
അഷ്ടവൈവർത്ത്യം, ആയുർവൈവർത്ത്യം, യുവ വൈദ്യ പ്രതിഭകളുടെയും അപൂർവ്വസംഗമം!

കാട്ടുകമ്പു കുത്തിനിറുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആ അനുഭവത്തിന്റെ ചുവട്ടിലും ചുറ്റുംകെയുമായി ചുവന്ന ആശയലിപികൾ അച്ചടിച്ച ഒട്ടുവളരെ പാഠപുസ്തകങ്ങൾ വാരിവിതറിയിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെ രക്തചിത്രാകിതമായ ആ ധൂളിപാതത്തിൽ ഭംഗിയായി അറുത്തെടുത്ത ഒരു ചിനന്റെ തല ഇരുന്നു ചിരിക്കുന്നു. എന്റെ ഓർമ്മയിൽ ഒരാമന്ത്രണം, "പരമശിവ പീഠ പാടലം നാളികേരം". എന്റെ നെഞ്ചിലൊരു ഭാരം. കണ്ണെടുക്കാൻ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് തൊട്ടടുത്ത് തലയറ ഒരു തടിച്ചുരുപം ഒട്ടൊന്നു ചരിഞ്ഞു മലർന്നു കിടന്നിരുന്നു. ആ ദേഹത്ത് കണകാലു മുതൽ കഴുത്തുവരെ മരണം പെരുച്ചാഴിയുടെ ആകൃതിയിൽ തുരന്നുകയറിയ, ചോര വാർന്ന ഗുഹകളായിരുന്നു. അവയോരോന്നും വലിയ 'പാറാത്തു കൊണ്ടുള്ള വെട്ടുകളായിരുന്നു. സാവധാനം തുരന്ന കൃഷികളായിരുന്നു. പ്രതിനിമിഷം മരണമാകുന്ന മടയാന മനുഷ്യമാംസത്തിൽ നടത്തിയ വപ്രകീഡാലഹരിയിൽനിന്നു യർന്ന ആർത്തനാദം കേട്ടു മലയലറുകയായിരുന്നു. ഞാൻ നോക്കുമ്പോൾ വിടർന്നു മലർന്ന ആ കാലക്കയത്തിലെ ചെന്താ മരകളിൽനിന്ന് 'മണിയനീച്ച' കുട്ടംകുട്ടമായി പറന്നുയരുന്നതായിരുന്നു. ആ കടലാസ്സുകളിൽ എഴുതിയിരുന്നത് 'വർഗ്ഗവഞ്ചകൻ', 'ഒറുകാരൻ', 'മുരാച്ചി' എന്നെല്ലാമായിരുന്നത്രേ! അടുത്തടുത്തായി പല കുടിലുകളുടേയും വാതുക്കൽ ചെറിയ ചെറിയ ആൾക്കൂട്ടങ്ങൾ കണ്ടു. ചെന്നുന്നോക്കുമ്പോൾ അകത്ത് കട്ടിൽക്കാലിൽ കെട്ടിയിട്ടും, അമാനുഷികമായ പല 'പോസ്'കളിൽ കമിഴ്ത്തിയും മലർത്തിയും തലകുത്തിയുമെല്ലാം കിടത്തി ചക്കക്കൊത്തുന്നതുപോലെ കൊത്തിയായിരുന്നു എല്ലാ കൊലയും. ഇതെല്ലാം സമസ്ത ബന്ധുജനങ്ങളേയും സാക്ഷിനിറുത്തിയുമായിരുന്നു. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് അവർക്കും കിട്ടിയിരുന്നു അധികമൊന്നും മാരകമല്ലാത്ത ചെറിയ വെട്ടുകളും കുത്തുകളുമെല്ലാം.

ആ രംഗങ്ങളെല്ലാം അതീവ ശ്രദ്ധയോടെ ഒന്നൊഴിയാതെ ഞാൻ നോക്കിനിന്നു. ഹോ! അപ്പോഴെല്ലാം, ആ അനുഭവങ്ങളോരോന്നും അബോധപൂർവ്വം അതിശക്തിമത്തായി എന്നിലേക്കു പകരുകയായിരുന്നോ? ഞാനും ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് പരസതാവേശത്തിനു വശംവദനായി അതോടൊപ്പം സാത്ത്ത് പ്രാപിക്കുകയായിരുന്നോ? തീർത്തു പറയാൻ വയ്യ. ഇന്നും ആ ഓർമ്മകൾ ഒളിമങ്ങാതെ, നക്ഷത്രപോലെ എന്റെ സ്മൃതി മണ്ഡലത്തിൽ തെളിഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു. പില്ക്കാലത്ത് സ്റ്റാറാനിസ്റ്റോവിസ്കിയുടെ അഭിനയപാഠങ്ങളിൽ വിശദീകരിച്ച കണ്ട 'sense memory, affective memory, magic if' എന്നീ അഭ്യാസരീതികളെപ്പറ്റി എനിക്ക് അത്ര വലിയ പുതുമയൊന്നും തോന്നിയില്ല. ഇവയെല്ലാം എത്രയോ മുൻപു മുതൽതന്നെ അനിച്ഛാപൂർവ്വമായി ഞാൻ സ്വാംശീകരിച്ചു തുടങ്ങിയിരുന്നു!

അവസാനം ഞാൻ ബംഗ്ളാവിൽ തിരിച്ചെത്തി സംഭവങ്ങൾ വിവരിച്ചു കേട്ട ചിന്തയുടെ മുഖം പച്ചക്കുറുപ്പാലോല വെളുത്തു വിളറി. "ഇതൊക്കെ യെനിനാ?" ചിന്തയുടെ ചോദ്യം. "അതല്ല, ഇതൊക്കെയെന്തിനുവേണ്ടി?" എന്റെ മറുപോദ്യം.

ദശാബ്ദങ്ങളോളം നീണ്ടു നിന്ന, ആർഷ സാമ്പ്രകൃതിയിലും അഹിംസാസീദധാതത്തിലും മൂങ്ങുന്ന സഹന സമരരത്നങ്ങൾക്കുശേഷം കിട്ടിയ നമ്മുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം എങ്ങനെ യിരുന്നു? സിന്ധു ഗംഗാസമതലത്തിൽ ചോരയിൽക്കുളിച്ച മനുഷ്യലക്ഷങ്ങളുടെ കബന്ധനൃത്തം കണ്ടുകൊണ്ട്; ഇന്ത്യയുടെ തല വെട്ടിമാറി കൊണ്ട്. പിന്നെയിങ്ങോട്ട് കൊലയോടു കൊല, കുട്ടക്കൊല, കുട്ടബലാത്സംഗം, കുട്ടബന്ദ്, കുട്ടയോട്ടം, കുട്ടനാശം, എല്ലാം കുട്ടാകൃതമായി. ഇന്ന് ഈ ഭൂഗോളമാകെ 42 രാജ്യങ്ങളിൽ കൊടിയ യുദ്ധങ്ങൾ നടക്കുന്നു. വാണ്ടയിൽ മാത്രം ഒരുമാസം കൊണ്ട് അഞ്ചുലക്ഷം എണ്ണത്തിനെ വകവരുത്തിയത്രേ! എന്തിന്?

മനുഷ്യന്റെ മൗലികാവകാശങ്ങൾ ഉറപ്പു വരുത്താൻ! എന്തിന് ഉറപ്പാ?

കെ.കെ. രമേഷ്

ദീർഘമായ ഒരു കസാലയിൽ ഇരുത്തിയാണ് കോടതിയിലേക്കു നയിച്ചത്. അനിരുദ്യനും ശിശുപാലനും ഇരുവരും അല്പമായി കസാലക്കൈകൾ താങ്ങിയിരുന്നു. ഒരു തൊട്ടിലിലെന്നവണ്ണം ആടിയാടി കൊണ്ടു സഞ്ചരിക്കവേ, മക്കളിൽ രണ്ടാമൻ പറയുന്നത് അമ്മ കേട്ടു. "അമ്മ ഇപ്പോൾ നല്ലോണം തടിച്ച് ഇട്ടുണ്ട്. എന്തൊരു പുനം."

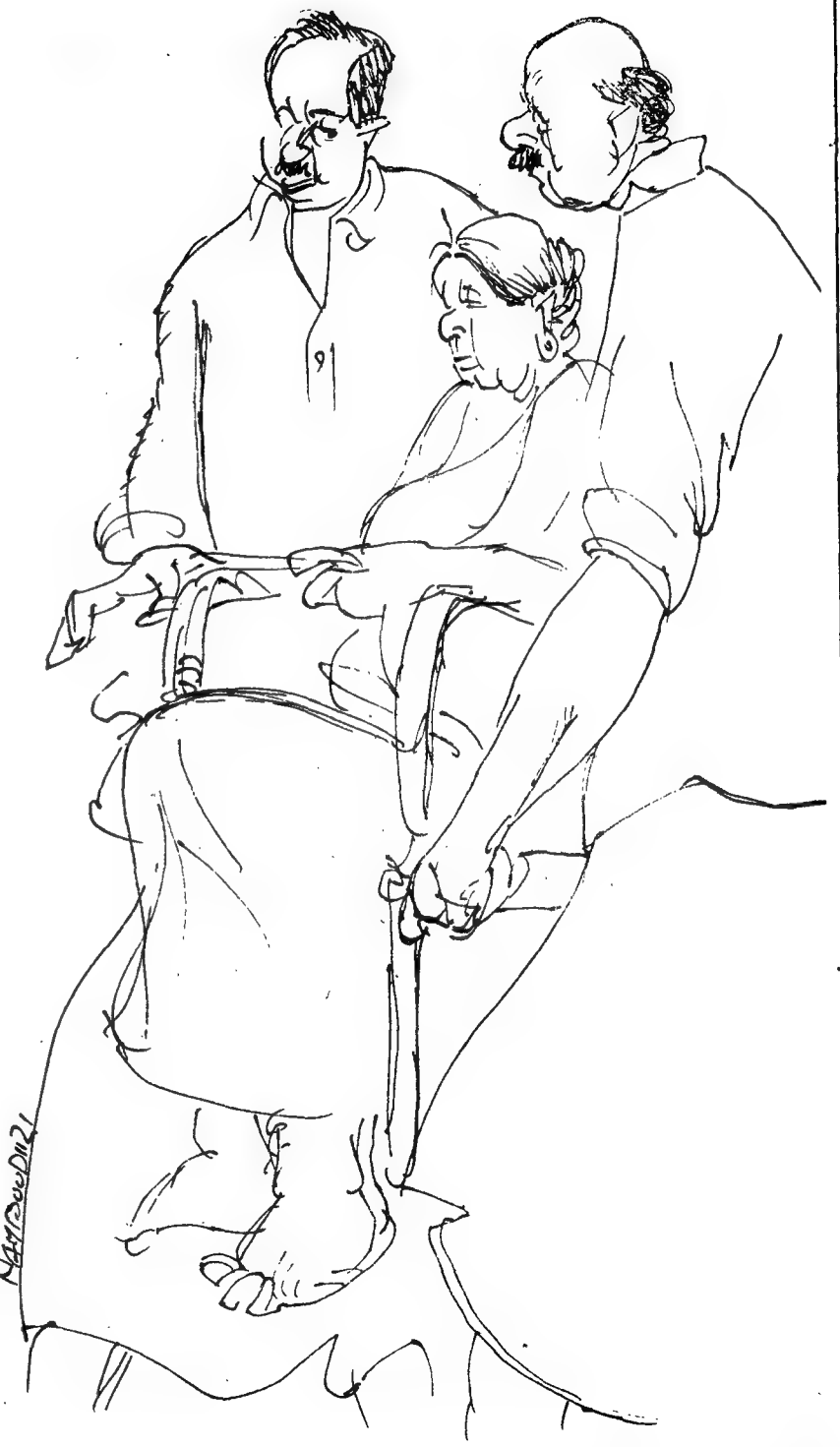
അമ്മ അപ്പോൾ തന്റെ നീരുവച്ച കാലുകളിലേക്കു നോക്കി. മനുരോഗം പിടിപെട്ടതുപോലെ രണ്ടു കാലുകളും തടിച്ച് വീർത്തിയിരിക്കുന്നു. ഒരടിപോലും നടക്കാൻ വയ്യ. ഇവർ തന്നെ എങ്ങോട്ടാണ് കൊണ്ടുപോകുന്നത്? അമ്മ ഓർമ്മിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു. ഇന്നലെ ഉച്ചകഴിഞ്ഞ് ഒന്നുമയങ്ങാൻ നേരത്താണ് ഒരു പൊലീസുകാരൻ പടിവാതിൽ കടന്നുവന്നത്. അപ്പോൾ വീട്ടിൽ ആരുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. കാക്കിയുടുപ്പിച്ച പൊലീസുകാരനെക്കണ്ടപ്പോൾ അമ്മ ആദ്യം ഒന്നമ്പരന്നു. ഒന്നും പിടികിട്ടാതെ മിഴിച്ചുനില്ക്കുമ്പോഴാണ് പൊലീസുകാരൻ പറഞ്ഞത്. "നിങ്ങളെ അനിരുദ്യനും ശിശുപാലനും തടവിൽ വച്ചിരിക്കുകയാണെന്നും, മോചിപ്പിച്ചു കോടതിയിൽ ഹാജരാക്കുന്നതിന് കോടതി എന്നെ അയച്ചിരിക്കുകയാണെന്നും. നാളെ മക്കളുടെ കോടതിയിൽ വന്നേക്കണം—കേട്ടോ."

അമ്മയ്ക്കു പെട്ടെന്നു ദേഷ്യമാണു തോന്നിയത്. "ആരു പറഞ്ഞു ഞാൻ തടവിലാണെന്ന്? നിങ്ങൾക്കു കണ്ടുടേ? എന്റെ കൈകളിലൊതാ കൈയൊരുമുണ്ടോ?"

"അമ്മയുടെ മുത്തമകൻ സുജനപാലന്റെ ഹർജിയാണ്."

അമ്മയുടെ നെഞ്ചകത്ത് പെട്ടെന്നു തീയാളി. "സുജനപാലനോ?"

ഓനെന്നിനാണപ്പോ, ഈ ഇല്ലാത്ത കഥയൊക്കെ പറയുന്നത്? ഒരുമാസംമുൻപ് അവൻ കാര്യമായി വന്നു തന്നെ എർണാകുളത്തേക്കു ക്ഷണിച്ചതാണ്. അനിരുദ്യനും ശിശുപാലനും അപ്പോൾ വീട്ടിലുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവന്റെ ഭാര്യ മാലതി എത്ര സ്നേഹപൂർവ്വമാണ് തന്നോടു പെരുമാറിയത്. അവൾ ഇത്രയും നല്ല കുട്ടിയായിരുന്നുവോ എന്ന് അമ്മ അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചായിരുന്നു. അമ്മയുടെ നിരവന്ന കാലുകളിലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ട് അവൾ പറഞ്ഞു. "അമ്മ ഇതുകൊണ്ട് ഇവിടെ ഇരിക്കരുത്. എർണാകുളത്ത് നല്ല ഡോക്ടർമാരുണ്ട്, അല്ലെങ്കിൽ അമ്മയെ കോട്ടയ്ക്കൽ കൊണ്ടുപോയി കാണിക്കൂ. അല്ലെ സുജോ?" അവൾ മകനെ നോക്കി

കൊണ്ടു പറഞ്ഞപ്പോൾ അമ്മയുടെ കണ്ണിൽ വെള്ളം നിറഞ്ഞു.

“എനിക്കു വയസ്സ് കുട്ടി, എനിക്കെങ്ങും പോകാൻ വയസ്സ്.” തെക്കുഭാഗത്ത് മാർബിളിൽ പണിത തറയിലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ട് അവർ പറഞ്ഞു. “എനിക്കിവിടെക്കിടന്നു തടയാനായി പടിഞ്ഞാറയിൽ അടച്ചിട്ടു കെട്ടിയിട്ടുണ്ട്. കുറച്ചുനേരം മുമ്പിൽ പൂട്ടിയിട്ടാൽ അവിടേക്കു കയറാൻ കഴിയാതെ പോകും. അമ്മ വാതിൽ തുറക്കുകയും, തെക്കുഭാഗത്ത് പോകുകയും ചെയ്തു. “പതുക്കെ വാതിൽ തുറക്കുകയും അവർ തുറന്നപ്പോൾ പരസ്പരം നോക്കിനിൽക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇപ്പോൾ സുജനപാലൻ തന്നെ കോടതിയിൽ

ലേക്കു വിളിച്ചുവരുത്തിയാണ്? അനിവാര്യമായിട്ടായിരിക്കണം ശിശുപാലന്റെയും തടവിലാക്കിയതാണോ? അമ്മയ്ക്കു തമാശ തോന്നി. ഈ കുട്ടികളെ തന്നെ തടവിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. സ്കൂളിലാത്ത ദിവസങ്ങളിൽ കണ്ണുവെട്ടിച്ച് അമ്പലക്കുളത്തിൽ കുളിക്കാൻ പോകുന്നതു തടയാനായി പടിഞ്ഞാറയിൽ അടച്ചിട്ടു കെട്ടിയിട്ടുണ്ട്. കുറച്ചുനേരം മുമ്പിൽ പൂട്ടിയിട്ടാൽ അവിടേക്കു കയറാൻ കഴിയാതെ പോകും. അമ്മ വാതിൽ തുറക്കുകയും, തെക്കുഭാഗത്ത് പോകുകയും ചെയ്തു. “പതുക്കെ വാതിൽ തുറക്കുകയും അവർ തുറന്നപ്പോൾ പരസ്പരം നോക്കിനിൽക്കുകയും ചെയ്തു.

മക്കളുടെ ബാല്യകാലമായിരുന്നു അമ്മയുടെ ഏറ്റവും സന്തോഷമുള്ള ദിവസങ്ങൾ. അച്ഛൻ നാട്ടിൽ വന്നാൽ കുട്ടികളുടെ ഭരണം ഏറ്റെടുക്കുകയായി. എന്നും രാവിലെ മുതൽ വൈകുന്നേരംവരെ പുസ്തക പാരായണം. രാത്രിയിൽ വീണ്ടും. ഒടുവിൽ തളർന്നു അമ്പലം, കുട്ടികൾ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത് അമ്മ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. “അച്ഛൻ ലീവുകഴിഞ്ഞ് വേഗം മടങ്ങിപ്പോകണമേ” എന്ന്. ഈ മക്കൾ എന്നും തനിക്കുചുറ്റിലുമുണ്ടായിരുന്നു. അനിവാര്യമായിട്ടായിരുന്നു ശിശുപാലനും ഇരുട്ടക്കളപ്പോലെയായിരുന്നു. ഒരുവയസ്സിന്റെ വ്യത്യാസമുണ്ടെങ്കിലും കാഴ്ചയിൽ അതു കാണില്ല. സുജനപാലൻ രണ്ടുവയസ്സു മുപ്പട്ടുണ്ട്. ഒറ്റയാനായിട്ടായിരുന്നു നടപ്പ്. അവനു ജോലികിട്ടി.

എർണാകുളത്തേക്കു പോയപ്പോൾ അമ്മ അനിവാര്യമായിട്ടായിരുന്നു ശിശുപാലന്റെയും കൂടെയായി. കൂടെ അവരുടെ ഭാര്യമാരും കുട്ടികളും സുജനപാലൻ തന്നെ കോടതിയിലേക്കു വിളിച്ചുവരുത്തിയാണ്? അവൻ എന്തെങ്കിലും പറയാനുള്ളതാണെന്ന് നേരിട്ടുവന്നു കാര്യം പറഞ്ഞാൽ മതിയല്ലോ.

അമ്മ ആകാശത്തിലേക്കു നോക്കി. പെട്ടെന്ന് ശൂന്യതയിൽ അകപ്പെട്ടതുപോലെ. പരിഭ്രാന്തിയോടെ ഭൂമിയിലേക്കു കണ്ണുവെട്ടി. മക്കൾ നടത്തത്തിനു വേഗത കൂട്ടുമ്പോൾ അമ്മയുടെ നെഞ്ചിടിപ്പുകയായിരുന്നു. ഇടതുവശത്ത് ശിശുപാലനും വലതുവശത്ത് അനിവാര്യമായിരുന്നു. അനിവാര്യമായിട്ടായിരുന്നു കഷ്ടപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നത് അമ്മ മക്കളെ ശൂന്യാകാശത്തുനിന്നും തിരിച്ചറിഞ്ഞത്. അനിവാര്യമായിട്ടായിരുന്നു ശിശുപാലനും തന്നെ ഒരു കസാലയിൽ ഇരുത്തി എങ്ങോട്ടാണു കൊണ്ടുപോകുന്നത്? ഇരിപ്പിടത്തിൽനിന്നും എങ്ങനെയെങ്കിലും എഴുന്നേൽക്കണമെന്നുണ്ട്. പക്ഷേ; കാലുകൾക്കു കൈകളോ അനങ്ങുന്നില്ല. ഒച്ചയെടുക്കാൻ പണിപ്പെട്ടു. പക്ഷേ, നാവു ചലിക്കുന്നില്ല.

“മക്കളേ, എന്നെ നിങ്ങൾ എങ്ങോട്ടാണു കൊണ്ടുപോകുന്നത്?” “അമ്മയെന്തെങ്കിലും പറഞ്ഞോ?” അനിവാര്യമായിട്ടായിരുന്നു തലയുയർത്തി ചോദിച്ചു. “അടങ്ങിയൊതുങ്ങി അവിടെയിരിക്കൂ.” ശിശുപാലൻ ശാസിച്ചു.

അമ്മയുടെ നെഞ്ചിൽ പെട്ടെന്ന് തീയായി. എൻറീശ്വരൻ, ഞാനിവരുടെ തടവിലാണോ? ഭൂമിയുമായുള്ള ബന്ധം വിച്ഛേദിച്ചു വേദമായാണെന്നുള്ളതു ഈ യാത്ര തുടങ്ങിയത് സമയമെത്രയായിരിക്കുന്നു. അമ്മയുടെ മനസ്സിലാകെ സംശയത്തിന്റെ മുളപ്പൊട്ടുകയായി. സുജനപാലൻ പറയുന്നത് ഒരുവേള ശരിയായിരിക്കുമോ? അമ്മ വീണ്ടും തന്റെ കാലുകൾക്കു കണ്ണുവെട്ടി. പരസ്പരം പൊതുവെ പണിക്കാരോടൊപ്പം പണിയെടുത്തിരുന്ന കാലം! കാലക്കുറ്റൻമാർ പോലെ കരുത്തന്മാരായ മൂന്നു മക്കൾ! അമ്മയുടെ മനസ്സിൽ ശാന്തിയും സമാധാനവും നിറഞ്ഞ കാലം! കുട്ടികളുടെ അച്ഛൻ അന്തരിച്ചു എന്നറിയിച്ചുള്ള ടെലഗ്രാം കിട്ടിയപ്പോഴായിരുന്നു അമ്മ പറമ്പിൽനിന്നും മൂറിക്കുളത്തിലേക്കു നയിക്കപ്പെട്ടത്. കുട്ടികൾ അമ്മയെ ആശ്വസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. “അമ്മ ഇനി പുറത്തേക്കൊന്നും പോകേണ്ടതില്ല. എല്ലാം ഞങ്ങൾ നോക്കിക്കൊള്ളാം.” പരസ്പരം കൃഷിയിടങ്ങളിലുമെല്ലാം കണ്ണുത്തറയുള്ള അമ്മയുടെ കണ്ണുകൾ ചുമരിൽ ചിളിട്ടുവെച്ചു പുമാല ചാർത്തിയ ചിത്രത്തിനു മുന്നിൽ മാത്രമായി. മക്കളും ഭാര്യമാരും പേരക്കുട്ടികളും നിറഞ്ഞ വീട്ടിൽ അമ്മയെ ഏകാന്തത പിടികൂടുകയായിരുന്നു. ഇടയ്ക്കു മുമ്പിലേക്കു കയറിവരാറുള്ള മക്കൾ ഏറെയും സംസാരിച്ചത് അവരെക്കുറിച്ചുതന്നെയായിരുന്നു.

ഒരിക്കൽ ശിശുപാലൻ പറഞ്ഞു. “അമ്മ, തെക്കേത്തലയ്ക്കുവരെ രണ്ടേക്കർ എനിക്കെഴുതിത്തരണം, ഗവൺമെന്റ് ലോൺ കൊടുക്കുന്നുണ്ട്. സ്കൂൾപ്പണികൊണ്ടൊന്നും ജീവിക്കാനാവുന്നില്ലേമേ.”

അമ്മ അപ്പോൾ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. മുന്നേക്കുറേയുള്ള തെക്കേത്തലപ്പാടത്തിൽ രണ്ടു ശിശുപാലനും കൊടുത്താൽ മറുത്തു വർഷം എന്താണു കൊടുക്കുക? പിന്നീടുള്ളത് ഈ വീടും വീടിനുള്ള അരയേക്കർ സ്ഥലവുമാണ്. എല്ലാം കുട്ടികളുടെ അച്ഛൻ ഉണ്ടാക്കിയത്. മണ്ണിനോടു പടപൊരുതി ഭൂമിയെ ഈ നിലയ്ക്കെത്തിച്ചതും കുട്ടികളുടെ അച്ഛനായിരുന്നു. ശിശുപാലൻ രണ്ടേക്കർ കൊടുക്കാൻ മറുത്തുവർ സമ്മതിക്കുമോ?

അനിവാര്യമായിട്ടായിരുന്നു കാര്യം പറഞ്ഞപ്പോഴാണ് അവർ പറഞ്ഞത്, “അമ്മ ഒന്നും പറയാത്തതു കൊണ്ട് ഏതാൻ മനോവിഷമത്തിലാണ്. രണ്ടേക്കർ ഏതാണു കൊടുത്തേക്കു! ബാക്കി സ്ഥലവും വീട്ടുപറമ്പും എനിക്കു തന്നെക്കു. സുജനേട്ടന് നല്ല ജോലിയും ഭാര്യവീട്ടുകാരുടെ വക ഇഷ്ടംപോലെ സ്വത്തുക്കളുമുണ്ടല്ലോ.” “എല്ലാം നിങ്ങളുടെ പേരിൽ എഴുതിവെച്ചിട്ട് അമ്മ എങ്ങോട്ടാണു മക്കളേ പോവുക?” അമ്മ സ്വയം ചോദിക്കുകയായിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് അമ്മയുടെ കണ്ണുകൾ ചുമരിലെ ചിത്രത്തിലേക്കു നീങ്ങി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുണ്ടുകൾ ചലിക്കുന്നതായും കൃഷ്ണമണികൾ ഇളകുന്നതായും അമ്മയറിഞ്ഞു. “അരുത് പാർവ്വതീ, അരുത്.”

ഒരിക്കൽ ലീവിൽ വന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതായ വാക്കുകൾ അവർ ഓർത്തു. “ഞാൻ പെട്ടെന്നു മരിച്ചുപോയാൽ ഈ സ്വത്തുക്കളുടെ മുഴുവൻ അവകാശി നിയായിരിക്കും. നീയിൽ മരണംവരെ ആർക്കും എഴുതിക്കൊടുക്കരുത്. ഒന്നു എഴുതി വയ്ക്കുക. നിന്റെ കാലശേഷം മാത്രം മക്കൾക്ക് അവകാശം വരുന്ന രീതിയിൽ.”

അദ്ദേഹത്തിന്റെ നെഞ്ചിൽ തലചേർത്തു വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കവേ, പെട്ടെന്നുള്ള വാക്കുകൾ അവരെ നോവിച്ചു.

“അങ്ങ് മരിക്കുകയോ? ഇല്ല, ഞാൻ വിടില്ല.” പക്ഷേ, രണ്ടുവർഷങ്ങൾക്കുശേഷം അയാൾ വിടപറഞ്ഞപ്പോൾ അവർ തനിച്ചായി. ശിശുപാലനും അനിവാര്യമായിട്ടായിരുന്നു കാര്യങ്ങൾ സുജനപാലനെ എഴുതി അറിയിച്ചതും, സുജനപാലൻ കാര്യമായി വന്ന് തന്നെ എർണാകുളത്തേക്കു ക്ഷണിച്ചതുമെല്ലാം അമ്മ ഇപ്പോൾ വ്യക്തമായും ഓർക്കുന്നു. ചുറ്റിലും ആൾക്കൂട്ടത്തിന്റെ ശബ്ദം കേട്ടപ്പോഴാണ് അമ്മ ഭൂമിയെ സ്പർശിച്ചതായി അറിയുന്നത്. അമ്മ കിടയ്ക്കുകയായിരുന്നു. ശിശുപാലൻ അമ്മയെ ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. “അമ്മയ്ക്ക് ഓർമ്മയുണ്ടല്ലോ എന്താണു കോടതിയിൽ പറയേണ്ടതെന്ന്?” മണ്ണിടപ്പ്

അമ്മയോടു ചോദിക്കും, അമ്മ ആരുടെയെങ്കിലും തടവിലാണോ എന്ന്? “അല്ല എന്ന് അമ്മ പറയണം. അപ്പോൾ അമ്മയെ സ്വന്തമായി പോകാൻ അനുവദിക്കും. പറഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ അമ്മയെ മുമ്പിലിട്ടു പൂട്ടും ഓർത്തോ.”

അമ്മയുടെ നെഞ്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അനിവാര്യമായിട്ടായിരുന്നു അമ്മയുടെ ചെവിയിൽ കുഴുകുതുങ്ങി. “അമ്മ ഏതാൻ പറഞ്ഞതു പോലെ പറഞ്ഞാൽ മതി.”

കറുത്ത കോട്ടിട്ടു വക്കിൽ കൈമാടി വിളിച്ചപ്പോൾ മക്കൾ അമ്മയെ വീണ്ടും ഭൂമിയിൽനിന്നുമുയർത്തി, പതുക്കെ കോടതി മുമ്പിലേക്കു നയിച്ചു. അമ്മയുടെ കണ്ണുകൾക്കു മുന്നിൽ അനേകം നിഴൽരൂപങ്ങൾ! തിങ്ങിനിറഞ്ഞ കോടതിമുമ്പിൽ ഹർജിക്കാരന്റെ പേരു വിളിച്ചപ്പോൾ അമ്മ മുത്ത മകനെക്കണ്ടു. “ചെന്നക്കണ്ടി സുജനപാൽ.”

മകൻ എതിർദിശയിൽനിന്നും അമ്മയെ തന്നെ നോക്കിനിൽക്കുന്നു. അമ്മയുടെ സീമന്തപുത്രൻ! സുജനപാൽ ഒരു കൊച്ചു കുഞ്ഞായി തന്റെ കൈകളിലൂടെ വളർന്നു വളരായി ഭൂമിയെ നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നതായി അമ്മയറിഞ്ഞു. അമ്മയുടെ കണ്ണുകൾക്കുമുന്നിൽ മകന്റെ അനേകം നിഴൽരൂപങ്ങൾ നിറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു.

“ചെന്നക്കണ്ടി പാർവ്വതീ അമ്മ.” ബഞ്ചുക്ളാർക്ക് പേരുവിളിച്ചപ്പോൾ, ശിശുപാലനും അനിവാര്യമായിട്ടായിരുന്നു അമ്മയെ കസാലയോടുകൂടി ന്യായാധിപന്റെ മുന്നിലേക്കു നയിച്ചു. ശിശുപാലനോടും അനിവാര്യമായിട്ടായിരുന്നു പുറത്തുനിൽക്കുന്നതിനായി കോടതി കല്പിച്ചു.

ന്യായാധിപൻ തന്റെ മുന്നിലെ കടലാസ്സിൽനിന്നും കണ്ണുതുറന്നുകൊണ്ട് അമ്മയോടു ചോദിച്ചു. “നിങ്ങൾ ആരുടെയെങ്കിലും തടവിലാണോ?”

അമ്മയുടെ കണ്ണുകൾ സജ്ജങ്ങളായി. അമ്മയുടെ നെഞ്ചിടിപ്പു കൂടുകയായി. നെരിപ്പോടിൽനിന്നും തീ ആളുന്നു! സ്വന്തം മുമ്പിലെ ചുമർചിത്രത്തിനുവേണ്ടി അമ്മ വ്യാകുലപ്പെട്ടു.

“നിങ്ങൾ ആരുടെയെങ്കിലും തടവിലാണോ?” ന്യായാധിപൻ ഒന്നുകൂടി ഉറക്കെ അമ്മയോടു ചോദിച്ചു.

അമ്മ പതുക്കെ തലയിളക്കി. അമ്മയുടെ നാവ് തുറന്നുനിൽക്കുന്നതിനും തേരിയ ശബ്ദം പുറത്തേക്കു വന്നു.

“അ.....ല്ല.” “നിങ്ങൾക്കു സ്വന്തമായി നിങ്ങളുടെ ഇഷ്ടത്തിനനുസരിച്ചു പോകാം.”

ന്യായാധിപൻ വിധികല്പിച്ചപ്പോഴേക്കും അമ്മയുടെ തല ഒരുവശത്തേക്കു ചരിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അമ്മയുടെ ആത്മാവ് സ്വന്തമായ ഒരു ലോകത്തേക്കു പറന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.

കേരള ഫിലിം അക്കാദമി

കൈരളി നഗർ, കാഞ്ഞിരംപാറ പി.ഒ., തിരുവനന്തപുരം 30

August 1ന് ആരംഭിക്കുന്ന കോഴ്സുകളിലേക്ക് അപേക്ഷകൾ ക്ഷണിക്കുന്നു

Diploma Courses : CINEMATOGRAPHY, FILM DIRECTION & SCRIPT WRITING, FILM ACTING, STILL PHOTOGRAPHY, VIDEOGRAPHY, COLOUR PROCESSING & PRINTING.

Correspondence Certificate Course in FILM DIRECTION & SCRIPT WRITING (with contact theory & practical classes)

One month VIDEOGRAPHY Certificate Course
എല്ലാ മാസവും ആദ്യത്തെ പ്രവർത്തി ദിവസം ആരംഭിക്കുന്നു. (അടുത്ത ബാച്ച് July 4ന് ആരംഭിക്കുന്നു)

(വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യത S.S.L.C.)

പ്രൊസ്പെക്ടസിനും അപേക്ഷാഫാറത്തിനും 25 രൂപ

MO/PO/DD, Director, Kerala film Academy Kairali Nagar, Kanjirampara P.O. Trivandrum - 30 എന്ന വിലാസത്തിൽ അയയ്ക്കുക.

ചെയർമാൻ നാഗവള്ളി   ഫിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ   ഡോ. എം. ഐ. ഐ.

Hostel facilities for boys & girls

ആരോഗ്യം തിളങ്ങും തലമുടി, പട്ടുപോലെ മിനുസവും മുദ്രുലവും തലമുടിയുടെ തിളക്കമാർന്ന വളർച്ചയ്ക്കും സുഖനിദ്രയ്ക്കും

നീലിഭൃംഗാദി എണ്ണ

ജയഭാരതം ആര്യവൈദ്യശാല
H.O. പുനലൂർ KOLLAM DIST.

ബ്രാഞ്ച്

ശിവാജിനഗർ	ബാംഗ്ലൂർ Ph. 564534
എരഞ്ഞിപ്പാലം	കോഴിക്കോട്
കെ.കെ. റോഡ്	കോട്ടയം Ph. 563568
ചാമക്കട	കൊല്ലം Ph. 79576
സ്റ്റാച്ചു ജംഷൻ	തിരുവനന്തപുരം Ph. 75636

300-രൂപരം എണ്ണൻസികൾ
N.B. പുതിയ എണ്ണൻസികൾ നൽകി വരുന്നു

ഒരു അംബരവർഷത്തിന്റെ കഥ

ടി.കെ. രാധാകൃഷ്ണൻ

തിന്റെ വിശാലമായ ഓഫീസിന്റെ ഒരു കോണിൽ കിടന്നിരുന്ന കോൺഫറൻസ് ടേബിളിനു ചുറ്റുമായി കമ്പനിയിലെ മറുയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ

കൂടെയിരുന്ന് ഒരു പ്രധാന കാര്യം ചർച്ച ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നതിനിടയ്ക്കായിരുന്നു പെർസനൽ അസിസ്റ്റന്റർ പതിയെ വാതിൽ തുറന്ന്, തല അകത്തിട്ട്, ഭവ്യതയോടെ പറഞ്ഞത്: "സാറിന് വീട്ടിൽ നിന്നൊരു ഫോൺ."

പത്തുവാര അകലെയുള്ള തന്റെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് ടേബിളിനു മേലെയുള്ള എക്സ്റ്റൻഷനിൽ അയാൾ തികഞ്ഞ നിസ്സംഗതയോടെ ചോദിച്ചു: "എന്ത്?"

ഗ്യാസ് തീർന്നെന്നോ, ഫ്ലൂക്ക് വർക്ക് ചെയ്യുന്നില്ലെന്നോ മറ്റോ ഉള്ള ഏതെങ്കിലും ഒരു സ്ഥിരം പരാതിയായിരുന്നു അയാൾ പ്രതീക്ഷിച്ചത്. പക്ഷെ അതിനു തികച്ചും വിപരീതമായി തീർത്തും അപ്രതീക്ഷിതമായിരുന്നു ഒരു സംഭവത്തെപ്പറ്റിയായിരുന്നു ഭാര്യയ്ക്കു പറയാനുണ്ടായത്. അതേല്പിച്ച ആഘാതത്തിൽനിന്നും പാതി വിമുക്തനായ

പ്ലോൾ അയാളവരോടു പറഞ്ഞു: "ഞാനിതാ ഇപ്പോഴത്തെ എത്തിയതോടാ!"

ഹേൻഡ് സെറർ ക്രേഡലിൽ വച്ചുശേഷം തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ അയാൾക്കു നേരിയ ഒരാശ്വാസം അനുഭവപ്പെട്ടു. കോൺഫറൻസ് ടേബിളിൽ ചുറ്റുപിടിച്ച ചർച്ച നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. അവരാരും ഒന്നും ശ്രദ്ധയില്ലാത്തതായിരുന്നു എന്ന് തീർച്ച. ശബ്ദത്തിന് പതർച്ച തീരെ ഉണ്ടാവില്ല എന്നുറപ്പു വരുത്തിയതിനുശേഷം സ്വരമുയർത്തി അയാൾ അവരോടു പഞ്ഞു: "ഇന്റർനിൽമെൻ, വി വിൽ സ്റ്റേറ്റാപ്പ് ഫോർ ടുഡേ! വീട്ടിൽ ഗസ്റ്റ്സ് വന്നിട്ടുണ്ട്. നാളെ നമുക്കു ഡിസ്കഷൻ തുടരാം!"

അനുസരണയുള്ള കുട്ടികളെപ്പോലെ അവർ ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നത് അയാൾ നോക്കിനിന്നു. സമയം ആറ് കഴിഞ്ഞിരുന്നു. കൂടുതൽ വൈകാതെ വീട്ടിലേക്കു പോകാൻ പറിയതിൽ സന്തോഷം അവർക്കു തോന്നിയിരിക്കാമെങ്കിലും, അതു പ്രകടിപ്പിക്കാതിരിക്കാൻ അവർ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. പക്ഷെ അയാൾക്കു നല്ല നിർഭയമുണ്ടായിരുന്നു. അവരൊക്കെ അയാളുടെ അജ്ഞാതരായ അതിഥികൾക്കു മനസ്സിൽ നന്ദി പറയുകയായിരിക്കുമെന്ന്.

അതിഥികൾ! അങ്ങനെ ഒരു കളവു പറയാതെ സത്യം തുറന്നുപറഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ തന്റെ കീഴ്വേലാശ്വാസമാരുടെ പ്രതികരണങ്ങൾ ഏതൊക്കെ വിധത്തിലായിരുന്നിരിക്കുമെന്ന്, ആ വിഷമാവസ്ഥയിലും തെല്ലൊരു കൗതുകത്തോടെ, അയാൾ ചിന്തിച്ചുപോയി. ബ്രീഫ് കേസ് പ്യൂണിന്റെ കൈയിൽ കൊടുത്ത് അയാളും പുറത്തിറങ്ങി.

അധികം താമസിയാതെ ടൗൺ ഷിപ്പിലെ ഏറ്റവും ഉയരംകൂടിയ സ്ഥലത്തുള്ള തന്റെ ബാൾഡാവിൽ അയാളെത്തുമ്പോൾ പ്രതീക്ഷിച്ചതുപോലെതന്നെ ഭാര്യ ഹിസ്റ്ററിയിയുടെ വശത്തായിരുന്നു.

അയാളുടെ സാന്ത്വന വാക്കുകൾ കേട്ടവർ പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു: "അച്ഛനേന്ന് പറഞ്ഞാൽ പോരാ! കുട്ടികളെ നിലയ്ക്കുനിർത്താനും അറിയാണം!"

അയാൾക്ക് തിരിച്ചു പറയണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു: "തൊട്ടേയും, തൊടുമെന്നും അവളുടെ മമക്കിട്ടുകോൻ നിന്നെ അനുവദിച്ചതാണ് എന്റെ ഏറ്റവും വലിയ തെറ്റ്. കുറച്ചുകൂടും ബുദ്ധിമുട്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അവളുടെ ഇഷ്ടത്തിന് നീ എതിരു നിലക്കിപ്പോയിരുന്നു. എന്തിന്റെ കുറവാ ആ ചെറൈ? ഹൈലി കാളിഫൈഡ് എൻജിനീയർ; നല്ലൊരു കുടുംബത്തിലെ പയ്യൻ. അവന് സ്റ്റേറ്റ്സ് പോരെന്നു ശരിയൊക്കെ വല്ല ആവശ്യവുമുണ്ടായിരുന്നോ നിനക്ക്? ഇതുപത്തങ്ങുവർഷം

മുൻപ് നിനക്കിങ്ങനെയാണെന്നും തോന്നിയിരുന്നില്ലല്ലോ?"

പക്ഷെ ഇങ്ങനെയൊക്കെ ചോദിച്ച രംഗം കൂടുതൽ വഷളാക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചതിരുന്നതിനാൽ അയാൾ മിണ്ടാതിരുന്നതേയുള്ളൂ. അയാളുടെ മൗനം അവരെ കൂടുതൽ ചൊടിപ്പിച്ചു.

"ആ എസ്.പിയെ വിളിച്ച് അവരെ ഒന്നു കണ്ടുപിടിക്കാനെങ്കിലും പറയാൻ പറയുമോ നിങ്ങൾക്ക്?" വേറൊന്നും നിങ്ങളെക്കൊണ്ടു ചെയ്യാൻ പറിപ്പു. ഇതെങ്കിലും ഒന്നു ചെയ്യണമെന്നതു ധ്വനി അവരുടെ വാക്കുകളിൽ നിറഞ്ഞുനിന്നിരുന്നു.

പക്ഷെ അതു തീരെ ശ്രദ്ധിക്കാത്ത മട്ടിൽ അയാൾ ദുഃഖതയോടെ പറഞ്ഞു: "പറിപ്പു. വിവേകമുള്ളൊരു ചെറുപ്പക്കാരനാണയാൾ. പ്രായപൂർത്തിയെത്തിയ ആണിനേയും പെണ്ണിനേയും അവർക്കിഷ്ടമുള്ള ഒരു കല്യാണത്തിൽനിന്നും പിന്തിരിക്കാൻ അയാളോടു പറയാൻ എനിക്കു പറിപ്പു!"

അങ്ങനെ ഒരു മറുപടി അവർ അയാളിൽ നിന്നും പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. അതവരെ തളർത്തിക്കളഞ്ഞു. വസന്തയോടും വത്സയോടും ഇനിയെന്തു പറയുമെന്ന് ഇടയ്ക്കു ശബ്ദത്തിൽ ചോദിച്ചുകൊണ്ടവർ ബേഡ് റൂമിലേക്കു വലിഞ്ഞു.

വസന്തയും, വത്സയും അയാളുടെ കിഴെ

യുള്ള രണ്ടു ഡെപ്യൂട്ടി ഇനറൽ മാനേജർമാരുടെ സഹധർമ്മിണികളായിരുന്നു. അവരുടെ പെൺമക്കൾക്ക് അവർ ഓരോ ഐ.പി.എസ് ഓഫീസർമാരെ കണ്ടുപിടിച്ചതോടെയാണ് തന്റെ കഷ്ടകാലം ആരംഭിച്ചതെന്ന് അയാൾ ദുഃഖത്തോടെ ഓർത്തു. അതോടെ ആയിരുന്നു വല്ലാതെ ഭാര്യ അവരുടെ മക്കളെ ഒരു ഐ.എ.എസ്.കാരനെയൊക്കെ മാത്രമേ കല്യാണം കഴിപ്പിക്കുകയുള്ളൂ എന്നു ശപഥം ചെയ്തുകൊള്ളുന്നത്!

കുഴഞ്ഞുമറിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന മനസ്സിനെ ശാന്തമാക്കാൻ ഒരു പെറ്റ് അത്യാവശ്യമാണെന്നയാൾക്കു തോന്നി. ലിക്കർ കേബിനറ്റ് തുറന്ന പാതി ഒഴിഞ്ഞ റം കുപ്പി പുറത്തേക്കു ഓർ തുടങ്ങവെ അതിന്റെ പിന്നിൽ എത്രയോ കാലമായി തുറക്കാതെ വച്ചിരുന്ന റോയൽ സല്യൂട്ടിന്റെ കുപ്പി അയാളുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു. ചെറിയ ഒരു ആലോചനയ്ക്കുശേഷം റംകുപ്പി പതുക്കെ മററി റോയൽ സല്യൂട്ട് അയാൾ പുറത്തെടുത്തു.

"ആകപ്പാടെയുള്ള മകളുടെ വിവാഹത്തേക്കു! ഇന്നേക്കു വേണ്ടിയായിരുന്നുവല്ലോ ഇവനെ ഇത്രയും കാലം നിധിപോലെ സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചിരുന്നത്!" അയാൾ അത്രയും പറഞ്ഞുതീർന്നതും കാളിംഗ്ബെൽ ശബ്ദിച്ചതും ഒന്നിച്ചായിരുന്നു. റോയൽ സല്യൂട്ട് ഒരു മുലയിൽ വച്ച് അയാൾ മുൻവശത്തെ വാതിലിനടുത്തേക്കു നീങ്ങി. ആരാണ് ഈ സമയത്തു ഉപദ്രവിക്കാൻ എത്തിയിരിക്കുന്നതെന്നു ചിന്തിച്ചുകൊണ്ട് നിരസത്തോടെ അയാൾ വാതിൽ വലിച്ചുതുറന്നു.

തന്റെ കണ്ണുകളെ വിശ്വസിക്കാൻ അയാൾക്കു പ്രയാസം തോന്നി. മുന്നിൽ നില്ക്കുന്നത് വേറെയാരുമായിരുന്നില്ല. സന്താ മകൾ തന്നെയായിരുന്നു! അവളുടെ കൂടെ ആരുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. യാതൊന്നും സംഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത മട്ടിൽ അകത്തേക്കുകയറി ഒരു സോഫായിൽ അവൾ ചെന്നിരിക്കുന്നത് അയാൾ അദ്ഭുതത്തോടെ നോക്കിനിന്നുപോയി. വാതിലടച്ചതിനുശേഷം അയാൾ അവളുടെ അടുത്തേക്കു ചെന്നു. എനിട്ട് മുദ്രവായി ചോദിച്ചു: "എവിടെ പോ?"

"ആ! അയാളുടെ കാര്യമൊന്നും എന്തൊരു ചോദിക്കണ്ട എന്ന അവളുടെ ഭാവം അയാളെ കൂടുതൽ അദ്ഭുതപ്പെടുത്തി.

"എന്തു സംഭവിച്ചു?" അയാൾ വീണ്ടും മുദ്രവായിത്തന്നെ ചോദിച്ചു.

മറുപടി പറയാൻ ഇഷ്ടമില്ലാത്തതുപോലെ അവൾ ഒന്നുരണ്ടു നിമിഷം മിണ്ടാതിരുന്നു. പിന്നെ ഗൗരവത്തോടെ പറഞ്ഞുതുടങ്ങി: "എന്തു സംഭവിച്ചെന്നോ? ഞാൻ വിചാരിച്ചതുതന്നെ! വഴിക്കുവെച്ച് അയാളുടെ കാർ ബ്രേക്ക് ഡൗണായി. അപ്പോൾ ഞാൻ ചോദിച്ചുപോയി ഇതു വിറ്ററിട്ട് ഒരു നല്ല നിസ്സാനോ, ഹോണ്ടയോ മറ്റോ വാങ്ങിച്ചുകൂടാമെന്നോ എന്ന്. അതയാൾക്കു തീരെ പിടിച്ചില്ല. പിടിച്ചില്ലെങ്കിൽ വേണ്ട എന്നുപറഞ്ഞ് ഞാനൊരു ടാക്സിയിലേക്കു ഇറങ്ങിപ്പോന്നു. അത്രതന്നെ!" ഒന്നു നിർത്തിയിട്ട് അവൾ

പല്ലിരുമ്മിക്കൊണ്ട് കുട്ടിച്ചർത്തു; ആരോടെ നില്പാതെ-

"ആ പാട്ടു മാരുതിയെയും കെട്ടി ജീവിപ്പോട്ടു! കോതൻ!"

"ഗുരുവായൂപ്പോ! എന്റെ മോൾക്ക് നീ നല്ല ബുദ്ധിമുട്ടാനിപ്പോളോ ഈശ്വര!" ഭാര്യയുടെ ആശ്വാസം നിറഞ്ഞ വാക്കുകൾ കേട്ടപ്പോൾ മാത്രമായിരുന്നു അവർക്കു രണ്ടുപേർക്കും മനസ്സിലായത് അവർ മകൾ പറയുന്നതെല്ലാം കേൾക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു എന്ന്. മകൾ അപ്പോൾ ചാടി എഴുന്നേറ്റ് തികച്ചും പ്രകാപനപരമായ സ്വരത്തിൽ അവരോട് പറഞ്ഞു: "സമാധാനംതല്ലോ അമ്മയ്ക്ക്! ഇനി

അമ്മേടിഷ്ടംതന്നെ നടക്കട്ടെ! പക്ഷെ ഒരു കാര്യം മാത്രം. ഐ.എ.എസ്.യുടെ തരം മെന്റാ അമ്മ പ്രോമിസ് ചെയ്തത്. അതിൽ കുറഞ്ഞതൊന്നിനും എന്തെങ്കിലും അത്യാവേശം അമ്മ ഇപ്പോൾ തുടങ്ങിക്കൊണ്ട് ഒരു ഐ.എ.എസ്. കോർസെ തുടങ്ങി. അമ്മയുടെ ആവേശം ന്യായമാണെന്നു അയാൾക്കു തോന്നിയിരുന്നെങ്കിലും, അവളുടെ

പതിനഞ്ച് പൈസയ്ക്ക് നിങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ ഒരു ലൈബ്രറി

സഖി ബുക്ക് ക്ലബിന്റെ 30 ക. വീതം വിലയുള്ള പുസ്തകങ്ങളിൽ നിങ്ങൾക്ക് ഇഷ്ടപ്പെട്ട രണ്ടു പുസ്തകങ്ങൾ വീതം 20 ക. കുറച്ച് 40 ക.ക്കു നൽകുന്നു. ഒരു പോസ്റ്റാർക്കിൽ ഓർഡർ ചെയ്യുമ്പോൾ വില മുൻകൂർ വേണ്ട. വി.പി.പി.യായി പുസ്തകം അയയ്ക്കുന്നു. പോസ്റ്റ്വേജ് സൗജന്യം. ഡെലി 160-ൽപരം പേജുകൾ. മൾട്ടി കളർ കവർ (ലാമിനേറ്റ്ഡ്).

വിലപനയ്ക്കുള്ള നോവലുകൾ

ആലോലം (ചെറുവാങ്ങൂർ ജോയി), സി.എം. (കോട്ടയം പുഷ്പനാഥ്), പ്രദക്ഷിണം (കമലാ ഗോവിന്ദ്), നല്ലവനായ മത്തായി (തോമസ് പാലാ), കില്ലേഴ്സ് (ബാറ്റൺ ബോസ്), സുരഭിലയാമം (വിമൽ), സൂര്യഗായത്രി (എറ്റുമാനൂർ ശിവകുമാർ), കൂടാതെ 10 ക. അയച്ചു സഖി ബുക്ക് ക്ലബിൽ അംഗമാകുന്നവർക്ക് 30 ക. വിലയുള്ള പുസ്തകം എല്ലാ മാസവും 15 ക.ക്ക് ലഭിക്കുന്നു. സഖി ബുക്ക് ക്ലബിൽ എപ്പോഴും അംഗമാകാം.

ഓർഡർ അയയ്ക്കേണ്ട വിലാസം.

സഖി ബുക്ക് ക്ലബ്ബ്
എസ്.എച്ച്. മൗണ്ട് പി.ഒ.
കോട്ടയം - 686 006.

ഡിമാൻഡിൽ നിറഞ്ഞുനിന്നിരുന്ന ആക്ഷേപം ഭാര്യയ്ക്കു സഹിക്കുമോ എന്നയാൾക്കു യേശുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷെ, ഒരു പ്രതിസന്ധിയിൽ നിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടതിന്റെ ആശ്വാസം കൊണ്ടായിരിക്കണം ഭാര്യയിൽ നിന്നും യാതൊരു പ്രതികരണവുമുണ്ടായില്ല. ഒരു ഡ്രിങ്ക് എടുക്കാനായി ഗ്ലാസ്സും, സോഡയും, ഐസ്ക്രീമും സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനിടയ്ക്ക് അയാളുടെ മനസ്സിൽ അസുഖകരമായ ഒരു ചോദ്യം തുപ്തൊളളു കയറിയെന്നു. "ഇങ്ങനെയും മാറിപ്പോകുമോ മനുഷ്യർ? സ്കൂളിൽ പഠിക്കുന്ന കാലത്ത് തന്റെ അച്ഛൻ ഒരു മാതൃതി കാർ ഇല്ലല്ലോ എന്ന് മനംനൊന്തു കഴിഞ്ഞിരുന്നവളായിരുന്നു. തന്റെ മകൾ. ഇന്നവൾ അതിനെ 'പാട്ടു മാതൃതി' എന്നു പറഞ്ഞുതുളളുന്നു! അതിലു മൂലമി സന്തോഷം മാതൃതിയെ ന്യായമായി സ്നേഹിക്കുന്നു എന്ന ഒരൊറ്റ കാരണത്താൽ, കല്യാണം കഴിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചിരുന്ന പയ്യനെ വേണ്ടെന്നുവയ്ക്കുന്നു. എവിടെയാണ് ഇതിന്റെയൊക്കെ അന്ത്യം?"

അവൾ കൂട്ടിയായിരുന്ന കാലത്ത് അംബാ സഡർ കാരുകളുടെ ഇടയിലൂടെ 'ചെത്തി' ഓടിയിരുന്ന മാതൃതികൾ ഇന്ന് ഇന്ത്യൻ റോഡുകളിൽ നിറഞ്ഞൊഴുകുന്ന വിദേശൻ മ്മിത കാരുകളുടെ ഇടയിൽ ശ്രേഷ്ഠപ്പെട്ട ഓടായിരിക്കുന്നു എന്ന സത്യം കണക്കിലെ ടുത്താൽപ്പോലും, ഒരാൾക്ക്, അതും തന്റെ മകൾക്ക്, താൻ ഒരുകാലത്തു സ്നേഹിച്ചിരുന്ന

ഒരിക്കലും ദിനേശ് ബീഡി ക്ലബ്ബ്

കാരിനെ 'പാട്ടു' എന്ന് എങ്ങനെ വിളിക്കാൻ പറയും എന്നയാൾക്ക് എത്ര ചിന്തിച്ചിട്ടും മനസ്സിലാക്കാൻ പറ്റിയില്ല.

അയാളുടെ മനസ്സിലേക്കുപോൾ ഭൂതകാലത്തിന്റെ പുകമറയ്ക്കുളളിൽനിന്നും ഒരു അംബാസഡർകാർ ഇറങ്ങിവന്നു. ബ്രെക്കിംഗ് അപ്പോൾ, ആ കാരിൽ തന്നിൽ എല്ലാം അർപ്പിച്ചു കയറിയിരുന്ന ഒരു പെൺകുട്ടിയുടെ മുഖവും, അവർ രണ്ടുപേരും കൂടി കൂടുതൽ കൂഴിയും നിറഞ്ഞ റോഡുകളിൽക്കൂടി അതിൽ നടത്തിയ ഒരു സാഹസികമായ രക്ഷപ്പെടലിന്റെ ഓർമ്മകളും, അയാളുടെ മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞുവന്നു. ആ ഓർമ്മകളുടെ മധ്യമായ ചുഴിയിൽ പതുക്കെ ആണ്ടുപോകവേ തെളിക്കുന്ന ഒരു ചിന്ത അയാളുടെ മനസ്സിലൂടെ മിന്നിമറഞ്ഞു. "ഇന്ന് ഈ മാതൃതിക്കു സഭ വിച്ചതുപോലെ അന്ന് ആ അംബാസഡറിനു സംഭവിച്ചിരുന്നെങ്കിലോ..."

അയാൾക്കപ്പോൾ ആ അംബാസഡർ കാരിനോടു മാത്രമല്ല, എല്ലാ അംബാസഡർ കാരുകളോടും അളവറ സ്നേഹം തോന്നി. ഒരുനാൾ വിസ്തരിച്ചിരുന്നെങ്കിലും ഉച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞുപോയി. "നമ്മുടെ റോഡുകൾക്ക് അംബാസഡർ മാത്രമേ പറയുകയുള്ളൂ!"

ശബ്ദമുയർത്തിയാണ് താൻ തന്നെക്കു തന്നെ സംസാരിച്ചതെന്നു മനസ്സിലായപ്പോൾ, അയാൾ ഇളതയോടെ ചുറ്റും നോക്കി. ഭാഗ്യം! അവർ രണ്ടും അതു കേട്ടിരുന്നു. ഭാര്യ അത്യധികം ഉത്സാഹത്തോടെ, അംഗ വിക്ഷേപങ്ങളോടെ, വസന്താപിളയുമായി ഫോണിലൂടെ സംസാരിക്കുകയായിരുന്നു. മകൾ കാലുകൾ രണ്ടും സോഫയിൽ കയറിവെച്ച്, കൈയിൽ ഒരു ഐസ്ക്രീം കപ്പലായി ടി.വി കണ്ടുറപ്പിക്കുകയായിരുന്നു.

സ്ഥിതിഗതികളൊക്കെ പഴയതുപോലെ ആയിരിക്കുന്നു. എല്ലാം ശാന്തം. ഒരു നിശ്വാസത്തോടെ അയാൾ റോഡിൽ സ്ലോട്ട് അതിന്റെ മാളത്തിൽ തിരികുവെച്ചു. എനിക്ക് പാതി ഒഴിഞ്ഞ റം കുപ്പിയിൽ നിന്നും ഒരു ഗ്ലാസ്സിൽ കുറച്ചൊഴിച്ചു, അതിൽ ഐസ്ക്രീം സോഡയും ചേർത്തതിനുശേഷം, ഫയലുകൾ നോക്കാനായി വീട്ടിലുള്ള ഓഫീസ് മുറിയിലേക്കു പതിയെ വലിഞ്ഞു.

ജി.എൻ. പണിക്കർ

ഇരുപത്തിയൊന്ന് രാജപാതയും പൊട്ടിക്കിണറും

മിമിയിൻ റോഡുവിട്ട് ഇടറോഡുകളിലൂടെ നടക്കാനായിരുന്നല്ലോ തനിക്ക് എന്നും താത്പര്യം, ദേവരാജൻ കൗതുകത്തോടെ വിചാരിച്ചു. ഒരിക്കൽ ഒരു സൂഹൃത്ത് തന്നെ കൈയടിച്ചു വിളിച്ചുനിൽക്കുന്ന പാഞ്ഞു: "പിന്നെ ഇങ്ങനെ ആളൊഴിഞ്ഞ വഴി തേടി നടക്കുന്നത് ബുദ്ധിമോശമാ... ഈ ശീലം, നിറുത്തണം... നമുക്കു കുറേപ്പേർക്ക് ഒന്നിച്ചു നീല്ക്കാം..."

സൂഹൃത്തിന്റെ സംഘാടക പ്രതിഭയെക്കുറിച്ച് സംശയമില്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും, മറുപടി പറയാതെ ചിരിച്ചുനിന്നതേയുള്ളൂ. ചോദ്യം ആവർത്തിച്ചപ്പോൾ പറഞ്ഞു: "ശരിയാണ് മി.പിള്ള പറയുന്നത്... സത്യം പറഞ്ഞാൽ അങ്ങനെ സംഘം ചേരാനുള്ള മനസ്സ് എനിക്കില്ല..."

"ഇന്നത്തെ കാലത്ത് സംഘം ചേർന്നേ പറയൂ. അംഗീകാരം പിടിച്ചുപറ്റിയേ പറയൂ... ഒരുത്തനും യഥാർത്ഥ യോഗ്യത കണ്ട് നമ്മെ അന്വേഷിച്ചുവരില്ല. നമ്മെ കാണാതിരിക്കാൻ വയ്ക്കാത്ത അവസ്ഥ സൃഷ്ടിക്കണം."

"ശരിയാണ്. പക്ഷെ, അത് താൻ സൃഷ്ടിക്കുന്ന കൃതികളുടെ കരുത്തു കൊണ്ടാവണ്ട? അല്ലാതെ, സംഘം ചേർന്ന്..."

സൂഹൃത്തിനോട് തർക്കിക്കാൻ തുനിഞ്ഞില്ല. ചിരിച്ച് തലകുലുക്കി നിന്നുകൊടുത്തു.

പക്ഷെ, ആ സൂഹൃത്ത് സംഘടനയുണ്ടാക്കി. കടലാസു സംഘടനയാവാം. പക്ഷെ, അതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെപ്പറ്റിയും അതിന്റെ പ്രസിഡൻറായ മി.കെ.വി.എൻ.പിള്ളയെക്കുറിച്ചുമുള്ള റിപ്പോർട്ടുകൾ മിക്ക ദിവസവും ദിനപ്പത്രങ്ങളിൽ കാണും. പല മികച്ച പത്രലേഖകന്മാരും മി.പിള്ളയുടെ ക്ലോസ് മേറ്ററോ, ഗ്ലോസ് മേറ്ററോ ആണ്... മി.പിള്ളയെക്കുറിച്ചുള്ള വാർത്തകൾ, മി.പിള്ളയുടെ പ്രസ്താവനകൾ എല്ലാം പത്രപ്രകാശികളിൽ സുലഭം... ഏതു ഇനക്കുട്ടത്തിലും-കല്യാണമായാലും മരണമായാലും സപ്തതിയാഘോഷമായാലും-മി.കെ.വി.എൻ.പിള്ള മുന്തിലുണ്ടാവും. അയാൾ ഇതിനകം നേടിയ പരിചയക്കാര... ദൃഢമായുറപ്പിച്ച സൗഹൃദ ബന്ധങ്ങൾ.

-ഇല്ല, മി.പിള്ളയുടെ മാർഗ്ഗം തന്നെ സിദ്ധിക്കുകവയ്ക്കൂ. പിള്ളയെപ്പോലെ ബുദ്ധി

മുഹൂർത്തം നിറപ്പിയൻ

മാനോ മിടുക്കനോ അല്ല താൻ... ദേവരാജൻ ഏറെ ആഹ്ലാദം നല്കിയ ഒരു സംഭവവികാസമായിരുന്നു. സേതുലക്ഷ്മി അയാളുടെ കൃതികൾ ഒന്നൊന്നായി മനഃപൂർവ്വം വായിച്ചുതുടങ്ങിയത്. കഥകളെപ്പറ്റി അവൾ പറഞ്ഞു: "കഥകൾ എനിക്കിഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല... നോവലുകൾ നോക്കട്ടെ... എല്ലാം വായിക്കും..."

'വിട' എന്ന തന്റെ പുതിയ സമാഹാരത്തിന്റെ പ്രൂഫ് പേജുകൾ വായിച്ചപ്പോൾ തുടങ്ങിയതാണ് സേതുലക്ഷ്മിക്ക് തന്റെ കൃതികളിൽ സജീവ താത്പര്യം, ദേവരാജൻ ഓർത്തു...

കഥകളെയും നോവലുകളെയും പറ്റി സേതുലക്ഷ്മി ചോദിച്ച ചോദ്യങ്ങൾ വളരെ ലളിതമായ ചോദ്യങ്ങളായിരുന്നു. പലപ്പോഴും വിപ്ലവചോദ്യങ്ങൾ... ദേവരാജനെ മിക്കപ്പോഴും വർഷങ്ങൾക്കു പിന്നിലേക്കു കൊണ്ടു പോയി. കലയുടെയും സാഹിത്യത്തിന്റെയും മറ്റും കാതലായ പ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി ഗഹന

മായി ചിന്തിക്കാനും ലളിതമായി സംസാരിക്കാനും ആ ചോദ്യങ്ങൾ പ്രേരിപ്പിക്കുകയെന്ന ചെയ്തു. വിദ്യാസമ്പന്നയല്ലെങ്കിലും അനുഭവങ്ങളേറെയുള്ള അവളുടെ ചില ചോദ്യങ്ങൾ തന്നെ ചിന്തിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്, അയാൾ നന്ദിപൂർവ്വം നിനച്ചു...

ഭൂതകാലം വിമർശനപരമായ അഭിപ്രായങ്ങൾ തികച്ചും ഉൾക്കാഴ്ചയോടു കൂടിയുള്ളതാണ്. ടി.വിയിൽ നടന്ന ഇന്റർവ്യൂവിനെപ്പറ്റി ഒട്ടുമിക്കപേരും നല്ല അഭിപ്രായം പറഞ്ഞപ്പോൾ ഭൂത പറഞ്ഞു: "ഡി.ആർ അതു ബോറാക്കി..."

ഭൂത പറഞ്ഞത് മുഴുവൻ സത്യമാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ അവളോട് കൂടുതൽ സ്നേഹവും അടുപ്പവും തോന്നി...

ഏറ്റവുമൊടുവിൽ വീട്ടുവരതിൽക്കൽ നിന്ന് യാത്രയാകുമ്പോൾ ഭൂത ഓർമ്മപ്പെടുത്തി: "മുക്കാമ്പികയുടെ കാര്യം മറക്കരുത്... ഇങ്ങ് വടക്കോട്ടു പോന്നെച്ചാൽ മതി. അഡ്വാൻസ് നോട്ടീസില്ലെങ്കിലും ഞാൻ-ഞങ്ങൾ-റെഡി..."

അനിലയുടെ വക: "ഞാനിന്നെ റെഡി അക്കീർ..."

പേപ്പറിന്റെ വിലയിലുണ്ടായ വർദ്ധനയും പ്രതീക്ഷിച്ചതിലേറെ വന്ന അച്ചടിക്കുലിയും കൂടി ദേവരാജൻ ഏറെ പ്രയാസം സൃഷ്ടിച്ച 'വിട'യുടെ പ്രസിദ്ധീകരണം.

ദീർഘമായ ആമുഖക്കുറിപ്പിനു മുമ്പിലെ പേജിൽ സമർപ്പണം അച്ചടിച്ചുചേർത്തു: എന്റെ സേതു... ദേവരാജൻ...

തനിക്കായുള്ള സമർപ്പണം വായിച്ച് സേതുലക്ഷ്മി ആഹ്ലാദം കൊണ്ട് കണ്ണു നീരൊഴുക്കി... ഇടയ്ക്കിടെ ദീർഘമായി നിശ്വാസിച്ചു...

അയാൾ പറഞ്ഞു: "ഇത്ര വലിയ കാര്യമൊന്നുമല്ല, സേതു... എന്റെ ഉള്ളിൽ തോന്നിയത് ഞാൻ അച്ചടിച്ചുവെന്നുമാത്രം..."

അവൾ തെല്ലേനേരം ആലോചിച്ചിരുന്നു, ദീർഘമായി നിശ്വാസിച്ചിട്ട്, പറഞ്ഞു: "എന്റെ പേര് ഒരിക്കൽ അച്ചടിച്ചുവന്നത് കോവളത്തിന് പൊലീസ് പിടിച്ചപ്പോഴാണ്..."

"സേതുലക്ഷ്മി എന്ന പേരാണ്..."

"അല്ല, ലളിതയെന്ന പേരാണ് അന്നു പറഞ്ഞുകൊടുത്തത്. ലളിത, റോസലി, സുഹൃദ്-ഈ എല്ലാ പേരുകളിലും ഞാൻ

പൂർണ്ണ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ

വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഒരു സമ്പൂർണ്ണ റഫറൻസ് ഗ്രന്ഥം

പ്രൊ. എ.പി.പി. നമ്പൂതിരിയുടെ.

പൂർണ്ണ ഇംഗ്ലീഷ് - ഇംഗ്ലീഷ് - മലയാളം ഡിക്ഷണറി.	120. ക.
പൂർണ്ണ ഇംഗ്ലീഷ് - ഇംഗ്ലീഷ് - മലയാളം കൺസൈസ് ഡിക്ഷണറി.	75. ക.
പൂർണ്ണ ഇംഗ്ലീഷ് - മലയാളം ഡിക്ഷണറി.	90. ക.
പൂർണ്ണ ഇംഗ്ലീഷ് - മലയാളം പോക്കറ്റ് ഡിക്ഷണറി.	45. ക.

എല്ലാതരം പുസ്തകങ്ങളും ലഭിക്കുന്ന കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ സ്ഥാപനം

TBS Publishers' Distributors
TBS Building, G.H. Road, Calicut - 673 001.
Phone : 60085, 60086.

അവിടെ നിന്നിട്ടുണ്ട്...

"ശ്യാമ-അവളുടെ പേര് അതുമെന്ന യാണോ? നിന്നോട് ചിലപ്പോഴും ചോദിക്കണമെന്നു വിചാരിച്ചു, പട്ടുപോയതാണ്."

അവളു ശ്യാമയുമാണ്. ശ്യാമയെന്ന പേരുമതി എന്നായിരുന്നു അവൾക്കു നിർബന്ധം... ഒരിക്കൽ പൊലീസ് പിടിച്ചപ്പോൾ അവളുടെ ഫോട്ടോ പേപ്പറിൽ വന്നു. അത് ഫ്രെയിം ചെയ്തു വച്ചിട്ടുണ്ട് ശ്യാമ...

മോളേ, എന്റെ മോളേ, എന്നു വിളിച്ചു കേട്ട് ഒട്ടെടിയെന്നിറു പിൻമാറിക്കളഞ്ഞ കരുത്തുള്ള ചുവന്നുതുടങ്ങിയ പെൺകുട്ടി... തന്റെ അച്ഛനെ ഓർമ്മ വന്നുപോയെന്നായിരുന്നു അവളുടെ പരാതി...

തന്റെ സേതു-സേതുലക്ഷ്മി, തന്റെ ജീവിതത്തിൽ അല്പകാലമെങ്കിലും സമാധാനത്തിന്റെ തിളക്കമുണ്ടാക്കിയ ലക്ഷ്മി... സേതുലക്ഷ്മി തുടർന്നു പറയുകയായി:

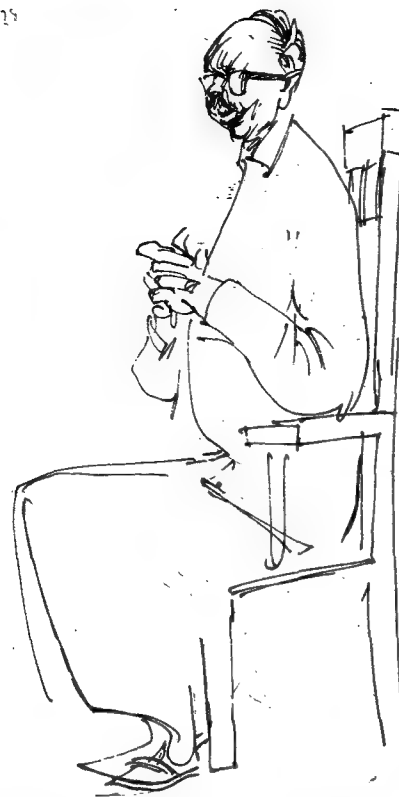
"സാറിനെപ്പോലുള്ളവരുടെ പേരുകൾ ദിവസവും പത്രത്തിൽ വരും... എന്നെപ്പോലുള്ളവരുടെ പേര് പൊലീസിൽപ്പെടുമ്പോഴോ അരക്കിലും തല്ലിക്കൊന്ന് കുറിക്കാട്ടിലോ കടലിലോ ഇടുമ്പോഴോ വരും... അത്രതന്നെ."

"സേതു... അങ്ങനെയൊന്നും പറയാതെ..."

സത്യത്തിൽ സേതുവിന്റെ അഭാവമോ അസാന്നിദ്ധ്യമോ തന്നെ തകർക്കുമെന്ന് അയാൾ സ്വയം ഓർമ്മപ്പെടുത്തുകയായിരുന്നു അപ്പോൾ.

ദേവരാജന്റെ തുച്ഛമായ പെൻഷൻ തുകകൊണ്ട് ഒന്നുമാവില്ല എന്ന സ്ഥിതി വന്നപ്പോഴേ-സത്യശ്രീലാൽ എന്ന സ്നേഹിതന്റെ, ദുഷ്ടന്റെ, വിടുവയ്ക്കാനെടുത്ത ലോൺ കൂടി ഇാമുക്കാരൻ മാത്രമായ ദേവരാജന് ഏല്ക്കേണ്ടിവന്നതോടെ കാര്യങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി കൂഴപ്പന്തിലായി. കൂടാതെ, ഇന്നമ്മയക്കന്റെയും അപ്പോന്റെയും പൈസയ്ക്കുള്ള ദുരാഗ്രഹം. വികേമൻ കാണിച്ച അന്നുഗ്രാസങ്ങൾക്കായി കൊടുക്കേണ്ടിവന്നിരിക്കുന്ന തുകകൾ... സാറിനാവശ്യമായ വിലകൂടിയ മരുന്നുകൾ... സേതുലക്ഷ്മി ആലോചിക്കുന്നു: താനും കൂടി എന്തെങ്കിലും ജോലി ചെയ്യേണ്ടേ? ഒരു നെറുമില്ല. പക്ഷേ സാർ-ദേവരാജൻ സാർ അതു സമ്മതിക്കുമോ?... ഇല്ല സാർ അതൊന്നും അറിയുകയേ ചെയ്യരുത്... അഭിമാനിയായ സാറിന് താങ്ങാവുന്നതിന് ഒരു കണക്കുണ്ട്. അതിലപ്പുറം...

ഇല്ല, ആ മനുഷ്യനെ താൻ വിഷമിപ്പിച്ചുകൂടാ... ദുഃഖിപ്പിച്ചുകൂടാ... തനിക്കുവേണ്ടി ലോകരുടെ മുഴുവൻ പൂച്ഛവും പരിഹാസവും ഏറ്റുവാങ്ങിയ മനുഷ്യനാണ്... ഇനിയും അദ്ദേഹത്തെ താൻ പരിഹാസപാത്രമാക്കിമാറുന്നതാണ്...? അമ്മയവളെന്ന അവൾ കുളിച്ചൊരുങ്ങി, നല്ല സാരിയടുത്ത്, എവിടെയോ യാത്ര പോകാൻ തയ്യാറെടുക്കുന്നത് ദേവരാജൻ കണ്ടു. എന്തിനാണ് ഭാവമെന്നു ചോദിച്ചില്ല. അവൾ തന്നെ പറയട്ടെ, അവൾ പറയാനിഷ്ടപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിൽ താൻ എന്തിന് അതുചോദിച്ചു അവളെ വിഷമിപ്പിക്കണം?

ഇല്ല, അവൾ തന്റെ ബന്ധനത്തിലല്ല, എവിടെപ്പോകാനും അവൾക്കു സാമത്ര്യാമുണ്ട്...

ഒരുങ്ങി തയ്യാറായി വന്ന സേതുലക്ഷ്മി തിളങ്ങിനിന്നു. അവളെ തന്നോടു ചേർത്തു നിറുത്തി ഒന്നു ചുംബിക്കാൻ ആഗ്രഹമുണ്ടായി ദേവരാജന്. പക്ഷേ, അതിനുള്ള ധൈര്യം എന്തുകൊണ്ടോ അപ്പോൾ അയാൾക്ക് ഉണ്ടായില്ല. അവൾ ശബ്ദം താഴ്ത്തി പറഞ്ഞു:

"ഞാൻ രാജ്യത്തിനെ ഒന്നു കണ്ടിട്ടുവരാം."

അവൾ പറഞ്ഞത് അയാൾക്ക് പൂർണ്ണമായി ബോദ്ധ്യം വന്നില്ലെങ്കിലും അയാൾ മുളി:

"ഒും..."

"എന്നോട് ദേഷ്യമാണോ?..."

"ഇല്ല, സേതു... ഇല്ല..."

ധീരുതിയിൽ പുറത്തിറങ്ങിയ അവൾ ഹാൻഡ് ബാഗുതുറന്ന് കൈപ്പടംകൊണ്ടുത്ത് കണ്ണുകൾ തുടച്ചിട്ട് നടത്തം തുടരുന്നത് ദേവരാജന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു. റോഡിലിറങ്ങിയ അവൾ ധീരുതിയിൽ തിരിച്ചുവരുന്നതും ദേവരാജൻ കണ്ടു. അയാൾ സംശയിച്ചു: എന്തുപറ്റി സേതുന്?

അവൾ പറഞ്ഞു:

"ചോറ് വച്ചിട്ടുണ്ട്, കറികൾ കുറവാണ്... മൂന്നുനാലായി മലക്കറി വാങ്ങിച്ചിട്ട്... അതാണ്..."

അയാൾ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. അവളെ നോക്കി നിശ്ശബ്ദം നില്ക്കുകമാത്രം ചെയ്തു... ഇവൾക്ക് താൻ കണ്ണുചുറ്റൽ ആണെന്ന് തുണയായുണ്ടാവുക, ദേവരാജൻ സ്വയം

ചോദിച്ചു: ശശാങ്കൻ? ഓ, അതുണ്ടാവില്ല, ഡോക്ടറായ ശശാങ്കൻ മരറാതു ഡോക്ടറെ യാവും തിരഞ്ഞുപിടിക്കുക. അല്ലെങ്കിൽ നൂറോ ഇരുന്നൂറോ പവൻ, കാർ, രണ്ടുനില കെട്ടിടം അങ്ങനെ പലതും...

-തന്റെ ആദ്യദർശനാവിന്റെ അനൂജ്ഞ മധുവിനോടുള്ള സ്നേഹം അവൾ വല്ലപ്പോഴും പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളു. എങ്കിലും ആ സ്നേഹത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയും തീക്ഷ്ണതയും... പട്ടാളത്തിൽ പേരെഴുതി വീടും നാടും ഒക്കെ വിട്ടുപോയി, അന്യനാട്ടിലെവിടെയോ സ്ഥിരതാമസമാക്കിയ മധു. ശ്രീലങ്കയിലെ കാടുകളിലെവിടെയെങ്കിലും? വല്ലപ്പോഴും സേതുലക്ഷ്മി മിയെത്തേടിയെത്തിയിരുന്ന മധുവിന്റെ കത്തുകൾ.

തന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഒരു ഖണ്ഡമാണ് സേതു എന്ന സേതുലക്ഷ്മി... തന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നവൾ... തനിക്കുവേണ്ടി എന്തു ചെയ്യാനും മടിച്ചില്ലാത്തവൾ.

രാജ്യത്തെ കാണാനെന്നുപറഞ്ഞ് യാത്രയായ സേതു. ഇല്ല രാജ്യശാരിയുടെ വിടുവാര പോകാൻ ഇങ്ങനെ ഉടുത്തൊരുങ്ങേണ്ട. അടുത്തകാലത്തൊന്നും സേതു ഇങ്ങനെ ഒരുങ്ങിയിട്ടുമില്ല... മാത്രമല്ല, സേതുവിന്റെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞിരുന്നു... തനിക്കുവേണ്ടി, തന്റെ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ മനസ്സിലാക്കി... അവൾ അടുത്തയിടെ പറഞ്ഞിരുന്നു:

"എനിക്കൊക്കെ എന്തെങ്കിലും ജോലി... തുപ്പുജോലിയെങ്കിലും കിട്ടിയിരുന്നെങ്കിൽ..."

അങ്ങനെ വല്ല വിട്ടിലും ജോലിക്കു നിലക്കാൻ പോയതാണോ? എങ്കിലും ഈ വേഷം...? ഇല്ല...

തന്നോടുപോലും തുറന്നുപറയാനാവാത്ത ആ ചിന്തയിൽ അയാളുടെ മനസ്സ് തടഞ്ഞു വീണു. തനിക്കു പറയാമായിരുന്നു:

"സേതു... നിനക്ക് അതൊക്കെ ആവാം. പക്ഷേ, എന്റെ ശവത്തിൽ ചവിട്ടിക്കൊണ്ടു മാത്രം..."

ഇല്ല, പറയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അതിനുള്ള ധൈര്യമില്ലായിരുന്നു എന്നതാണ് സത്യം... എന്തുകൊണ്ട്? അവളോട് ആജ്ഞാപിക്കാനുള്ള ശേഷി തനിക്ക് കൈമോശം വന്നതുകൊണ്ടാണോ?

സാമ്പത്തികമായ ഞെരുക്കം നിമിത്തം ശാസനമുട്ടുന്ന തനിക്ക് അതൊരാശാസനമാവുമെന്ന ഉപബോധനയിലെ തന്റെ, ഗൃഹ ചിന്തയാണോ കാരണം? അവളെ വിറപ്പാക്കിയെന്നെ ഗർഹണിയമായ ചിന്ത? അപ്പോൾ താനും ഗോപാലനും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം? അവൾക്കു നാലിക്കെട്ടി, ഭാര്യയായി സ്വീകരിച്ച്, അവളെ ഹോട്ടലുകളിലെത്തിച്ച് റെല്ലവും താനുമായി എന്താണ് വ്യത്യാസം? ഒന്നുമില്ലെന്നതല്ലേ സത്യം? സാർത്ഥം, തികഞ്ഞ സാർത്ഥം... ആദർശവും തത്ത്വ നിഷ്ഠയും മറ്റും സൗകര്യാപോലെ എടുത്തു മാറാവുന്ന വെറും മേലങ്കികൾ മാത്രം. നിന്ദ്യമായ, സ്വന്തം കോടിയ മുഖം കണ്ണാടിയിൽ കണ്ടിട്ടെന്നപോലെ ദേവരാജൻ ഒട്ടെടിയെ അന്ന് ദേവരാജന് ഒന്നും ചെയ്യാൻ

കഴിഞ്ഞില്ല. വായിക്കാനായി പുസ്തകം കൈയിലെടുത്തപ്പോൾ തന്റെ മുതുകാല സംഭവങ്ങളാണ് അയാളുടെ മുമ്പിൽ തെളിഞ്ഞുവന്നത്: ബാല്യം മുതൽക്കുള്ള സ്വപ്നങ്ങൾ, മോഹഭംഗങ്ങൾ...

ഒരിക്കലും തനിക്ക് ഹിതമായി സംസാരിച്ചിട്ടില്ലാത്ത അപ്രിയമായ പ്രിയതമ. സുഭാഷിണിയല്ലാത്ത സുഭാഷിണി...

അച്ഛന്റെയും അമ്മയുടെയുമൊന്നും കാര്യത്തിൽ താത്പര്യമെടുക്കേണ്ടതില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന മുത്ത പുത്രൻ സുഭാഷ്... അമ്മയുടെ സെക്ടറിയായി നിന്ന് പണവും വസ്തുവുമൊക്കെ തട്ടിയെടുക്കുന്ന ഇളയ മകൻ സുനിൽ. സ്വന്തം അച്ഛൻ പോലും അവന് തോൽപ്പിക്കേണ്ട എതിരാളി മാത്രം!... ദർശനാവിനെ കിട്ടിയതോടെ അയാൾ മാത്രം മതി തനിക്ക് എന്ന് ബലമായി വിശ്വസിക്കുന്ന മകൾ മേദിനി... തന്നോട് അല്പമെങ്കിലും കരുണയുള്ള ഏറ്റവും ഇളയ മകൾ മോഹിനി... തന്നെ എന്നും അല്പമകലെ നിന്നാണെങ്കിലും ആദരിച്ചുപേരുന്ന അവളുടെ തമിഴ്നാട്ടു

കാരനായ ഭർത്താവ് ഇയാളാണ്... തനിക്കെന്നും ഒരാശാസന കേന്ദ്രമായ സാവിത്രിയെത്തേ... നിശ്ശബ്ദവും സഹല മാവാത്തതുമായ പ്രേമകഥയിലെ അറിയപ്പെടാത്ത നായിക... കുഞ്ഞമ്മ എന്നും തന്നോടു

കാട്ടിയിട്ടുള്ള ഔദാര്യം... തന്നോടു സ്നേഹമുള്ള ശിശുക്കരനമ്മാവൻ...

അയാളുടെ ചിന്ത തന്റെ പൂർണ്ണ വിദ്യാർത്ഥിക്കുള്ളതായി. നിരവധി ആൺകുട്ടികളുടേയും പെൺകുട്ടികളുടേയും മുഖങ്ങൾ അയാളുടെ മനോദർപ്പണത്തിൽ തെളിഞ്ഞു. ചിലരുടെ പേരുകളും ഓർമ്മയിൽ തെളിഞ്ഞു. ചിലരുടെ റോൾ നമ്പരുകളും. ആ ചിന്തകൾക്ക് കാലത്തിന്റെ പൾച്ചാത്തലം കൂടി നൽകാൻ അയാൾ ശ്രമിച്ചു... വർഷം, കോളേജ്... പെട്ടെന്ന് ആ സ്ഥലം, അവിടെ യായിരുന്നപ്പോഴുള്ള തന്റെ താമസം, കോളേജുകളിലെ വിവിധ ക്ലാസ്സുമുറികൾ, സംഭവങ്ങൾ, എല്ലാം ഒന്നൊന്നായി ഓർമ്മയുടെ ചുരുളഴിഞ്ഞ് മുമ്പിലെത്തുകയായി...

-തന്റെ ആത്മാർത്ഥതയെപ്പറ്റിയും സ്നേഹധനതയെപ്പറ്റിയും പില്ക്കാലത്ത് കൂട്ടുകാരോടു പറയാനുള്ള തന്റെ വിദ്യാർത്ഥിനിവിദ്യാർത്ഥിനികൾ...

എസ്. വി. ലിലായപ്പോലെ അവിചാരിതവും അപരിഷ്കൃതവുമായി താനുമായി വ്യക്തിപരമായി അടുക്കാനിടയായ തന്റെ പ്രിയ ശിഷ്യർ...

കളോക്കിന്റെ ശബ്ദം അയാളുടെ ചിന്താധാരയ്ക്കു അണയിട്ടു. മണി ഏതെ? പതിനൊന്ന്, പന്ത്രണ്ട്? പന്ത്രണ്ടായപ്പോഴോ? എന്ത് മണി പത്തും പതിനൊന്നും അടിച്ചത് താൻ കേട്ടില്ല? പത്തുനുമുൻപ്, ഒൻപതരയ്ക്കടുത്ത്, സേതു പോയതാണ്...

പന്ത്രണ്ടായിട്ടും വിശപ്പു തോന്നുന്നില്ല. ഇല്ല വിശന്നാലും സേതു വരട്ടെ, അവൾ വന്നിട്ടുമാത്രമേ ഇനി ആഹാരം; ഗോപാലന് ചോരുകൊടുത്ത് ഒന്നും കഴിക്കാതെ, രാത്രി താൻ മടങ്ങിയെത്തുവാൻ തന്നെ കാത്തിരുന്ന് തനിക്ക് ഭക്ഷണം തന്നിട്ടുമാത്രം അടുക്കളയിലിരുന്ന് ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്ന സേതുലക്ഷ്മി... തന്റെ സേതു...

ഒന്നുറങ്ങിയെങ്കിൽ രണ്ടുമൂന്നു മണിക്കൂർ പോകുന്നത് അറിയാതെ കഴിക്കുമായിരുന്നു...

സേതു എപ്പോൾ തിരിച്ചെത്തും?

ഇപ്പോൾ അവൾ കടൽത്തീരത്തെ വിനോദ സഞ്ചാരകേന്ദ്രത്തിലെ ഹോട്ടലിൽ, വാടക മുറിയിൽ... റേഷ്യ അതൊന്നും ചിന്തിക്കാതിരിക്കാം. അതൊക്കെ ചിന്തിച്ചാൽ മനസ്സിലെ അസ്വസ്ഥത കൂടുകയേയുള്ളൂ...

-അന്യരാണ് തനിക്ക് ഏറ്റവും ധന്യമായ ജീവിതമുഹൂർത്തങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുള്ളത്. സേതുലക്ഷ്മി, ലീല, ഭദ്ര... ഭദ്രയുടെ മകൾ അനില...

അയാൾ എണ്ണിന് മേശതുറന്ന് ശശാങ്കൻ നൽകിയിരുന്ന കുപ്പിയിൽ നിന്ന് രണ്ട് ഗുളികകളെടുത്തു. വീണ്ടുവിചാരത്താലെ നോണം ഒന്നുകൂടിയെടുത്തു. മൂന്നു ഗുളികകളും വായിലിട്ട് മേശമേൽ സേതു കൊണ്ടു വച്ചിട്ടുപോയിരുന്ന കഞ്ഞിവെള്ളമെടുത്തു കുടിച്ച് കട്ടിലിൽ കയറിക്കിടന്നു...

ഉറക്കഗുളികകൾ മാത്രം ആവശ്യത്തിലേറെ കൈയിലുണ്ട്. ഡോക്ടർ എഴുതിയതന്നെ മറ്റ് വിലപിടിച്ചുള്ള ഗുളികകൾ ബ്ലാ. ഹൈ. സയുടെ

മുല്ലനേഴി

പാതിക്കിന്നാവ്

സൂര്യകിരണങ്ങളോ, അമ്മ ഇപിങ്ങുന്ന സൂര്യതങ്ങളോ, ശ്രീലകത്തുനിന്നും ഉയരുന്ന പുളാമണിയടിയൊച്ചയോ ഉദയത്തിലേക്കു വിളിച്ചുണർത്തി?

പാതിയായുള്ളൊരു സ്വപ്നങ്ങളൊക്കെയും പായിൽ ഉപേക്ഷിച്ചുണർന്നെന്നിരിക്കെ നരകമാണുദയ, മിനി പകലിന്റെയറിവ്കൾ നരകൾ ചുമക്കലൊന്നെന്റെ യോഗം പായ് മടക്കുന്നമിക്കൊന്നിന്റെയുമായ് പായുന്ന നരം ചിറകടിക്കെ, കല്പകളൊരൊന്നിറങ്ങി, കണ്ണാടിയിൽ കണ്ട മുഖസൗന്ദര്യമാസദിക്കെ, പെട്ടെന്നൊരാച്ച, ഞാൻ ഞെട്ടി, താഴത്തുള്ള പൊട്ടിയ കണ്ണാടിയിലൊക്കെ പാറിപ്പറന്ന കിളിയെന്റെയുള്ളിലെ-പ്പോറലും നീറലും കണ്ടതില്ല.

രണ്ട്

അക്ഷരത്തിന്റെ രൂപിയെനിരക്കുകിയെ-ന്നച്ഛരണത്തോ പോയ്മറഞ്ഞുവെന്നാൽ വിശാം മുഴുവൻ വെളിച്ചം വിതയ്ക്കുന്ന വിശ്വാസമെന്ന വിളക്കുമായി പാരായ പാരിൽപ്പുറത്തി നടന്നിട്ടും നേരിനെക്കാണാൻ കഴിഞ്ഞതില്ല ഉള്ളിലെക്കണ്ണുമിഴിയാതിരുന്നിട്ടോ

ഉള്ള വെളിച്ചം കെടുത്തിയിട്ടോ എന്തുകൊണ്ടായാലുമൊദ്യക്ഷരത്തിന്റെ നൊമ്പരമുള്ളിൽ വിതുസി നിന്നു.

മുന്ന്

തോട്ടവക്കത്തുള്ള കൈതകൾക്കിടയിൽ, കൽ വെട്ടിയ മടയിൽ, കൂട്ടപ്പുരയിൽ പാവുറയുരയിഴഞ്ഞുപോയ്, ഞെട്ടി ഞാൻ, വീമ്പു നടപ്പു നടന്നു നീങ്ങി; സർപ്പാഹം, കാകദൃഷ്ടി, പാലക്കീഴിൽ ഇപ്പൊഴും യക്ഷി ചിരിച്ചുനിലപു പുവായ്, നിലാവായ്, ഇളംതെന്നലായ്, എന്റെ പൂങ്കിനാവായ്ചിരി പുത്തുനിലപു പുവും തളിരും കനിയും നിറഞ്ഞൊരു പൂർണ്ണലോകത്തെ ഞാൻ കാത്തുനിലപു.

മേലേത്തിങ്ങുന്ന മാനവുംനോക്കി ഞാൻ മേനി നടപ്പു നടന്നുപോകെ കാർമുകിയിരിക്കുകൾ വകഞ്ഞുമാറി, സുഖ-കാന്തിപരത്തി പുറത്തുവന്ന തിങ്കളിനെപ്പോലെ ലോകത്തിനാകെയും മംഗളദീപ്തി പകർന്നു നല്കാൻ സത്യമായും ഞാൻ കൊതിച്ചുവെന്നാകിലും വൃത്തികെട്ടുള്ളതാണെന്റെ ചിത്തം; ഏറെയഴക്കുപുരണ്ട കാലത്തിന്നു തീറെഴുതിപ്പോയ് ഞാനെന്റെ ജന്മം

കുറവുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് അവയെല്ലാം വേണ്ടത്ര വാങ്ങാത്തത്... ഗുളികകൾ മുടങ്ങാതെ വാങ്ങാൻ കഴിയാത്തതിൽ സേതുവിനാണ് കൂടുതൽ ദുഃഖവും പരിഭ്രമവും. എല്ലാംകൂടി ശ്രമകെ ബുദ്ധിമുട്ടിലായിരിക്കുന്നു. എന്തെന്നാൽ കടന്നുപോയെന്നറിഞ്ഞുകൂടാ. ആരോ പിടിച്ചുകുലുക്കി വിളിച്ചപ്പോഴാണ് ദേവരാജൻ കണ്ണുതുറന്നത് "സാർ... സാർ... ഇതെന്തുറക്കമാണ്!" കണ്ണുതുറന്ന അയാൾ കണ്ടു കൂട്ടികഴിഞ്ഞ വസ്ത്രമാറി നിലക്കുന്ന സേതുലക്ഷ്മി... "നേതൂ... സേതു... നീ എവിടെപ്പോകാൻ പോകുന്നു..." "ഇതുനല്ല പാടുതന്നെ... ഞാൻ തിരിച്ചു വന്നതല്ലേ? കുളിച്ചിട്ട് വിളിച്ചുണർത്താമെന്നു കരുതി..." "ഓ... ഉറങ്ങിപ്പോയി... സേതു..." "ഇതെന്താ?... ചോറുണ്ടില്ലല്ലോ... എണ്ണിററ... ചോറൊടുത്തുവയ്ക്കാം..." അവൾ അയാളെ പിടിച്ചെണീല്പിച്ചു... പുതിയ ഒരു കഥാപാത്രത്തെ മുഖാമുഖം കണ്ട അമ്പരപ്പായിരുന്നു എഴുത്തുകാരനായ ദേവരാജന്റെ കണ്ണുകളിൽ... ഉറങ്ങുകഴിഞ്ഞു എണുവരുത്തി കൈകഴുകി കസേരയിൽ ചെന്നിരുന്ന ദേവരാജനു സമീപമെത്തി നേതൂലക്ഷ്മി ചോദിച്ചു: "എന്നോട് വെറുപ്പാണോ?" ഇല്ല എന്നയാൾ തലയാട്ടി സൂചിപ്പിച്ചു. "ദേഷ്യം?" വീണ്ടും 'ഇല്ല' എന്നയാൾ തലയാട്ടി സൂചിപ്പിച്ചു. ദീർഘമായി നിശ്വാസിച്ച അക്കലെയെങ്ങോ നോക്കിയിരുന്നു അയാൾ. ദീർഘമായി നിശ്വാസിച്ച അവൾ ശബ്ദം താഴ്ത്തി ചോദിച്ചു: "സങ്കടമുണ്ട്, അല്ലേ?" അവളുടെ ശബ്ദം ഇടറിയിരുന്നു. മുടന്തുമഞ്ഞിലൂടെ അവർ പരസ്പരം മനാക്കിയിരുന്ന നിമിഷങ്ങൾ... -പുറത്തുപോയി ഏതാനും മണിക്കൂറുകൾക്കുശേഷം മടങ്ങുന്ന സേതു പലപ്പോഴും ദേവരാജന് അവശ്യംവേണ്ട വിലകൂടിയ ഗുളികകളും വാങ്ങിയാണ് എത്തുക. ചിലപ്പോൾ ആപ്പിളോ മുന്തിരിയോ കൂടി വാങ്ങി വരും...

ലൈബ്രറികളുടെ ശ്രദ്ധയ്ക്ക്
ഏറ്റവും മികച്ച പുസ്തകങ്ങൾ എല്ലാ പ്രസാധകരുടേയും പുസ്തകങ്ങൾ ഏറ്റവും അധികം തുണുകൂലി അൾ
...എ.സി.സി.യുടെ മാത്രം പ്രത്യേകത ഇന്നുതന്നെ - ബന്ധപ്പെടുക.
C.I.C.C. BOOK HOUSE
PRESS CLUB ROAD
ERNAKULAM

അന്നവൾ ആ പൊതി ദേവരാജന്റെ കൈയിൽ കൊണ്ടുകൊടുത്തു പൂജിപ്പിച്ചു നിന്നു... അയാൾ അതു തുറന്നുനോക്കി. ഓ...? തന്നിക്കു ഷർട്ടും മുണ്ടുമാണല്ലോ... എന്തുപറ്റി എന്ന ഭാവത്തിലുള്ള അയാളുടെ നോട്ടം. അവൾ മുന്നിട്ടു: "ഇന്ന് ഇന്ന്മനാളാണ്?" "ആരുടെ? എന്തെന്തോ?" അവൾ തലയാട്ടി സൂചിപ്പിച്ചു: അതെ. എന്തു പറയണമെന്നറിയാതെ ആ പൊതിയും മടിയിൽ വച്ച് ഇരുന്ന ദേവരാജന്റെ കണ്ണുകളിൽ ഈർപ്പം പൊടിഞ്ഞു... വളരെ വർഷങ്ങൾക്കു മുൻപ് അമ്മ മാത്രം തന്റെ ഇന്മടിനം ഓർത്തുപോന്നു. ആ ദിവസം ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ അർച്ചന നടത്തിയപ്പോഴും ഇപ്പോഴുമിന്നെ ആയും അതോർത്തിട്ടില്ല. താൻ പോലും... പക്ഷേ, ഇപ്പോൾ സേതു അതോർത്തിരിക്കുന്നു... ഏകാന്തതയുടെ നിമിഷങ്ങളിൽ സേതു ലക്ഷ്മി കണ്ണിററത്തോടെ ഓർത്തു: തന്നിക്കും തന്നെപ്പോലുള്ളവർക്കും തുച്ഛമായ വിഹിതം. മുക്കാൽപങ്കും കൈയടക്കി ലക്ഷാധിപതിയായി മാറുന്ന ഹോട്ടലുമ്മ... അപരിചിതനായ ഒരാൾ വന്നു മുററത്തു നിന്നപ്പോൾ ദേവരാജൻ അസ്വസ്ഥനായി... "ലളിതയുടെ വീടല്ലേ?... ലളിത ഇല്ലേ?... എന്തു മറുപടി പറയണമെന്നറിയാതെ ശങ്കിച്ചുനിന്ന ദേവരാജൻ. ശബ്ദംകേട്ടു പുറത്തുവന്ന സേതുലക്ഷ്മിയുടെ പരിഭ്രമം... സേതുലക്ഷ്മിയെ കണ്ടപ്പോൾ ആഗതന്റെ ചുണ്ടുകളിൽ ആഭാസച്ചിരി... ദേവരാജൻ പെട്ടെന്ന് മുറിക്കുകത്തേക്കു കയറിയപ്പോയി... നിമിഷങ്ങൾക്കകം ഗേറു കടന്നുപോകുന്ന അപരിചിതനെ ഇനലിലൂടെ അയാൾ കണ്ടു... മുറിയിൽ തിരക്കിട്ടെത്തിയ സേതുലക്ഷ്മി പറഞ്ഞു: "എനിക്കു മാപ്പുതരണം... അയാൾ ഈ വീട് എങ്ങനെ മനസ്സിലാക്കിയോ എന്തോ?... അവളെ ദേവരാജൻ ചോദ്യോത്തരത്തിൽ നോക്കിനില്ക്കുകമാത്രം ചെയ്തപ്പോൾ അവൾ തുടർന്നു പറഞ്ഞു: "ഇല്ല ഈ വീട്ടിൽ അതൊരിക്കലും സംഭവിക്കില്ല... എന്നോട് ക്ഷമിക്കണം..." ഏതോ ഒരു രാത്രിയിൽ ദേവരാജനോടൊപ്പം ചേർന്നു കിടന്നുകൊണ്ട് സേതു ചോദിച്ചു: "എന്നോട് വെറുപ്പാണോ പൂച്ഛമുണ്ടോ?" "ഓ...?" "എന്തെന്തോ..." ദേവരാജൻ ഇങ്ങോട്ട്... ദേവരാജൻ പെട്ടെന്നോർത്തു. തന്റെ ഒരു കഥാപാത്രം പതിവെങ്കിലും സ്നേഹധനമായ കൂട്ടുകാരിയോട് പറയുന്ന വാക്യം: ഒരു കഷണം സോപ്പിനും കുറെ വെള്ളത്തിനും കഴുകിക്കളയാവുന്ന മാലിന്യമേ നിന്റെ തൊലിപ്പുറത്തുള്ളൂ... ഒരിക്കൽ കടപ്പുറത്തേക്കുപോയ സേതു ലക്ഷ്മി ഏറെ വൈകിയിട്ടും തിരിച്ചുവന്നില്ല..

ദേവരാജൻ അസ്വസ്ഥനായി. എങ്കിലും പ്രതീക്ഷിച്ചു നാളെ രാവിലെ എത്തിയേക്കാം... അന്നും അതിനടുത്ത ദിവസവും കൂടി കാണാതായപ്പോൾ അയാൾ കരുതി: ഏതെങ്കിലും പാർട്ടിക്കാർ അവളെ ദുരയെവിടെയെങ്കിലും കുടിപ്പിക്കാണു പോയതാവും... ഇന്നല്ലെങ്കിൽ നാളെ അവൾ വരും. തന്റെ സേതു-അവൾ തിരിച്ചെത്താതിരിക്കില്ല. ഓടി യെത്തും, തന്നോട് മാപ്പുപറയും. കരയും. ഇരുവരും ഒന്നിച്ചിരുന്നു കരഞ്ഞ്, കെട്ടിപ്പിടിച്ചുകിടന്ന്, പരസ്പരം കണ്ണുനീർ തുടയ്ക്കുന്ന അവിസ്മരണീയ രാത്രികൾ ഇന്നിയും ഉണ്ടാവും... പോസ്റ്ററോഫീസിൽ നിന്ന് മടങ്ങിവന്ന രാജാ എത്തിയപ്പോഴും ദേവരാജൻ അതെ കിടപ്പിലായിരുന്നു. അവൾ ഉദോഗത്തോടെ തിരക്കി: "മാമന് സുഖമിരുന്നോ? സേതു എവിടെ?... ആദ്യം അയാളൊന്നും മിണ്ടിയില്ല. രാജാക്കന്മാരെ നോക്കി കിടക്കുകമാത്രം ചെയ്തു... അയാളുടെ ശൂന്യമായ നോട്ടം കണ്ട് രാജാ അസ്വസ്ഥനായി... അടുത്തുവന്ന് അയാളുടെ നെറ്റിയിൽ കൈവെച്ചുനോക്കി... അവൾ പറഞ്ഞു: "നല്ല ചുടുണ്ടല്ലോ... പനിയാണോ? ഞാൻ ചായയിട്ടുതരാം. വീട്ടിലെത്തി രാജ് മോഹനെ പറഞ്ഞെച്ച് ഡോക്ടറെ വിളിപ്പിക്കാം..." ദേവരാജൻ പറഞ്ഞു: "അതൊന്നും വേണ്ട രാജാ... ഇത് പെട്ടെന്നു തീരും. നീ ബദലുണ്ടാകയാണു വേണ്ട..." അക്കുക്കളിലെത്തി ചായ ഇടാനുള്ള ശ്രമം തുടങ്ങിയ രാജാ കണ്ടു: രണ്ടുമുന്നേ ദിവസത്തെ പഴക്കമുള്ള കേപ്പണ സാമൂഹികൾ. പഴകി നാററം വെച്ചുകഴിഞ്ഞവ... സേതു തയ്യാറാക്കി വെച്ചു പോയതാവും. പക്ഷേ ഒന്നും തൊട്ടിട്ടില്ല. എണ്ണിററിക്കൊന്നോ ചായ കുടിക്കാനോ ഉള്ള സന്നദ്ധത അയാൾക്കില്ലാത്തപോലെ തോന്നിയപ്പോൾ രാജാ പറഞ്ഞു: "മാമൻ ഇതൊന്നു കുടിക്കണം. രണ്ടുമുന്നേ ദിവസമായി ആഹാരം കഴിച്ചിട്ട്? സേതു എവിടെ? അവളില്ലെങ്കിൽ ശശാങ്കനെയാ മററോ വിട്ട് മാമന് എന്നെ വിളിപ്പിച്ചുകൂടിയിരുന്നോ?... മാമൻ എണ്ണിററോ..." ദേവരാജൻ അവളുടെ നിർബന്ധത്തിനു വഴങ്ങി എണ്ണിററിയ്ക്ക് ചായ കുടിച്ചു. ചുടുവെള്ളം-നല്ല ചായ അയാൾ മനസ്സിൽ പറഞ്ഞു. അകത്തു ചെന്നപ്പോൾ ഒരാശാസം... പുറത്തുനിന്ന് ആരോ വിളിക്കുന്ന ശബ്ദം: "സാർ... സാർ..." ദേവരാജൻ രാജാക്കന്മാരെ നോക്കി; രാജാ മാമനെയും... അവൾ ഓർത്തു: നല്ല പരിചയമുള്ള ശബ്ദം... അവൾ പറഞ്ഞു: "ഞാൻ നോക്കി വരാം..." പുറത്തെ വാതിലിലേക്കു നോക്കുമ്പോൾ അവൾ ആ ശബ്ദം വീണ്ടും കേട്ടു: "സാർ... സാർ..."

പെട്ടെന്നവൾ മനസ്സിലാക്കി: ശശാങ്കന്റെ കൂട്ടുകാരനായ 'യുത്ത് ലീസ്' പ്രവർത്തകനല്ലേ...? ഒരു ക്രിസ്ത്യൻ പേരുകാരനല്ലേ...? ജോർജ്ജ്? തോമസ്? പുറത്തേക്കിറങ്ങി രാജാക്കന്മാർക്ക് അയാൾ പരിഭ്രമത്തോടെ പറഞ്ഞു: "ചേച്ചി ഇവിടുണ്ടായിരുന്നോ? ചേച്ചി ഇതുകണ്ടോ?... " "ഏത്?... " ചെറുപ്പക്കാരൻ അന്നത്തെ ദിനപ്പത്രത്തിന്റെ ഒരു പുറം രാജാക്കന്മാരെ കാണിച്ചു. അവൾ പെട്ടെന്നു കണ്ട തലക്കെട്ട് ധീരുതിയിൽ വായിച്ചു: "യുവതിയുടെ മൃതദേഹം പൊട്ട കിണറിൽ അന്ധാൻമാർഗ്ഗീകയായ ലളിതയുടെ ഭീകരമായ അന്ത്യം... ലളിത എന്ന്

യഥാർത്ഥ പെരല്ലെന്നും സേതുലക്ഷ്മിയെന്നതാണ് യഥാർത്ഥ പേരെന്നും ചിലർ പറയുന്നു. മരിച്ച യുവതിയുടെ മറ്റു വിവരങ്ങളൊന്നും അറിവായിട്ടില്ല. കടപ്പുറത്തുള്ള കൂപ്രസിട്രമായ ഒരു ഹോട്ടലിൽനിന്ന് രണ്ടുമുന്നേ ദിവസം മുൻപ് വൈകുന്നേരം നാലുമണിയോടുകൂടി മുന്നോട്ടുപോയ ചേർന്ന് ലളിതയെ കാറിൽ കയറ്റിക്കൊണ്ടുപോയതാണെന്ന് ഹോട്ടലുമ്മ പൊലീസിൽ മൊഴി നൽകിയിട്ടുണ്ട്... കിണറിൽനിന്നു കിട്ടിയ ഹാൻഡ് ബാഗിൽ വിലകൂടിയ ചില ഇംഗ്ലീഷ് മരുന്നുകളും അതെല്ലാം വാങ്ങിയ മെഡിക്കൽ ഷോപ്പിലെ ബില്ലും ഉണ്ടായിരുന്നു. മെഡിക്കൽ ഷോപ്പിലെ അനേകജനമാണ് പൊലീസിന്

ഹോട്ടൽ കണ്ടെത്താൻ സഹായകമായത്... രോഗിയുടെ പേരായി "ദേവരാജൻ എന്നാണ് ബില്ലിൽ ചേർത്തത്..." തുടർന്നു വായിക്കാൻ കഴിയാതെയായി രാജാക്കന്മാർ. കൂടെ അച്ചടിപ്പിടിക്കുന്ന ചിത്രം അവൾ ശ്രദ്ധിച്ചുനോക്കി. അവൾ ഞെട്ടി: എന്ത് നമ്മുടെ സേതുലക്ഷ്മി?... ചിത്രത്തിനു ചുവടെ ചേർത്തിരുന്ന വരികൾ വായിച്ച രാജാ അത്ഭവിച്ചുനിന്നു. അവൾ നിരൂപകന്റെ യായി... അവൾ ആ പത്രവുമായി അകത്തേക്കോടി... ദേവരാജൻ മാമന്റെ അടുത്തേക്ക്. അവളുടെ മനസ്സ് മുതിച്ചിരുന്നു. പരമാമൻ, പാവം സേതു... (തുടരും)

പ്രസന്നരാജൻ

അടുപ്പം പുറത്തുവെക്കുക. ഇവയെ വസ്തുവാണ്. വായനയുടേയും ആസ്വാദനത്തിന്റെയും വേളകളിലാണ് അതിനു ജീവൻ ലഭിക്കുന്നത്. മികച്ച വായനക്കാരുടെ വിചാരങ്ങളിലും വൈകാരികഭാവങ്ങളിലും കവിത സ്പർശിക്കുമ്പോഴാണ് അതിലുറക്കിക്കുന്ന മാന്വിത ശക്തിവിശേഷം ഉണർന്നുയരുന്നത്. സംവേദനശക്തിയുള്ള വായനക്കാരെ ലഭിക്കാത്തതിനേക്കാൾ കാര്യം മറ്റൊന്നുമില്ല. അപേക്ഷിതവസ്തുവുപോലെ കവിതയുടെ തീർത്ഥാടകനാണ്. ആസ്വാദകന്റെ ഭാവുകത്വം കവിതയ്ക്ക് അർത്ഥത്തിന്റെ ആഴവും വികാരങ്ങളുടെ താളവും നൽകിയുമാർത്ഥം കവിതയാക്കി മാറുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് നല്ല വായനക്കാരന്റെ പ്രാധാന്യം വളരെ വലുതാണെന്ന് ഭാരതീയ കാവ്യചിന്ത ഉചിതമായി കണ്ടെത്തിയത്. പ്രാചീന ഭാരതീയമനസ്സ് ആസ്വാദനശേഷിയുള്ള വായനക്കാരനെയാണ് സഹൃദയനെന്നു വിളിച്ചത്. നിരന്തരമായ കാവ്യാനുഭവത്താൽ മനസ്സ് കണ്ണാടിപോലെ തെളിഞ്ഞ ഒരനുവാചകനു മാത്രമേ വർണ്ണവസ്തുവുമായി തന്മയീഭവിക്കുവാനുള്ളയോഗ്യത കൈവരൂയെന്ന് അഭിനവഗുപ്തൻ വ്യക്തമാക്കി. വിമലതരമായ ഹൃദയമുള്ളവനാണ് സഹൃദയൻ.

കലാസൃഷ്ടി കൃത്യമായ ചില വ്യവസ്ഥകൾക്കുള്ളിൽ നിലയുറപ്പിക്കുന്നതാണെങ്കിലും, അതിൽ നിരവധി വിടവുകളും മാനങ്ങളുമുണ്ടായിരിക്കും. വാക്കുകൾക്കിടയിൽ ചിലപ്പോൾ മൗനം വന്നു നിറയുന്നു. മൗനം ശക്തമായ ഭാഷയാകുന്ന സന്ദർഭങ്ങളുമുണ്ട്. പല കൃതികളുടെയും ഉള്ളിൽ ഒരു അഭാവം ഉണ്ടാകും. പാഠത്തിന്റെ അബോധത്തോടുള്ള ലക്കന്റെ സങ്കല്പനങ്ങൾ ഇവിടെ ഓർക്കാം. ഭാഷയുടെ അബോധത്തിൽ അഭാവവും വിടവുകളുമുണ്ട്. രചനകളിലെ ഈ വിടവുകളും മാനങ്ങളും സർഗ്ഗപരമായി പൂരിപ്പിക്കുകയാണ് വായനയുടെ വേളയിൽ സഹൃദയൻ ചെയ്യുന്നത്.

ഹൃദയസംവാദകർഷകതയാണ് സഹൃദയനാകാൻ തക്കതായ മുഖ്യസവിശേഷത. സഹൃദയനെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ കാഴ്ചപ്പാട് വ്യാപ്തിയേറിയ ഒന്നാണെന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയമില്ല. സഹൃദയൻ എന്ന പദത്തിനു സമാനമായ പദം ഇംഗ്ലീഷ്ഭാഷയിലില്ല. കാവ്യങ്ങളുമായുള്ള നിരന്തര പരിചയവും സൗന്ദര്യശീർഷണവും ലഭിച്ച സഹൃദയന്റെ ആസ്വാദനതലങ്ങളിലെത്തുമ്പോഴാണ് കവിത അതിന്റെ സർഗ്ഗപരമായ ജീവിതമാർഗ്ഗം കാണുന്നത്. സഹൃദയന്റെ ശുഭമായ ബോധത്തിലേക്കിത്തീർന്ന സവിശേഷമായ അനുഭൂതികൾ സൃഷ്ടിക്കുമ്പോൾ കവിത അതിന്റെ സാഹ

അർത്ഥത്തിന്റെ സ്വതന്ത്ര്യം

ലും കണ്ടെത്തുന്നുവെന്നു പറയാം. ആസ്വാദനത്തിന്റെ വേളയിൽ അനുവാചകനിലെ കേവലമായ യുക്തിബോധവും പാണ്ഡിത്യവുമൊക്കെ തത്ക്കാലത്തേക്കെങ്കിലും മാഞ്ഞുപോകുകയും മനസ്സ് ശുഭ്രമായതും ചെയ്യും. കർക്കശമായ യുക്തിബോധത്തിന്റെയും പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെയും മുമ്പിൽ കവിത വേണ്ടതുപോലെ പ്രസാദിക്കുകയല്ല. അതൊരിക്കലും യുക്തിയുടെ മുമ്പിൽ ഇല്ലാത്ത പ്രകാശം പരത്തുകയല്ല. മുൻവിധികളിൽ നിന്നും മുക്തമായ ശുഭ്രമായ മനസ്സോടെയാണ് അനുവാചകൻ കവിതയെ സമീപിക്കുന്നത്. ശുഭ്രമായ വായനയാണ് കവിത ആവശ്യപ്പെടുന്നതെന്ന് മനസ്സിലാക്കി. വാസ്തവത്തിൽ വിമർശകൻ ബുദ്ധിവാദനാകാൻ അങ്ങേയറ്റം യുക്തിഭ്രാന്തായി കവിതയെ വ്യാഖ്യാനിക്കുമ്പോൾ കവിതയുടെ ശുഭ്രമായ അവസ്ഥ നഷ്ടപ്പെടുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. അപ്പോൾ കവിത ഇല്ലാതായി മാറുന്നുവെന്നു പറയാം. കവിത ആസ്വാദിക്കുവാൻ വിജ്ഞാനത്തോടെ സംവേദനക്ഷമതയുള്ള മനസ്സാണാവശ്യം. അനുവാചകൻ വായനയിൽനിന്നും ലഭിക്കുന്ന വിശുദ്ധമായ അനുഭവത്തെ കൈ

ഒരു കൃതിക്ക് അർത്ഥം നൽകുന്നത് സാഹിത്യകൃതികളിൽ സന്ധിസന്ധിപരമായ ഒരർത്ഥമില്ലെന്നും രചന എഴുത്തുകാരന്റെ ലക്ഷ്യത്തെ മറികടന്ന് അർത്ഥത്തിന്റെ ബഹുത്വം കാട്ടിത്തന്നുവെന്നും അപരിചിതമായി ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയിട്ടുണ്ട്. ഇന്നത്തെ വായനക്കാരൻ എഴുത്തുകാരന്റെ സർവ്വവിപര്യം അംഗീകരിക്കുന്നില്ല. എഴുത്തു ചിഹ്നങ്ങളുടെ വ്യവസ്ഥയാണെന്നു കരുതിയ എട്ടുനൂറ്റാണ്ടിലും എഴുത്തുകാരനെയും അയാളുടെ ഉദ്ദേശ്യത്തെയും നിരോധിച്ചു. കൃതിയെക്കുറിച്ചും ഗ്രന്ഥകാരനെക്കുറിച്ചും ഉടൻ ഉപയോഗ്യമായ ആശയങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ചു വാനും, ഭാഷയ്ക്കുള്ളിലെ പരമം എന്ന നിലയിൽ രചനയെ കാണുവാനും എട്ടുനൂറ്റാണ്ടു വായനക്കാരനോട് ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഗ്രന്ഥകാരന്റെ ബോധപൂർവ്വമായ ലക്ഷ്യത്തെ മറികടന്നു പോകുവാനാണ് ആധുനികചിന്ത എപ്പോഴും തുനിഞ്ഞത്. എഴുത്തുകാരൻ കൃതിയിൽ കൃത്യവും നിർവ്വചനാത്മകമായ അർത്ഥം സംഭരിച്ചുവെക്കുന്നുവെന്നും അനുവാചകൻ അത് അതുപോലെ തന്നെ ആസ്വാദിക്കുന്നുവെന്നും ഇന്നത്തെ

ത്തിക്കേയുകയാണ് പലപ്പോഴും ഉണ്ടാകുന്നതായ വിമർശകർ ചെയ്യുന്നത്. കവിതയിലെ അർത്ഥസൂചനകളെ യുക്തിബോധമായ 'വലിയ' ആശയങ്ങളായി വളർത്തിയെടുത്ത് ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുമ്പോൾ, കാവ്യാനുഭവപരമമായതെന്ന അനുഭൂതികളോടു നാം നീതികാട്ടുന്നില്ല എല്ലാത്തന്നെ സത്യം. മുൻവിധികളും കാടുകയറിയ വ്യാഖ്യാനവുമില്ലാത്ത ശുഭ്രമായ വായനയാണ് കവിതയ്ക്കു സ്പർശനശക്തികൊടുക്കുന്നതെന്നു തീർത്തു പറയാം

കൃതിയും വായനക്കാരനും
ഗ്രന്ഥകർത്താവു വായനക്കാരനാണ്

വായനക്കാരൻ കരുതുന്നില്ല. വായനക്കാരന്റെ അഭിരുചിയും സൗന്ദര്യബോധവുമാണ് അർത്ഥം നിർമ്മിക്കുന്നത്. വായനയിലൂടെയാണ് പാഠം നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്നത്. അച്ചടിപ്പോലുള്ള അക്ഷരത്തിൽ എന്നതിനേക്കാൾ നല്ല വായനക്കാരന്റെ ബോധത്തിലാണ് പാഠം പിറവിയിലെത്തുന്നത്. പാഠവും വായനക്കാരനെയും തമ്മിലുള്ള പരസ്പരപ്രവർത്തനത്തിലൂടെയാണ് കവിതയിലെ അർത്ഥം ഉണർന്നുവരുന്നത്. വ്യക്തിഗതം ഐസ്ലർ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നത്. ഈ വിമർശകനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സാഹിത്യകൃതി, പാഠവും വായനക്കാരന്റെ ആത്മനിഷ്ഠതയും തമ്മിലുള്ള ഒത്തുചേരലാണ്. എഴുത്തുകാരനും വായന

ക്കാരനും കൂട്ടുചേരുമ്പോഴാണ് രചനയിൽ നിന്നും ഒരു പാഠം ജന്മമെടുക്കുന്നത്. വായനക്കാരൻ എന്തു കേൾക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവോ അതിന്റെ രഹസ്യമായ പ്രകാശനമാണ് വായനക്കാരൻ കണ്ടെത്തുന്നതെന്നു പറയാം. പലപ്പോഴും വായനക്കാരൻ എഴുത്തുകാരന്റെ സൂചിതങ്ങളെ വകവെക്കാതെ സ്വതന്ത്രമായി പാഠം നിർമ്മിക്കുന്നു. പാഠത്തിന്റെ ആഹ്ലാദം ഏറെടുക്കുന്നതിൽ അയാൾ തികച്ചും സ്വതന്ത്രനാണ്. വായനക്കാരൻ കൃതിയുടെ ഉപഭോക്താവല്ല. സ്രഷ്ടാവാണ് എന്ന് ബാർത്ത് ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. ഓരോ കൃതിയും രചയിതാവിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളെ മറികടന്ന് അനുവാചകന്റെ അഭിരുചിക്കനുസരിച്ച് മററാനായി മാറുന്നു. ഇതാണ് സൂക്ഷ്മമായ വായനയിൽ സംഭവിക്കുന്നത്. പാഠത്തിന്റെ ഓരോ വായനയും അടുത്ത മററാത്ത പാഠത്തിന്റെ മൂലവുമായി മാറുന്നുവെന്ന് റ്റേം പാണ്ഡിത്യം വായനയിലൂടെ കൃതിയെ വ്യത്യസ്തമായ പാഠങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുമ്പോൾ വായനക്കാരനെ പല എട്ടുകളിലും സാധിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന സത്യവും മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്. മുൻവിധികളിൽനിന്നും മോചിതനായി സ്വതന്ത്രമായ മനസ്സോടെയാണ് വായിച്ചു തുടങ്ങുന്നതെങ്കിലും വായനക്കാരനെ ചിലതെല്ലാം അബോധാത്മകമായി സാധിക്കുന്നു. കൃതി, ഗ്രന്ഥകാരന്റെ സ്വഭാവം, കൃതി പുറത്തുവന്ന ചരിത്രസന്ദർഭം, മാറുന്ന സാഹിത്യചിന്ത, മാറുന്ന ജീവിതസങ്കല്പങ്ങൾ ഇവയെക്കുറിച്ചുള്ള വായനക്കാരന്റെ അവബോധം ആസ്വാദനത്തെ പരമാർഷ്ടമായി സാധിക്കുന്നുണ്ട്. വായനക്കാരന്റെ അബോധതലങ്ങളിലെ വാസ്തവവും താത്പര്യങ്ങളും മററാത്ത പ്രധാനപ്പെട്ട സാധനമാകിയാണ്. വായനക്കാരന്റെ ജീവിതാഭിരുചിയും സ്വഭാവമായ താത്പര്യങ്ങളും അബോധാത്മകമായ കളമെല്ലാം കൃതിയുമായി സൗന്ദര്യപരമായി ഏകീകൃതമാണ് കലാസൃഷ്ടിയുടെ അർത്ഥവും ഭാവവും രൂപപ്പെടുന്നത്. വാസ്തവത്തിൽ വായനക്കാരന്റെയും എഴുത്തുകാരന്റെയും സ്വഭാവങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സർഗ്ഗപരമായ ഉരസലാണ് പുതിയ പാഠങ്ങളുടെ സൃഷ്ടിക്കുപോന്നതായിത്തീരുന്നത്.

ആസ്വാദനത്തിന്റെ താക്കോൽ

കിളാസിക് കൃതികൾക്കും, ഭൂതകാലത്തെ മികച്ച രചനകൾക്കും വ്യത്യസ്തപാരായണങ്ങളിലൂടെ വ്യത്യസ്തമായ ജന്മമെന്നെ കൊടുക്കുവാൻ നല്ല വായനക്കാരൻ കഴിയും. ഒരു കിളാസിക് കൃതി നിലനിൽക്കുന്നതുതന്നെ പുതിയ പാരായണങ്ങളിലൂടെയാണ്. ഒരു കൃതി അതുരൂപം കൊണ്ട കാലഘട്ടത്തിൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട പാഠങ്ങളിൽ നിന്നും തികച്ചും ഭിന്നങ്ങളായ പാഠങ്ങളാകും പിന്നീട് സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നത്. ജീവിതാഭിരുചിയും കലാദർശനവും മാറുന്നതനുസരിച്ചാണ് പുതിയ പാഠങ്ങളുണ്ടാകുന്നത്.

അറിയാത്തതാണ്. മററുള്ളവർ കണ്ടതിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായ ഒരു പാഠം നിർമ്മിക്കപ്പെടുവാൻ നിരന്തരമായ വായനയുടെ സംസ്കാരം നൽകുന്ന സൗന്ദര്യശീർഷണം മറന്നുകൂടാ. സൗന്ദര്യബോധവും ശരിയായ കാവ്യശീർഷണവും ലഭിച്ച ഒരാൾക്കു മാത്രമേ ആസ്വാദനത്തിന്റെ പുതിയ തലങ്ങളിലേക്കു പ്രവേശിക്കുവാൻ കഴിയുകയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് ഏതു ശുഭ്രമായ വായനയുടെ പിന്നിലും സൗന്ദര്യപരമായ പല സങ്കീർണ്ണതകളും മറഞ്ഞുകിടക്കുന്നുണ്ട്. വായനക്കാരന്റെ പ്രാധാന്യം ഇപ്പോൾ വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു എന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയമില്ല. 'ഈ കിളാസിക് ഒരു പാഠമുണ്ടോ' എന്ന പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു ചോദ്യം സ്റ്റാൻലി ഫീഷ് ഉന്നയിക്കുകയും ചർച്ചചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ജോൺസ് ഫോർഡ്സ് യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിലെ ഒരു വിദ്യാർത്ഥിനി പുതിയ സെമസ്റ്ററിന്റെ ആദ്യദിവസം അഭിയാപകനോട് ഉന്നയിച്ചതാണ് 'ഈ കിളാസിക് ഒരു പാഠമുണ്ടോ?' എന്ന ചോദ്യം. 'ഉണ്ട്, നോട്ടേഴ്സ് ആന്റോളജി ഓഫ് ലിറ്ററേച്ചർ' എന്നായിരുന്നു അഭിയാപകന്റെ മറുപടി. അതല്ല താനുദ്ദേശിച്ചതെന്നും 'നാം വിശ്വസിക്കുന്നതു കവിതയിലോ നമ്മിലോ' എന്നതാണെന്നും തുടർന്ന് വിദ്യാർത്ഥിനി വിശദീകരിച്ചു. വായനയിലൂടെയാണ് ഒരു പാഠത്തിന്റെ എട്ടു നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്നതെന്ന് ഈ വിമർശകൻ വിശദമാക്കുന്നു. പാഠത്തെ പുനർനിർമ്മിച്ച് അർത്ഥം സൃഷ്ടിക്കുന്ന വായനക്കാരന്റെ ചലനശക്തി അദ്ദേഹം എടുത്തുപറയുന്നു. പാഠം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട സന്ദർഭത്തിന് പരമ പ്രാധാന്യമുണ്ടെന്നും പറയുന്നുണ്ട്. പാഠത്തിന്റെ സത്താശാസ്ത്രത്തെ സ്ഥാപിക്കു

വാനല്ല. അർത്ഥത്തിന്റെ സത്താശാസ്ത്രത്തെ സ്ഥാപിക്കുവാനാണ് ഫീഷ് ശ്രമിച്ചത്. ഒരു ഭാഷണത്തിന് അർത്ഥത്തിന്റെ അനന്തമായ ബഹുത്വമുണ്ടെന്നായിരുന്ന വായനക്കാരൻ തന്റെ വായനയിലൂടെ പുതിയ അർത്ഥം കണ്ടെത്തുക എന്നതാണ് ഗാഡ്വിം സൂക്ഷ്മവുമായ വായനയുടെ ലക്ഷ്യം. ഒരു കൃതിയിൽനിന്നും നമ്മുടെതു മാത്രമായ ഒരു അർത്ഥമുല്പാദിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ നാം ആ കൃതി വേണ്ടതുപോലെ സമഗ്രമായി 'വായിച്ചില്ല' എന്നുതന്നെയാണ് അർത്ഥം. സാഹിത്യലോകത്തു പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്ന ഒരർത്ഥം വിമർശകൻ 'കണ്ടെത്തുമ്പോൾ വ്യക്തമാകുന്നത്, ആ കൃതി വിമർശകന്റെ നിന്നും ബഹുദൂരം അകലെയോണെന്നും, വിമർശകൻ സത്യത്തിൽ ആ കൃതി 'വായിച്ചില്ല' എന്നാണ്. കവിതയിലെ സാമത്രിയും അർത്ഥത്തിന്റെ സാമത്രിയുമാണെന്ന് ഹരോൾഡ് ബ്ലൂം പറഞ്ഞത് അതുകൊണ്ടാണ്. ഒരാളുടെ സ്വന്തമായ അർത്ഥത്തിന്റെ സാമത്രിയുമാണ്. വെല്ലുവിളിക്കുന്ന സാമത്രിയെന്ന് അതിനെ വിശേഷിപ്പിക്കാം.

കവികൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന മാന്വിത

കലാസൃഷ്ടി കൃത്യമായ ചില വ്യവസ്ഥകൾക്കുള്ളിൽ നിലയുറപ്പിക്കുന്നതാണെങ്കിലും, അതിൽ നിരവധി വിടവുകളും മാനങ്ങളുമുണ്ടായിരിക്കും. വാക്കുകൾക്കിടയിൽ ചിലപ്പോൾ മൗനം വന്നു നിറയുന്നു. മൗനം ശക്തമായ ഭാഷയാകുന്ന സന്ദർഭങ്ങളുമുണ്ട്. പല കൃതികളുടെയും ഉള്ളിൽ ഒരു അഭാവം ഉണ്ടാകും. പാഠത്തിന്റെ അബോധത്തോടുള്ള ലക്കന്റെ സങ്കല്പനങ്ങൾ ഇവിടെ ഓർക്കാം. ഭാഷയുടെ അബോധത്തിൽ അഭാവവും വിടവുകളുമുണ്ട്. രചനകളിലെ ഈ വിടവുകളും മാനങ്ങളും സർഗ്ഗപരമായി പൂരിപ്പിക്കുകയാണ് വായനയുടെ വേളയിൽ സഹൃദയൻ ചെയ്യുന്നത്.

സഹൃദയന്റെ ശുഭമായ ബോധത്തിലേക്കിത്തീർന്ന സവിശേഷമായ അനുഭൂതികൾ സൃഷ്ടിക്കുമ്പോൾ കവിത അതിന്റെ സാഹ

സി.എസ്. ജയചന്ദ്രൻ

ഷട്ടറിട്ടിട്ടുമോലിക്കുന്നു കണ്ണിർ വെള്ളനിറത്തിൽ പതഞ്ഞ് ബിയിരിന്റെ കുപ്പി തുറന്നാൽ കുതിക്കുന്ന ദുഃഖത്തരിപ്പോൽ

എന്നുമണകെട്ടി വച്ച എന്റെ വിമുദ്ര വിചാരസ്മൃതികൾ നിന്നെക്കുറിച്ചുള്ളയോർമ്മകൾ.

ഉച്ചപ്പട്ടിൻ കരിക്കുകൾ വിലക്കുന്ന അമ്മയമ്മ. ക്ഷോഭം ടവറിൻ തണലിൽ. വിലാപശി വാങ്ങിപ്പൊട്ടിച്ചാൽ ചുടലപ്പുഴത്തങ്ങ. കലഹിച്ച തൊണ്ട വററും.

മുകളിൽ വർത്തുളഗോവണികൾക്കു മുകളിൽ നരകത്തിൽനിന്നണക്കെട്ടു- കാണാൻ വന്ന പുത്തൻ കോളജു കന്യകമാർ മാറൻമാർ മദ്യവയസ്കരാം പ്രഹരസർമാർ ടീച്ചർമാർ ദമ്പതിപ്രളയം അരാജകം സദാചാരം തൊട്ടും കൂട്ടിയു- മിരിക്കും നിലക്കും കൊലകൊലാ സംസാരിക്കും ചിരന്തന- സത്യസാന്നിദ്ധ്യങ്ങൾ കളിയാട്ടുമി വസ്തുപ്രപഞ്ചം എങ്ങും മുളിപ്പാട്ടുകൾ ത്രിഭാഷയിൽ പായുന്ന കാരനിൽപ്പാറും വസ്ത്രങ്ങൾ വിവിധ വർണ്ണങ്ങൾ, വിചിത്ര കൗതുകങ്ങൾ.

വധം

ദുരന്തതാ ബോട്ടുകൾ നെയ്യാറിൻ വിരിമാറിൽ. ഒരു വീരകേസരി ഗർജ്ജിക്കുന്നു ലയൺ സഫാരി പാർക്കിൽ. ചീക്കണ്ണികൾ പെരുമ്പാമ്പുകൾ ഉറങ്ങുന്ന പുളളിച്ചുരുക്കെട്ടിൽ ക്യാമറ പല്ലിക്കിടുന്നു. ഫ്ലോഷുകൾ കൊത്തുന്നു.

വിദേശ സഹായത്താൽ ഉദിച്ച സൂര്യൻ ഒരു കറുത്ത ഫലിതംപോൽ തണുത്തു വിളറിവ ശിശുവിൻ ഇഡംപോലെ മടുത്തു മരവിച്ച കുള്ളനാം അഗസ്ത്യന്റെ ഉന്നത ശിഖരത്തിൽ കിഴക്കുദിക്കിൽ.

കല്പനാവ്യായാമത്തിൻ യോഗവിദ്യയിൽ വിണ്ണിൽ തെല്ലൊന്നു നിന്നും പിന്നെ നടന്നും പായുന്നിതാ മഞ്ഞിച്ചു മുറിസ്സറിന്റെ

മനുക്കലുകൾ. എന്റെ കണ്ണിന്റെ നട്ടച്ചിയിൽ കുത്തുന്ന മത്താപ്പകൾ.

സന്ധ്യയാകുന്നു. വീടത്തുവാൻ കൊതിയൊടെ വഞ്ചിതാത്മാക്കൾ തിക്കിത്തിരക്കി നിറയുന്ന ചുവന്ന ഫാസ്റ്ററിൻ എന്റെ മടക്കസഞ്ചാരത്തിൽ മയക്കം. സ്വപ്നങ്ങളിലൂറക്കെ ചർദ്ദിക്കുന്നു ക്ഷീണിതശരീരങ്ങൾ പുറത്തേക്കൊഴുകുന്നു വേവിച്ച മാംസം പാതി ദഹിച്ച ആമാശയം.

രാത്രിയാകുന്നു. കരിഞ്ഞുകി മൂലപ്പുകൾ. മുന്നിലെ സീറിൻ ഒരു പെൺകൊടിയിരിക്കുന്നു. ഇടതുവശത്തൊരാൾ വല്ലാതെ തെരുക്കുന്നു.

ഷട്ടറിട്ടിട്ടുമോലിക്കുന്നു കണ്ണിർ വെള്ളനിറത്തിൽ പതഞ്ഞ് ബിയിരിന്റെ കുപ്പി തുറന്നാൽ കുതിക്കുന്ന ദുഃഖത്തരിപ്പോൽ എന്നുമണകെട്ടിവച്ച എന്റെ വിമുദ്ര വിചാരസ്മൃതികൾ നിന്നെക്കുറിച്ചുള്ളയോർമ്മകൾ.

നിത്യചൈതന്യയതി

മിതത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ കൂടി നോക്കിയാൽ ഇൻഡ്യയിൽ ഹിന്ദുമതം അക്ഷന്തവ്യമായ ഒരു പ്രതിഭാസം ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നു കാണാം. ലോകത്തിലെ ഏതു മതമെടുത്താലും സ്വന്തം മതത്തിലെ വിശ്വാസികളെ സഹോദരങ്ങളായിക്കൊണ്ടു സ്പന്ദിക്കുന്നു; സഹായിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു; വിദ്യ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നു; പുരോഗമിക്കാവുന്ന മാർഗ്ഗങ്ങളിലേക്ക് കടത്തിവിടുന്നു. എന്നാൽ ഹിന്ദുമതത്തിൽ ഇതിന് വിപരീതമായ പ്രവണതയാണ് ആദ്യമുതലേ ഉള്ളത്.

സംസ്കൃതഭാഷ അറിവിന്റെ ഭണ്ഡാരമാണല്ലോ. രാജ്യത്തിലെ എഴുപതു ശതമാനം ജനങ്ങൾക്കും ആ ഭാഷ അഗമ്യമാക്കിക്കൊണ്ട്, അവരെ തളച്ചിട്ടിരിക്കുന്നിടത്തുനിന്ന് ചുരുങ്ങിയത് മൂവായിരം കൊല്ലമായിട്ടെങ്കിലും, പുറത്തുവരാതിരിക്കാനുള്ള എല്ലാ തന്ത്രങ്ങളും മതാധികാരികൾ ഇവിടെ ഉണ്ടാക്കിവച്ചു. കേരളം മലയാള നാടാണെങ്കിലും, ഒരായിരം വർഷമായി ഇവിടെയും രാജാവിനെ ചുറ്റിപ്പറ്റി നിലക്കുന്നവർ സംസ്കൃതഭാഷയെ തന്നെ ഒരായുധമാക്കിക്കൊണ്ട്, അറിവിന്റെ രത്നഖനികളായ വേദങ്ങളും ഉപനിഷത്തുകളും സ്ഥമതത്തിലുള്ള എല്ലാവർക്കുമായി തുറന്നുകൊടുക്കുന്നതിനു പകരം അതിനെ സംസ്കൃതഭാഷയ്ക്കു പുറത്തുവിടാതെ തളച്ചിട്ടിരിക്കുകയെന്നു ചെയ്തത്. ഇന്നും ഇൻഡ്യയിൽ കാണുന്ന ഏറ്റവും ലജ്ജാകരവും കുറുകരവുമായ ഈ പ്രവണതയ്ക്കു കാരണം ഹിന്ദുമതമാണ്. അങ്ങനെ വിട്ടുകൊടുക്കാതിരിക്കാനുള്ള പ്രമാണ ശാസ്ത്രങ്ങളായി മനുസ്മൃതി, പരാശരസ്മൃതി, നാരദസ്മൃതി, ഗൃഹ്യസൂത്രം എന്നിവയും അവർ ഉണ്ടാക്കി. ദൈവികത്വം ഓഫ് പവർ (The Rhetorics of Power) എന്ന് അറിയപ്പെടുന്ന അധികാരത്തിന്റെ ഭാഷയായി സംസ്കൃതം.

ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയേയും ഇംഗ്ലീഷ് നിയമങ്ങളേയും കോടതിഭാഷയാക്കി മാറ്റാൻ തുനിഞ്ഞപ്പോഴാണ്. എന്നാൽ, ഇന്ന് ഉപനിഷത്ത് എന്നുപേരുള്ള ഗ്രന്ഥം ഉണ്ടായിരുന്നെന്ന് ലോകം അറിയുന്നത് ഔറംഗസീബിന്റെ മൃത സഹോദരനായ ഡാറാഷുക്കോഫ് പേർഷ്യൻ ഭാഷയിലേക്ക് 50 ഉപനിഷത്തുക്കൾ വിവർത്തനം ചെയ്യുകയുണ്ടായി. അത് ഒരു ഇർമ്മൻ ഇയിൽപ്പുള്ളി വഴി ആദ്യം ഷ്ലേഗെലും, ഷ്ലേഗെലിൽ നിന്ന് ഷ്ലിയർമാർക്കർ, ഷോപ്പനോവർ എന്നിവരിൽക്കൂടി യൂറോപ്പും പിന്നീട് ലോകപണ്ഡിതന്മാരും അറിയാതിടവന്നു. ഇംഗ്ലീഷ് ഭരണഭാഷയായിത്തീരുശേഷം എവിടെയെല്ലാം ഇംഗ്ലീഷ്ഭാഷ ഭാരതീയർ മനസ്സിലാക്കിക്കൂടെയോ അവിടെയെല്ലാം ലത്തീൻഭാഷയും കൂടി നിയമഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ഉൾപ്പെടുത്തുവാൻ തുടങ്ങി. ഭാരതീയരുടെ കണ്ണുപൊത്തിക്കൊണ്ട്, ഭരണകർത്താക്കൾ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന വഴിയിൽ കൂടി അവരെ നടത്തിക്കുന്നതിന് കരുതിക്കൂട്ടിയെടുത്ത ഏർപ്പാടുകളാണ് ഇതെല്ലാം (Rhetorics of power).

സഹസ്രാബ്ദങ്ങളിലൂടെ ഇൻഡ്യയിൽ രൂപംകൊണ്ടിട്ടുള്ള മൂന്നുസഞ്ചയത്തിന്റെ സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥയെ 1909-ൽ ആനിബെസന്റ് സ്തപസ്യപിക (പി.ജി.ഡി) യോട് താരതമ്യം ചെയ്യുകയുണ്ടായി. വളരെ വിശാലവും അട്ടി വച്ചിരിക്കുന്നതുമായ അടിത്തട്ടിൽ, എണ്ണമറ്റ അസ്പഷ്ടതയോടു കൂടിയൊരു പൊല വളർത്തിയിരിക്കുന്നു. അതിനു മുകളിലായി ഈ അസ്പഷ്ടതയോട് ബന്ധപ്പെട്ടാൽ, അല്ലെങ്കിൽ അവരെ കറവപ്പുരുക്കളാക്കിക്കൊണ്ട് അവരുടെ ചോരയും നീരും പിഴിഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനു വേണ്ടിമാത്രം ഇടനിലക്കാരുടെ ഒരു സമൂഹം. അതിനു മുകളിൽ മേലാളർ. പിന്നെ, ആ മേലാളർക്ക് ചാണകുബ്ജദ്രി ഉപദേശിച്ചു കൊടുക്കുന്ന കുടിലതന്ത്രജ്ഞർ!

ഹിന്ദുമതവും സാമ്പത്തിക പരാജയങ്ങളും

ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങൾ സംസ്കൃതത്തിൽ എഴുതിവച്ചുകൊണ്ട് ജനങ്ങളെ വരുതിയിൽ നിർത്തുന്ന ഏറ്റവും കിരാതമായ ഏർപ്പാട് ഒരു നാലായിരം വർഷമായിട്ടെങ്കിലും ഇൻഡ്യയിൽ നിലനില്ക്കുന്നുണ്ട്. അതിന് ആദ്യം ഒരു ചലനമുണ്ടായത് മൂശർ സാമ്രാജ്യാധിപന്മാർ ഇവിടെ പേർഷ്യൻ ഭാഷയ്ക്ക് അധികാരപദവി ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോഴും പിന്നീട് ഇംഗ്ലീഷുകാർ വന്ന്

മാനസികമായ ഉപഹാരം

മാനസികമായ ഉപഹാരം

ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയേയും ഇംഗ്ലീഷ് നിയമങ്ങളേയും കോടതിഭാഷയാക്കി മാറ്റാൻ തുനിഞ്ഞപ്പോഴാണ്. എന്നാൽ, ഇന്ന് ഉപനിഷത്ത് എന്നുപേരുള്ള ഗ്രന്ഥം ഉണ്ടായിരുന്നെന്ന് ലോകം അറിയുന്നത് ഔറംഗസീബിന്റെ മൃത സഹോദരനായ ഡാറാഷുക്കോഫ് പേർഷ്യൻ ഭാഷയിലേക്ക് 50 ഉപനിഷത്തുക്കൾ വിവർത്തനം ചെയ്യുകയുണ്ടായി. അത് ഒരു ഇർമ്മൻ ഇയിൽപ്പുള്ളി വഴി ആദ്യം ഷ്ലേഗെലും, ഷ്ലേഗെലിൽ നിന്ന് ഷ്ലിയർമാർക്കർ, ഷോപ്പനോവർ എന്നിവരിൽക്കൂടി യൂറോപ്പും പിന്നീട് ലോകപണ്ഡിതന്മാരും അറിയാതിടവന്നു. ഇംഗ്ലീഷ് ഭരണഭാഷയായിത്തീരുശേഷം എവിടെയെല്ലാം ഇംഗ്ലീഷ്ഭാഷ ഭാരതീയർ മനസ്സിലാക്കിക്കൂടെയോ അവിടെയെല്ലാം ലത്തീൻഭാഷയും കൂടി നിയമഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ഉൾപ്പെടുത്തുവാൻ തുടങ്ങി. ഭാരതീയരുടെ കണ്ണുപൊത്തിക്കൊണ്ട്, ഭരണകർത്താക്കൾ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന വഴിയിൽ കൂടി അവരെ നടത്തിക്കുന്നതിന് കരുതിക്കൂട്ടിയെടുത്ത ഏർപ്പാടുകളാണ് ഇതെല്ലാം (Rhetorics of power).

സഹസ്രാബ്ദങ്ങളിലൂടെ ഇൻഡ്യയിൽ രൂപംകൊണ്ടിട്ടുള്ള മൂന്നുസഞ്ചയത്തിന്റെ സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥയെ 1909-ൽ ആനിബെസന്റ് സ്തപസ്യപിക (പി.ജി.ഡി) യോട് താരതമ്യം ചെയ്യുകയുണ്ടായി. വളരെ വിശാലവും അട്ടി വച്ചിരിക്കുന്നതുമായ അടിത്തട്ടിൽ, എണ്ണമറ്റ അസ്പഷ്ടതയോടു കൂടിയൊരു പൊല വളർത്തിയിരിക്കുന്നു. അതിനു മുകളിലായി ഈ അസ്പഷ്ടതയോട് ബന്ധപ്പെട്ടാൽ, അല്ലെങ്കിൽ അവരെ കറവപ്പുരുക്കളാക്കിക്കൊണ്ട് അവരുടെ ചോരയും നീരും പിഴിഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനു വേണ്ടിമാത്രം ഇടനിലക്കാരുടെ ഒരു സമൂഹം. അതിനു മുകളിൽ മേലാളർ. പിന്നെ, ആ മേലാളർക്ക് ചാണകുബ്ജദ്രി ഉപദേശിച്ചു കൊടുക്കുന്ന കുടിലതന്ത്രജ്ഞർ!

ഒരിക്കലും ഒരു മതത്തിലുള്ളവരും സ്വന്തം മതാനുയായികൾ തങ്ങളുടെ മതത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചപ്പോഴെങ്കിലും എന്നു കരുതുകയില്ല. ഹിന്ദുമതത്തിലെ കഠിന നേരം മറിപ്പാണ്. മേലാളരുടെ ഒരോ ഓരോ കഴിവും എങ്ങനെയെങ്കിലും ഓടി പുറത്തുപോയി വേറൊരു മതാവലംബിയാകണം എന്നുള്ള തായിരുന്നു. കണ്ടുകൂടാത്തവരും, തൊട്ടു കൂടാത്തവരും, പൊതുനീതിയിൽ നടന്നു കൂടാത്തവരും. ആരാധനാവിധിയെ വന്ന്

കൂടാത്തവരും, വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തു കൂടാത്തവരും മതംമാറി പേരു മാറിയാൽ പിന്നെ അയിത്തമല്ലാത്തവരായി! അവർ വലിയ ആഡ്യനു തുല്യനായി! തൊട്ടുപോയ അവർ എന്തിനെയെങ്കിലും തൊട്ട് അശുഭ്യമാക്കിയെങ്കിൽ മതം മാറിയവൻ തൊട്ടാൽ മതി അതിന്റെ അശുഭ്യ മാറ്റം. ഇമ്മാതിരി കാടത്താ ഇൻഡ്യയിൽ ഇന്നും നിലനില്ക്കുന്നു. ഇനി കീഴാളൻ മതം വിട്ടുപോയില്ലെന്നുണ്ടെങ്കിൽ, അവനെ ആശ്വസിപ്പിക്കാൻ മേലാളന്മാർ അവന് രണ്ടു തത്ത്വമുപദേശിച്ചുകൊടുക്കും. അവൻ ഹിന്ദുമതത്തിൽ വന്നു പിറക്കാനിടയായത് വിധിവൈപരീത്യത്താലാണ്. വിധി എന്നു കരുതി എല്ലാ അക്രമങ്ങളും പൊരു കോണ്ടവനാണ് അവൻ. വേറൊന്ന്, മൂല്യ ക്ഷമപാപത്താലാണ് അവൻ അയിത്തക്കാരനായത്. ഇനി അനേക ജന്മങ്ങൾ കൊണ്ടു വേണം ശുദ്ധി ആർജ്ജിച്ചു ഉത്തമഹിന്ദുവാകുവാൻ...! വിധിയും പുനർജ്ജന്മവും ചിലാത്ത മതങ്ങളുണ്ടെന്ന് ക്രമേണ അവരിൽ ചിലർക്ക് മനസ്സിലായി.

ഇൻഡ്യയിലെ ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കും ഇസ്ലാമിനും ജനസംഖ്യ അത്യാവശ്യമാണ് അതുകൊണ്ട് താഴ്ന്ന ജാതിയിൽ വന്നുജനിച്ച പാവം ഹിന്ദുവിനെ ഒരു ജ്ഞാനസ്നാനം കൊണ്ടോ, സുവർത്തുകൊണ്ടോ മണിക്കുകൾക്കുള്ളിൽ അവർ തിരുത്തിയെടുക്കും. 1910 ലെ ടൈംസ് ഓഫ് ലണ്ടൻ (Times of London) പത്രത്തിൽ ചിരന്തൻ വാലൻ ടൈൻ ചിരന്തൻ (Mr Valentine Chirol) മതപരിവർത്തനത്തിൽക്കൂടി ഇൻഡ്യയിലെ അവൾ

ലക്ഷക്കളെ രക്ഷിക്കാൻ വലിയ ഒരു പ്രചാരണം നടത്തി. എ.ഡി.1870-നും 1910-നും ഇടയ്ക്കുള്ള നാല്പതു വർഷത്തിനകം രണ്ടുലക്ഷത്തി അമ്പതിനായിരം പഞ്ചമൻമാർ തെലുങ്കു രാജ്യത്തും, ഏഴുലക്ഷം തിണ്ടൽജാതിക്കാർ തിരുവിതാംകൂറിലും ക്രിസ്തുമതാനുയായികളായി. അസ്സീസി മാസിക് (പുസ്തകം 41, ലക്കം 5, മെയ് 1994) യിൽ കെ.സി.വർഗ്ഗീസ് എഴുതിയ 'കേരള ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ ദളിത് പാരമ്പര്യവും ഒരു ദളിത് ദൈവശാസ്ത്രവും' എന്ന ലേഖനം നോക്കുക.

ഇൻഡ്യാ ഗവൺമെൻ്റ് ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളെ വിശ്വസിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് ഇൻഡ്യ ഒരു മതേതരരാഷ്ട്രമാണെന്നതാണ്. എന്നാൽ രാജ്യത്തിലെ ഉന്നത പീഠങ്ങളിലിരിക്കുന്നവർ എല്ലാവരുംതന്നെ മേലാളന്മാരായിരുന്നു.

പുസ്തക വാർത്ത

നഗ്നനായ തമ്പുരാൻ

എം. മുകുന്ദൻ

പ്രേതങ്ങളെ ഭയന്ന ലക്ഷ്മിക്ക് കുട്ടിരിക്കാൻ വിധിക്കപ്പെട്ട ചെട്ടിയിലാത്ത രാത്രിയിലെ ദുർബലനിമിഷങ്ങളിലൊന്നിൽ തമ്പുരാന്മാരു കാലിടറി... വെട്ടു കൂഴിയിൽ ഉടുതുണി ഇല്ലാതെ ചിറകു വീണ തമ്പുരാന്റെ കഥ കാലത്തിന്റെ കഥയായി. ഒരു നാടോടിക്ലൈമാറ്റം വശ്യവും സുന്ദരവുമായ നോവൽ. 17.50

അനുഭവങ്ങൾ പാളിച്ചകൾ

തകഴി

കേരളത്തിലെ തൊഴിലാളിയുടെ മനസ്സിൽ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെയും സമത്വത്തിന്റെയും സാഹോദര്യത്തിന്റെയും പ്രകാശകിരണങ്ങൾ വീണു തുടങ്ങിയ കാലത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ എഴുതപ്പെട്ട നോവൽ. 8-ാം പതിപ്പ്. 30.00

കിളി വന്നു വിളിച്ചപ്പോൾ

എം. മുകുന്ദൻ

മനുഷ്യവർഗത്തെ അപ്പാടെ വെറുത്ത ലിളി, തന്റെ കാസറ്റ് പ്ലെയറുമായി കാടിന്റെ ഗഹനതയിലേക്കിറങ്ങിച്ചെല്ലുന്നു. ചെവിയിൽ മുഴങ്ങുന്ന ജാസ് സംഗീതവുമായി കാടിന്റെ വിശുദ്ധിയിൽ അലിഞ്ഞു ചേരാൻ കൊതിച്ച പെൺ കുട്ടിയുടെ കഥ പറയുന്ന നോവൽ. 4-ാം പതിപ്പ്. 21.00

ഡി. സി. ബി. പ്രസിദ്ധീകരണം

കോപ്പികൾക്ക് കറൻ്റ് ബുക്സ് 15 ശാഖകൾ dc-165

ഇപ്പോഴും അവരുടെ സന്തതിപരമ്പരകൾ തുടരുന്നു. അവർ ഇന്നും ചിന്തിക്കുന്നതും വിശ്വസിക്കുന്നതും പ്രവർത്തിക്കുന്നതുമെല്ലാം അവരുടെ കുടുംബവൃത്തങ്ങളുടെ ഹൈന്ദവ മാഹാത്മ്യത്തെ മുന്നിൽ കണ്ടുകൊണ്ടാണ്. ആൻഡ്രി ബെറ്റൈലി (Andre Beteillie) എഴുതുന്നു; "ഇൻഡ്യയുടെ ഈ തനിമ ആ രാജ്യത്തിന്റെ ചരിത്രപരമായ സാമ്പത്തിക അവശിഷ്ടത്തിൽനിന്നു വരുന്നതാണ്. ഒരു വ്യക്തിയുടെ വ്യക്തിഗതമായ പിന്നോക്കാവസ്ഥയല്ല, സമൂഹത്തെ ആകെ പിന്നോക്കമായാണ് കാണുന്നത്. ഒരു ഇനക്കൂട്ടത്തിന്റെ മേൽ ആരോപിച്ചിരിക്കുന്ന പിന്നോക്കാവസ്ഥയാണ്. അതുകൊണ്ട് അതിനെ ഒരു വ്യക്തിക്ക് ഒറ്റയ്ക്കു ജയിക്കാൻ പ്രയാസം. ഓരോരുത്തനും താൻ അയോഗ്യനാണെന്ന് സ്വയം വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മറു രാജ്യങ്ങളിൽ, സമൂഹം എന്നുപറയുന്നത് കുറെ വ്യക്തികളുടെ അല്ലെങ്കിൽ കുടുംബങ്ങളുടെ കൂട്ടായ്മയാണ്. എന്നാൽ ഇൻഡ്യയിലെ സമൂഹം അങ്ങനെയുള്ള ഒന്നല്ല. ഇന്മഹാപാപം പോലെയുള്ള സമൂഹത്തിന്റെ ഒരു വിശ്വാസത്തിൽ ഇവിടെ അധികൃതത്വം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഇൻഡ്യയിലെ സമൂഹത്തെ സമൂഹം എന്നല്ല, 'ജാതി' എന്ന് വിളിക്കണം."

ഹൈന്ദവ ധർമ്മശാസ്ത്രവും ജാതീയമായ വിഭജനവും

ഭാരതീയമായ ആഗമങ്ങളെയും നിഗമങ്ങളെയും ശ്രുതികൾ എന്നും സ്മൃതികൾ എന്നും രണ്ടായി വിഭജിക്കാം. യഥാർത്ഥത്തിൽ ശ്രുതികൾ എന്നുവിളിക്കേണ്ടത് കാലദേശങ്ങളിൽ മാറുമുണ്ടാവത്ത നിത്യസത്യം രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന പ്രമാണശാസ്ത്രങ്ങളാണ്. ശ്രുതിയിലെ വേദത്തിന്റെ ഭാഗമായാണ് വിശേഷിപ്പിക്കുന്നതെങ്കിലും വേദത്തിൽ മിക്ക ഭാഗവും കർമ്മകാണ്ഡ പ്രധാനമാകയാൽ ആ ഭാഗങ്ങൾക്ക് ശ്രുതിയായിരിക്കുവാൻ യാതൊരു യോഗ്യതയുമില്ല. പഴയ നിഗമത്തിൽ എപകാരമാണ് തികച്ചും മാനുഷികമായതെങ്കിലും ക്രൂരമായ വികാരവിചാരകളെ സങ്കീർത്തനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത് അതുപോലെ ദൃശ്യത്തിലും കാണാം. ഒരു കാലഘട്ടത്തിലെ കർമ്മ പിന്നോക്ക കാലഘട്ടത്തിന് ഇണങ്ങണമെന്നില്ല.

ഇൻഡ്യാക്കാർ ആദ്യം കേട്ടുപറിച്ചത് വേദമാണ്. അതുകൊണ്ട് അതിന് പരമ പ്രാധാന്യം നൽകപ്പെട്ടു. അതീവ ഹൃദ്യവും മനോഹരവുമായ കവിതകൾ—ദൃശ്യത്തിലുണ്ട്. അതുപോലെ നാനാത്വത്തിൽനിന്ന് ഏകത്വത്തിലേക്ക് സാവധാനം മനുഷ്യമനസ്സിനെ കൊണ്ടുപോകുന്ന വിചാരപഥത്തിലും അതിലുണ്ട്. ആ തരത്തിൽ ഉപനിഷത്തുകളുടെ മുഖ്യമായ പ്രേരണയും പ്രചോദനവും വേദമാണെന്നു പറയാം. എന്നാൽ വേദത്തിൽ പ്രതികാരത്തിനുള്ള താര, ഭയഭീതിക്കെതിരെയുള്ള പ്രതിരോധചിന്ത, ഭൗമികമായ ആഗ്രഹനവൃത്തിക്കുവേണ്ടിയുള്ള പ്രാർത്ഥനകൾ ഇവയെല്ലാം ധാരാളം കാണാം. അതേസമയത്ത് ആത്മസാക്ഷാത്ക്കാരത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ചെറിയ ആഗ്രഹപ്രകടനംപോലും എങ്ങുമില്ല. വേദപാരായണന്മാർ പിന്നെയും പരമശിവനെക്കുറിച്ചുള്ള ആഗ്രഹനവൃത്തിക്കുവേണ്ടിയുള്ള പ്രാർത്ഥനകൾ ഇവയെല്ലാം ധാരാളം കാണാം. അതേസമയത്ത് ആത്മസാക്ഷാത്ക്കാരത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ചെറിയ ആഗ്രഹപ്രകടനംപോലും എങ്ങുമില്ല.

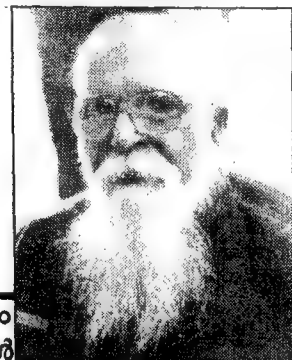
അതിനുവേണ്ടിയുള്ള ചെറിയ ആഗ്രഹപ്രകടനംപോലും എങ്ങുമില്ല. വേദപാരായണന്മാർ പിന്നെയും പരമശിവനെക്കുറിച്ചുള്ള ആഗ്രഹനവൃത്തിക്കുവേണ്ടിയുള്ള പ്രാർത്ഥനകൾ ഇവയെല്ലാം ധാരാളം കാണാം. അതേസമയത്ത് ആത്മസാക്ഷാത്ക്കാരത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ചെറിയ ആഗ്രഹപ്രകടനംപോലും എങ്ങുമില്ല.

സ്മൃതികളെല്ലാം ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങളാണ്. അവ ഓരോ കാലത്തും സമൂഹത്തിന്റെ തലപ്പത്തിരിക്കുന്നവർ തങ്ങളുടെ സൗകര്യത്തിനായി മാത്രം വിരചിച്ചിട്ടുള്ള പ്രമാണങ്ങളാകയാൽ അവയ്ക്ക് യഥാർത്ഥ പ്രമാണശാസ്ത്രങ്ങളുടെ വിശുദ്ധിയോ സത്യസന്ധതയോ ഇല്ല. അവ കാലത്തിനും ദേശത്തിനും ഇണങ്ങുന്ന മാതിരി തിരുത്തേണ്ടതും മാറിയെഴുതേണ്ടതുമാണ്.

ഇൻഡ്യയിലെ ആദ്യത്തെ ധർമ്മശാസ്ത്രത്തിന് ആകർഷകവും യോഗ്യവുമായ പേരാണ് കൊടുത്തിട്ടുള്ളത്—സനാതന മാനവ ധർമ്മശാസ്ത്രം. സനാതനമായ ധർമ്മങ്ങളെ അതിൽ

നിന്നാണ്. അതുകൊണ്ട് മനുവിനു ശേഷം ഇൻഡ്യ എഴുതിയുണ്ടാക്കിയ ഭരണഘടന ഒരു ചാമരന്റെ-ചെരുപ്പുകുത്തിയുടെ-തൂക്കുകൊണ്ടുതന്നെ എഴുതാനിടയായി എന്നത് ചരിത്രത്തിന്റെ ഒരു പകവിട്ടിൽ പോലെയുണ്ട്.

ബൃഹദാരണ്യകം, ഊശാവാസ്യം, മാണ്ഡൂക്യം, മുണ്ഡകം, പ്രശ്നം ഇത്യാദി ഉപനിഷത്തുകൾ സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിച്ചാൽ, അവ വേദത്തിന്റെ തുടർച്ചയല്ല, വേദത്തെ പൂർവ്വപക്ഷമാക്കി അവയെ തിരുത്തുന്നവയാണെന്ന് ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയും. സത്യസന്ധമായിപ്പറഞ്ഞാൽ, ഏതാനും ഉപനിഷത്തുകൾ മാത്രമാണ് 'ശ്രുതി' എന്ന പേരിന് അർഹമായിട്ടുള്ളത്.

ദൃശ്യത്തിൽത്തന്നെ പത്താം മണ്ഡലത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്ന സൂക്തങ്ങൾ വർണ്ണവിവേചനത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ കടമ്പയും കെട്ടിയിട്ടുണ്ട് എന്ന സംഗതി മറക്കാവതല്ല. അതിനാൽ ഇതിലെ പുരുഷസൂക്തത്തെ 'വർണ്ണവിവേചനസൂക്തം' എന്നു വിളിച്ചാലും തരക്കേടില്ല. ഇന്ത്യൻ ജനതയുടെ ശാശ്വതമായ ഒരു വിഭജനം നടക്കുന്നതിന് കാരണമായിട്ടുള്ളത് ശതപഥബ്രാഹ്മണവും മനുസ്മൃതിയും മഹാഭാരതവും ഭഗവദ്ഗീതയും വിഷ്ണുപുരാണവും വായുപുരാണവും ഭഗവദ് പുരാണവുമാണെന്ന് ഉറപ്പിച്ചു പറയാവുന്നതാണ്. ജാതിക്കും വർണ്ണ വിവേചനത്തിനും മരുന്നായി പറയാവുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ ഗീതയിലുണ്ടെന്നുള്ളത് വാസ്തവം തന്നെ.

പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്: 1. ചില ജാതികളിൽ പിറന്നവർ ഞാൻ ഉത്തമൻ, മറുവർക്കു മാതൃകയായിരിക്കേണ്ടവൻ എന്ന് സ്വയം അഭിമാനിക്കുവാനും ജീവിതത്തെ നിപാതരമായി തിരുത്തുവാനും ബാധ്യതയുള്ളവരായിരിക്കുന്നു.

2. ഒരു വ്യക്തിക്കോ കുടുംബത്തിനോ സന്തമായി ഇല്ലാത്ത ദേശവാപ്തിയും, ക്രിയാശക്തിയും, ഒരു ജാതിയിൽ കലർന്നു നിൽക്കുമ്പോൾ സാമൂഹ്യജീവിതത്തിന്റെ മുഖ്യകണ്ഠയായിരിക്കുന്ന ഓരോ വ്യക്തിക്കും, അനുഭവപ്പെടുന്നു.

3. കുടുംബത്തിലെ സ്ത്രീജനങ്ങളുടെ ചാരിത്രം സൂക്ഷിക്കണം എന്ന വിചാരം കൊണ്ട് സദാചാരബോധം ഉണരുകയും ജീവിതത്തിൽ ആരോഗ്യകരമായ പ്രവണതകൾ ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്യും.

4. സാമൂഹികമായ പ്രമാണങ്ങളെ അനുസരിക്കുവാനും നിയമബദ്ധമായി ജീവിക്കുവാനും മനുഷ്യന് പ്രേരണയുണ്ടാവും.

5. ഹിന്ദുത്വത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാന ഊന്നൽ സഹനശക്തിയാണ്.

പിന്നീട് ഗ്രന്ഥകർത്താവ് ജാതിമുലമുള്ള ദോഷങ്ങൾ എണ്ണിപ്പറയുന്നു.

1. ഒരു ചെറിയ വൃത്തത്തിൽനിന്നു മാത്രം

മൾബറി

പുസ്തകങ്ങൾ

വിതരണം

കറൻ്റ് ബുക്സ്

നൊസ്റ്റാൾജിയ

ചെൽവി

ഹൃദയപൂർവ്വമൊരു പുസ്തകം

ഇതാ, രണ്ടാം പതിപ്പിലേക്ക്

ആത്മാവിൽ മഴവിലംപോലെ

രേപൂർവ്വാനുഭവം

വില: 17 രൂപ

വിതരണം

കറൻ്റ് ബുക്സ്. 15 ശാഖകൾ

King/Queen അംഗത്വം

സമ്പാദിച്ചവർക്കും

ബുക്സ് അംഗങ്ങൾക്കും

ആവശ്യമെങ്കിൽ ഉടനെ ഓർഡർ ചെയ്യാം.

MULBERRY PUBLICATIONS
NEAR RADHA THEATRE
CALICUT - 673 001.

MULBERRY AD.

തീരെ പരാമർശിക്കുന്നില്ല എന്നു കരുതേണ്ട. നിത്യസത്യമായ, എന്നും പുലരേണ്ട പല അനുശാസനങ്ങളാണു അതിൽ സമൂഹത്തിന് നൽകുന്നത്. എന്നാൽ മനുവിനുശേഷം വന്ന മനുഷ്യർ തങ്ങളുടെ എല്ലാ തോന്നുവൃത്തികളും അതിൽ കുട്ടിച്ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. നിലവിലുള്ള മനുവിന്റെ ധർമ്മശാസ്ത്രം വായിച്ചുനോക്കിയാൽ, ശുഭപദവിയും ചണ്ഡാലപദവിയും കല്പിച്ച് മനുഷ്യനെ നിത്യനരകത്തിൽ മുക്കിക്കൊല്ലുന്നവരാണ് ആ പുസ്തകം എഴുതിയിട്ടുള്ളതെന്നു തോന്നും. ബ്രാഹ്മണനാണ് കുറമെറവൻ. അതിൽ ഒരു വസ്തുതയുണ്ട്. യഥാർത്ഥ ബ്രാഹ്മണന്റെ സവിശേഷതകൾ മനു എണ്ണിപ്പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇന്ന് ഇൻഡ്യയിൽ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണരെല്ലാം നിരത്തിനിർത്തി, ഈ യോഗ്യതകൾ അവർക്കുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിച്ചു നോക്കിയാൽ 'ബ്രാഹ്മണൻ' കൈവിരലിൽ എണ്ണാവുന്നവരെയുള്ളു എന്നുകാണാം. അവരിൽത്തന്നെ മിക്കപേരും ഇനിപ്പിട്ടുള്ളത് ചണ്ഡാലനെനോ, ശുഭ്രന്മാരെനോ കരുതപ്പെടുന്നവരിൽ നിന്നുവന്ന് സ്ത്രീകളിൽ

ദൃശ്യത്തിൽത്തന്നെ പത്താം മണ്ഡലത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്ന സൂക്തങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിലും (9 മുതൽ 11 വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങൾ വായിക്കുക), അവിടെത്തന്നെ വർണ്ണവിവേചനത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ കടമ്പയും കെട്ടിയിട്ടുണ്ട് എന്ന സംഗതി മറക്കാവതല്ല. അതിനാൽ ഇതിലെ പുരുഷസൂക്തത്തെ 'വർണ്ണവിവേചനസൂക്തം' എന്നു വിളിച്ചാലും തരക്കേടില്ല. ഇൻഡ്യൻ ജനതയുടെ ശാശ്വതമായ ഒരു വിഭജനം നടക്കുന്നതിന് കാരണമായിട്ടുള്ളത് ശതപഥബ്രാഹ്മണവും മനുസ്മൃതിയും മഹാഭാരതവും ഭഗവദ്ഗീതയും വിഷ്ണുപുരാണവും വായുപുരാണവും ഭഗവദ് പുരാണവുമാണെന്ന് ഉറപ്പിച്ചു പറയാവുന്നതാണ്. ജാതിക്കും വർണ്ണവിവേചനത്തിനും മരുന്നായി പറയാവുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ ഗീതയിലുണ്ടെന്നുള്ളത് വാസ്തവം തന്നെ.

ഐ.മുർഡോക്കിന്റെ (J. Murdoch) ദിവ്യ ഓഫ് കാസ്റ്റ് ഇൻ ഇൻഡ്യ (The View of Caste in India) എന്ന പുസ്തകത്തിൽ ജാതികൊണ്ടുള്ള പ്രയോജനവും അനിനിയും എടുത്തുപറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പ്രയോജനമായി

വിവാഹം കഴിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ജീനുകൾ രോഗഗ്രസ്തമായിത്തീരുന്നു. കാലാന്തരത്തിൽ സമൂഹത്തിൽ ദാഹികളുടേയും അശക്തന്മാരുടേയും അംഗ്യ വർദ്ധിക്കുകയും അരോഗ്യവശാൽ മർദ്ദം കുറയുകയും ചെയ്യുന്നു.

2. പരമ്പരാഗതമായ തുപോരുന്ന തൊഴിലുകളെ നിരന്തരമായി തിരുത്തി കർമ്മകൗശലത്തെ വികസിപ്പിക്കുവാനും വളർത്തുവാനും കഴിയാതെ, പൂർവ്വികന്മാർ ചെയ്ത മാതിരി തന്നെ ആവർത്തിച്ചു ചെയ്ത് ജീവിതത്തിന് വിരസതയുണ്ടാവുകയും തൊഴിലുകൾ ക്രമേണ അക്യാലമായി ഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മാത്രമല്ല ചില പ്രത്യേക തൊഴിലുകൾ മാത്രം ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് അതിന് കലർന്നിരിക്കുന്ന മാലിന്യത്തിന്റെ ആധിക്യം അത് നമ്മുടെ മുമ്പിൽ വയ്ക്കുന്ന വൈകൃതത്തോടു തോന്നുന്ന അറപ്പ്—ഇതെല്ലാകൊണ്ട് ആ പ്രവൃത്തി ചെയ്യുന്നവർ 'അസ്വശുദ്ധനായി' മുദ്രയടിക്കപ്പെടുന്നു. ഉദാഹരണം, തോട്ടിപ്പണി.

3. മറുവർക്കു നിർബന്ധത്തിനും ആവശ്യനിർവ്വഹണത്തിനും വഴങ്ങി കന്നു

കാലിക്കളപ്പൊലെ സന്തോഷപ്രവൃത്തിയിൽ ഒട്ടും സന്തോഷമില്ലാതെ ജീവിക്കേണ്ടി വരുന്നതുകൊണ്ട് ധൈര്യമേറിയ യാത്രയെ ഉത്തേജനവും ലഭിക്കാതെ കഴിയാൻ മനഃശ്ലേഷകളായിത്തീർന്നു. രാജ്യത്തിലെ ആകെ ജനതയുടെ മേന്മയെയോ, അവരുടെ കഴിവ് രാജ്യനന്മയ്ക്കുവേണ്ടി ഉപയോഗിക്കുവാനുതകുന്ന മാർഗ്ഗങ്ങളെയോ കണ്ടെത്താനാകാതെ മാനസികമായ ഊഷ്മര വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ഇതിന് ഇടയാക്കുന്നു. പ്രദേശിക ഭാഷയിലെ വായ്മൊഴിയിൽ മാത്രം അവരുടെ മാനസിക ജീവിതം നിബന്ധമായിരിക്കാൻ ഒരു നല്ല ആശയം, നല്ലൊരു സ്വപ്നം, പുതിയ സാർവ്വതയെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു കാഴ്ചപ്പാട്, ഇതൊന്നും അവരിൽ ഒരിക്കലും ഉണ്ടാകുന്നില്ല.

സംസ്കൃതം മുഖ്യഭാഷയായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളവർ പോലും ആ ഭാഷയെ ഒരു രഹസ്യം

എന്നപോലെ കരുതി വ്യവഹാരത്തിൽ നിന്നും ഒഴിച്ചുവെക്കുകയാൽ അതൊരു മാതൃഭാഷയായിത്തീർന്നു.

4. എല്ലാ മാററങ്ങൾക്കും ഇതിന് എതിരാണ്. സ്ത്രീകളുടെ നിരക്ഷരത നിലനിർത്താൻ ഇതിന് ഏറെ സഹായിച്ചു. അക്ഷരം മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്നതുകൊണ്ടുമാത്രം ഒരു സ്ത്രീക്ക് സാമൂഹികമായ അടിമത്തം ഭരിക്കുകയോ വാൻ കഴിയും. എന്നാലും ഇതിന് അത് അനുവദിക്കുന്നില്ല. ഇൻഡ്യയിൽ ഏറെക്കാലം ബാല്യവിവാഹം പ്രചാരത്തിലിരുന്നത് ഇതിന് കാരണമാണ്. വിധവകൾക്ക് ശപ്തം ഭരിക്കുകയായി ജീവിക്കേണ്ടി വന്നിട്ടുള്ളതും ഇതിന് സമ്പ്രദായം കാരണമാണ്. ഇതിനുമുമ്പ് പൊതുവെ കാണിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി നടത്തുന്ന പൊതുസദൃശ്യം, അലങ്കാരമാടികൾ ഇതെല്ലാം സാമ്പത്തിക ഭദ്രത ഇല്ലാത്ത ജനത്തിന് വലിയ ധർമ്മമായി വേിക്കുന്നു.

5. വ്യക്തികളുടെ ചെറുപ്പം പഠനപോക്കുന്നു. എങ്ങനെയെന്നോ ഒരാട്, ആട്ടിൻകുട്ടത്തിൽ ചെന്നുചേരുന്നത് അല്ലെങ്കിൽ മാടപ്രാവുകൾ ഒന്നിച്ചു പറന്നുപോവുകയും കൂടുന്നതുകയും ചെയ്യുന്നത് അതുപോലെയാണിരിക്കുന്നത്. ഇതിൽ ഉൾപ്പെട്ട മനുഷ്യരും. ഇതിനുമുമ്പ് ഈ ഭാഷയെല്ലാം സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ പരിഗണനകൾ കൊണ്ട് ഇരപ്പാൾ ക്രിസ്തുമതത്തിലും ഇസ്ലാം മതത്തിലും വേർതിരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ക്രിസ്തീയ സഭകളെയും ഇസ്ലാമിക വിഭാഗങ്ങളെയും ഇതിനകളായി

ത്തന്നെ കരുതണം.

6. 'ഞാൻ ഇന്നു ഇരിക്കാൻ' എന്നല്ലാതെ 'ഞാൻ ഇൻഡ്യാക്കാൻ' എന്നിരിക്കാൻ ഇന്നൊരും ഭാരതീയർക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഭാരതീയമായ ആശയങ്ങളെ വളരെ ഗൗരവത്തോടെ വിക്ഷിച്ച്, ഋഗ്വേദ സംഹിത മുഴുവനും സന്തോഷകൊണ്ടുതന്നെ എഴുതിവെക്കുവാൻ, ദിവസം പത്തു മണിക്കൂർ പ്രവർത്തിച്ചു നാല്പതു വർഷംകൊണ്ട് നാലു വാല്യങ്ങൾ എഴുതിത്തീർത്ത ഇർമ്മൻ പണ്ഡിതനായ മാക്സ് മുള്ളർ പറയുന്നു-ഒരു ഇൻഡ്യാക്കാരിലും ദേശീയബോധത്തിന്റെ ചെറുതരി പോലും വീണിട്ടില്ല എന്ന്.

സർ ലെപ്പൽ ഗ്രിഫിൻ (Sir Lepel Griffin) ഹിന്ദുക്കൾക്ക് കൊടുക്കുന്ന നിർവചനം 'തനിക്ക് താൻതന്നെ എതിരായിരിക്കുന്ന മനുഷ്യർ' എന്നാണ്.

7. ഇതിനൊക്കെ ഒത്തൊരുമ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അത് പിന്നെക്കൊള്ളും ലഹളകളും വർദ്ധിച്ചു കൊണ്ടും അന്യോന്യം പൊരുതി ജീവിക്കാനുമാണ് ഇടയാക്കിയിട്ടുള്ളത്. ഇന്നും ഇൻഡ്യാക്കാർ 'റെറ്റിസ്റ്റ്', 'ലെഫ്റ്റ് റിസ്റ്റ്' എന്നൊക്കെ പറയുന്നു. ദിവ്യന്മാർ അല്ലെങ്കിൽ 'മേജർമാർ' എന്ന് ഇതര മനുഷ്യരെ വിശേഷിപ്പിക്കും. പിന്നെ അതൊക്കെ മറക്കും-ദിവ്യമായ മേജർമാർ, മേജർമാരായ ദിവ്യം എന്നാവും.

8. ഇതിനൊക്കെ ഹൃദയം നിറഞ്ഞതായി കലുഷമാകുന്നു; നിരന്തരമായി കാണുകയും വെറുക്കുന്ന പ്രവണതയെ അത് മേൽക്കുമേൽ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. അത് മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തെ മാത്രമല്ല, മറ്റു ജീവികളെപ്പോലും മേജർമാർക്കൊന്നുള്ള പ്രവണതയുണ്ടാക്കുന്നു. ഇതിനൊക്കെ മതത്തിലെ ആഴ്ചയാത്മികത വിളറിപ്പൊഴിഞ്ഞുപോകുന്നു. അതിന്റെ സ്ഥാനത്ത് ചുഷണത്തിനുമത്രം ഉതകുന്ന ആചാരങ്ങൾ വന്നുനിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

9. ഇതിന് അസത്യത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമാണ്. 'അതിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവൻ അസത്യത്തിലൂടെ നിരന്തരം നടന്നുപോകുന്നു. ഇതിനും ഇൻഡ്യയിൽ ഇതിനുമുമ്പ് നിലനിന്നാൽ, ആയിരം കൊല്ലം കഴിഞ്ഞാലും ഇവിടെ സാഹസ്യത്തിന്റെ അന്തരിക്ഷമുണ്ടാവുകയില്ല.

(തുടരും)

എൻ.ഇ. ബാലറാം

(കഴിഞ്ഞ ലക്കത്തിൽനിന്നും തുടർച്ച)

വേദകാലത്തിന്റെയും ഉപനിഷൽ കാലത്തിന്റെയും മധ്യകിടക്കുന്ന ഇടക്കാലമായ ബ്രാഹ്മണ ഫലത്തിലാണ് കർമ്മസിദ്ധാന്തത്തിന്റെ മുളപൊട്ടി വളർന്നതെന്നു കാണാം. ബ്രാഹ്മണപുട്ടം എന്നുപറഞ്ഞാൽ ബ്രാഹ്മണങ്ങളുടെ കാലഘട്ടം എന്നർത്ഥം. യാഗങ്ങളെപ്പറ്റി ആധികാരികമായുള്ള ശാസനകളും നിർദ്ദേശങ്ങളും ക്രമങ്ങളും ആണ് ബ്രാഹ്മണങ്ങളിൽ പ്രധാനമായും പ്രദിപാദിച്ചത്. ഐതര്യേ ബ്രാഹ്മണം, ശതപഥബ്രാഹ്മണം തുടങ്ങിയവ ബ്രാഹ്മണങ്ങൾക്ക് ഉദാഹരണങ്ങളാണ്. ബ്രാഹ്മണങ്ങളിൽ പൊതുവേ ഗദ്യമാണുപയോഗിച്ചതെന്നു കാണാം. ഓർക്കണം. യജ്ഞത്തിന്റെ അഥവാ യാഗത്തിന്റെ ചിട്ടകളെയും ക്രിയകളെയും അനുഷ്ഠാനങ്ങളെയും കർമ്മം എന്നാണ് വിളിച്ചുവന്നത്. തുടക്കത്തിൽ കർമ്മത്തിനു യാഗക്രിയ എന്നുമാത്രമേ അർത്ഥമുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ എന്നു ധരിക്കണം.

ഒരിക്കലാല ഫലമാണ് ബ്രാഹ്മണപുട്ടം. ഗോത്രവ്യവസ്ഥയ്ക്ക് മാററം വരുന്ന, മിക്കവാറും മാററം വന്ന ഒരു ഫലമാണ്. സാഹചര്യങ്ങളുടെ സന്ധ്യ എന്ന് നമുക്കിതിനെ വിളിക്കാം. കാര്യം വ്യക്തമാക്കാൻ തെത്തിയ ബ്രാഹ്മണത്തിലെ ചില പരാമർശങ്ങൾ ഉദാഹരിക്കാം. പുരോഹിതനും ശുഭ്രനും തമ്മിലും പുരോഹിതനും വേശ്യയും തമ്മിലും ഉള്ള സാമന്തം ഈ ബ്രാഹ്മണത്തിൽ കാണുന്നു. ദാസനു പകരം ഇവിടെ ശുഭ്രൻ വന്നിരിക്കുകയാണ്. പുരോഹിതൻ ജോലി ചെയ്യാൻ മടിക്കുന്ന ശുഭ്രനെ ശാസിക്കുകയാണ്. വേശ്യയാകട്ടെ പുരോഹിതന്റെ ശൃംഗാരത്തെ കളിയാക്കുന്നു. അപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണ ഫലത്തിൽ തന്നെ ശുഭ്രനും വേശ്യയും സമൂഹത്തിൽ ഉണ്ടായി എന്നു കാണണം. നരഹത്യയെപ്പറ്റി പറയുന്നതും തെത്തിയ ബ്രാഹ്മണത്തിലാണ്. പഴയ ഗോത്രബോധത്തിന്റെ കർമ്മയാകാം ചിലപ്പോൾ ഈ പരാമർശം. എന്നാലും തന്റെ, വേശ്യ, കൂശവൻ, തട്ടാൻ, വില്ലുണ്ടാക്കുന്നവൻ, തോൽപ്പണിക്കാരൻ തുടങ്ങിയവർക്ക് യാഗം ചെയ്യാമെന്ന് അതിൽ പറയുന്നു. തൊഴിൽ ചെയ്യുന്നവരെയാണ് നരമേയത്തിനു വിനിയോഗിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞത്. ബ്രാഹ്മണന നരമേയത്തിന് ഉപയോഗിച്ചതായി ഇവിടെയും കാണുന്നില്ല. അർധാനത്തോളമുള്ള പൂർവ്വമോ അവയ്ക്കുമേൽ ആണ് ഇവിടെ പ്രകടമാകുന്നത്. ആഴ്ചയിൽ ആദ്യദിവസങ്ങൾ

ഭാരതീയ സാംസ്കാരിക പാരമ്പര്യം

കർമ്മ സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ സമൂഹ സ്വഭാവം

ഇളള അഞ്ചാഴ്ചയാണ് ഒരു മാസമായി പ്രസ്തുത ബ്രാഹ്മണം കരുതിയത്. കുറേയേറെ കാലബോധവും ആഴ്ചമാസബോധവും വന്ന ഫലമാണെന്നർത്ഥം. ആഴ്ചയേയും മാസത്തേയും കുറിച്ചുള്ള ആദ്യത്തെ ഭാരതീയ പ്രസ്താവനയാണിത്. ഏതായാലും ബ്രാഹ്മണ ഫലത്തിൽ പല മാററങ്ങളും ഉണ്ടായി എന്നുവേണം കരുതാൻ. കർമ്മത്തെപ്പറ്റി പഠിക്കുമ്പോൾ ഈ സമൂഹ സ്വഭാവമാററം കൂടിക്കണക്കിലെടുക്കണം.

യാഗത്തിനു പ്രാധാന്യം കൂടി വന്നപ്പോൾ സമൂഹം യജ്ഞ സംസ്കാരത്തിനു വിധേയമായി. യാഗം നിർവ്വഹിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണർക്കു ദക്ഷിണ നൽകുക പതിവായി. ദക്ഷിണ വാങ്ങി സമ്പന്നരായവരാണ് ക്രമേണ പുരോ

ഹിതരാകുന്നത്. പുരോഹിതൻ എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥം തന്നെ യാഗക്രിയകൾ പറഞ്ഞു ചെയ്യിക്കുന്നവൻ എന്നാണ്. യാഗം ദൈവപൂജയാണെന്നു ധരിക്കരുത്. ഭൗതിക വശ്യങ്ങൾ സാധിക്കുന്നതിനായി ദേവതകളെ സന്തോഷിപ്പിക്കുകയും സാധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യാനാണ് യാഗങ്ങൾ നടത്തിയത്. അനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്കു പ്രകൃതി പ്രതിഭാസങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കാനാകുമെന്ന ബോധം ഗോത്രജനവിഭാഗങ്ങളിൽ സർവ്വത്ര കണ്ടുവന്നതാണ്. നൃത്തം ചെയ്താൽ മഴ പെയ്യുമെന്നും പാട്ടുപാടിയാൽ ശത്രുക്കൾ ഓടിപ്പോകുമെന്നും കൃഷിസ്ഥലത്തു വച്ചു ചെലുത്തു നട്ടത്തിയാൽ ഫലപൂഷ്ടി കൂടുമെന്നും മറ്റുമുള്ള വിശ്വാസങ്ങൾ പല ഗോത്രസമൂഹത്തിലും കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ ഗോത്രാവബോധത്തെ മാജിക്ക് ബോധം എന്നാണ് ദാർശനികരും ചരിത്രകാരന്മാരും വിളിക്കുന്നത്. നമുക്ക് ഇതിനെ മന്ത്രാവബോധം എന്നുവിളിക്കാം. ഈ മന്ത്രാവബോധമാണ് ഒട്ടുവിലത്തെ ഫലത്തിൽ വേദസമൂഹത്തിൽ കണ്ടത്. ക്രമേണ അത് അനുഷ്ഠാനാവബോധമായി മാറി. എന്നുവെച്ചാൽ മന്ത്രാനുഷ്ഠാനങ്ങൾ കൊണ്ടു കാര്യസിദ്ധി ഉണ്ടാകുമെന്ന ബോധം, അഥവാ കർമ്മഫലബോധം ഉണ്ടായി എന്നർത്ഥം.

യാഗത്തിന്റെ ചിട്ടകൾ ഒരിക്കലും തെറ്റാൻ പാടില്ല. ഇത്ര നെയ്യ് ഒഴിക്കണം, ഇത്ര തവണ നെയ്യാഴിക്കണം, യാഗം ചെയ്യുന്നവർ ഇന്ന സ്ഥലത്തിരിക്കണം, ഇന്നതു പറയണം, ഇന്നതു പാടണം, ഇന്നപോലെ പശുവെ കൊല്ലണം, ഇന്നപോലെ അരണികൾ ഉറച്ചു തീയുണ്ടാക്കണം (അഗ്നി) തുടങ്ങിയ എല്ലാ കാര്യങ്ങൾക്കും വ്യക്തമായ ചിട്ടകൾ ഉണ്ട്. ഒരിക്കൽ ഒരു പദം തെറ്റിപ്പറഞ്ഞതിനാൽ ഒരു രാക്ഷസനെ ഇന്ദ്രനു കൊല്ലേണ്ടിവന്ന കഥ ബ്രാഹ്മണം പറയുന്നുണ്ട്. പദങ്ങൾപോലും ഉച്ചരിക്കുമ്പോൾ തെറ്റാൻ പാടില്ല. ഈ രീതിയിലാണ് ആദ്യം കർമ്മചിന്ത വളർന്നു വന്നത്. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ വേദകാലത്തു ചിട്ടയായി നടത്തുന്ന യാഗക്രിയകളെയാണ് 'കർമ്മം' എന്നു വിളിക്കുന്നത് എന്നു മനസ്സിലാക്കുന്നത്.

ചാതുർവർണ്യം സമൂഹത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്നതോടുകൂടി കർമ്മസിദ്ധാന്തത്തിന് അടിസ്ഥാനപരമായ മാററം വരുന്നു. ഭാരതീയ സമൂഹത്തിലെ പുരാതനകാലത്തുണ്ടായ, ബ്രാഹ്മണാധിപത്യ കാലത്തുണ്ടായ തൊഴിൽ വിഭജനത്തെയാണ് ചാതുർവർണ്യം എന്നു പറയുന്നത്. ബ്രാഹ്മണൻ, ക്ഷത്രിയൻ, വൈശ്യൻ, ശൂദ്രൻ എന്നിങ്ങനെ പ്രവൃത്തി വിഭജനം നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുകയാണ്.

ഇതാകം

സൂക്ഷ്മമായി ഗണിച്ചു തയ്യാറാക്കി ഫലനിരൂപണം ചെയ്ത് അയച്ചു കൊടുക്കുന്നതാണ്.

K. SREEDHARAN
P.O. PUTHOOR
PANOOR
Pin-670692
KANNUR

രോഗികൾ ശ്രദ്ധിക്കുക

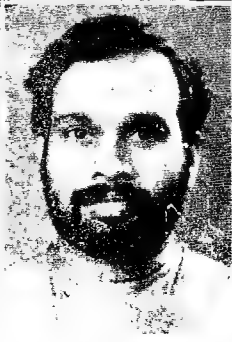

നിങ്ങൾക്കുണ്ടാകുന്ന നാഡിതളർച്ച, ബലഹീനത, ബലക്കുറവ്, മുതലായ രോഗങ്ങൾ എന്നിവ അനുഭവപ്പെട്ട് കൂടുംബജീവിതത്തിൽ നിരാശയിൽ കഴിയുന്നവർ പല ചികിത്സകളും ചെയ്ത് ഗുണം കിട്ടാത്തവർ അനേക രോഗികളെ ചികിത്സിച്ചു സുഖപ്പെടുത്തി ഗുണപരമായ കൂടുംബജീവിതം പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു. ഇന്ത്യയിലെ പ്രസിദ്ധിയാർജ്ജിച്ച ഡോക്ടർ ഐ.ജെ.റാണി (Govt. Regd.) അമ്പലമുക്ക് സമീപിച്ച് നിങ്ങളുടെ കൂടുംബജീവിതം സുഖകരമാക്കുക. കേരളത്തിലെ 30 വർഷമായി പ്രസിദ്ധിയാർജ്ജിച്ച സ്പെഷലിസ്റ്റ്.

റോയി മെഡിക്കൽ ഹാൾ

നോർത്ത് ഓവർബ്രിഡ്ജ് സമീപം എറണാകുളം, കൊച്ചി-18 സമയം രാവിലെ 9 മുതൽ രാത്രി 8 വരെ. ഞായറാഴ്ച ഉച്ചവരെ വിദേശത്തുള്ളവർക്ക് കത്തുമുഖേന ചികിത്സിക്കുന്നതാണ്.

അപൂർവ്വശക്തിയുള്ള മാന്ത്രിക ഏലസ്സുകൾ വിദേശരാജ്യങ്ങളിലേക്ക്!

മുന്നരലക്ഷത്തിലധികം പേരുടെ ഓപ്പി കൃത്യമായി പ്രവചിച്ച് ഗിന്നസ് ബുക്കിലേക്കു കൂട്ടിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ചോക് പ്രശസ്ത ജ്യോതിശാസ്ത്ര പണ്ഡിതൻ ആർ. രാധാകൃഷ്ണൻ അനേകവർഷത്തെ ഗവേഷണ ഫലമായി തൊഴിൽതടസ്സം, വ്യാപാരനഷ്ടം, കടം, രോഗം, ശത്രുദോഷം ഇവയാൽ ജീവിതം നിരാശപ്പെടുന്നവർക്കായി അപൂർവ്വ ശക്തിയുള്ള ത്രിപുരസ്സന്ദർശന ശാസ്ത്ര വിധി പ്രകാരം തയ്യാർ ചെയ്യുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസം, ദാമ്പത്യം, കലഹം, പ്രേമം, ശത്രുദോഷം, സന്താനദോഷം, അപകടം, മാനസികരോഗം, ചൊറുപ്പാദോഷം, വിവാഹതടസ്സം ഇവ മാറി ഐശ്വര്യം പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന മഹാനുഭൂതിരോഗം, സ്വയംവരം തുടങ്ങി 150-ൽ പരം മാന്ത്രിക ഏലസ്സുകൾ ഇന്ത്യയിലും വിദേശരാജ്യങ്ങളിലും തപാലിൽ അയയ്ക്കുന്നു. മുഹൂർത്തം, പ്രശ്നം, സമ്പൂർണ്ണ ഛായ്കം, പെരുത്തൻ, സംഖ്യാശാസ്ത്രം ഇവ അഭിയുന്നതിന് നേരിൽ കാണുക/എഴുതുക.

REMAJYOTHISHALAYAM
Attukal, Manakkad (P.O.), Thiruvananthapuram-9
Phone: (0471) 74855

രമാ ജ്യോതിഷാലയം
ആറ്റുകാൽ, മണക്കാട് പി. ഒ. തിരുവനന്തപുരം - 9
ഫോൺ: (0471) 74855

കാ നവം ൧൯൯൩ ൧൯൯൩ ൧൭ ൧ 51

ആഷാമേനോൻ

(കഴിഞ്ഞ ലക്കത്തിൽനിന്നും തുടർച്ച)

മേഘസന്ദേശവും കുമ്പസാരവും കഴിഞ്ഞ റേഡിയോ വായിക്കുമ്പോഴാണ്, അഗാധമായ സ്വരമേന്മ നാം കേൾവിപ്പെടുക.

വൈഷയികതമല്ല, ഇവിടെ അന്ത്യമല്ല. അഗ്നിയിൽ സ്പന്ദിക്കുന്ന വർണ്ണനകൾ ഹേമംപോലെ, വേദനയിൽ ഉയിർന്നുയരുന്ന ധർമ്മമാണ്. കാമം തുടങ്ങുന്ന വർണ്ണനകൾ എളുപ്പം തപസ്സിന്റെ ഗംഭീരവാനിതകൾക്കു വഴിമാറുന്നു. സൗമ്യമായ ഒരു മനുഷ്യനെപ്പോലെയാണ്, ഇവിടെ കാളിദാസൻ വരും കാലങ്ങളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നത്. കുമ്പസാരത്തിൽ തപസ്വിതനായ പിന്നാലെയെ 'അന്തർചരണം' മരുതൻ നിരോധനവുമായ നിഷ്കമ്പമിവ പ്രദീപ്തം എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കുന്ന കവിയുടെ മുഴക്കത്തിൽ നാം റേഡിയോശബ്ദത്തിൽ ദർശിക്കുന്നു. അകത്തു ചരിക്കുന്ന പ്രാണനെ നിരോധിക്കുകയാണ് തപസ്സിന്റെ പാരമ്യം. സമസ്ത ജീവജാലങ്ങളെയും തഴുകിനില്ക്കുന്ന ഭൂമിയിലെ മരുത്തുകൾ നിർമ്മലമാവുന്നത് അപ്പോഴാണ്. തപസ്സിന്റെ ഈ സൂക്ഷ്മ സ്മായി ഗ്രഹിച്ച ഒരു കവിക്ക് റേഡിയോ പോലൊരു കാവ്യം സങ്കല്പനം ചെയ്യാൻ കഴിയും. ഈ ഗാഢ ആരോടിക്കുമ്പോൾ, കാളിദാസന്റെ പ്രാർത്ഥനയെത്താണ്? പ്രാചീനകാലത്തെ കവികളാൽ വാക്സാരം കൊണ്ട് പ്രവേശനമാരം തീർക്കപ്പെട്ട ഈ വംശത്തിൽ, വളരുന്നതിനു തുല്യമായ ഈ അതിൽ നൂലെന്നൊന്നും, എന്തിനും പ്രവേശനം ലഭിക്കുമെന്നൊക്കെ... നൂലിൽ മണിക്കളെന്നൊന്നും ഈ വംശഗാഥകൾ തന്നിൽ ഇണങ്ങിച്ചേർന്നുപോയ പ്രതിഷ്ഠയും ഇതിലുണ്ട്. ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹം രാമഗിരിയിലെ വിഹരിയായ യക്ഷനല്ല; തീവ്രമായ അനുരാഗംകൊണ്ട് ഇരുകരകളെ ഇടിച്ചുതകർത്തു പോവുന്ന പുഴയുടെ ജ്യോത്സം ആഖ്യാനം ചെയ്യുന്ന കവിയുമല്ല. ത്യാഗത്തിനുവേണ്ടി ധനാർജ്ജനം നടത്തിയവരുടെയും സത്യപാലനത്തിനുവേണ്ടി വാക്കുപയോഗിച്ചവരുടെയും പ്രജ്ഞാസുഖത്തിനുവേണ്ടി ആത്മസുഖം ത്യജിച്ചവരുടെയും ഉദ്ഗാതാവാണ്. ഹിമവാന്റെ സാന്നിദ്ധ്യമല്ല, നാം ഈ സർഗ്ഗങ്ങളിൽ അനുഭവിക്കുക. വനത്തിന്റെ മൃദലതയാർന്ന കൃഷ്ണമൃഗത്തിന്റെ മിഴികൾപോലെ തെ സാന്നിദ്ധ്യമാണ്. ശോകോദാത്തതയാർന്ന ധർമ്മത്തിന്റെ ശ്രുതിയല്ല നാമിപ്പോൾ അനുധാവനം ചെയ്യുന്നത്, പാരിസ്ഥിതിക

പ്രകൃതിയിലെ കുമ്പസാര മിഴികൾ

മായ ശ്രുതികളാണ്; അതിനാൽ ഇത്രമാത്രം സാലവ്യകൃഷ്ണത്തിന്റെ ക്ഷീരഗന്ധം പാറുന്ന കാറിൽ അനാസക്തിയാണുള്ളത്. തേരുമുള്ള നാബദത്തിൽ പരിഭ്രമിച്ച് തലയുയർത്തി നോക്കുന്ന മയിലുകൾ രണ്ടുവിധത്തിലുള്ള കൃഷ്ണസാരങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു. ചന്ദ്രകിരണങ്ങളാൽ തട്ടിയുണർത്തപ്പെട്ട മയിലുകളുടെ ലൈംഗികവ്യഗ്രതയല്ല, വനത്തിന്റെ പ്രശാന്തിയെ ദേദിച്ചുകൊണ്ട്, ബാഹ്യലോകത്തുനിന്നു ദേഹിയിട്ടുവരുന്ന ശക്തികളെ തന്നെ കൗതുകലമാണ്. ആ ശക്തികളിൽ നിന്നു തങ്ങൾക്ക് ഭയക്കാനെന്നുമില്ലെന്നി യുന്നതിന്റെ സമാശ്വാസമാണ്, പിന്നീട്. ദിലീപന്റെ തേരുമുള്ളുകൾ ഒരു ജീവിതയുഗം അസന്ധ്യാരാക്കുകയല്ല. ഈ ഗാഢ ആരോടിക്കുന്നത് ദിലീപനിൽനിന്നാണല്ലോ. ഒരൊറ്റ പ്രതിബിംബത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമ്പൂർണ്ണ മിഴിവാളുന്നതു കാണുക. 'സഹസ ഗുണമുൽ സൃഷ്ടം ആദരേണ ഹി രസം രവിഃ... സൂര്യൻ ഇലം വലിച്ചെടുക്കുന്നത് ആയിരം മടങ്ങായി തിരിച്ചുകൊടുക്കാനുവേണ്ടിയാണല്ലോ. ഭൂമിയെ വാസയോഗ്യമാക്കിത്തീർക്കുന്ന ചക്രികത— വർഷത്തിലൂടെ, വസന്തത്തിലൂടെ, ഹേമന്തത്തിലൂടെ, ഗ്രീഷ്മത്തിലൂടെ—എത്ര അനൂനമായാണ് ദിലീപനിൽ ലയിച്ചുനില്ക്കുന്നത്? സൂര്യന്റെയും ഭൂദേവന്റെയും ധർമ്മങ്ങൾ സമാനങ്ങളായി ഭവിക്കുന്നതിന്റെ കാവ്യ ധർമ്മം ശ്രദ്ധിക്കുക. പാരാണികമായ ശാന്തി പഥം അങ്ങനെയല്ലാതെ തുടങ്ങാൻ വയ്യ. അതു വന്നെത്തിയത് ക്ഷയത്തിന്റെ ചരിതത്തിലാണെങ്കിലും. ദിലീപന്റെ ആശ്രമത്തിലേക്കുള്ള യാത്രയിൽ, ഈ പഥം, തോരണങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന സാരസ്പഷ്ട്യാക്ഷികളായി, മണം പ്രസരിപ്പിക്കുന്ന അരവിന്ദങ്ങളായി വെളിച്ചം അരിച്ചുതന്നു കാട്ടുവൃക്ഷങ്ങളുടെ നിരയായി നമ്മിലേക്കു വരുന്നു. മാർഗ്ഗശാലികളായ വൃക്ഷങ്ങളുടെ പേരുകൾക്ക് ദിലീപൻ ആരാധനയ്ക്ക് ഗോപവൃക്ട്യാന്മാരോടാണ്. അവർക്ക് ഒരു വിശേഷണം കൂടിയുണ്ട്. 'ഹൈയം ഗവിന മാദായ...' ചുരുവെണ്ണ എടുത്തുവരുന്ന ഗോപവൃക്ട്യാന്മാർ. കാടിനെ

ക്കുറിച്ച് പുതിയ അറിവു നല്കാൻ സമർത്ഥരാണ് മന്ദ്രധ്വനി അതിലുണ്ട്. ഈ കാട്ടുവൃക്ഷങ്ങൾ ചുഴ്ന്നുനില്ക്കുന്ന വന സ്മലിയിലൂടെ ദിലീപൻ ആശ്രമം പ്രാപിക്കുമ്പോൾ, അവിടെ, വരിനേളിന്റെ വീതം കിട്ടുവാനായി മരുവുന്ന മാൻകിടാങ്ങളാണ്. ആശ്രമപരിസരത്താവട്ടെ, പക്ഷികൾക്കു ദാഹശമനത്തിനായി സസ്യതടങ്ങളിൽ ഇലം നിറച്ച മാറിനില്ക്കുന്ന മുകിനുകുമാർ. പച്ചച്ച ഇലകളുടെ ശയ്യപോലെ സാന്ത്വനം നമ്മെ വിശ്രാന്തരാക്കുന്നത് അറിയുക. വെമ്പലുകളോ മുർച്ഛകളോ ഇവിടെ നമ്മെ സ്പർശിക്കുകയില്ല. പ്രകൃതിയുടെ പ്രസന്നവും സൗമ്യവും അഭിസംസാരിച്ചുവരുന്ന ഭാവത്തെയാണ് കാളിദാസൻ സാക്ഷാത്ക്കരിക്കുക എന്നു. പി. ശങ്കുണ്ണിയായരുടെ നിരീക്ഷണം എത്ര കാതലാർന്നതെന്നു നാം ഓർമ്മിച്ചേക്കാം. ('ചന്ദ്രവും ചാമരവും' അപോ ഉദഗ്രമണിയാ പൃഥ്വി...)

ദിലീപന്റെ രാജ്ഞി സുദക്ഷിണ ഗർഭവതിയാവുമ്പോൾ കാളിദാസൻ അവലംബിക്കുന്ന രണ്ടു പ്രതിബിംബങ്ങളുണ്ട്. ശാലിവാക്യന്തരലിന പാവകാം/നദീമീവാന്തം സലിലം സരസതീരം... അകത്ത് അഗ്നി കൂടിക്കൊള്ളുന്ന ശമീവൃക്ഷം; സൂക്ഷ്മമായ ഇലവേഗം അകമേ വഹിക്കുന്ന സരസതീരദി. പിറക്കാനിരിക്കുന്ന റേഡിയൽ അഗ്നിയുടേയും ഇലത്തിന്റെയും ഗുണസവിശേഷതകൾ അന്തർഭവിക്കുന്നതിന്റെ ഹൃദയമായ മുന്നറിവാണ്. അരണി കടയുവാൻ ആസ്പദിക്കുക ശമീവൃക്ഷത്തിന്റെ കമ്പുകളാണെന്നുകൂടി ധരിക്കുമ്പോൾ, തപസ്സിന്റെ പ്രാദേവം, പൂർണ്ണമായും നാം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. സുദക്ഷിണ ഗർഭിണിയായതിന്റെ പിറകിലെ തപസ്ചര്യകളത്രയും അതിൽ കേന്ദ്രീകൃതമാണ്. അഗ്നിയുടേയും ഇലത്തിന്റെയും വിശുദ്ധ സാദാവാസം പിന്നാലായി എടുപ്പിച്ച രീതിയിൽനിന്ന്, ഇത് എത്ര വ്യത്യസ്തമാണെന്നു ശ്രദ്ധിക്കുക. ഇവിടെ അഗ്നിക്കും ഇലത്തിനും വെറുപ്പോ സമത്വമാണുള്ളത്. മൈതൃത്തിന്റേതല്ല, പരിത്യാഗത്തിന്റെ ഇതിഹാസ

മാണല്ലോ ഇവിടെ. സർവ്വലക്ഷണസമ്പന്നനായ പുത്രൻ ഇരിക്കുമ്പോൾ ദിലീപൻ നിർവൃതനാവുന്നതും ഒരു പാരിസ്ഥിതിക പ്രതിഭാസത്തിലേക്കാണ് അനയിക്കുന്നത്. മഹോദയം പുര ഭൂവേന്ദ്ര ദർശനം... ചന്ദ്രദർശനത്തിൽ ഉയർന്നു പരിവസിക്കുന്ന സാഗരോർമ്മികൾപോലെ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആനന്ദം അവനവനിൽ ഒതുങ്ങിയതുമില്ല... തിരകളുടെ ഉച്ഛ്വാസം വലിയതായും 'ന ആത്മനി പ്രബോധ' എന്ന വാക്കിൽ തരംഗിതമാവുന്നു. ഇനിമേൽ, വംശം യശസ്വരീക്കപ്പെടേണ്ട കുഞ്ഞാണല്ലോ പിറന്നിരിക്കുന്നത്.

അതുവെറും പത്നിയായ ഇന്ദുമതിയുടെ വിധോഘ്നതയിൽ, നാം വീണ്ടും ഇവ്യധമൊരു പ്രതിബിംബം കാണാനിടവരുന്നു. നാദന്റെ വീണയിൽ ചാർത്തപ്പെട്ട പൂഷ്പഹാരം ആകാശങ്ങളിൽനിന്ന് ഇന്ദുമതിയുടെ സ്തനാഗങ്ങളിൽ ഊക്കോടെ പതിക്കുന്നതാണല്ലോ ചരമഹേതു.

അഥവാ മുദുവസ്തു ഹിംസിതും

ആവർത്തിച്ചു വരികയാണല്ലോ... ജീവന്റെയും പരിണാമത്തിന്റെയും തർക്കങ്ങളിലൂടെ ആവർത്തനത്തിന്റെ സൂചനകൂടിയാണിവിടെ. ഹിമാളങ്ങളിൽ നൂതനവിപ്ലാവുന്ന താമരത്തളിരുകൾ, അങ്ങനെ, പ്രകൃതിയിലെ ജീവകുലം അർത്ഥമാക്കുകയാണ്. ഇന്ദുമതിയുടേയും അതുവെറും ഇഴക്കും സാൻദ്രീകരിക്കുന്ന ഒരുവരി, പാരിസ്ഥിതിക ശോഭ കൊണ്ടല്ലെങ്കിലും, നമുക്കിവിടെ സ്പർശിക്കാതെ വയ്യ. സുരതശ്രമ സംഭൃതോ മുഖേന്ദ്രപ്രിയത സോപമാവാൻ ശോഭിതം... സുരതത്തിനൊടുമുള ശ്രമം നിമിത്തം നന്നുത്ത വിയർപ്പുതളിരുകൾ ഇപ്പോഴും നിന്റെ മുഖത്തു ബാക്കിനില്ക്കുന്നു. നീയാവട്ടെ, അസ്തമിച്ചു കഴിഞ്ഞു... ഇന്ദുമതിയുടെ ഈ ക്ഷണികതയിൽനിന്നാണ് ജീവന്റെ ഒട്ടൊത്ത ആസക്തി ഉറവെക്കുന്നത്. കാളിദാസന്റെ പ്രസിദ്ധ ശ്ലോകങ്ങളൊന്നിന് നാം തയ്യാറാവുകയാണെന്നു തോന്നും. മരണം പ്രകൃതിശരീരാനാം/വികൃതിർജ്ജ്വലിത മുചുതേ ബുദ്ധൈ' വിഷയോന്മാദങ്ങളുടെ സ്മായി

കാട്ടിൻനടുവിൽവെച്ച് ഒരിക്കൽ നേരിട്ടവർ, ഈ അഭിപ്രായത്തെ സഹർഷം സ്വീകരിക്കേണ്ട. നിഷ്കമ്പവൃക്ഷം നിത്യത ദിശപഥം... എന്നു തുടങ്ങുന്ന കുമ്പസാരത്തിലെ നിർമ്മലതയുടെ മുർത്ത ചിത്രത്തിന് മനുവർണ്ണമായ ശാന്തസഞ്ചാരമാണിവിടെ. കുമ്പസാരം കടിച്ചുനില്ക്കുന്ന ഹരിണങ്ങളുടെ മുന്നിലുള്ള കൃഷ്ണസാരം പ്രകൃതിയുടെ അലിഖിതമായ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. കാമത്തിന്റെ ചെമ്പത്തലാറൊഴുകുന്ന, കാളിദാസന്റെ അത്ര പ്രസിദ്ധമായ ഒരു സാഹചര്യത്തിൽപ്പോലും ഈ അലിഖിതം നാൻദിയുണ്ട്. സൂര്യരശ്മികളാൽ വലഞ്ഞുപോയ ഉരഗങ്ങൾ, പഴുത്ത പൂഴിമണ്ണിൽ വെന്തുപിടഞ്ഞ്, അവസാനം അഭയം തേടുന്നത് മയിലിന്റെ തണലിലാണ്. 'അവാങ്മുഖോ ജിഹ്വഗതിഃ ശസൻ മുഹൂഃ/ഫണി മയൂരസ്യ തലേ നിഷ്ഠിതിഃ' അപ്പോൾ മയിലുകളാവട്ടെ, അവയെ ഉദാരമായി സ്വീകരിക്കാമത്രം. കൊല്ലുന്നോ കൊന്നോണോ അവ ഒരുവെട്ടുന്നില്ല. ന മോഹിനം ഫിനന്തി സമീപവർത്തിനാ' മയിലുകളുടെ പിരിഞ്ഞുലിരി തലപായ്ച്ചു കിടക്കുന്ന ഉരഗങ്ങൾ ഉൽപ്പാദനം സഹവർത്തിതമാണു കാഴ്ചവയ്ക്കുക. കാളിദാസൻ ഒരു പരിതോവസ്ഥ അദ്ദേഹത്തിന് സങ്കല്പനം ചെയ്യാൻ വയ്യായിരുന്നു. അമൃതവാഹിനിയായ പ്രകൃതി ജീവനാശത്തിനും നിമിത്തമായിത്തീരാനുണ്ടെന്ന് അത്തരമൊരു മനസ്സുള്ളവർക്ക് അംഗീകരിക്കാവതല്ല. അതിനാലാവണം പ്രകൃതിയുടെ രാഗരുകൾ കാളിദാസൻ ആവിഷ്കരിക്കാതെ പോയത്. മാനവികതയുടെ ശോകോദാത്ത മാതൃകകൾ വരച്ചിട്ട കാളിദാസൻ, പ്രകൃതിയുടെ സൗമ്യോദാരമായ മുഖം മാത്രമേ പ്രകാശിപ്പിച്ചുള്ളൂ എന്നത് അപ്പോൾ ഒരു പരിമിതിയല്ല. അഥവാ, പരിമിതിയാണെങ്കിൽത്തന്നെ, കാവ്യധർമ്മത്തിന് അനുരോധമായ ഒന്നാണ്. ആധുനിക യുഗത്തിലെ പ്രതിഭകളെപ്പോലെ കാലേഷ്ടങ്ങൾക്കിടയ്ക്ക്, വിഭ്രാന്തികൾക്കിടയ്ക്ക് ജീവിച്ചുപോരുകയായിരുന്നില്ലല്ലോ, ഉജ്ജ്വലിനിയെ ഈ കവിശേഷൻ. ഒരു ചരിത്രഗാഥയെന്ന നിലയ്ക്ക് റേഡിയോശബ്ദത്തെ കവിഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന രചനകളില്ല. അജ്ഞാതനാശാകൃതത്തിന്റെ പേരിലാണ് കാളിദാസൻ ഒട്ടേറെ പ്രകീർത്തിതനാവാനുള്ളതെങ്കിലും, ഐഹികമായ പോക്കുവരവുകൾ സമാകർഷകമായി പ്രതിഫലിക്കുന്ന മറ്റൊരു കാവ്യമില്ലെന്നുതന്നെ പറയുക, റേഡിയോശബ്ദത്തിനൊപ്പം. ഇവിടെ നാം പരമകാഷ്ഠകൾ മാത്രം ദർശിക്കുന്നു. വൈഷയികതാ ബാഷ്പീഭവിച്ച് മറ്റൊരു ഊർജ്ജവത്തായ അന്തർക്ഷമുണ്ടാവുന്നതുപോലെയാണ് അനുഭവപ്പെടുക— 'ഋതുസംഹാരത്തിൽനിന്ന് റേഡിയോശബ്ദം മെത്തുമ്പോൾ.

പതിമൂന്നാം സർഗ്ഗത്തിൽ, ശ്രീരാമൻ രാവണനെ വധിച്ച്, മൈഥിലിയെ വീണ്ടെടുത്ത് ആകാശമാർഗ്ഗം അയോധ്യയിലേക്കു മടങ്ങുമ്പോൾ, പഞ്ചവടിയിലെ വനൈശ്വര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് വ്യത്യസ്തനാവുന്ന എട്ടുമുണ്ട്.

പ്രകൃതിയുടെ പ്രസന്നതയാർന്ന ഭാഷയാണ് കാളിദാസൻ അനുധാവനം ചെയ്യുന്നത്. ഈ പ്രസന്നതയത്രയും സ്പന്ദിക്കുന്ന ഒരു വനചിത്രം നാം ഒമ്പതാം സർഗ്ഗത്തിൽ കാണുന്നു. നായാട്ടിനിറങ്ങിയ ദശരഥനുമുന്നിൽ, കാട്ടിൽവെച്ച് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന മാൻപേടകൾ; മുലകുടിക്കാൻ ചെല്ലുന്ന പൈതങ്ങളാൽ അവയുടെ സഞ്ചാരം ഇടയ്ക്കിടെ തടസ്സപ്പെടുന്നു. ദർഭ ചവച്ചുനില്പുള്ള മാനുകളും അതിനിടയ്ക്കുണ്ട്. ആ മൃഗയുഗ്മത്തിനു മുന്നിൽ അല്പമൊരു ഗർവ്വോടെ തലയുയർത്തി നില്ക്കുന്ന കൃഷ്ണമൃഗം.

മുദുവൈവാദര്യത പ്രജ്ഞാതകഃ ഹിമസേക വിപത്തിരത്ര മേ നളിനീ പൂർവ്വ നിദർശനം മതാ... മുദുവസ്തുവേ നശിപ്പിക്കാൻ ഇവിടെ പ്രകൃതി മറ്റൊരു മുദുവതയാർന്ന വസ്തുവേരുന്നെന്നുപയോഗിച്ചത്. ഹിമാശ്ലേഷത്തിൽ ഇല്ലാതാവുന്ന നിലത്താമരകൾ... ഉത്തരദിക്കുകളിൽ, എപ്പോഴും തളിർത്തു നില്ക്കുന്ന നീലോല്പലങ്ങൾ മഞ്ഞുതട്ടിയ ഇല്ലാതാവുകയുള്ളൂ എന്ന ധനികൂടി ഇവിടെ വായിക്കാം. കാഠിന്യമേറിയ അവ വാടുക, താരള്യമേറാണ്. ഹിമാളങ്ങൾ വീണുകിടക്കാനുള്ള താമരയിത്തളുകൾ പ്രകൃതിയിലെ ശാന്തിപൂജ്ഞങ്ങളാണ്, യഥാർത്ഥത്തിൽ. സൗന്ദര്യമിയന്ന ഗാത്രത്തിലെ കൃത്യമഹാരോപാലേതന്നെ. പക്ഷേ, അവയ്ക്ക് അഴിവ് സുനിശ്ചിതമാണ്. പക്ഷിന്റെ വെളിച്ചം കുറഞ്ഞുകുറഞ്ഞു വരികയും തണുപ്പ് അരിച്ചുപോയ കയറുകയും ചെയ്യുന്ന ഹേമന്ത സന്ധ്യകളിൽ വൃക്ഷങ്ങൾ ഇലപൊഴിക്കാൻ തുടങ്ങുന്നത് കാളിദാസൻ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടാവാണം. ഋതുക്കളുടെ മാനം സസ്യങ്ങളും വൃക്ഷങ്ങളുമെല്ലാം മുൻകൂട്ടി തിരിച്ചറിയുന്ന അദ്ഭുതം യുഗങ്ങളായി ഈ ധർമിയിൽ

എത്ര ക്ഷണമാണു മാറുന്നത്? ഉഴലുകൾ ഇവിടെ നിറവേറപ്പെടുന്നില്ലെന്നല്ല; പക്ഷേ, ആ നിറവേറലുകൾ ഓരോന്നും സന്തപത്തിനു മുൻഗാമിയാവുകയാണ്. റേഡിയോശബ്ദത്തിന്റെ ധർമ്മികസാദം അന്വേഷിക്കുമ്പോൾ ഇവിടെ ഉദ്ദേശ്യമെന്നതിനാൽ, നാം വൃക്ഷങ്ങളിലേക്കും മാനുകളിലേക്കും പിന്തിരിയുന്നു. പ്രകൃതിയുടെ പ്രസന്നതയാർന്ന ഭാഷയാണ് കാളിദാസൻ അനുധാവനം ചെയ്യാനുള്ളതെന്നു പറഞ്ഞല്ലോ. ഈ പ്രസന്നതയത്രയും സ്പന്ദിക്കുന്ന ഒരു വനചിത്രം നാം ഒമ്പതാം സർഗ്ഗത്തിൽ കാണുന്നു. നായാട്ടിനിറങ്ങിയ ദശരഥനുമുന്നിൽ, കാട്ടിൽവെച്ച് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന മാൻപേടകൾ; മുലകുടിക്കാൻ ചെല്ലുന്ന പൈതങ്ങളാൽ അവയുടെ സഞ്ചാരം ഇടയ്ക്കിടെ തടസ്സപ്പെടുന്നു. ദർഭ ചവച്ചുനില്പുള്ള മാനുകളും അതിനിടയ്ക്കുണ്ട്. ആ മൃഗയുഗ്മത്തിനു മുന്നിൽ അല്പമൊരു ഗർവ്വോടെ തലയുയർത്തി നില്ക്കുന്ന കൃഷ്ണമൃഗം. സംസ്കൃത സാഹിത്യത്തിൽ, പ്രസന്നതയുടേയും സൗമ്യതയുടേയും ഈ വനചിത്രം ഒറ്റപ്പെട്ടു നില്ക്കുന്നുവെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടത് എം.പി. ശങ്കുണ്ണിയായരാണ്. കറുത്ത കലമാൻ മിഴികൾ,

ശ്യാമമെന്നു പേരായ ഒരു വടവുകുടും മേലുപാചാര്യകളിൽനിന്നു ദുഷ്ടദിവ്യകൃത്യം. 'രാശിമണ്ണിനാമിവാഗ്യാനാം/സ പദ്മരാഗം ഫലിതം വിഭാതി' ഒരിക്കൽ സീത പ്രാർത്ഥിച്ചു നിന്നത് ഈ വ്യക്ഷണത്തിനു മുന്നിലാണ്. ഇപ്പോളിൽ കായ്കൾ പഴുത്തു നീല്ക്കുന്നു. പദ്മരാഗങ്ങൾ ഇടകലർന്ന മരതകക്കല്ലുകൾപോലെ ശോഭിച്ചുനില്ക്കു മെന്നാരു മഹദ്വ്യക്ഷം. അയാലിലകളുടെ ഹരിതരാശിയിൽ തുളുത്ത പഴങ്ങൾ നിറഞ്ഞു നീല്ക്കുന്നതിന്റെ മനോഹൃത്തയത്രയും ഇവിടുണ്ട്. 'സ്നേഹി വ്യക്ഷോ മഹാതര്യം എന്ന് ഏതോ അജ്ഞാതനാമാവ് കാളിദാസനെ പ്രശംസിച്ചതാർക്കുന്നു. വ്യക്ഷങ്ങളോട് കാളിദാസന് ഒരു അഭിനിവേശംതന്നെയുണ്ട്, ഹരിണികളോടെന്നോണം. പാർണ്ണമിക്കു ഹൈന്ദവസമുദായ ചന്ദ്രന്റെ ആകൃതിയിലുള്ള പുഷ്പങ്ങൾ പൂക്കുന്ന വ്യക്ഷമാണ് അഗസ്ത്യവ്യക്ഷം. ഭാദ്രപദത്തിൽ, പതിനേഴാം ദിവസം ദക്ഷിണാകാശത്തിൽ ഉദിക്കുന്ന നക്ഷത്രവുമാണത്. മഴക്കാലം വിട വാങ്ങുന്നതിന്റെ സൂചനയായി, ഈ നക്ഷത്രം കണക്കാക്കുന്നുണ്ട്. അഗസ്ത്യം പോലെ, കാളിദാസന് പ്രിയങ്കരമായ മറ്റൊരു വ്യക്ഷമാണ് തഗ്ഗു-അകിൽ മരം. കാഴ്ചയ്ക്ക് കൃഷ്ണവർണ്ണമുള്ള ഈ മരം ഹോമാഗ്നിയിൽ പൊടികളായി വിതറുമ്പോൾ പരത്യകൃതത്തിലുള്ള സുഗന്ധം ഉയരുന്നുണ്ട്. ഉയരംകൂടിയ പർവ്വതപ്രദേശങ്ങളിൽ ഇത് ആകാശം മുഖമായി വളർന്നു തെളിക്കുന്നു. കാളിദാസന്റെ പർവ്വതങ്ങളാണ്, സാഗരത്തേക്കാൾ കാളിദാസപേരുന്നതിലേന്ന് ആദ്യം വിവക്ഷിച്ചു. വ്യോമസ്ഥലിയിൽനിന്നു ദൃശ്യമാവുന്ന സമുദ്രത്തെ, ശരത്ക്കാലത്തെ ആകാശമെന്നാണ് അദ്ദേഹം വിളിക്കുക. ഇരുണ്ട വീഞ്ഞിന്റെ നിറം, ഒരുപക്ഷേ, പാരസ്ത്യർക്ക് അപരിചിതമായിരിക്കണം. സാഗരങ്ങൾ എവിടെയും നീലിയുടെ വിസ്താരങ്ങളാണോ? ഏതായാലും, ഇവിടം സൂര്യപിത്തികളുടെ ഗർഭസ്ഥാനമാണ്. വിശേഷരത്നങ്ങളുടെ വിളക്കുമാണ്. ഏതായാലും പ്രാണികൾ ചരിക്കുന്ന അഴിമുഖത്തിലെ വെള്ളം കൂടിച്ചേർന്നുശേഷം, വായ മുടിയിട്ട്, ശിരോദാരങ്ങളിലൂടെ മേല്പോട്ട് ഇല ചിറുന്ന തിമിംഗലങ്ങളുടെ കേളിസ്ഥലവുമാണ്. ഈ വർണ്ണനകൾക്കിടയ്ക്ക് നമ്മുടെ ശ്രദ്ധ തരയ്ക്കുന്ന ഒരു ബിന്ദുവുണ്ട്.

... സൈഷാ സ്ഥലി, യത്ര വിചിന്തതാതാ ദ്രഷ്ടം മയാ നൃപരമേക മുരവ്യാം അദ്യശ്യത തച്ഛരണാഭവിന്ദാ വിശ്വേഷ്യുവാദിവ ബദ്യമനം

അപഹരിക്കപ്പെട്ടപോയ സീതയെ തിരഞ്ഞു നടക്കുമ്പോൾ, അവളുടെ കാലിൽനിന്നുർന്നു പോയ ചിലങ്ക കണ്ടെത്തിയ സ്ഥലം, ശ്രീരാമൻ വ്യാമ്മാർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു സീതയ്ക്കു കാണിച്ചുകൊടുക്കുകയാണ്. സീതയുടെ പാദത്തിൽനിന്നു വേർപെട്ടതിനാൽ, അത് വിഷാദവതിയാണ്. സ്ഥലത്തിന്റെയും വിരഹത്തിന്റെയും സൂക്ഷ്മശൃതിയാണ്. പിന്നീടാണ്

ചക്രവാകമീനങ്ങളെക്കുറിച്ച് ശ്രീരാമൻ സീതയോടു പറയുന്നത്. പരസ് പരം താമരയല്ലികൾ തീരുന്ന ഈ പക്ഷികൾ ഉദാത്തകരിക്കപ്പെട്ട കാമത്തിന്റെ പ്രതീകങ്ങളാണ്. രാത്രിയിൽ ഇണയെ പിരിഞ്ഞിരിക്കണമെന്ന നിത്യശാപത്തിന്റെ വാഹകരുമാണവ. പഞ്ചവടിയിലൂടെ കാടുകളിൽ ചക്രവാകപ്പക്ഷികളുടെ കരച്ചിൽ, വിരഹിയായ രാമനെ കുറച്ചൊന്നുമല്ല സാന്ത്വപ്പെടുത്തിയിരിക്കുക.

അയോധ്യയിൽ തിരിച്ചെത്തി സീതയുമൊത്ത് സാമോദം വസിക്കുമ്പോഴേക്കും അടുത്ത വിരഹത്തിന്റെ ഫലമായുണ്ടാകുന്നല്ലോ. തിരമാലകളിൽ തെലമെന്നപോലെ പ്രചരിക്കുന്ന അപവാദത്തെക്കുറിച്ച് കാളിദാസൻ എഴുതുന്നു:

... മായാ ഹി ഭൂമേ ശശിനോ മലതപനാരോപിതാ ശുഭധി മതഃ പ്രജ്ഞാഭി

തെളിഞ്ഞ ചന്ദ്രനു നിഴലായിത്തീരുന്നത്, കളങ്കമായിത്തീരുന്നത് ഭൂമിയുടെ മായായാണല്ലോ. ഈ പ്രകാശഗ്രഹണവും കടന്നു പോവുമെന്നൊരു കാവ്യസൂചന, നാം കാണാതിരിക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ, എല്ലാ ഗ്രഹണകാലവും മൃഗവും വിഷാദഭരിതവുമാണ്, അയനങ്ങളുടെ അനിരോധ്യതയാണ് അവിടെ വെളിപ്പെടുന്നതെങ്കിലും. ഗർഭാശയത്തിലെപ്പോഴോ താപസതടങ്ങളിൽ വസിക്കണമെന്നാഗ്രഹിച്ച സീതയെ, വാല്മീകിയുടെ ആശ്രമസമീപം ലക്ഷ്മണൻ കൊണ്ടുചെന്നു വിടുമ്പോൾ, ആദ്യമാദ്യം ആ സാധിക്ക് അതിന്റെ ക്രൂരത ബോധ്യപ്പെടുകയില്ല. കല്പവ്യക്ഷസ്വഭാവം വിട്ട് ദാശരഥിയുടെ മാനസം കളളമുള്ളായിത്തീർന്നത് മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല. സന്ദേഹാത്മകമായ മാനം ഭണ്ഡിളകൊണ്ട് ലക്ഷ്മണൻ സീതയോടു പറയുന്നിടത്ത്, കാളിദാസന്റെ പ്രകൃതി വീണ്ടും വർഷിക്കുന്നു. 'ദാർപ്പാതികം മേലു ഇവാർമവർഷം' കാലദോഷസൂചകമായി മേലും കൽമാരി ചൊരിയുന്നതുപോലെ. മയിലുകൾ സന്താനിർത്തുകയും മാനുകൾ കടിച്ചെടുത്ത ദർപ്പപ്പല്ലകൾ ഉപക്ഷിപ്തകയും വ്യക്ഷങ്ങൾ പൂഷ്പങ്ങൾ കൊഴിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ദോഷപൂർണ്ണമായ ആ വേളയിൽ, വാല്മീകി സീതയെ വരവേല്ക്കുകയാണല്ലോ. പരിത്യക്തയായ ആ രാജ്ഞിയെ, പിന്നീടു പരിചരണത്തിനായി ആശ്രമകന്യകൾക്ക് ഏല്പിച്ചുകൊടുക്കുമ്പോൾ, ആ അവസ്ഥ കാളിദാസൻ ഇങ്ങനെ ചിത്രീകരിക്കുന്നു.

'നിർവിഷ്ടസാരാം പിതൃദീഹിമാംശു അത്യാം കലാം ദർശ ഇവാഷ ധീഷു...

പിതൃക്കൾ സത്തുമുഴുവൻ ഊറിയെടുത്ത ചന്ദ്രന്റെ അവസാനത്തെ കലയെ അമാവാസി ഔഷധികൾക്കെന്നപോൽ. ഈ പദം ഭൂമിയുടെ ഹായ വീഴുന്ന ചന്ദ്രനെ പെട്ടെന്ന് മനസ്സിൽ കൊണ്ടുവരുന്നു. പിതൃലോകങ്ങളുടെ ആവാസഭൂവായ ചന്ദ്രനെ സങ്കല്പനം ഇതിലുണ്ട്. ആശ്രമനിഷ്ഠകളനുസരിച്ചുള്ള ഗർഭകാലവാസത്തിനുശേഷം സീത, ലവകുശന്മാരെ പ്രസവിക്കുകയാണല്ലോ. ഗർഭക്കെടു നീർ തുടച്ചെടുക്കുവാൻ കുശപ്പല്ലിന്റെ ഇരു

ഭാഗങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുകയാണുണ്ടായതത്രെ. ഭൂമിയിൽനിന്നു തീർത്തുവന്ന അയോനിമയായ സീതയുടെ സേവവും നീയും സസ്യംകൊണ്ടു തന്നെ വേണം വടിച്ചെടുക്കുവാൻ. ശേഷം കർമ്മങ്ങൾക്കുപയോഗിക്കുന്ന കറുകപ്പല്ല കൊണ്ടാണ് സീതയ്ക്കു പ്രസവാനന്തര ശുശ്രൂഷകൾ ചെയ്തതെന്നതിന്റെ സാംശ്യ്യ ഏറെ വെളിവാണത്. വീണ്ടുമൊരിക്കൽ, ഈ കുഞ്ഞുങ്ങളേയുംകൊണ്ട് അയോധ്യയിൽ ചെല്ലുകയും കാററങ്ങി മഞ്ഞുമാത്രം പെയ്തു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരവസ്ഥയിൽ, തിരികെ ഭൂമിയിലേക്ക് അന്തർദ്ധാനം പൂക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോഴാണല്ലോ, രാമന്റെ ലൗകിക ശോകങ്ങൾ പൂർണ്ണമാവുക. മനസാ വാചാ കർമ്മണാ താൻ ഭർത്താവിൽനിന്ന് അകന്നിട്ടില്ലെങ്കിൽ... ഭൂമിയുടെ വിളക്കിൽ, മിന്നൽക്കുതിരി, മറ്റൊരു വംശഗാഥയുടെ, ഒരർത്ഥത്തിൽ ശോകാകുലമായ സമാപ്തി.

അവസാനത്തെ കലയിൽ നീല്ക്കുന്ന ചന്ദ്രനെക്കുറിച്ച്, പില്ക്കാലം നാം കാണുക, അഗ്നിവർണ്ണന്റെ ആഖ്യാനത്തിലാണ്. വ്യർധിയുടെയും ത്യാഗത്തിന്റെയും ശമത്തിന്റെയും സമുദാത്ത മാതൃകകൾക്കു ബദൽ, കാമപുരണത്തിൽ മാത്രം ശ്രദ്ധയൂന്നി യൗവനം വ്യയം ചെയ്ത അഗ്നിവർണ്ണനിൽ രൂപവംശത്തിന്റെ അവസാനത്തെ ശംഖനാദം മുഴങ്ങുകയാണല്ലോ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവായ സുഗർഭൻ, വിധിയോവണ്ണം വാസപ്രസ്ഥം പരിഗ്രഹിച്ച രാജാവാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നിയായിത്തീർന്നു. രാജാഗന്ധികൾ പെട്ടെന്നു വന്നിപ്പോയ അഗ്നിവർണ്ണന്റെ ചരമശേഷം, വിധവയായ മഹാരാജ്ഞി, ശ്രാവണമാസത്തിൽ വിതച്ച വിത്തിനെ വയലെന്നപോലെ, തന്നിലൂടെ ബീജത്തെ പരിരക്ഷിക്കാൻ മുതിരുകയാണ്. രൂപവംശത്തിന് സമമൊരു ഗാഥ, ആ ബീജത്തിൽനിന്ന് ആവിർഭവിക്കുകയില്ല എന്നറിഞ്ഞുതന്നെ. ദീപിപ്പതിൽനിന്ന് ആരംഭിച്ച സമുന്നതമായ ധർമ്മത്തിന്റെ ഈ ഇതിഹാസം ക്ഷയത്തിന്റെ ബിന്ദുവിൽ വന്നെത്തിയതെന്തെ? രാമഗിരിയിൽനിന്ന് ഗന്ധമാദനംവരെയുള്ള പർവ്വതനിരകളിൽ വിഹരിക്കുകയും ആ തല്പങ്ങളാകെ താരളത്തിന്റെ സാരദ്രവണിയിക്കുകയും ചെയ്ത ഈ കവി, മനുഷ്യകുലത്തിന്റെ അഗ്നിവർണ്ണപർവ്വം അന്നേ ദീർഘദർശനം ചെയ്ത താവുമോ? ശ്രാവണത്തിന്റെ വയലുകളിൽ ഇപ്പോൾ കിളിർക്കുന്നത് അശാമ്യമായ ആസക്തികളാണല്ലോ. കാളിദാസൻ പ്രാർത്ഥിച്ചു നടന്ന നർമ്മയുടെ തീരങ്ങൾ ഇന്ന് ദീനമായൊരു ബലിവേദിയായിത്തീരുകയാണ്. ഗൃഹത്തുരമല്ല, നമ്മെ കാളിദാസ കവിതയിലേക്ക് ഈ സന്ധിയിൽ പ്രകോപിപ്പിക്കുക. സാക്ഷ്യബോധത്തിനായുള്ള വ്യഗ്രതയാണ്. ഈ കറുത്ത കലമാർമിഷുകളിൽ ഇലമുറത്തെ നോക്കേണ്ട ബാദ്യത, ഈ ഭൂമുഖത്ത് ശാസ്ത്രം അനുശീലിക്കുന്ന മാനവനാണുളളത്.

അവസാനിച്ചു

വിവർത്തനം: അക്കിത്തം

അനുയാനം: പി.ചന്ദ്രശേഖരൻ

പ്രഥമസ്കന്ധം: പതിനെട്ടാം അധ്യായം

ബ്രഹ്മശാപം (തുടർച്ച)

സുതൻ പറഞ്ഞു:

പരീക്ഷിത്തൊരുനാൾ കാട്ടിൽ നായാടുന്നവരിൽക്കവേ മൃഗാസുഗതനായ് ക്ഷുഭാഹാർത്തികൊണ്ടു തളർന്നുപോയ്.

ഇലാശയങ്ങൾ കാണാഞ്ഞു ചെന്നു പൂകിയൊരാശ്രമം; അവിടെക്കണ്ട് പട്ടി വാഴുന്നുണ്ടതോ മൂനി ശാന്തനായ്.

പ്രാണേന്ദ്രിയ മനോബുദ്ധി-നിയന്ത്രിതൻ, ഉപാരതൻ, തുരീയാവസ്ഥിതൻ, ബ്രഹ്മ-സമാധിസ്ഥൻ, അവിക്രിയൻ, വിപ്രകീർണ്ണ ഇടാച്ഛരനൻ.

കൃഷ്ണാഞ്ജനമുടുത്തവൻ ആരാഞ്ഞതവനോടായി വെള്ളം, തൊണ്ടവരണ്ടവൻ.

ഇല്ല കാൽ കഴുകാൻ വെള്ളം, ഇരിക്കാൻ പൂല്ലു, ഭൂമിയും; അപമാനിതനായ് ഞാനെ-ന്നോർത്തു കോപിച്ചു, ഹാ! നൃപൻ.

ക്ഷുത്തുഷാപിധിതൻ ഭൂപ-ന്നുടനേ തോന്നി മത്സരം കോപവും, ബ്രഹ്മഞ്ജനോടു പണ്ടുണ്ടാവാത്ത മാതിരി.

ചത്ത പാമ്പിനെ വിൽക്കൊമ്പാൽ ഇട്ടു കോപിച്ച ഭൂപതി, ബ്രഹ്മരീക്ഷിയുടെ കണ്ഠത്തിൽ; പൂകി പിന്നെ നിജാലയം.

ഇന്ദ്രിയസാധിനനായി-ട്ടിരിപ്പോ കണ്ണടച്ചവൻ? രാജനാഥമരണിനാ-ണെന്ന കളളസ്സുമായിയോ?

തേജസി മൂനിപുത്രൻ ബാ-ലകരൊത്തു കളിക്കവേ

അച്ഛരനെ ദ്രോഹിച്ച രാജാ-വെന്നു കേട്ടോതി തൽക്ഷണം. കാക്കയും കാവൽനായും പോൽ-ത്തിന്നു വീർക്കുന്ന രാത്രികൾ നിജസാമിയെ നിന്ദിക്കു-മധർമ്മമിതു നോക്കണേ! നിയുക്തൻ ബ്രഹ്മണൻമാരാൽ ക്ഷത്രിയൻ, വീടുകാക്കുവാൻ; വീട്ടിൽക്കടന്നെന്നമവൻ പാത്രത്തോടെ ബ്ബളിക്കയോ? ഭഗവാൻ കൃഷ്ണനിന്നില്ല ധർമ്മച്ഛതിയകറുവാൻ; നല്ല തഞ്ചമിതെന്നോ? ഞാൻ ശിക്ഷിക്കും; കാണുകൻ ബലം! ദുഷിബാലകർ തോഴന്മാ-രൊടാക്കണ്ണു ചുവന്നവൻ ഓതി, കൗശികിയിൽച്ചെന്നാ-ചമിച്ചി വന്ദുവാക്കുകൾ. മര്യദയെ വിലംപിരിച്ചു കുലാംഗാരൻ, പിതൃഭ്രഹ്മൻ ഏഴാം നാളവനെക്കൊത്തു-മെനിക്കായിട്ടു തക്ഷകൻ. ആശ്രമം പൂകിച്ചുയ്ക്കത്തിൽ കരഞ്ഞു പിന്നെ ദുഃഖിതൻ കഴുത്തിൽപ്പാമ്പിനെപ്പേറു-മച്ഛരനെക്കണ്ട മാത്രയിൽ. മകൻ നിലവിളിക്കെക്കണ്-തുന്നാംഗിരസൻ മൂനി സാവധാനം കണ്ടെടുത്തു കളഞ്ഞു, ചത്ത പാമ്പിനെ. മകനോടാരാഞ്ഞിത്തണ്ണി, 'എന്തിന്നു കരയുന്നു നീ?' ഉപദ്രവിച്ചതാർ നിന്നെ? പറഞ്ഞാൻ സംഭവം മകൻ. ശപിച്ചുകൂടാ നൃപനെ, ശൂപിച്ചതിൽ സുതന്നു നൽകിലടിനന്ദനം ദിജ്ഞ

വല്ലാത്ത തെറ്റൊന്നു പിണച്ചുതുണ്ണി, നിസ്സാരപരാധിക്കു കടുത്ത ശിക്ഷയായ്.

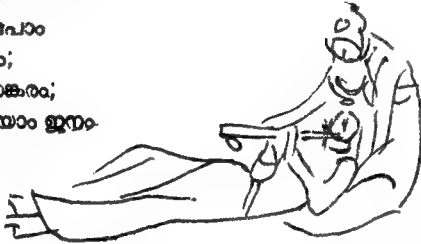
ഈശ്വരപുരുഷനായ ഭുവന-സ്താമാന്യനായ്ക്കണ്ടിത പകുണ്ഡലിനി; ശത്രുക്കൾ താങ്ങാത്ത തദീയ ശക്തിയാൽ നേടുന്ന നാട്ടാരഭയം, ശുഭത്തെയും.

ഭുവാഭവഷത്തിൽ രമാംഗപാണിയെ-ക്കൊന്നൊരുമ്പുനാലുടനെ പ്രജാവാലി ഹേബാല, ചോരപുഷ്പരാൽ നശിച്ചുപോ-മരക്ഷമാണാണുസമുഹമെന്നപോൽ.

അന്നാഥമാം ഭൃതികൾ കക്കുവോർക്കെഴും പാപം നമുക്കും വരുമേ പരോക്ഷമായ്; പശുക്കളെ, സ്ത്രീകളെയും, ധനത്തെയും കക്കും; കലമ്പിക്കൊല ചെയ്തിട്ടും ഇനം.

അന്നാഥ്യർമ്മം നരരൂപിരിഞ്ഞുപോം വർണ്ണശോചാരയുതം ത്രയീമയം; അന്നർത്ഥകാമക്കൊതി വർണ്ണസങ്കരം; വരുത്തി നായ്മൊച്ചുകൾ പോലെയൊം ഇനം

ധർമ്മപാലൻ, നരപതി,
കാണപ്പെട്ട യശോധനൻ,
അശ്വമേധം ചെയ്തവൻ, രാ-

ഇർഷി, ഭാഗവതോത്തമൻ
ശപിച്ചുകൂടവനെ നാം
കഷ്ടതൃഷ്ണാർത്തനെ, ദീനനെ.

അപകുണ്ഡലിയാം ബാലൻ
സ്വഭൂതൃനിൽ അപാപനിൽ
ചെയ്ത പാപം പൊതുക്കളെ
സർവ്വാന്തര്യമായിശ്വരൻ.

നിന്ദിതൻ, വഞ്ചിതൻ, ക്ഷിപ്തൻ,
ശപ്തൻ, ഹതനതാകിലും
പ്രതിക്രിയയ്ക്കൊരുങ്ങിപ്പു
ചിന്തകൻ, ശക്തനെങ്കിലും.

ഏവം മകൻ ചെയ്ത തെറ്റിൽ
അനുതാപാർത്തനാം മൂനി
ഒട്ടുമോർത്തിപ്പു രാജാവു
തന്നെ ദ്രോഹിച്ചു വസ്തുത.

ച്യവേ സമുദാനത്തിന്നു
കിട്ടും തല്ലും തലോടലും;
ആത്മാവഗുണമായ്ത്തീർന്നാൽ
സുഖവും ദുഃഖവും സമാം.

ശ്രീമദ് ഭാഗവതത്തിൽ പ്രഥമസ്കന്ധം പതിനെട്ടാം അദ്ധ്യായം കഴിഞ്ഞു.

എൻ.ബി.എസ്. ന്യൂസ്

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ

മെമ്മോറിയൽ പുസ്തകം	വില: 75.00
പാപികളുടെ കൂടാരം (നോവൽ)	
ജോസഫ് മറ്റം	വില: 38.00
അഞ്ചുകുഞ്ഞും (നോവൽ)	
കലാം പെരുമാറ്റം	വില: 25.00
എം. കൃഷ്ണൻകുട്ടിയുടെ കഥകൾ	
എം. കൃഷ്ണൻകുട്ടി	വില: 51.00
വേനൽമഴ (കഥകൾ)	
പി.കെ. രാജി	വില: 12.50
ഡയറിക്കുറിപ്പുകൾ	
മേലത്ത് ചന്ദ്രശേഖരൻ	വില: 13.00
തീർത്ഥാടകന്മാരായി	
ടി.പി. രാമകൃഷ്ണപിള്ള	വില: 55.00
താലപ്പൊലി (ബാലസാഹിത്യം)	
മുഹമ്മദ് ശരീഫുൽക്കരൻ	വില: 9.50

നാഷണൽ ബുക്ക് സെന്റർ

കോട്ടയം-1

കോൺഗ്രസ്സ് സംസ്കാരത്തിനു...

ഭാഗ്യം പേജിൽനിന്നും തുടർച്ച

സീറുകളുടെ പ്രശ്നമുണ്ടായത്. പിന്നീടു ചർച്ചകളും. (എല്ലാ കോൺഗ്രസ്സ് ചർച്ചകളും ഞങ്ങൾക്കു വലിയ കടപ്പാടുണ്ടെന്നു പ്രത്യേകം പറയണമല്ലോ. ചർച്ചകളിലൂടെ മാത്രം പ്രശ്നമുണ്ടാക്കുകയും പരിഹരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ആ രാഷ്ട്രീയപാടവത്തിനു മുമ്പിൽ ഞങ്ങൾ ഇന്നും അസുയാലുക്കളാണെന്ന സത്യവും പറയട്ടെ.)

ഞങ്ങളോട് ഒരു കോൺഗ്രസ്സ് നേതാവും ഈ അടുത്ത കാലത്തൊന്നും കാണിച്ചിട്ടില്ലാത്ത സ്നേഹംകൊണ്ടാവണം, ഉമ്മൻചാണ്ടി മുന്തിസ്ഥാനം രാജിവച്ചു. ആദ്യം ഞങ്ങൾ സംശയിച്ചു, മാധ്യമങ്ങളുമായി വലിയ ബന്ധം തോന്നാത്ത ഒരു രാജിയായിരുന്നു ഉമ്മൻചാണ്ടി നടത്തിയതെന്ന്; 'മടുത്തു, ഇനി പോകാം' എന്ന മട്ടിലാണ് സാമ്പത്തികവകുപ്പ് എന്ന വലിയ ബാങ്ക്യുതയിൽനിന്ന് ഉമ്മൻചാണ്ടി ഒഴിഞ്ഞതെന്ന്.

അല്ലായിരുന്നു; കോൺഗ്രസ്സ് എന്ന പാർട്ടിയെ നന്നാക്കാൻതന്നെയായിരുന്നു ഉമ്മൻ ചാണ്ടിയുടെ രാജി എന്ന് പിന്നീടു വ്യക്തമായി. ആൻറണി പറഞ്ഞു, 'വേണ്ട', 'വേണം' ചാണ്ടി ശഠിച്ചു. "1978-ൽ നിങ്ങൾക്കാവാമെങ്കിൽ... എന്ന മട്ടിൽ ചാണ്ടി ആൻറണിയോടു സംസാരിച്ചുവോ എന്ന് ഇനിയും ഞങ്ങൾക്കറിയില്ല.

"ഞങ്ങൾ ജ്യേഷ്ഠാനുജനമാരെപ്പോലെ യജ്ഞ വഴിക്കൊക്കെയുണ്ടാകും" കരുണാകരൻ

ഞങ്ങൾക്കായി പിന്നീടു വ്യക്തമാക്കി. ഇതിനിടെ, സുധീരനും ജി. കാർത്തികേയനും ഞങ്ങളെ കൂടുതൽ ഉന്മേഷവാന്മാരാക്കിക്കൊണ്ട് രസകരമായ പുതിയ പ്രസ്താവനകൾ നടത്തിയശേഷം പുതിയ വേദികൾ തിരയുകയാണ്.

ഉമ്മൻചാണ്ടി നിയമസഭയിലെ പഴയ സീറ്റ് കൂത്താലിക്കുട്ടിക്കും സാമ്പത്തിക വകുപ്പിന്റെ ഭാരം പത്മരാജനും കൈമാറി പിൻനിരയിലേക്കു നീങ്ങിയ വേളയിൽത്തന്നെ ഈ പുതിയ അഭ്യൂതത്തിനു കൂടുതൽ പ്രകടിപ്പിക്കുകയാണ്. ഇതുപോലുള്ള മുൻ സന്ദർഭങ്ങളിൽ നന്ദി രേഖപ്പെടുത്താത്തതിൽ ഞങ്ങളുടെ കുററബോധവും ഇവിടെ വായനക്കാർ കൂട്ടിവായിക്കുമല്ലോ.

20 കോൺഗ്രസ്സ് എം.എൽ.എമാർ രാജിവച്ച് നേതൃത്വത്തെ ചോദ്യം ചെയ്യണമെന്നും, ചുരുങ്ങിയത് കെ.പി. വിശ്വനാഥനെങ്കിലും രാജിവയ്ക്കണമെന്നും നിർദ്ദേശിച്ചാൽ പത്രക്കാരുടെ ആർത്തിയായി അതു തെറ്റിപ്പോയിക്കപ്പെടും. തത്ക്കാലം ഞങ്ങൾക്ക് ഇതു മതി. കാർത്തികേയനും സുഹൃത്തുക്കൾക്കും നേതൃത്വംശൈലിയോട് വീണ്ടുമിണങ്ങാൻ അവസരമെങ്കിലുമുണ്ടായല്ലോ. വളരെ മുട്ടിയാൽ ഭാവിയിൽ ഞങ്ങൾക്കു സുധീരനുമുണ്ട്. തത്ക്കാലം 'ദേശീയ ഉത്തരവാദിത്വ'ത്തോടെ ആൻറണിയും 'പാർട്ടി അച്ചടക്കം'ത്തോടെ ഉമ്മൻ ചാണ്ടിയും നിലകൊള്ളുന്നതുവഴി ഞങ്ങൾക്കു പരാതിയില്ല. അങ്ങനെയല്ലെങ്കിലും കുഴപ്പമില്ലെന്ന് കരുണാകരൻ പറയുന്നതുകൊണ്ട് ഞങ്ങൾക്കു നന്ദിക്കുറവുമില്ല. കോൺഗ്രസ്സ് സംസ്കാരം ഈ മട്ടിൽ വളർച്ച തേടിയാൽ മാത്രം ഞങ്ങൾ കൃതാർത്ഥരാണ്.

എയർ കമ്മഡോർ എസ്.നായർ (റിട്ട.)

ബന്ധങ്ങൾ നദി കടന്ന്, പതിനാറാം മുദ്രസ് ബറോലിയനോടൊപ്പം, പാകിസ്ഥാന്റെ ഉള്ളിലേക്കു മുന്നേറിയ മറ്റൊരു വിഭാഗമാണ് മൂന്നാം ഗ്രനേഡിയേഴ്സ്. ഇതു ബറോലിയനുകളും, ബ്രിഗേഡിയർ ഭരദാജിന്റെ കൊടിക്കീഴിലുള്ള നാൽപ്പത്തിയേഴാം ബ്രിഗേഡിന്റെ പ്രധാന ഹസ്തങ്ങളായിരുന്നു.

മൂന്നാം ഗ്രനേഡിയേഴ്സിന്റെ 'സി' കമ്പനിയുടെ മേധാവിയായിരുന്നു മേജർ ഗോഷിയാർ സിംഗ്. രണരംഗത്ത് യോദ്ധാക്കളെ വീരോടെ നയിക്കുവാൻ ഗോഷിയാർ സിംഗിനുള്ള പാടവം അദ്ഭുതാവഹമാണ്. ശത്രുവിന്റെ വെടിക്കോപ്പ് മാരിയുടെ നടുവിൽ, അതിശാന്തനായി നിന്ന് സന്തോഷത്തോടെ, ഉറച്ച നേതൃത്വം പ്രദാനം ചെയ്യുവാൻ, ക്ലൈപ്പും, കഴുപ്പും, സ്വൈര്യവുമുള്ള അപൂർവ്വ വ്യക്തിയെന്ന്, ബറോലിയനിലെ ഏവർക്കുമറിയാം. വിനയവും സ്നേഹവും ഒത്തു ചേർന്നുള്ള, മേജറുടെ പെരുമാറ്റത്തിനും, ശിക്ഷണങ്ങളും ഭടന്മാരുടെ പ്രിയങ്കരനാക്കിയിരുന്നു. കാലാൾപ്പടയ്ക്ക് മികച്ച നേതൃത്വം നൽകുന്ന ഉദാഹരണമാണ് മേജർ, എന്ന് ഉന്നതരേപാലും സമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഷക്കർപൂർ മേഖലയിലെ പോരാട്ടങ്ങൾക്ക് തുടക്കമിട്ട ഡിസംബർ അഞ്ചിനുതന്നെ, 'ഗോഷിയാർസിംഗ് പാക് അതിർത്തി കടന്ന്', അഞ്ചു കിലോമീറ്റർ ഉള്ളിലുള്ള 'ബാഗോ കൂർട്ട്' ഗ്രാമം പിടിച്ചെടുത്തു. ഗ്രാമം

പൊരിഞ്ഞ പോരാട്ടത്തിനിടയിൽ

വീണ്ടെടുക്കുവാൻ അടുത്ത രണ്ടു ദിവസങ്ങൾ പാക് പട നടത്തിയ ശ്രമങ്ങൾ വിഫലമായി. പാക് 35 ഫ്രാണ്ടിർ റൈഫിൾസ് ആയിരുന്നു പ്രധാന പ്രത്യാക്രമണങ്ങൾ നടത്തിയത്. "മൈൻ പാടം തരണം ചെയ്ത് ഫറത്തപ്പൂർ കീഴടക്കണം. നമ്മുടെ അടുത്ത ലക്ഷ്യം അതാണ്." അനുയായികളോട് വിവരങ്ങൾ കൈമാറി, അവരെ മാനസികമായ തയ്യാറെടുപ്പിൽ നിറുത്തി.

നിരൂപിച്ച തീതിയിൽ, ഡിസംബർ ഏഴിന് ഫറത്തപ്പൂർ മേജറും കൂടുതൽ കരസ്ഥമാക്കി. ശത്രു ശക്തമായി പ്രതികരിച്ചു. ഗ്രനേഡിയേഴ്സ് നിരവധി പ്രത്യാക്രമണങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി. പക്ഷെ ഗോഷിയാർസിംഗ്, ഫറത്തപ്പൂരിൽ വേരുന്നിക്കഴിഞ്ഞു. പതിനഞ്ചാം തീയതിവരെ, ഗ്രനേഡിയേഴ്സിന്, മുന്നേറുവാനുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ ലഭിച്ചില്ല.

പതിനഞ്ചാം തീയതി പുലർച്ചയ്ക്ക്, ഫറത്തപ്പൂരിൽനിന്നും എട്ടു കിലോമീറ്റർ അകലെയുള്ള ബന്ധൻ നദി കടക്കുവാനുള്ള സംരംഭങ്ങൾ വീരോടെ തുടങ്ങി. പാക് പ്രതിരോധ നിരകൾ ഓരോന്നായി തുളച്ചു, സന്ധ്യയോടെ ബന്ധൻ നദി വക്കത്തെത്തി. രാത്രിയുടെ മറവിൽ, കൊടും ശൈത്യത്തിൽ

പോരാട്ടത്തിനിടയിൽ വിശ്രമിക്കുന്ന ടാങ്കുകളും ഭടന്മാരും

ന്റെ അസഹനീയതയിൽ, അപരിചിതമായ മൈൻ പാടങ്ങളിൽ, മേജറുടെ നേതൃത്വം അണികൾക്ക് തുണയായി. ബന്ധൻ നദിയുടെ പടിഞ്ഞാറേക്കരയിൽ, ഗ്രനേഡിയേഴ്സ് പറിപ്പിടിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

ബന്ധൻ നദിയുടെ പടിഞ്ഞാറേക്കര മുഴുവൻ, വരിവരിയായുള്ള മുളമുളവേലിച്ചുരുളുകൾ, മൈൻപാടങ്ങൾ, മെഷീൻഗൺ കൂടുകൾ, ചെറു പിരങ്കികൾ അങ്ങനെ അദ്ഭുതമായ പ്രതിരോധം പാക് അധികാരികൾ നിരത്തിയിരുന്നു.

ഗോഷിയാർ സിംഗ്, ശത്രുവിൽ ആശയക്കുഴപ്പമുണ്ടാക്കുന്ന ആകസ്മികമായ ഒരാക്രമണത്തിന് പര്യായമായി.

"നമുക്ക് രണ്ടു നിരകളായി, ശത്രുവിനെ ആക്രമിക്കാം. സി കമ്പനിയെ രണ്ടായി വിഭജിക്കുന്നു. ഒരു വിഭാഗം ഞാനും, മറ്റൊരു വിഭാഗം ക്യാപ്റ്റൻ വർമ്മയും നയിക്കും. ശത്രുവിനെ മധ്യത്താക്കി, ഇടംവലമായി മുന്നേറണം." അനുയായികൾ അതനുസരിച്ചു.

ഇടംവലമായി തകർത്തുള്ള ഗ്രനേഡിയേഴ്സിന്റെ മുന്നേറ്റം വലിയൊരാക്രമണത്തിന്റെ മുന്നണിയെന്നെന്ന്, പാക് സൈന്യം തെറ്റിപ്പോയിക്കണ്ടു. പാക് പ്രതിരോധം പെട്ടെന്ന് പൊളിഞ്ഞു. ഗോഷിയാർ സിംഗും കൂടുതൽ പാക് സ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കി.

പക്ഷെ ചില പാക് ഭടന്മാർ, സി കമ്പനിയുടെ ഇരുവിഭാഗങ്ങളുടെയും നടുവിലുള്ള കരിമ്പിൻകാട്ടിൽ പതിയിരുന്ന്, ഇടയ്ക്കിടെ വെടി തുടർന്നു കരിമ്പിൻ കാട്ടിന്റെ ഇരുവശവുമുള്ള സന്തം ഭടന്മാർ തമ്മിൽ ബന്ധം പുലർത്തുവാൻ മേജർ അശ്വനാഥി ശ്രമം നടത്തി. സിംഗിനുകൾ അവ്യക്തമായിരുന്നു എങ്കിലും ഗ്രനേഡിയേഴ്സിന്, ആശയക്കുഴപ്പം ഒന്നും ഉണ്ടായില്ല.

സന്ധ്യയായപ്പോൾ, പാടങ്ങളിൽനിന്നും അല്പം ഉയർന്ന സ്ഥാനങ്ങളിലേക്ക് നുഴഞ്ഞുകയറി. അങ്ങനെ, പാടത്തിലെ ചെളിയും വെള്ളവും കൊണ്ടുകുതിർന്ന യൂണിഫോമുകളിലെ ഈൻ മാറുവാനുള്ള സമയം കിട്ടി.

ഡിസംബർ പതിനേഴ് രാത്രി മുഴുവൻ, നിദ്രാവിഹീനനായി കഴിച്ച മേജർ, സെൻററി രാമുവുമായി തമാശകൾ പറഞ്ഞുസരിക്കുകയാണ്. പെട്ടെന്ന്, സമീപത്തുള്ള ചില ചലനങ്ങൾ മേജറുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു.

ശേഷം 65-ാം പേജിൽ

എവിടെപ്പോയി...

10-ാം പേജിൽനിന്നും തുടർച്ച

റയൺസിന്റെ വരവോടെ എല്ലാം എല്ലാം പോയി. പുഴയുടെ താഴ്വരപാലം തെറ്റിപ്പോയി.

ഒരിക്കൽക്കൂടി പുറകോട്ട്... കാലികളെയും കൊണ്ട് കൂട്ടിക്കഴിഞ്ഞ് ഞങ്ങൾ വീട്ടിലെത്തുന്നു. ഭക്ഷണം വാരിവലിച്ചതിനുകഴിഞ്ഞാൽ വീണ്ടും ഓട്ടമായി... നെല്ലുകൃത്യം പുരയിൽ സ്ത്രീകളുടെ ബഹളം... നെല്ലുകൃത്യം അവിളിപ്പിയോ എന്തുകൊണ്ട്... അവയോടൊപ്പം സദസ്സിൽ അപരിചിതപ്പെട്ടുവന്ന ഗ്രാമവിശേഷങ്ങൾ... കല്ലുമാലകൾ കൊണ്ട് മാറുമ്പോൾ തിരുമാല എന്ന കളിപ്പാട്ടിപ്പോഴ് ഉമ്മർ എന്ന മുസ്ലിം യുവാവുമൊത്ത് വയനാട്ടിലേക്ക് ഒളിച്ചോടിയപ്പോൾ കഥ... ചിത്രം എന്ന തിരക്കുപെട്ട പ്രസവിച്ച കുഞ്ഞിന് ഹാജിയായുടെ മുഖപ്ചായ... ഇല്ലാത്ത അന്തർദ്ദൃഷ്ടിയുമായി തിരയ്ക്കൽ ഇഷ്ടം കൂടിയ കഥ... അങ്ങനെ എന്തെല്ലാം... പക്ഷെ ഞങ്ങൾക്കിതിൽ താല്പര്യമില്ല... ഞങ്ങൾ പുറത്തേക്ക്...

കുഞ്ഞമ്മത്ത് കാക്കയും സഹായികളും ആനകൾക്ക് മരുന്ന്കൊടുക്കുന്ന തിരക്കിലാണ്. മരുഭാഗത്ത് കലപ്പയും കൊടുവാളും നന്നാക്കുന്ന കൊല്ലന്റെ തിരക്ക്. ആലനന്നാക്കാനും പണിയായുധങ്ങൾ നന്നാക്കാനും പാടുപെടുന്ന ആശാരിമാരുടെ ബഹളം. കോളാമ്പികളും കിണ്ണങ്ങളും കിണ്ടികളും ഉണ്ടാക്കാൻ ഓർവർ വാങ്ങാനെത്തുന്ന മുശാരിമാർ പൂമുഖത്താണ്. ഉമ്മയുടെ നോട്ടമെന്തെന്ന അകത്തളത്തിലിരുന്നാണ് നാർണ്ണാരണങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാൻ ചിരാമൻ എന്ന തട്ടാൻ ഉലയുന്നതെന്ന്.

കൊല്ലനും മുശാരിയും തട്ടാനും ഞങ്ങളെ ഏറെ ആകർഷിക്കാറില്ല. ഞങ്ങളുടെ ആകർഷണരേഖകൾ ആശാരിമാരാണ്. അവരാണ് ഞങ്ങൾക്ക് കിളിക്കൂടുകളും കളിവണ്ടികളും ഉണ്ടാക്കിത്തന്നത്.

കണ്ണുകൂട്ടിയുടെയും മുത്തോന്റെയും ചാളകൾ (കുടിലുകൾ) ഞങ്ങൾക്കെന്തെങ്കിലും പെട്ടെന്ന്. കാരണം ഞങ്ങൾക്ക് അവിടെ ലഭിക്കുന്ന സാത്ത്ത്യാം തന്നെ. ഓലമെത്ത പൊറിക്കുട്ടിലാണെങ്കിലും ചാണകവും കരിയും ചേർത്തു മെഴുകിയ ആ തറകൾ ഏറെ വൃത്തിയുള്ളവയായിരുന്നു... പറമ്പിലൂടെ ഞങ്ങൾ ഓടിക്കടക്കും... മരത്തിൽ കയറി, വാവലുകളെ തുരത്തി, ചക്കയും മാങ്ങയും കശുമാങ്ങയും പേരയ്ക്കയും ഞങ്ങൾ കടിച്ചു തിന്നു... ഞങ്ങളെ കണ്ടു വിരളെ അണ്ണാറക്കണ്ണാർമാർ കലപില ചിലച്ച് വ്യക്തമാക്കാതിൽ നിന്നും ഒന്നൊന്നായി ചാഞ്ചാട്ടം തുടങ്ങും. അന്നത്തെ ആഹാരവിശേഷങ്ങളും ഇതൊക്കെത്തന്നെയാണ്. ചക്ക, മാങ്ങ, കപ്പ, മധുരക്കിഴങ്ങ്, വാഴക്കുല, കൂവളപ്പാടി, പനമ്പൊടി, മുളയരി, മുതിര, ഗോതമ്പ്, ചാമ, എള്ള്, തൊമര എല്ലാം കലവറയിൽ സുലഭം. പത്തായം നെല്ലുകൊണ്ടും തേങ്ങാക്കുട് തേങ്ങയും ചക്കിയും കൊണ്ടും നിറഞ്ഞിരിക്കും.

ബിരിയാണി അന്ന് തിന്നതായി ഓർക്കുന്നില്ല. സദ്യയ്ക്കും അടിയന്തിരങ്ങൾക്കുമെല്ലാം തേങ്ങാച്ചോറാണ്... അല്ലെങ്കിൽ ചക്കച്ചോറ്... പള്ളികളും അമ്പലങ്ങളും ദർസുകളും കാവുകളും അന്നുമുണ്ട്. അവിടങ്ങളിൽ നേർച്ചകളും ഉത്സവങ്ങളും ഉണ്ടാകും. എല്ലാവരും പങ്കെടുക്കുന്നു... തികഞ്ഞ ഭയഭക്തി ബഹുമാനങ്ങളോടെ, ഉത്സാഹത്തിലാർപ്പോടെ... പക്ഷേ, അന്ന് ഇരുവശങ്ങളിലും പാണൽക്കാടുകൾ വളർന്നിരുന്നതിനാൽ ഞങ്ങളുടെ ചെത്തുവഴികളിലൂടെ ശോഭയാത്രകളും, നബിദിനപ്രാശ്നായാത്രകളും കടന്നുപോയതായി ഓർക്കുന്നില്ല! 'മതമെന്ത്' എന്നൊരു പ്രയോഗം അന്ന് കേട്ടിരുന്നില്ല!

ഇപ്പോൾ ഞങ്ങൾ പാടത്താണ്. അസ്തമിക്കാൻ ഒരുങ്ങുന്ന സൂര്യന്റെ പൊൻകിരണങ്ങളോടു വെട്ടിത്തീർത്തു തോടിന് ഇരുവശവും വളർന്നുനില്ക്കുന്ന കൈതക്കാടുകൾ... പച്ചപ്പട്ടു വിരിച്ചപ്പോലെ കണ്ണെത്താത്ത ദൂരത്തോളം നീണ്ടുനില്ക്കുന്ന കിടക്കുന്ന, വെളുത്തുള്ളികൾ തെരിച്ച നെൽപ്പാടങ്ങളിൽ സൂര്യകിരണം പതിക്കുമ്പോൾ അവയ്ക്കു മഴവില്ലിന്റെ സപ്തനിറങ്ങൾ... പാറിപ്പറന്ന് അകലുന്ന പറവകളുടെ പിറകെയോ, പന്നികളെ ഓടിക്കാൻവേണ്ടി ഏറ്റുമാടും കെട്ടുന്ന ഗോപാലന്റെ പിറകെയോ അല്പനേരംകൂടി ഇവിടെ ഞങ്ങൾ വീട് പറയുന്നു.

കളികളെല്ലാം കഴിഞ്ഞ് തിരിച്ചെത്തിയാലും വീട് സജ്ജമായിരിക്കും. ഉലയുന്ന തട്ടാൻ, ഇരുമ്പുസാധനങ്ങൾ ശരിപ്പെടുത്തുന്ന കൊല്ലൻ, കാലിത്തൊഴുത്തിൽ മുരിക്കുകൾ കോഴിമുന്ന് ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്ന മുത്തോറനും സംഘവും. കോലായിൽ അഹമ്മദ് മൊല്ലാക്കയുടെയും സഹായികളുടെയും നേതൃത്വത്തിലുള്ള മോലി... പച്ചയടയ്ക്ക പൊളിക്കാൻ ഉരൽപ്പുരയിൽ വട്ടമിട്ടിരിക്കുന്ന സ്ത്രീകൾ... അവർക്ക് ഒത്താശകളുമായി, വെററിലച്ചെല്ലുമായി നടക്കുന്ന അടുക്കളക്കാരികൾ... വെച്ചുപുരയിൽ പാകമായി വരുന്ന പൊത്തിന്റെ വരട്ടം തേങ്ങാച്ചോറും...

അടയ്ക്ക പൊളിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ അവ കൂട്ടുകളിലാക്കി കോണിച്ചുവട്ടിൽ കൊണ്ടുവയ്ക്കുന്ന സ്ത്രീകൾ... ഞങ്ങൾ ഒളിച്ചു കളിക്കുകയാണ്. കോണിച്ചുവട്ടിൽ ഒളിച്ചു നീലാണ്ടന്റെ നിലവിളി. സ്ത്രീകൾ മണ്ണെണ്ണ വിളക്കുമായി ഓടിവരുന്നു. പൊളിച്ച അടയ്ക്ക നിറച്ച കൂട്ടയിൽ നീണ്ടുനില്ക്കുന്നിന്ന് ഫണമുയർത്തുന്ന പുല്ലാഞ്ഞിമുർഖൻ! കാട് ചിലപ്പോൾ ഇങ്ങനെ വീടുവരെയെത്താറുണ്ട്.

എട്ടുവയസ്സുകാരനിൽനിന്ന് അവത്തുമുന്നേ വയസ്സുകാരനിൽ എത്തുമ്പോൾ... കാരാശ്ശേരി എന്ന എന്റെ ഗ്രാമത്തിന് പുരോഗതി ഏറെ. എങ്കിലും, ഏറെ അവൾക്ക് നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

കാടിനൃപകരം റബ്ബർതോട്ടങ്ങൾ... അവയ്ക്കിടയിൽക്കൂടി തലങ്ങും വിലങ്ങുമോടുന്ന ലോറികൾ, ജിപ്പുകൾ. പറമ്പുകളിൽ പട്ടുവ്യക്ഷങ്ങൾപോലും അപശേഷിക്കുന്നില്ല... മുളകാടുകൾ ഏറെ വെട്ടിമാറപ്പെട്ടു. പുഴയോ

രത്തും സന്ദർഭം കിട്ടുമ്പോൾ പുഴയിലുമാണ് ഇപ്പോഴത്തെ കൃഷി. ഉഗ്രൻ രാസവളങ്ങളും കീടനാശിനികളും പുഴയിൽ വിതറി വിളകൾക്ക് കൊഴുപ്പുകൂട്ടുന്നു. മണൽ വാരി വാരി പുഴതീരങ്ങൾ ചെളിക്കുണ്ടുകളായി. വയൽ നികത്തി കവുങ്ങിൻ തോട്ടങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ഒരേസമയം പുഴയും പാടങ്ങളും നഷ്ടപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

കുന്നിനുമുകളിൽ റസ് ഹൗസ് പണിത്, കാററിനുവേണ്ടി, കിളികുളനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഈ അവതതിമുന്നുകാരൻ കാത്തിരിക്കുന്നു. ആ കുളിർകാറ്റ് എവിടെ? എവിടെപ്പോയി ആ കുളിയൊച്ചകൾ?

മലമുകളിലെ ഈ റസ് ഹൗസിൽ വിരുന്നു പാർക്കാൻ വന്ന മദ്രാസ്സുകാരനായ സിനിമാട്ടോഗ്രാഫർ ചോദിക്കുന്നു, "എന്തു കൊണ്ട് നിങ്ങൾക്കിവിടെ ഒരു എ.സി ഫിറ്റ് ചെയ്തുകൂടാ?"

18-ാം പേജിൽനിന്നും തുടർച്ച

കേന്ദ്രീകരിച്ചാണ് പൊലീസ് അന്വേഷണം നടത്തുന്നതും.

മുൻമന്ത്രി ഉമ്മൻചാണ്ടി കോട്ടയം എം.എൽ.എ. ടി.കെ. രാമകൃഷ്ണൻ എന്നിവർ നാഗമ്പടം കോളനി സന്ദർശിച്ച ശരിക്കലയുടെ ബന്ധുക്കളെയും കണ്ടു. കുറ്റവാളികളെ ഉടൻ അറസ്റ്റ് ചെയ്യണമെന്ന് ഇരുവരും ആവശ്യപ്പെട്ടു. വിവിധ രാഷ്ട്രീയ സാമൂഹിക സംഘടനകൾ എല്ലാത്തന്നെ പ്രക്ഷോഭ സമരവുമായി രംഗത്തെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. പൊലീസുകാരനെ രക്തംകൊണ്ട് അധികൃതർ നടത്തുന്ന ശ്രമത്തെ ചോദ്യം ചെയ്തു ജില്ലാ പൗരസമിതിയും രംഗത്തെത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ഈ കേസിലെ യഥാർത്ഥ പ്രതിയെ ക്രൈംബ്രാഞ്ച് പൊലീസ് അറസ്റ്റ് ചെയ്തതോടെ, അതല്ലെങ്കിൽ സാധാരണ പൊലീസുമാർക്ക് ആരെങ്കിലും പ്രതിയായി അവതരിപ്പിക്കാം. ശരിക്കലയുടെ കൊലപാതകം ഉയർത്തുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ എന്നാൽ അവിടെ അവസാനിക്കുന്നില്ല. മകളുടെ പ്രായപോലും വരാത്ത കൗമാരം പിന്നിടാത്ത ഒരു പെൺകുട്ടി ക്രൂരമായി ബലാൽസംഗത്തിനിരയാവുക എന്നത് നമ്മെ ഞെട്ടിക്കുന്നില്ലെന്ന് ചോദ്യം നമ്മുടെ മുമ്പിൽ ഉയർന്നു നിൽക്കുന്നു. ഇന്ത്യയിൽ ആദ്യമായി സമ്പൂർണ്ണ സാക്ഷരത നേടിയതും സാക്ഷരതാ ശതമാനമെന്നെങ്കിൽ ഇന്ത്യയിൽ ഒന്നാമതു നിൽക്കുന്നതും സാംസ്കാരിക തികവിന്റെ പേരിൽ അക്ഷരങ്ങളുടെ നഗരമെന്നറിയപ്പെടുന്നതുമായ കോട്ടയത്ത് ഒരു പൈക്കിളിക്കൊലയാളൻ പോലും ഇതുവരെ സ്വപ്നം കാണാത്ത രീതിയിലുള്ള ഈ ക്രൂരതയിൽ നാം ലജ്ജിക്കേണ്ട എന്നത് നമ്മുടെ മനഃസാക്ഷിയ്ക്കുമുമ്പിൽ ഉയർന്നു നിൽക്കുന്ന ചോദ്യമാവുന്നു. ഈ ചോദ്യത്തെ അഭിമുഖീകരിക്കാതെ മനഃസാക്ഷി പണ്ടെ നാം പണയം വച്ചതല്ലെന്നു പറഞ്ഞ് നമുക്ക് വേണമെങ്കിൽ ഉറക്കെ ചിരിക്കാം.

ടി.ജെ.എസ്. ജോർജ്ജ്

മോക്ഷം തേടുന്ന പ്രേതങ്ങൾ

വേണ്ട പ്രാർത്ഥനകളും പുണ്യാദികൾക്കുമുള്ള കൂടാതെ മരിക്കുന്നവരുടെ പ്രേതങ്ങളെപ്പോലെ, നിത്യശാന്തി കിട്ടാതെ, മോക്ഷത്തിനു മാർഗ്ഗമില്ലാതെ ശൂന്യാകാശത്തിൽ നട്ടൊതിയുന്ന ചില ചോദ്യങ്ങൾ നമ്മുടെയിടയിൽ പറന്നു നടക്കുന്നുണ്ട്. ശ്രദ്ധിക്കുക. ഒരുപക്ഷേ, ചിറകടി കേൾക്കാം.

* ആന്റണിക്കെന്തു പറി? ആദർശവാദികളുടെ ആശാകേന്ദ്രമായിരുന്ന ആന്റണി ഒരു അശുഭപ്രഭാതത്തിൽ എന്തുകൊണ്ട് എല്ലാം കളഞ്ഞുകുളിച്ചു മ്ളേച്ഛരണത്തിൽ കുടി?

* ഇനി ആന്റണിയെ നമ്പിയിട്ട് എന്തു കാര്യം?

* ചുമതലയില്ലായ്മ കാരണം നദികൾ പോലും നശിക്കുന്ന ഈ കാലയളവിൽ പാർലമെന്റിലെ ഒരു സീററിന്റെ കച്ചവടമാണ് ഭരണം എന്നു വരുത്തിക്കൂട്ടാൻ എങ്ങനെ സാധിക്കുന്നു?

* അഴിമതി ഇല്ലാത്തവർക്ക് കോൺഗ്രസ്സിൽ സ്ഥാനമില്ല എന്ന അവസ്ഥ (വി.എം. സുധീരനെ കൂട്ടുകയില്ല എന്നു നിർബ്ബന്ധം പിടിച്ചതോർക്കുക) എങ്ങനെ വന്നുവെച്ചു?

* വിദ്യാഭ്യാസമില്ലാത്ത ഒരു മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ വിദ്യാഭ്യാസമില്ലാത്ത മകനെ മുഖ്യമന്ത്രിയാക്കി വാഴിച്ച ഹരിയാനയുടെ നിലവാരത്തിലേക്ക് പ്രബുദ്യകേരളത്തെ തരം താഴ്ത്താം എന്ന ഭൂതോദയം എങ്ങനെ ഒരു മലയാളിക്കുണ്ടായി?

* പൊലീസ് എന്ന സ്ഥാപനത്തിന്റെ ശൃംഖലാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നേതൃത്വപാരമ്പര്യവും മൗലികമായ അച്ചടക്ക സമ്പ്രദായങ്ങളും അട്ടിമറിച്ച് ഒരു കുടുംബത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി മാത്രം പൊലീസ് സംവിധാനത്തെ ഉടച്ചുവാർക്കാനുള്ള സാർത്ഥത എങ്ങനെ ഒരു മനുഷ്യപുത്രനുണ്ടാകും?

* സറോഷനകത്തിട്ട് ആളുകളെ തല്ലിക്കൊല്ലുക, ചെവിക്ക് ഓപ്പറേഷൻ നടത്തിയ ആളാണ് ചോദ്യംചെയ്യാൻ പിടിച്ച ഒരു ഹതഭാഗ്യൻ എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ അയാളുടെ കരണത്തിന് വീണ്ടും വീണ്ടും ആഞ്ഞടിക്കുക, "എടാ", "നീ" എന്ന ഭാഷ മാത്രം

വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുക—ഇങ്ങനൊരു സംസ്കാരത്തിലേക്ക് പൊലീസിനെ തള്ളിവിട്ട് ഇനാധിപത്യമെന്ന വഞ്ചനയുടെ പിറകിൽ ഒളിക്കാൻ ഒരു പൗരന് എങ്ങനെ തോന്നുന്നു?

* നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങളെ അവഗണിച്ച് ഓവർസ്പീഡിംഗ് വഴിവക്കിൽ മരണം വിതറി യാത്രചെയ്യുന്നവർക്കു ധിക്കാരം— ഷെഡ്യൂളനുസരിച്ചുള്ള തീവണ്ടി താമസിപ്പിച്ച് ഒന്നാകട്ടെ റിസർവേഷനുള്ള യാത്രക്കാരെ പിടിച്ചിറക്കി ഒരു കമ്പാർട്ട്മെന്റ് കൈയടക്കാനുള്ള ധിക്കാരം—

പുറപ്പെടാൻ തയ്യാറായ ബോംബ് വിമാനത്തെ ശരിക്കും ഹൈജാക്ക് ചെയ്ത് കൊച്ചിയിൽ അന്ധകൃതമായി ഇറക്കിസന്തം കാര്യം നേടാനുള്ള ധിക്കാരം—

മഹാരാജാക്കന്മാർപോലും കാണിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ധിക്കാരം നിത്യജൈലിയാക്കിയ ഒരു അഹങ്കാരിയെ കേരളത്തുറ എങ്ങനെ സഹിച്ചു?

* സമരത്തിനിറങ്ങിയവർ സമരം പിൻവലിക്കാതെ അവരോടു സംസാരിക്കുകപോലും ചെയ്യില്ലെന്നു വീമ്പടിച്ചശേഷം, ലക്ഷക്കണക്കിന് ആളുകൾ ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നതും ദശലക്ഷങ്ങളുടെ നഷ്ടം ബസ്സുകൾക്കുണ്ടാകുന്നതും നോക്കിനില്ക്കുകയും പിന്നീട് ഒന്നുമില്ലാത്ത രീതിയിൽ സമരക്കാർ ചോദിച്ചതെല്ലാം അതേപടി സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തത് ഭരണ നൈപുണ്യമാണെന്നു നടിക്കുന്ന ഭോഷ ന്മാർ എങ്ങനെ മലയാളമണ്ണിൽ ഉണ്ടായി?

* കേരളം കണ്ട ഏറ്റവും നികൃഷ്ടവും അഴിമതിപൂർണ്ണവും പൊതുജനവിരുദ്ധവും അസാൻമാർഗ്ഗികവും കൂടലത നിറഞ്ഞതുമായ ഭരണം അവസാനിപ്പിക്കാൻ മലയാളിക്കു കഴിവില്ലാതെ പോയത് എങ്ങനെയാണ്?

* കാരോർത്താൽ കേൾക്കാവുന്ന ചോദ്യങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരു പുതിയ മാറൊലി ഉയർന്നിട്ടുണ്ട്. ഒരു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞിട്ടാണെങ്കിലും ഇടഭരണത്തിന്റെ തനിമിനം എടുത്തുകാട്ടാനുള്ള നട്ടെല്ല് ഉമ്മൻചാണ്ടിക്കുണ്ടായപ്പോഴും എന്ന ആശാസിക്കാം.

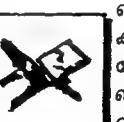
കർത്താവിനു സ്തോത്രം.

പുഴയുടെ വൈശാഖ്യം

ഇ.എം. ജോസ്

He noticed that the river's voice spoke to him
He learned from it, it educated and taught him
The river seemed like a god to him
He knew everything because he believed in the river
[From Sidhartha by Hermann Hesse]

ഒ.വി. വിജയന്റെ പുഴ എന്ന കഥയിൽ പരമേശ്വരൻ ചിലപ്പോൾ ഒഴുകിനൊത്ത് തിരിഞ്ഞിരിക്കും മറ്റു ചിലപ്പോൾ ഒഴുകിനൊതിരും. അടുത്ത കടവിൽ കുളിക്കാനെത്തുന്ന നമ്മെക്കൂടി ഇതിന്റെ കാരണം അന്വേഷിക്കുന്നു. നാമൊക്കെ ഒഴുകിപ്പോകേണ്ടവരാണ്, നാമൊക്കെ കടന്നു പോകേണ്ടവരാണ് എന്ന ബോധം പരമേശ്വരൻ കൊച്ചുകുട്ടിയായ നമ്മെക്കൂട്ടിക്ക് പകർന്നു നൽകുന്നു. അവർക്ക് ഇതൊന്നും ഹർണ്ണമായും മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല; മാത്രമല്ല അവർക്ക് ഒഴുകിപ്പോകാൻ പെടിയുമാണ്. വലുതാകുമ്പോൾ പേടി മാറി എല്ലാം മനസ്സിലാകും എന്ന് പരമേശ്വരൻ അവളെ ധൈര്യപ്പെടുത്തുന്നു.

പരമേശ്വരൻ പുഴയുടെ പ്രഭവ സ്ഥാനത്തേക്ക് തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നത് ഒഴുക്ക് എവിടെ നിന്നു വരുന്നുവെന്നു എവിടെക്കു പോകുന്നുവെന്നും ഒഴുകിപ്പോകേണ്ട വഴിയായ നമ്മെ മനസ്സിലാക്കിയാൽ, സത്യം വേണ്ടിയാണ്. നാം വെറുതെ ഒഴുകിപ്പോകേണ്ടവരല്ല. നാം ഒന്നുചേർന്നു കടന്നുപോകേണ്ടവരല്ല. നമ്മു

ടെ ഉദ്ഭവവും ലക്ഷ്യവും അനുഭവിച്ചറിയാൻ നമുക്ക് കഴിയണം എന്ന ദാർശനികമായ അർത്ഥതലം വിജയൻ നമ്മുക്ക് വെളിപ്പെടുത്തിത്തരുന്നു. നമ്മെക്കുട്ടിക്ക് പരമേശ്വര മാമയുടെ നീണ്ട കുളിയെ മതിഭ്രമത്തിന്റെ അടയാളമായി മാത്രമേ കാണാൻ പറ്റുന്നുള്ളൂ. അവൾ ചിരിച്ചു കളിച്ചുകൊണ്ട് കടവുകൾ കയറുന്നു.

വിജയന്റെ കഥയിൽ പൂഴ ആത്യന്തിക യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ സംബലായി മാറുന്നു. മിസ്റ്റിസിസത്തിലേക്ക് ആകൃഷ്ടമായ ഒരു മനസ്സ് പരമേശ്വരനിലൂടെ വെളിപ്പെടുമ്പോൾ ജീവിത യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുടെ പൊരുൾ അറിയാൻ ശ്രമിക്കാതെ നമ്മെക്കുട്ടി അവളുടെ തായ ലോകത്ത് ഒരുങ്ങിക്കൂടുന്നു. നമ്മെക്കുട്ടിയെപ്പോലെ ആത്മീയത സായത്തമാക്കാൻ കഴിയാത്ത ഒരു വ്യക്തികൂടി കഥയിലുണ്ട്—കൃഷ്ണൻ വൈദ്യൻ. നമ്മെക്കുട്ടിയെപ്പോലെ കൃഷ്ണൻവൈദ്യനും പൂഴയിൽ കുളിച്ചുകയരുന്നു. ഏറെ നേരം പൂഴയിൽ കിടക്കുന്ന പരമേശ്വരനെ കുറ്റപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതിന് പരമേശ്വരൻ മറുപടിയായിട്ടുള്ളത്, സംതൃപ്തമായ പുഞ്ചിരിയാണ്.

വർഷങ്ങൾ ഏറെക്കഴിഞ്ഞ് നമ്മെക്കുട്ടിയുടെ വിവാഹം കഴിഞ്ഞതോടെ, പരമേശ്വരന്റെ നീരാട്ടിന് കുട്ടിപ്പൊതുവുന്നു. അതോടെ ഒഴുകിന് തടസ്സങ്ങളില്ലാതാവുകയും ചെയ്യുന്നു. വാർദ്ധക്യത്തിൽ, അറിവിന്റെ സമൃദ്ധിയിൽ ഇപ്പോൾ അയാൾ പൂഴയുടെ ഉറവിടത്തെ അഭിമുഖീകരിച്ച് ഇരിക്കാറില്ല. കാരണം ഏറെ നാളത്തെ കുളിയുടെ അനുഭവത്തിലൂടെ പൂഴയുടെ ഉത്ഭവം എന്താണെന്ന് അയാൾ അറിഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു. ഇനി ലയനം മാത്രമേ അവശേഷിക്കുന്നുള്ളൂ.

കഥയുടെ അന്ത്യത്തിൽ വിജയൻ നമ്മെ അദ്വൈതത്തിന്റെ വെളിപാടിലേക്കും, ഹൈന്ദവ ദർശനങ്ങളുടെ ആഴത്തിലേക്കും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോകുന്നു. നാം വായിക്കുന്നു-പരമേശ്വരൻ വെളുത്തത്തിൽത്തന്നെയിരുന്നു പൂഴയുടെ ആകർഷണവും നീരാഴിക്കും ശരീരം മുഴുവൻ ബാധിക്കുകയാണ്. അന്ത്യത്തിൽ ആയിരം ഇതളുകളുള്ള ഒരു താമര പരമേശ്വരന്റെ മസ്തിഷ്കത്തിൽ വിടരുന്നു. ലയനത്തിന്റെ തുടക്കമാണിത്. ആ താമരയുടെ അവസാന ദലവും പൂഴയിൽ അലിയുമ്പോൾ പൂഴ പരമേശ്വരൻ അനുഭവവും അറിവും പ്രകാശവുമായി മാറുന്നു. പൂഴയിൽ അലിയുന്ന പരമേശ്വരൻ സംതൃപ്തമായ ചിരിയും. കഥ അവസാനിക്കുമ്പോൾ വായനക്കാരനും പൂർണ്ണതയുടെ മണ്ഡലങ്ങളിലൂടെ സഞ്ചരിച്ച് ലയിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കും.

ഹെർമ്മൻ ഹെസ്സെ തന്റെ നോവലായ സിദ്യാർത്ഥയിലെ നദിയെ നമ്മെ എല്ലാം പഠിപ്പിക്കുന്ന ആദിശതവായി മാറ്റിയിരിക്കുന്നതായി കാണാം. കടത്തുകാരനായ വസുദേവ നദിയിൽനിന്ന് എല്ലാം അനുഭവിച്ചിരുന്നു. ജീവിത യാഥാർത്ഥ്യം തേടുന്ന സിദ്യാർത്ഥയ്ക്ക് വസുദേവ നൽകുന്ന ഉപദേശം നദിയെ അറിയുക എന്നതാണ്.

തുടർന്ന് നദി സിദ്യാർത്ഥയെ ഈശ്വരാനുഭവത്തിലേക്കു നയിക്കുമ്പോൾ വായനക്കാരന്റെ മനസ്സുകളിൽ മുക്തിയുടെ നീരാഴിക്ക് തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കും.

പൂഴ എന്ന കഥ ഒ.വി. വിജയന്റെ “കാറ്റ് പാഞ്ഞകഥ” എന്ന കഥാസമാഹാരത്തിൽ നിന്നാണ്.

ഇ.എം.എസ്സും അമ്മയും

ഇന്ത്യയിൽ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന മഹാനായ ഒരു രാഷ്ട്രീയ നേതാവാണ് ഇ.എം.എസ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം-തൂറുന്നവച്ച ഒരു പുസ്തകമാണ്. സാഹിത്യം, ചരിത്രം, തത്ത്വശാസ്ത്രം എന്നിവയിൽ അദ്ദേഹം ആർജ്ജിച്ച ചെടുത്ത അറിവിന് അതിരുകളില്ല. എതിരാളികൾപോലും അനുകരിക്കുകയും ആദരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ലളിതജീവിതവും തിളക്കമാർന്ന വ്യക്തിത്വവുമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റേത്. ആധുനിക കേരളത്തിന്റെ മുഖ്യശില്പിയെന്നുതന്നെ ഇ.എം.എസ്സിനെ വിശേഷിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ഇ.എം.എസ് എഴുതിയതും ഇ.എം.എസ്സിനെക്കുറിച്ചെഴുതിയതുമായി നിരവധി ഗ്രന്ഥങ്ങളുണ്ട് മലയാളത്തിൽ. ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളുമായി മലയാളികൾ സുപരിചിതമാണ്. വിപ്ലവബോധത്തിനകത്തു ഇന്ന് മെടുത്ത സന്നദ്ധതയെപ്പറ്റിയാണ് ഇ.എം.എസ്. ഇന്ത്യയുടെ ഈ മഹാനായ പുസ്തകം നല്കിയ മാതാവെന്നെക്കുറിച്ചാണ് ഈ പുസ്തകം. ഗ്രന്ഥരചയിതാവായ തെക്കുംഭാഗം മോഹൻ എഴുതുന്നു: “ഇത് ഒരു സഖാവിന്റെ, സഖാവല്ലാത്ത അമ്മയുടെ കഥയാണ്. തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായ ഒരു കാലഘട്ടത്തിൽ അന്നത്തെ സാമൂഹ്യ വ്യവസ്ഥിതിയെ പൂർണ്ണമായി ഉൾക്കൊണ്ടു ജീവിച്ച ആ അമ്മ അവയൊക്കെ വലിച്ചുപൊളിക്കാൻ തന്റെ മകനെ അനുവദിച്ചത് അവരിലെ സാമൂഹ്യ പ്രതിബദ്ധതയാണെന്ന് ഈ രചന സീരിയലൈസ് ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന വേളയിൽ ചിലർ സമർത്ഥിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയുണ്ടായി. അതല്ല, പുത്രവാത്സല്യം മാത്രമാണ് ആ അമ്മയെ സദാ നിയന്ത്രിച്ചതെന്ന് മറുചിലരും സമർത്ഥിക്കുകയുണ്ടായി. യഥാർത്ഥത്തിൽ മനുഷ്യസ്നേഹപരമായ എല്ലാ നീക്കങ്ങളും ആ അമ്മയെ എന്നും സാധി നിപ്പിച്ചിരുന്നുവെന്നാണ് സത്യം.” ഒരു മനുഷ്യൻ രൂപപ്പെട്ട കഥയിലെ പ്രഥമ അദ്യായമായി ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ കണക്കാക്കാം.

ഇ.എം.എസ്സും അമ്മയും ഗ്രന്ഥം: തെക്കുംഭാഗം മോഹൻ പ്രസംഗം: പി.കെ. ബ്രദേഴ്സ് വില: 33 രൂപ

മനുഷ്യശരീരം എന്ന അദ്ഭുതയന്ത്രം

മലയാളത്തിലെ ശാസ്ത്രശാഖയ്ക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള വിലപ്പെട്ട ഒരു ഗ്രന്ഥമാണിത്. പേരു സൂചിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ മനുഷ്യശരീരത്തെ ഒരു യന്ത്രമായി വിഭാവനം ചെയ്യുകയും ആ യന്ത്രത്തിന്റെ പാർട്ടുകളോരോന്നായി വിവരിക്കുകയും അവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ച് ബോധ്യപ്പെടുത്തിത്തരികയും ചെയ്യുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഗ്രന്ഥകാരൻ ആമുഖത്തിൽ എഴുതുന്നു: “ശാസ്ത്രം വെളിപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള വസ്തുതകൾ പരിഗണിക്കുമ്പോൾ ഒരു അസാധാരണ യന്ത്രമാണ് ശരീരം എന്നു കാണാം. ശാസ്ത്രത്തിനു വെല്ലുവിളിയായി നിലക്കുന്ന ഒട്ടനവധി പ്രശ്നങ്ങൾ ഉന്നയിക്കുന്നു എന്നത് ആ യന്ത്രത്തിന് അദ്ഭുതത്തിന്റെ പരിവേഷവും നല്കുന്നു.”

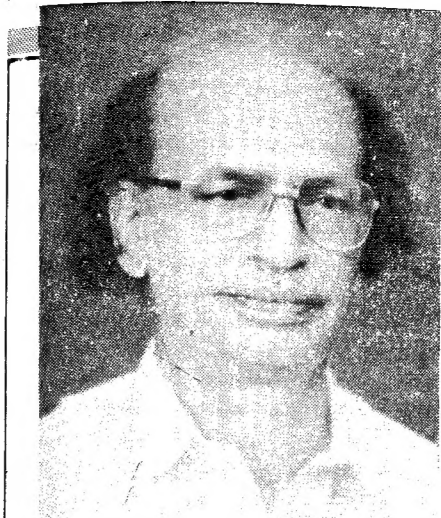
മനുഷ്യശരീരം എന്ന അദ്ഭുത യന്ത്രം ഗ്രന്ഥം: ഡോ. സി.പി. മേനോൻ പ്രസംഗം: ഹൈ-ടെക്-ബുക്സ്, കൊച്ചി-682017 വില: 50 രൂപ

നഗരവാരിധി

ടി.കെ. ശങ്കരനാരായണന്റെ പതിനഞ്ചു കഥകളുടെ സമാഹാരം. പ്രശസ്ത കഥാകൃത്ത് വി.ആർ. സുധീഷിന്റേതാണ് അവതാരിക. ശങ്കരനാരായണന്റെ കഥയുടെ ശക്തിയും സൗന്ദര്യവും പ്രകൃതങ്ങളും സൂക്ഷ്മമായി മനസ്സിലാക്കി എഴുതിയതാണ് സുധീഷിന്റെ പഠനം. സുധീഷ് എഴുതുന്നു: “നിഷ്കളങ്കരണപോലെ വിചിത്രപ്രകൃതികളുമാണ് ശങ്കരനാരായണന്റെ കഥാപാത്രങ്ങൾ. ഒരു കഥാപാത്രത്തെ ഫോക്കസ് ചെയ്ത് കഥയിൽ അയാളെ വളർത്തിയെടുക്കുകയാണ് ഈ കഥാകൃത്തിന്റെ പരിചരണരീതി. യുവകഥയിൽ ശങ്കരനാരായണനെ വ്യത്യസ്തനാക്കുന്നതും അതുതന്നെ.

സരളവും വികാരസാന്ദ്രവുമായ മലയാളകഥയുടെ നല്ല പാരമ്പര്യത്തിലാണ് ഈ കഥകളുടെ സ്ഥാനം. നഗരവാരിധി ഗ്രന്ഥം: ടി.കെ. ശങ്കരനാരായണൻ പ്രസംഗം: മൾബറി വില: 25 രൂപ

എം. കൃഷ്ണൻനായർ

സാഹിത്യവാദപഥം

സെസ്ഷു (Sesshu 1420-1506) ഇപ്പാനിലെ കലാകാരനും സെൻ പൂരോഹിതനുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു കഥയുണ്ട്. ചിത്രകലയോടുള്ള അതിരുകളടന്ന അടിനിലശം കൊണ്ട് സെസ്ഷുവിനു വിശുദ്ധഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിക്കാൻ വൈമുഖ്യം വന്നുപോയിയെന്ന് ദേവാലയത്തിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട പൂർവാഹിതൻ മനസ്സിലാക്കി. പലതവണ അദ്ദേഹം ആ ചെറുപ്പക്കാരനെ ശാസിച്ചു. അപ്പോഴൊക്കെ അയാൾ വേദനിച്ച്കിലും ചിത്രരചനയിൽനിന്നു പിൻമാറാൻ കഴിഞ്ഞതേയില്ല. കുററബോധം കൂടുതലായപ്പോൾ തന്നെ ദേവാലയത്തിലെ തുണിക്ക് കൈകളും കാലുകളും കെട്ടിവയ്ക്കാൻ അയാൾ അധികാരികളോട് അപേക്ഷിച്ചു. “ഈ ഭൂമിയിലും ഒരു ദിവസത്തേക്കു മാറാൻ കഴിഞ്ഞാൽ എല്ലാക്കാലത്തേക്കുമായി ഞാനതു മാറും” എന്ന് സെസ്ഷു അവരെ അറിയിച്ചു. മണിക്കൂറുകൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മനസ്സിന്റെ തകർച്ച വേദനയായി മാറി. അയാൾ കരഞ്ഞു. കണ്ണീർ നിരന്തരം ഒഴുകിയതുകൊണ്ട് അയാൾ നിന്ന സ്ഥലമാകെ നനഞ്ഞു; കൂതിർന്നു. സെസ്ഷുവിന്റെ കാൽ വിരൽ സന്ധ്യ ചലനംകൊണ്ടു. സാധാരണത്തിൽ പൂരോഹിതന്മാർ വന്നുനോക്കിയപ്പോൾ യുവാവിന്റെ കാലിനടുത്ത് ഒരു ചത്ത എലി കിടക്കുന്നതായി കണ്ടു. സൂക്ഷ്മഗ്രഹണയോടുകൂടി അത് മരിച്ച എലിയല്ലെന്നും സെസ്ഷു പെരുവിൻ കൊണ്ടുവരച്ച എലിയുടെ രൂപമാണെന്നും അവർക്കു മനസ്സിലായി.

ലോറൻസ് വാൻ ഡെർപോസ്റ്റ് (Laurens Van Der Post) എന്ന ഗ്രന്ഥകാരന്റെ “Yet Being Someone Other” എന്ന മനോഹരമായ ആത്മകഥയിൽ കണ്ട കഥയാണ് ഇത്. വാൻ ഡെർപോസ്റ്റ് ഭടനായിരുന്നു. ഇപ്പാൻകാരുടെ തടവുകാരനായിരുന്നു. ബ്രിട്ടീഷ് മിനിസ്റ്ററുടെ മിലിറ്ററി അററാഷ്യയായിരുന്നു. അങ്ങനെ പലരും. ഈ തൂണുകളിലെല്ലാം അദ്ദേഹത്തെ കെട്ടിവച്ചിരുന്നെങ്കിലും സന്ധ്യയായതായെന്നുമായി അദ്ദേഹം കലാർത്ഥങ്ങളായ കൃതികൾ രചിച്ചു. അവയിൽ ഒന്നാണ് ആത്മകഥ. അതിനെക്കുറിച്ച് “Jung and The Story of Our Time” എന്ന പുസ്തകം. ഞാനതു വായിച്ചു.

യഥാർത്ഥത്തിൽ മഹത്വമുള്ളവരെ നമുക്ക് വളരെ മുന്തിലായി നിറുത്താൻ കാലത്തിനു കഴിയും. സ്വന്തം ജീവിതകാലത്ത് മഹാന്മാരായി പരിഗണിക്കപ്പെട്ടവർ മരിച്ചാൽ മഹത്വമില്ലാത്തവരായി ബദലിക്കുന്നു. യഥാർത്ഥമായ മഹത്വമുള്ളവർ മാത്രമേ ഞാനതൃത്തിൽനിന്ന് ഞാനതൃത്തിലേക്കു പോകൂ.

അനിർവ്യാച്യമായ അനുഭൂതിയെ വിശയനായി വളരെ നേരമിരുന്നുപോയി. അത്രകണ്ട് ഇത് സമുദ്രജലവും ചിന്താസുന്ദരവുമാണ്. ലോകജനത മഹാന്മാരെന്നു കരുതുന്നവരിൽ ഏറെപ്പേരെ വാൻഡെർ പോസ്റ്റിന് അറിയാം. യഥാർത്ഥത്തിൽ മഹത്വമുള്ളവരെ നമുക്കു വളരെ മുൻപിലായി നിറുത്താൻ കാലത്തിനു കഴിയും. സ്വന്തം ജീവിതകാലത്ത് മഹാന്മാരായി പരിഗണിക്കപ്പെട്ടവർ മരിച്ചാൽ മഹത്വമില്ലാത്തവരായി ബദലിക്കുന്നു. യഥാർത്ഥമായ മഹത്വമുള്ളവർ മാത്രമേ ഞാനതൃത്തിൽനിന്ന് ഞാനതൃത്തിലേക്കു പോകൂ. അങ്ങനെ പോയ ഒരാളാണ് യുങ് എന്ന് വാൻഡെർ പോസ്റ്റ് യുക്തിഭദ്രമായി സാധിക്കുന്നു.

യുങ്ങിന് എഴുപതു വയസ്സു കഴിഞ്ഞപ്പോഴാണ് വാൻഡെർ പോസ്റ്റ് അദ്ദേഹത്തെ പരിചയപ്പെട്ടത്. ആദ്യത്തെ സന്ദർശനത്തിൽത്തന്നെ അവർ അഞ്ചുമണിക്കൂറോളം സംസാരിച്ചു. തന്റെ ആഫ്രിക്കൻ ജീവിതത്തിൽ കേൾക്കാനിടയായ ശബ്ദങ്ങൾ പോലെ; അവിടത്തെ സംഭാഷണങ്ങൾ പോലെയായിരുന്നു അവരുടെ സംഭാഷണം. സിംഹത്തിന്റെ ശബ്ദം, പുലിയുടെ കടുത്ത ചുമ, ഇഷ്ടമുള്ള മരത്തിൽ നിന്ന് ആന പുറത്തോടു വലിച്ചുകീറുമ്പോൾ വെടിപൊട്ടുന്ന തോക്കിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന ശബ്ദം, കുറിക്കാട്ടിലെ മാൻ ഡെറാമർജ്ജിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി കേൾപ്പിക്കുന്ന ശബ്ദം, നക്ഷത്രങ്ങൾ നിറഞ്ഞ ഇലാശയങ്ങളിൽ തവള കേൾപ്പിക്കുന്ന ശബ്ദം-ഇവയ്ക്കു പുറമേ ആദ്യത്തെ മഞ്ഞു വീഴുമ്പോൾ ഭൂമി പുറപ്പെട്ടു വിടുന്ന സൗരഭ്യം, ഇവയെല്ലാം ഓർമ്മയിലെത്തുകയായി ആ സംഭാഷണം നിർവഹിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ. സംഭാഷണത്തിനുശേഷം താൻ ആഫ്രിക്കയെക്കുറിച്ച് ഒരു പുസ്തകം എഴുതിയിട്ടുണ്ടെന്നും അതിൽ ഇലിസബത്ത് രാജ്ഞിയുടെ കാലത്തെ സർ തോമസ് ബ്രൗണിന്റെ ഒരു വാക്യം എടുത്തു ചേർത്തിട്ടുണ്ടെന്നും വാൻഡെർ പോസ്റ്റ് യുങ്ങിനോടു പറഞ്ഞു. വാക്യമിതാണ്: We carry with us the wonders we seek without us: there is all Africa and her prodigies in us. ഇത് യുങ്ങിനെ വല്ലാതെ ചലനം കൊള്ളിച്ചു. അദ്ദേഹത്തു കുറിച്ചെടുത്തു. സംഭാഷണത്തിനിടയിൽ യുങ് ഒന്നു ചിരിച്ചു.

Olympian ചിരിയായിരുന്നു അത്. (മൗണ്ട് ഒലിമ്പസിലെ ദേവനെ സംബന്ധിച്ചത്) അതേസമയം മനുഷ്യതപൂർണ്ണവും. തന്റെ ഇന്ദ്രിയങ്ങളായ ആഫ്രിക്കൻ നാട്ടിലെ ബുഷ്മാൻ ചിരിക്കുന്നതു പോലെയുള്ള ചിരിയായിരുന്നു അതെന്ന് വാൻ ഡെർ പോസ്റ്റ് പറയുന്നു. ആ രീതിയിൽ ഒരു ചിരി കേൾക്കാൻ അദ്ദേഹം തനിക്കുള്ളതെല്ലാം വില്ക്കാനുപോലും സന്നദ്ധനായിരുന്നു. 'ബുഷ്മാനെപ്പോലെ ചിരിക്കാൻ താങ്കൾക്കു മാത്രമേ കഴിയൂ' എന്ന് വാൻഡെർ പോസ്റ്റ് അദ്ദേഹത്തോടു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ട് യൂങ് കുടുതൽ ചിരിച്ചു. ഇററിലിയിൽനിന്നു സ്വിറ്റ്സർലണ്ടിലേക്കു പോകുന്ന വിനോദസഞ്ചാരികൾ യൂങ്ങിന്റെ ചിരികേട്ട് അദ്ഭുതത്തോടെ ആ വീട്ടിലുള്ള സ്ത്രീയോടു ചോദിക്കുമായിരുന്നു: "ഈ വലിഞ്ഞുകയറാം കഷ്ടമില്ല. അദ്ഭുതകരമായ വിധത്തിൽ ഇങ്ങനെ ചിരിച്ചതാ?" ഇതുപോലെയുള്ള ചില സംഭവങ്ങളിലൂടെയാണ് വാൻഡെർ പോസ്റ്റ് യൂങ്ങിന്റെ സ്വഭാവ സവിശേഷതകൾ പ്രകാശിപ്പിക്കുക.

പ്രകൃതി വികാരരഹിതമാണെന്നോ വസ്തു നിഷ്ഠാസത്വം മാത്രമാണെന്നോ യൂങ് വിശ്വസിച്ചില്ല. മനുഷ്യചൈതന്യത്തിന്റെ പ്രതിരൂപാത്മകമായ ആവിഷ്കാരമാണ് അതെന്ന് അദ്ദേഹം കരുതി. ഇഡവസ്തു-നിഷ്ഠേതനമായ വസ്തു-പ്രതിരൂപം മാത്രമാണ് ഭൗതികശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഭാഷ ഉപയോഗിക്കട്ടെ. നിശ്ചലമാക്കപ്പെട്ട പ്രതിരൂപമാണ്. ഊർജ്ജമെല്ലാം ആ നിഷ്ഠേതന വസ്തുവിന്റെ അകത്തുണ്ട്. അചൈതന വസ്തുവിൽ അടങ്ങിയ ഭീമമായ ശക്തിവിശേഷം അങ്ങനെയുള്ള കൂട്ടിയിണക്കാനുള്ള ജീവിതസ് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ട്. പ്രകൃതിയോടുള്ള ഈ താദാത്മ്യം പ്രാപിക്കലാണ് യൂങ്ങിന്റെ സവിശേഷത. "I never could look at the mountain tops without also looking at the valleys and their rivers and lakes and thinking of them all as great and mysterious whole" എന്ന് യൂങ് ഒരിക്കൽ വാൻ ഡെർ പോസ്റ്റിനോടു പറഞ്ഞു.

ഒന്നിനെ പൂജ്യംകൊണ്ടു ഹരിച്ചാൽ അമേയ വസ്ഥ (infinity) ഉണ്ടാകും. ശൂന്യതയിൽനിന്ന് ഈശ്വരൻ പ്രപഞ്ചം സൃഷ്ടിക്കാതിരുന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന് ഒരിക്കലും ഒന്നും സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നില്ല എന്ന് മിസ്റ്ററിക്കുൾ പറയുന്നതിനു ഹേതു ഇതാണ്. ഒന്നിന് എതിരായ ശൂന്യതയിൽനിന്ന് (anti-one) ഒന്നിനെ അളക്കുമ്പോൾ അമേയമായതേ (infinite) ഉണ്ടാകൂ. ഈ സങ്കല്പത്തിലൊക്കെ മനസ്സുവച്ച യൂങ്, ഫ്രാഡിറുമായി തെറ്റിപ്പിരിഞ്ഞതിൽ എന്തെ അദ്ഭുതം? ഫ്രാഡിററിന്റെ ഒരു സ്വപ്നത്തെക്കുറിച്ചു ഫ്രാഡിറും യൂങ്ങും സംസാരിക്കുകയായിരുന്നു. സ്വപ്നത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം വ്യക്തമാക്കാൻ ഫ്രാഡിറന് ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. "എന്റെ അധീശത്വത്തിന് അതു നല്ലതല്ല" എന്നാണ് ഫ്രാഡിറന് പറഞ്ഞത്. സത്യത്തെക്കാൾ അധീശത്വത്തിനു

വാൻ ഡെർ പോസ്റ്റ്

"ലോക സാഹിത്യത്തിലെ എല്ലാ നല്ല കൃതികളും വായിക്കാണെന്നു മാർഗ്ഗം?"
"ലോകത്തെമ്പാടുമുള്ള പനിനിർപ്പുകൾ അടർത്തിയെടുക്കാണെന്നു മാർഗ്ഗം?"

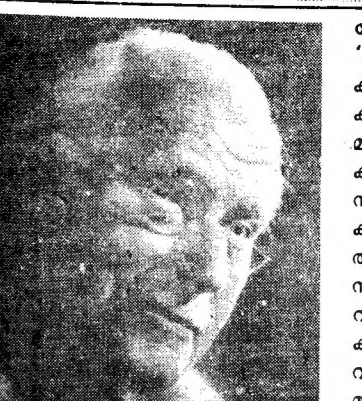
പ്രാധാന്യം കല്പിച്ച ഫ്രാഡിറുമായി സഹകരിക്കാനാവില്ലെന്നുകണ്ട് യൂങ് എല്ലാക്കാലത്തേക്കുമായി അദ്ദേഹത്തിൽനിന്ന് അകന്നുപോയി. സൗന്ദര്യോത്മകവും ചിന്താപരവുമായ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലൂടെ തെളിഞ്ഞുവരുന്ന യൂങ്ങിന്റെ രൂപത്തിന്റെ ആയിരത്തിൽ ഒരംശംപോലും ഈ ചെറിയ വിവരണത്തിലൂടെ വ്യക്തമാക്കാൻ എനിക്കു കഴിയില്ല. അതിനു ഗ്രന്ഥതന്നെ വായിക്കണം. അതുകൊണ്ടു പര്യവസാനമായി കൊള്ളട്ടെ. വടിയിൽ കുടുതലായി ശരീരം താങ്ങിക്കൊണ്ട് യൂങ് വാൻഡെർ പോസ്റ്റിന്റെ മുൻപിൽ നിന്നു. സ്കൂൾ ബോയ് ഇംഗ്ലീഷിൽ 'I'll be seeing you' എന്ന് യൂങ് അദ്ദേഹത്തോടു പറഞ്ഞു. പക്ഷേ കണ്ടില്ല. ഏതാനും ആഴ്ചകൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ലോകം കണ്ട ധിഷണാശാലികളിൽ പ്രധാനനും മനുഷ്യസ്നേഹികളിൽ അദ്ഭുതീയനുമായ യൂങ് മരിച്ചു. ജീവിതത്തിന്റെ ദീർഘതയ്ക്കും ജീവിതസ്ഥിതിന്റെ പരമോത്കൃഷ്ടതയ്ക്കും തമ്മിൽ ബന്ധമുണ്ട്. ചെമ്പേണ്ട ജോലി ചെയ്തുതീർക്കുന്നതിനു വേണ്ടി പ്രകൃതി വ്യക്തിക്ക് ജീവിതം നീട്ടിക്കൊടുക്കുന്നു. അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടത് അനുഷ്ഠിച്ചുതീരുന്നതുവരെ ആ വ്യക്തി മരിക്കുന്നില്ല. അപ്പോൾ ചെറുപ്പത്തിൽ മരിച്ചുപോകുന്നവരോ എന്ന ചോദ്യമുണ്ടാകും. ഹ്രസ്വമായ കാലയളവിൽ അവർ ചെയ്ത കൃത്യങ്ങളുടെ 'ഇംപാക്റ്റ്' ഇനങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്നതിനു വേണ്ടിയാണ് അവരെ നേരത്തേ അന്തരിപ്പിക്കുന്നത്. കാലംകഴിഞ്ഞ് വാൻഡെർ പോസ്റ്റിന് ഒരു ദർശനമുണ്ടായി. വീട്ടിന്റെ ഉദ്യാനത്തിലെ ഗെയ്റ്റിന്റെ അടുത്ത് യൂങ് നിന്നു കൈവീശിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു: I'll be seeing you. അതു പറഞ്ഞിട്ട് മലയുടെ അപ്പുറത്തേക്കിറങ്ങി അദ്ദേഹം അപ്രത്യക്ഷനായി. ഇംഗ്ലീഷിൽ 'ഹാസി നേററിങ്' എന്നു പറയാറുണ്ടല്ലോ. ആ വിശേഷണം പ്രത്യക്ഷരും ചേരും ഈ സ്മൃതകത്തിന്. (Penguin Book £ 5 = 00)

സീറോ ഡിഗ്രി റെറ്റിങ്

ആലുപ്പഴ സനാതനധർമ്മ വിദ്യാലയത്തിൽ ഞാൻ പഠിച്ചിരുന്ന കാലത്ത് തത്താപള്ളി എന്ന സ്ഥലത്താണ് താമസിച്ചത്. നിലാവുള്ള രാത്രിയിൽ ഞാനും തെക്കനാറുട്ടെ തറയിൽ വീട്ടിൽ ഭാസ്കരപ്പണിക്കരും മറുചില സ്നേഹിതന്മാരും കൂടി കിടങ്ങാപറമ്പുമെത്താനെത്തു ചെന്ന് വർത്തമാനം പറഞ്ഞു രുപിച്ചു വളരെനേരമിരിക്കും. ഞങ്ങളെക്കാൾ പ്രായംകൂടിയ ഭാസ്കരപ്പണിക്കർ (അന്തരിച്ചുപോയി യുവാവായിരിക്കത്തന്നെ) ചിലപ്പോൾ കഥകൾ പറയും. വിക്രമാദിത്യൻ കഥകൾ, മദനകാമരാജൻ കഥകൾ ഇങ്ങനെ ശൃംഗാരം കലർന്ന പല കഥകളും ഭാസ്കരപ്പണിക്കർ പറഞ്ഞുതന്നിട്ടാണ് ഞങ്ങൾ ആദ്യമായി പഠിച്ചത്. കഥകളെല്ലാം പറഞ്ഞുതീർന്നപ്പോൾ സാഹിത്യരസികനായ അദ്ദേഹം കഥകൾ സ്വയം നിർമ്മിച്ചുതുടങ്ങി. ശങ്കരാചാര്യരുടെ 'സൗന്ദര്യലഹരി'യിലെ ദേവീവർണ്ണനം വായിച്ച് ദേവിയെ കാണണമെന്ന് ആഗ്രഹിച്ച ഒരാളിന്റെ കഥ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു. കാളിന്ദനദിയുടെ

തീരകൾ പോലെയുള്ള രോമാവലി ദേവിയുടെ ക്ലാപകലശങ്ങളുടെ സംഗ്രഹത്താൽ സൂക്ഷ്മമായിത്തീർന്ന് നാദികുഹാരത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന വർണ്ണനയെ അതിന്റെ അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ എടുത്ത് അയാൾ കാമപരവശനായിപ്പോയി പോലും. ആ കാമാർത്തൻ ദേവിയെ ധ്യാനിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഒരുദിവസം പണ്ടത്തെ തമിഴ് സിനിമയിൽ മഹാവിഷ്ണുവും ശിവനും മറ്റും 'ടക്' എന്ന മട്ടിൽ മുകളിൽനിന്ന് താഴോട്ടുവന്നു ഭക്തന്റെ മുൻപിൽ നീല്ക്കുന്നതുപോലെ ദേവി വലിയ സ്പീഡിൽ താഴോട്ടിറങ്ങി അയാളുടെ മുൻപിൽ നിന്നു. ശങ്കരാചാര്യർ വർണ്ണിച്ചതു ശരിയാണോ എന്നറിയാനായി അയാൾ നീലരോമാവലിയുടെ സൂക്ഷ്മത സംഗ്രഹം നിർവഹിക്കുന്ന ക്ലാപകുടങ്ങളിൽക്കിടയിൽ അന്വേഷിച്ചു. ദേവിക്കു ദേഷ്യം വന്നു. അയാളുടെ ഇടതുകണ്ണ് ഉടനെ പൊട്ടിപ്പോവുകയുണ്ടായത്. വലതുകണ്ണും തകരുകയെന്നുവിചാരിച്ച് അയാൾ ആ കണ്ണ് വലതു കൈകൊണ്ടു പൊത്തിപ്പിടിച്ചു. ആ ആദാസനിൽ നിന്ന് രക്ഷനേടാൻ വേണ്ടി കപ്പിയിലിട്ട കയറ് വെള്ളംനിറച്ച തൊട്ടിയെ പൊക്കുന്നതുപോലെ സ്വന്തം ശക്തിവിശേഷം ദേവി പ്രവർത്തിപ്പിച്ച് ആകാശത്തിലേക്കു പൊങ്ങി. തിരിഞ്ഞു നിൽക്കുമ്പോൾ കാണിച്ചുകൊണ്ടാണ് ദേവി പൊങ്ങിയത്. അപ്പോൾ തന്നെ ഹിമവാൻ തന്റെ നിതംബ പ്രദേശത്തിന്റെ ഗുരുതാത്തെയും വിസ്താരത്തെയും എടുത്ത് മോശക്കു സ്ത്രീധനമായി കൊടുത്തുവെന്നു പറയുന്നതു ശരിയാണോ എന്നറിയാൻ വേണ്ടി അയാൾ ചൂണ്ടുവിരലും നടുവിരലും തെല്ലുകുറി വിടവിലൂടെ ദേവിയുടെ നിതംബത്തിലേക്കു നോക്കി. ഭാഗ്യംകൊണ്ടു ദേവി ആ നോട്ടം കണ്ടില്ല. അവർ തിരിഞ്ഞുനിന്നാണല്ലോ ആകാശത്തേക്ക് ഉയർന്നത്. അതുകൊണ്ട് അയാളുടെ വലതുകണ്ണിനു കേടാകുന്നു പറയില്ല. അയാൾ ഭാസ്കരപ്പണിക്കരുടെ വീട്ടിനടുത്ത് ഒറ്റക്കണ്ണനായി കഴിയുന്നവെന്നാണ് അദ്ദേഹം അന്നു ഞങ്ങളോടു പറഞ്ഞത്. അടുത്ത ദിവസം തന്നെ ആ ഏകനേത്രനെ കാണാൻ പോകണമെന്ന് ഞങ്ങൾ തീരുമാനിച്ചു. പക്ഷേ അതിനായി കിടങ്ങാപറമ്പു മൈതാനത്ത് എത്തിക്കൊള്ളാമെന്നു അറിയിച്ച ഭാസ്കരപ്പണിക്കരെ രണ്ടാഴ്ചത്തേക്കു ഞങ്ങൾ കണ്ടതേയില്ല. ഒറ്റക്കണ്ണനെ പിന്നെയൊട്ടു ദർശിച്ചുതീർത്തു.

ശ്രീ.നീലപദ്മനാഭൻ എന്തൊരു ഏകാഗ്രതയോടെയാണ് കലാദേവതയെ ഉപാസിക്കുന്നത്! അദ്ദേഹത്തിന് മുകളിൽപ്പറഞ്ഞ വിവരന്റെ വൈഷമികതയും ഒട്ടുമില്ലതാനും. പക്ഷേ ദേവി പ്രത്യക്ഷയായിക്കഴിഞ്ഞാൽ ഒരു കണ്ണടച്ചു കൊണ്ട് മനോഹരണുകൊണ്ടു മാത്രമേ അദ്ദേഹം നോക്കുകയുള്ളൂ. രണ്ടുകണ്ണുകൊണ്ടും നോക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ വിഷൻ ശരിയാകൂ. ഈ ഒറ്റക്കണ്ണുകൊണ്ടുള്ള നോട്ടത്താലാണ് കഥാവിഷയത്തിന്റെ ചോരയും നീരുമില്ലാത്ത അവസ്ഥ, മാംസമില്ലാത്ത അവസ്ഥ നമുക്കനുഭവപ്പെടുന്നത്. റഷൻ കഥാകൃത്തായ ബാബൽ ഇങ്ങനെയല്ലേ എഴുതുന്നത്? കമ്യൂവിന് ഒരുതരം Zero degree writing മാത്രമല്ലേയുള്ളൂ എന്നൊക്കെ ചോദിക്കാം. രണ്ടുപേരുടേയും കഥകൾക്ക് ഈ പൂജ്യം ഡിഗ്രി രചന ദോഷം ചെയ്യുന്നു എന്നുതന്നെയാണ് ഈ

യൂങ്

പ്രകൃതി വികാരരഹിതമാണെന്നോ വസ്തുനിഷ്ഠാസത്വം മാത്രമാണെന്നോ യൂങ് വിശ്വസിച്ചില്ല. മനുഷ്യചൈതന്യത്തിന്റെ പ്രതിരൂപാത്മകമായ ആവിഷ്കാരമാണ് അതെന്ന് അദ്ദേഹം കരുതി.

ലേഖകന്റെ പക്ഷം. മോപസാങ്ങിന്റെ 'ചന്ദ്രിക'യിൽ എന്ന കഥയുടെ സൗന്ദര്യം കമ്യൂവിന്റെ ഏതു കഥയ്ക്കുണ്ട്? എങ്കിലും നമ്മൾ കമ്യൂവിനെയും ബാബലിനെയും നിന്ദിക്കുന്നില്ല. മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പിൽ 'ആരാധന' എന്ന കഥയെഴുതിയ നീല പദ്മനാഭനെയും നിന്ദിക്കുന്നില്ല. ആശയ പ്രധാനമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥ. അമ്പലത്തിൽ തൊഴാൻ താത്പര്യമുള്ള ഒരു തൻ ക്രമേണ പള്ളിയിലേക്കു ചെന്ന് ആരാധനം നിർവഹിക്കുന്നു. അയാളുടെ വീട്ടിൽ ക്രിസ്തുവിന്റെ പടവും. കഥ പറഞ്ഞ രീതികൊണ്ട് ആ കഥാപാത്രത്തിന്റെ മാനസിക പരിവർത്തനം വിശ്വാസ്യമായി ബദലിക്കുന്നു. മേലുംകൊണ്ടു മറഞ്ഞ ചന്ദ്രന്റെ അവ്യക്ത ശോഭ ദുഷ്ടാവിന് ആഹ്ലാദമരുളുന്നതുപോലെ ആഖ്യാനത്തിൽ മറഞ്ഞ മതസൗഹാർദ്ദം വായനക്കാർക്ക് ആഹ്ലാദം നല്കുന്നു.

ചോദ്യം, ഉത്തരം

"എനിക്കു സാരെന്ത് ഉപദേശം തരും?"
"ഞാനാർ ഉപദേശിക്കാൻ. എങ്കിലും പറയട്ടെ. നിങ്ങൾ വിവാഹിതയാണെങ്കിൽ കുടുതലായി ഭർത്താവിനെ വിശ്വസിക്കരുത്. വിവാഹം കഴിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ, ആരെയെങ്കിലും സ്നേഹിക്കുന്നെങ്കിൽ അയാളെ ഒട്ടും വിശ്വസിക്കരുത്."
"ലോഡ് ഷെഡ്ഡിങ് തീർന്നതിൽ ആഹ്ലാദമില്ലേ?"
"ഇല്ല. ലോഡ് ഷെഡ്ഡിങ് ഉള്ളപ്പോൾ അരമണിക്കൂർ നേരം ഇരുട്ടത്തിരുന്നാൽ മതി. ഇപ്പോൾ വോൾട്ടേജിന്റെ കുറവുകൊണ്ട് എപ്പോഴും അർദ്ധായധകാരമാണ്. വായിക്കാൻ വയ്യ. എഴുതാൻ വയ്യ."
"നിങ്ങൾക്കു നിങ്ങളുടെ ബിസ്നസ്സ് നോക്കിയാൽ പോരോ? എന്തിന് എഴുതുന്നവരുടെ നേരെ മെക്കിട്ടുകയറുന്നു?"
"മെക്കിട്ടുകയറാം തന്നെയാണ് എന്റെ ബിസ്നസ്സ്."
"ലോക സാഹിത്യത്തിലെ എല്ലാ നല്ല കൃതികളും വായിക്കാണെന്നു മാർഗ്ഗം?"
"ലോകത്തെമ്പാടുമുള്ള പനിനിർപ്പുകൾ അടർത്തിയെടുക്കാൻ എന്തു മാർഗ്ഗം?"
"എനിക്കു വല്ലാത്ത കഷ്ടിണം. എന്തു ചെയ്യണം?"
"നിങ്ങൾ വിവാഹം കഴിച്ചവനാണോ? എങ്കിൽ ഭാര്യ പറയുന്നതൊക്കെ അവർക്ക് നേടിക്കൊടുക്കാൻ നിങ്ങൾ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ടാവും. അങ്ങനെയുള്ള ദർത്താകന്മാർക്കു വല്ലാത്ത കഷ്ടിണം ഉണ്ടാകും."
"എനിക്ക് കോളേജിൽ തോലി കിട്ടിയിട്ട് കുറച്ചു ദിവസങ്ങളേ ആയുള്ളൂ. നല്ല അർദ്ധാപകനാകാൻ ഞാനെന്തു ചെയ്യണം?"
"തൊണ്ണൂറു ശതമാനം പ്രകടനം അല്ലെങ്കിൽ നാട്യം. കൂട്ടികൾ അതു കണ്ടുപിടിക്കില്ല. പത്തു ശതമാനം അറിവു പകർന്നുകൊടുക്കൽ. പത്തു ശതമാനമേ അറിവുള്ളൂ എന്ന കാര്യവും കൂട്ടി

കൾ ഗ്രഹിക്കില്ല. ഇതു പരിഹാലിപ്പാൽ നിങ്ങൾ ഏറ്റവും നല്ല അധ്യാപകനായി വാഴ്ത്തപ്പെടും."

കെ.സുരേന്ദ്രൻ

നോവലിസ്റ്റ് ശ്രീ.കെ.സുരേന്ദ്രനോടു കൂടും വാരികയുടെ പ്രതിനിധികളായ ശ്രീ.പി. എസ്. രാധാകൃഷ്ണനും ശ്രീ.ജോഷിവർഗ്ഗീസും ചോദിച്ചു: "അർഹിക്കുന്ന അംഗീകാരം കിട്ടാതെ പോകുന്നുവെന്നു തോന്നിയിട്ടില്ലെന്ന് ഈ ചോദ്യത്തിന് സുരേന്ദ്രൻ മറുപടി നൽകിയത് ഇങ്ങനെ: "അവാർഡ് എനിക്ക് കിട്ടിയില്ല എന്ന് മറുത്തുവെന്ന് പറയുന്നതുതന്നെയാണ് എനിക്കുള്ള അവാർഡ്." സുരേന്ദ്രൻ വയലാർ രാമവർമ്മ എ്വോഡ് കൊടുക്കാത്തതു ശരിയായില്ല എന്ന് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഈ ലേഖകനുമുണ്ട്.

വയലാർ രാമവർമ്മ എ്വോഡ് കിട്ടിയ എഴുത്തുകാരുടെ പേരുകൾ പറഞ്ഞ് അവർക്കെതിന് അർഹതയില്ല എന്നു വ്യക്തമാക്കാൻ എനിക്കു കൗതുകമില്ല. ഒരു കാര്യം പറയാം. സുരേന്ദ്രന്റെ പല നോവലുകളുടെയും വളരെപ്പിറകിലേ എ്വോഡ് കിട്ടിയവരുടെ നോവലുകൾ നിലക്കുന്നുള്ളു.

അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ ഉത്തരം എന്നെ ആഹ്ലാദിപ്പിച്ചു. സുരേന്ദ്രന് പുരസ്കാരം ലഭിക്കാത്തതിനു കാരണങ്ങൾ പലതുണ്ട്. അവയിലൊന്ന് അദ്ദേഹം ഒരറയ്ക്കു നടക്കുന്നു എന്നതാണ്. അതുകൊണ്ട് സുരേന്ദ്രൻ മറുത്തുവെച്ച മായി സഹകരിക്കുന്നില്ല എന്നർത്ഥമില്ല. മാനു തയ്യാടെ എല്ലാവരോടും സഹകരിച്ചുകൊണ്ട് സ്വന്തം അഭിമാനത്തിനു ക്ഷതം വരുത്താതെ അദ്ദേഹം ഒരറയ്ക്കു നടക്കുന്നു. കേരളത്തിൽ സമ്മാനങ്ങൾ നൽകുന്നത് ക്ളിക്കുകൾ ആയതു കൊണ്ട് അവർക്ക് (ക്ളിക്കുകൾക്ക്) ആശ്രയഭാവം കാണിക്കാത്തവരെ ഇഷ്ടമല്ല. സമ്മാനം നിശ്ചയിക്കുന്ന വേളയിൽ അഭിജ്ഞാനം ആത്മധീരനായ സുരേന്ദ്രൻ അവഗണിക്കപ്പെടുന്നു.

രണ്ടാമത്തെ കാരണം ക്ളിക്കിന്റെ തലവൻ എപ്പോഴും 'പേഴ്സനൽ ചോയ്സിസ്' നടത്തുന്നവനാണ് എന്നതത്രെ. ഇന്നാർക്കു സമ്മാനം നൽകണമെന്ന് അയാൾ തീരുമാനിക്കും. ആ തീരുമാനത്തിന്റെ താഴെ ഒപ്പുവച്ചുകൊടുക്കുന്ന രണ്ടോ മൂന്നോ ആളുകളെ അയാൾ തന്നെ തിരഞ്ഞെടുക്കും. തലവൻ തുല്യം ചാർത്തുന്നതിന്റെ താഴെ ഈ ശീങ്കിടികൾ ഒപ്പുവച്ചുകൊടുക്കും. ഈ ഒപ്പുവച്ചുകൊടുക്കലിന് സ്വാർത്ഥപരങ്ങളായ ലക്ഷ്യങ്ങളുണ്ട്. തങ്ങളുടെ ഏതെങ്കിലും രചനയ്ക്ക് തലവൻ എ്വോഡ് നൽകിയേക്കും എന്ന് അവർ കരുതുന്നു. പ്രാഡിവാകർ എന്നപേരിൽ വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളിൽ തങ്ങളുടെ പേരുകൾ അച്ചടിച്ചുവരുമല്ലോ എന്ന വിചാരവും അവർക്കുണ്ട്.

വയലാർ രാമവർമ്മ എ്വോഡ് കിട്ടിയ എഴുത്തുകാരുടെ പേരുകൾ പറഞ്ഞ് അവർക്ക് അതിന് അർഹതയില്ല എന്നു വ്യക്തമാക്കാൻ എനിക്കു കൗതുകമില്ല. ഒരു കാര്യം പറയാം. സുരേന്ദ്രന്റെ പല നോവലുകളുടെയും വളരെപ്പിറകിലേ എ്വോഡ് കിട്ടിയവരുടെ നോവലുകൾ നിലക്കുന്നുള്ളു. ലോകമാകെ ജീർണ്ണിക്കുന്നു. ആ ജീർണ്ണത കേരളത്തിലെ പുരസ്കാര നിർണ്ണയത്തിലും കാണുന്നു.

കെ.ആർ.ചുമ്മാർ

ഒന്നാൽ സ്നേഹിക്കുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സമൂഹമാണ് ശ്രീ.കെ.ആർ.ചുമ്മാർ. അദ്ദേഹം അന്തരിച്ചില്ല. ഇപ്പോഴും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന് എന്റെ മനസ്സ് പറയുന്നതു കൊണ്ടാണ് ഞാൻ ഈ ഖണ്ഡികയിലെ ആദ്യത്തെ വാക്യത്തിൽ ആ വിചാരത്തിനു യോജിച്ച കാലം (tense) പ്രയോഗിച്ചത്. വ്യക്തികളിലേടെയും സംഭവങ്ങളിലേടെയും തന്റെ ധീക്ഷണയുടെ പ്രകാശം പ്രസരിപ്പിച്ച് സത്യങ്ങളെ കണ്ട് അവയെ ആകർഷകമായി, നർമ്മമയരമായി പ്രതിപാദിച്ച ചുമ്മാറിനു മരണമില്ല. തന്നെ അസഭ്യങ്ങളിൽ കുളിപ്പിച്ചവരോടും അദ്ദേഹം കയർത്തില്ല. അവരെക്കുറിച്ച് ഒരു ചിത്തവാക്കുപോലും പറഞ്ഞില്ല. കൂടിവന്നാൽ ഒരു ഹാസ്യോക്തി പ്രയോഗിക്കും. അത് ആ പ്രതിയോഗിയെത്തന്നെ രസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. ശ്രീലീല എന്ന് പേരുവച്ച് ചുമ്മാറെഴുതിയ ലേഖനങ്ങൾക്ക് രചനാകാല

ത്തന്നെ ബന്ധിപ്പിച്ച പ്രാധാന്യമുള്ള എഴുത്തുവരാം. എങ്കിലും അതിലെ ഹാസ്യപ്രയോഗങ്ങൾക്കും ഇൻസൈറുകൾക്കും സാർവകാലിക പ്രാധാന്യമുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് അവ സമാഹരിച്ച ഗ്രന്ഥരൂപത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തണമെന്ന് ഞാൻ മലയാള മനോരമയുടെ അധികാരികളോട് അപേക്ഷിക്കുന്നു.

ചുമ്മാറിനെ ഞാൻ ഒടുവിൽ കണ്ടത് തിരുവനന്തപുരത്തെ 'മലയാളമനോരമ' ആപ്പിസിൽ വച്ചാണ്. രോഗാധിക്തി സങ്കോചം അദ്ദേഹത്തിന്റെ തലമുടി കൊഴിഞ്ഞുപോയിരുന്നു. തേളുസ്സാർന്ന മുഖം വ്യാകുലതയായിരുന്നു. എങ്കിലും

ലോഡ് ഷെയ്ഡിങ് ഉള്ളപ്പോൾ അരമണിക്കൂർ നേരം ഇരുട്ടത്തിരുന്നാൽ മതി. ഇപ്പോൾ വോൾട്ടേജിന്റെ കുറവുകൊണ്ട് എപ്പോഴും അർദ്ധധാരാധാരമാണ്.

"എന്താ ക്ഷീണിച്ചുപോയത്?" എന്നു ഞാൻ ചോദിച്ചില്ല. അങ്ങനെ ചോദിക്കുന്നത് മാനുതയുടെ ലക്ഷണമല്ലല്ലോ. എനിക്കു വേണ്ടിയിരുന്ന സഹായങ്ങളൊക്കെച്ചെയ്താൻ അദ്ദേഹം സഹപ്രവർത്തകർക്കു ഞാൻ കേൾക്കാതെത്തന്നെ നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ട് ഹൃദ്യമായി ചിരിച്ചതിനു ശേഷം ലിഫ്റ്റിൽ കയറി മുക്കളിലേക്കു പോയി. ചുമ്മാർ ശാരീരികമായി തളർന്നിരുന്നെങ്കിലും അദ്ദേഹം മരിച്ചുപോകുമെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചതായില്ല. ചുമ്മാർ എന്ന പുരുഷന്റെ നത്തിന്റെ പ്രത്യക്ഷ ശരീരത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ ഞാൻ ദുഃഖിക്കുന്നു.

57-ാം പേജിൽനിന്നും തുടർച്ച ശുശ്രൂഷയെന്ന ആയിരിക്കുമെന്ന് ഗോഷിയാർ സിംഗിന് മനസ്സിലായി.

അൻപതു മീറർ അകലെയായി, പാക് പ്രാണ്ടിയർ റൈഫിൾസ് ലഹ.കേണൽ രാജായുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, ആരംഭിച്ച ഉഗ്രമായ ഒരാക്രമണത്തിന്റെ മുന്നണികളുമായി ഗ്രനേഡിയേഴ്സ് ഏറുമുട്ടി. റാംപ്രസാദ് കൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്ന മെഷീൻഗൺ തുടർ വെടികൾ പൊട്ടിച്ചു. പരക്കെ മററ് യന്ത്രത്തോക്കുകളും.

എവിടെയും വെടിയുണ്ടകൾ ചീറിപ്പാഞ്ഞു കൊണ്ടിരുന്നു. ഗ്രനേഡുകളുടെയും, ചെറു പീരങ്കികളുടെയും ഷെല്ലുകൾ, മഹാമാരിപോലെ പാക് സൈന്യം വർഷിച്ചു. ഇന്ത്യാക്കാരെ കൊന്നൊടുക്കുവാനുള്ള ആഹ്വാനം, പാക് ആഫീസർമാർ നൽകുന്നത്, ഗ്രനേഡിയേഴ്സിന് കേൾക്കാം. അത്രയ്ക്കടുത്തായി ആക്രമണം.

പെട്ടെന്ന് സി കമ്പനിയുടെ തന്ത്രപ്രധാനമായ ഒരു യന്ത്രത്തോക്ക് നിശ്ശബ്ദമായി. യന്ത്രത്തോക്കിന് തകരാറുപറിയെന്നു മനസ്സിലാക്കിയ ഗോഷിയാർ സിംഗ് അവിടെക്കു പാഞ്ഞു. ഓടിക്കൊണ്ടിരുന്നതിനിടയിൽ, മേജറുടെ കാൽമുട്ടിൽ ഒരു വെടിയുണ്ട തറച്ചു. ഗോഷിയാർസിംഗ് നിലംപരിശ്ചി.

അദ്ദേഹം ചാടിയെന്നിരുന്ന. കാലു തകർന്നതോ, രക്തം വാർന്ന് ഒലിക്കുന്നതോ വകവെച്ചില്ല. ഒരു കാലിൽ, കൊന്നിക്കൊന്നി, മെഷീൻഗണ്ണിനടുത്തെത്തി.

തകരാറുകൾ വരുന്ന യന്ത്രത്തോക്കുകൾ നിമിഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ, ശരിയാക്കുവാനുള്ള മേജറുടെ വൈദ്യഗദ്യം പ്രസിദ്ധമാണ്. മിനിട്ടുകൾക്കുള്ളിൽ മെഷീൻഗൺ ശരിപ്പെടുത്തി, തുരുതുരെ വെടികൾ പൊട്ടിച്ചു. മേജറുടെ വദനം പ്രസന്നമായി.

ഇതിനിടയിൽ പൊരിഞ്ഞ പോരാട്ടം നടക്കുകയായിരുന്നു. തകർന്ന് നിർജ്ജീവമായ കാലുമായി, ഓരോരോ സ്ഥാനങ്ങളിൽ, ഒരു കാലിൽ കൊന്നിക്കൊന്നി എത്തി, സ്വന്തം അനുയായികൾക്ക് മേജർ, ഊർജ്ജ്വപർന്നു. രണരംഗത്ത് ആത്മയൈര്യം വാരിവതിരി നെടുനായകനായി നിലക്കുന്ന മേജർ, അമാനുഷനാണെന്ന് അനുയായികൾക്ക് ബോധ്യം വന്നു.

അതുഗ്രമമായ പാക് ആക്രമണം നയിച്ച പാക് ലഹ.കേണൽ രാജായും അനേകം ശുശ്രൂഷയ്ക്കു ഈ പോരാട്ടത്തിൽ മുതിയടഞ്ഞു. അങ്ങനെ പാക്സിംഗ്നിലെ ബന്ധുതർമേലെയിൽ, മൂന്നാം ഗ്രനേഡിയേഴ്സിന്റെ കൊടിക്കു നിർബാധം പാറിപ്പറന്നു.

ബ്രിഗേഡിയർ രോജിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം ലഹ.കേണൽ രാജായുടെ മൃതദേഹം പാക് അധികാരികളെ ഗ്രനേഡിയേഴ്സ് ഏല്പിച്ചു.

വിശോധനയായ ധീരത പ്രകടിപ്പിച്ച്, പട്ടാള നേതൃത്വത്തിന്റെ തുടക്കുന്ന ചൈതന്യമായി ഉടലെടുത്ത്, രണഭൂമിയിൽ, ഇതിഹാസ വിരഹപുഷ്പമായി, അണികളെ അലഞ്ചെന്നായി നയിച്ച, മേജർ ഗോഷിയാർ സിംഗിന് രാഷ്ട്രം പരമവീരചക്രം നൽകി.

മററൊരു കൊടുങ്കാറ്റിനു മുൻപ്

13-ാം പേജിൽ നിന്നും തുടർച്ച

ലുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും ഇന്നത്തെപ്പോലെ അന്നത്തെയും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ അതിനു മിനക്കെട്ടില്ല.

വാർഡുകൃത്തിന്റെ ബദധ്യാടിൽക്കഴിയുന്ന ഈ സാമന്ത്രിസമരപ്പൊരാളിന്റെ സന്തോഷ ഭൂമിയോ ആദായമാർഗ്ഗങ്ങളോ ഇല്ല. സാമന്ത്രിസമരം പെൻഷൻകൊണ്ടാണ് ഉപജീവനം കഴിക്കുന്നത്.

തനിക്കു സർക്കാർ അനുവദിച്ച ഭൂമിയോ അതിനുപകരമായി മററവിടെയെങ്കിലും സ്ഥലമോ കൈവശപ്പെടുത്തിക്കിട്ടുവാൻ അധികാരികൾക്ക് ഈ നിസ്വാർത്ഥസേവകർ പലപ്രാവശ്യം അപേക്ഷകൾ നൽകി. പക്ഷേ, നിയമസംതകങ്ങളിൽ അതിനുള്ള ദാക്ഷിണ്യം ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കുണ്ടായില്ല. മാറിമാറി ഭരണത്തിൽ വന്ന രാഷ്ട്രീയ നേതാക്കന്മാരും കൈമലർത്തി. സമീപകാലത്തായി ചീഫ് സെക്രട്ടറിക്ക് എല്ലാ വിശദാംശങ്ങളോടുകൂടി ഒരു അപേക്ഷകൂടി സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. തനിക്കനുവദിച്ച സ്ഥലം കൈവശപ്പെടുത്തി നൽകാനാവില്ലെങ്കിൽ പകരം തന്റെ പ്രാധാന്യംകൂടി പരിഗണിച്ച് തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിൽ എവിടെയെങ്കിലും ഭൂമി അനുവദിച്ചാൽ മതിയെന്നാണ്. അതിൽ

അപേക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഉൾപ്രദേശമായ കൂടപ്പനക്കുന്ന്, മുടവൻമുൾ, ബെൽഹവൻ തുടങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങളിൽ അതിനുപറിയ സ്ഥലങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നും അപേക്ഷയിൽ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയിട്ടുണ്ട്.

തിരിഞ്ഞുനോക്കാൻ ആരുമില്ല

ഹിംസ കണക്കുകൂട്ടലുകളെ തകിടം മറിക്കാറുണ്ട്. പക്ഷേ, ഇത്രവേഗം ഈ മണ്ണിലെ മനുഷ്യർ ഇങ്ങനെയായതെങ്ങനെ? എൻ.എൻ. പിള്ളയുടെ ഒരു കഥാപാത്രം പറയുന്നതുപോലെ "വേദന വേദനയോണെന്നും തൊറു തൊറാണെന്നും അറിയുന്നവർക്കു ജീവിക്കാൻ കൊള്ളുന്നതല്ല ഈ ഭൂമി" എന്നുണ്ടോ? "എന്തു ചെയ്യാം? അത്രമാത്രം മനുഷ്യർ താഴുന്നു" വെന്ന് ഈ പോരാളി പ്രതികരിക്കുന്നു. പക്ഷേ, സത്യത്തിന്റെയും സാമന്ത്രിയുടെയും ആപൽക്കരമായ ചുരങ്ങൾ പിന്നിട്ടു തളർന്ന മനുഷ്യനല്ല മണ്ണുതല കരുണാകരൻ. സത്യത്തിന്റെയും നന്മയുടെയും ചിതയിൽനിന്നു ചിരിക്കുന്ന നവരാഷ്ട്രീയക്കാരുടെക്കൊണ്ടുപോയി മനസ്സിൽ കാട്ടുതീ സുക്ഷിപ്പിരുന്ന ഈ പോരാളിയുടെ കണ്ണുകൾ നിർവ്വീകാരമാവുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്തെ അങ്ങനെയൊരാൾ? "കള്ളുകുടിക്കണം, കൈക്കുലി വാങ്ങണം. സത്യസന്ധത എന്നൊരു സാധനമില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനത്തിൽനിന്നും നീങ്ങ ലീവെടുത്തത്. ഇന്ത്യയ്ക്കകത്ത് അരാജകത്വം വരികയാണ്. മാടമ്പിമാരുടെ കാലത്തേക്കൊണ്ടു നമ്മൾ പോകുന്നത്. ഇതിനെ യൊന്നും നേരിടാനുള്ള സംഘടിതശ്രമം ഇന്നില്ല. അതിലേക്ക് എടുത്തുചാടാനുള്ള ശക്തിയും എനിക്കില്ല. എന്റെ ആരോഗ്യം മുഴുവൻ നശിച്ചു. പക്ഷേ, എനിക്കു നിരാശയില്ല. കൊള്ളരുതായ്മകളെ നേരിടാൻ തന്റെ മുമ്പുള്ളതല്ല തലമുറ വരും. അവസാനത്തെ ശാസനം വലിക്കുമ്പോഴും എന്റെ നെഞ്ചിൽ മുഴങ്ങുന്നത് അവരുടെ ശബ്ദമാണ് വിളിയായിരിക്കും.

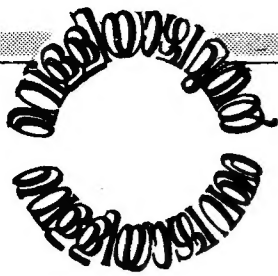
സമരകാഹളം മുഴങ്ങിയ മണ്ണുതല കരുണാകരൻ മുഖത്ത് പ്രക്ഷോഭത്തിന്റെ ഒരു കാലം തെളിയുകയാണ്. മററൊരു കൊടുങ്കാറ്റിനു മുൻപുള്ള ശാന്തത ആ മുഖത്തു നിറയുന്നു.

NOW ON SALE

1. Boris Pasternak: Selected Poems	Rs. 198
2. Pablo Neruda: Selected Poems	Rs. 198
3. Jorge Luis Borges: Selected Poems 1923-1967	Rs. 297
4. Federico Garcia Lorca: Poet in New York	Rs. 297
5. Yukio Mishima: Thirst for Love	Rs. 198
6. Alan Paton: Cry, The beloved Country	Rs. 198
7. Jorge Luis Borges: Labyrinths	Rs. 198
8. Vladimir Nabokov: Lolita	Rs. 198
9. Jorge Luis Borges: The Book of Imaginary Beings	Rs. 198
10. Marcus Aurelius: Meditations	Rs. 198
11. Niccolo Machiavelli: The Prince	Rs. 198
12. Friedrich Nietzsche: Thus Spoke Zarathustra	Rs. 198
13. Friedrich Nietzsche: Twilight of the Idols/ The Anti-Christ	Rs. 166
14. Charles Baudelaire: Selected Poems	Rs. 231
15. Soren Kierkegaard: Fear & Trembling	Rs. 198
16. Honore De Balzac: Cousin Bette	Rs. 166
17. Michel Foucault: The Birth of the Prison	Rs. 297
18. Michel Foucault: The History of Sexuality I; An Introduction	Rs. 198
19. Michel Foucault: The History of Sexuality II; The Use of Pleasure	Rs. 347
20. Michel Foucault: The History of Sexuality III; The Care of the Self	Rs. 248
21. Gabriel Garcia Marquez: Clandestine in Chile	Rs. 148
22. Edward W Said: Orientalism; Western Conceptions of the Orient	Rs. 246
23. H.G. Wells: A Short History of the World	Rs. 198
24. Paul Davies: The Mind of God; Science & the Search for Ultimate Meaning	Rs. 198
25. Isaac Asimov: Asimov's New Guide to Science	Rs. 347
26. Francis Fukuyama: The End of History and the Last Man	Rs. 347

MODERN BOOK CENTRE

G.P.O. JUNCTION, THIRUVANANTHAPURAM-695 001.
Phone: 331828, 331816.

ദൂരെയോ കരുണാകര... അതറിയില്ലേ... ഞാൻ ഒരു പത്രത്തിന്റെ എഡിറ്ററാ... വന്നില്ലെങ്കിലും വാർത്ത എങ്ങനെ എടുക്കണമെന്ന് എനിക്കറിയാം. ചോർത്തിയെടുക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ ഞങ്ങളൊക്കെ സമർത്ഥന്മാരാ... അല്ലോ ഹസനേ... ഇയാളുടെ തോളിൽ ഞാൻ കൈയിട്ടു ചോദിച്ചു പറയാത്ത കാര്യം വല്ലതുമുണ്ടോ?

ഇ.കെ. നായനാർ
ശ്രദ്ധാർഹമായി വാർത്ത ചോർത്തിയെടുക്കുന്ന കോൺഗ്രസ്സുകാരുടെ കൂടെ ഹസ്സുമുണ്ടോ?

★ ★ ★

ബന്ധു, പണിയുടക്കാണ് തൊഴിലാളികളുടെ ആധാരം.

കെ.ആർ. ഗൗരിയമ്മ
രണ്ടായാലും പണിയായുടക്കളുടെ ആവശ്യമില്ലല്ലോ.

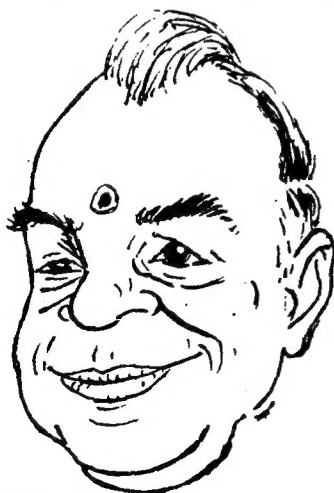
★ ★ ★

കേരളത്തിലെ കുഞ്ഞുങ്ങളിന് മാഗ്ളിഷ് പര്യവർത്തിയാണ്. കൂട്ടിസായിപ്പന്മാർ പഠിപ്പിക്കുന്നത് ഇംഗ്ലീഷും മലയാളവും കലർത്തിയ മാഗ്ളിഷാണ്.

കടമ്മനിട്ട
റോയൽ ഇംഗ്ലീഷിന്റെ മോഹിനിയാണല്ലോ കടമ്മനിട്ട.

★ ★ ★

ഇപ്പോഴത്തെ പ്രേമം കല്യാണത്തിൽ കലാശിക്കുമോ? കോൺഗ്രസിനെ എതിർ

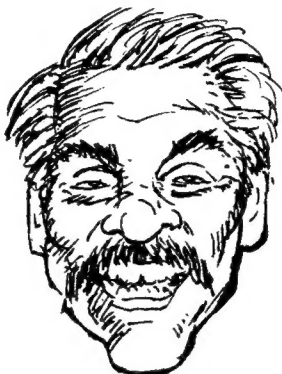

ക്കാൻവേണ്ടിയുണ്ടാകുന്ന കൂട്ടുകെട്ടിൽ ആരെ കൈയാണുണ്ടാവുക? സേട്ടിന്റെ ലിഗിനേയും മദനിയുടെ പാർട്ടിയേയും ഇടതുനണിയിൽ ഫ്രടകകക്ഷികളാക്കുമോ എന്നറിയാൻ ബി. ജെ.പി.ക്കു താത്പര്യമുണ്ട്

കെ.ഇ. മാരാർ
കല്യാണമൊന്നും കഴിയില്ല. പഴയ രീതിയിൽ ചെറിയൊരു സമ്മതം മാത്രം.

★ ★ ★

മന്ത്രിമാരുടെ ഓഫീസിൽ മേശകൾ തുറന്നു വച്ചിരിക്കുന്നു. മുഖ്യമന്ത്രിക്ക് ഇതറിയില്ലെങ്കിൽ ഏതൊക്കെ മന്ത്രിമാരുടെ ഓഫീസിലാണ്

മേശ തുറന്നുവച്ചിരിക്കുന്നതെന്ന് രഹസ്യമായി അറിയിക്കാം.

ബേബിജോൺ
ബേബിജോണിന്റെ പണം ആരുടെ മേശയിലേക്കോ പോയത്?

★ ★ ★

പൊന്നൻ ശ്രീധർ ഫൗണ്ടേഷൻ നല്കി വരുന്ന യുവരാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തകർക്കും മന്ത്രിമാർക്കും വേണ്ടിയുള്ള 1994-ലെ കർമ്മ ശേഷാ അവാർഡ് വിദ്യാഭ്യാസമന്ത്രി ഇ.ടി. മുഹമ്മദ് ബന്ധിപ്പിച്ച് ലഭിച്ചു.

വാർത്ത
പൊന്നൻ ശ്രീധറിനെ മുഹമ്മദ് ബന്ധിർ കേട്ടിരിക്കുമോ?

★ ★ ★

ഇന്ന് ദേശീയതലത്തിൽ കേരളമെന്നു കേട്ടാൽ കരുണാകരനാണ്. കേരളരാഷ്ട്രീയ ചുറ്റിക്കറങ്ങുന്നതുകൊണ്ട് കരുണാകരൻ എന്ന അച്ചുതണ്ടിലാണ്. കോൺഗ്രസിന് കേരളത്തിലും ദേശീയതലത്തിലുമുണ്ടാകുന്ന പ്രതിസന്ധികളെ അടിപതറാതെ നേരിടുന്ന നേതാവാണ് കരുണാകരൻ. പലരും തളർത്താൻ നോക്കിയിട്ടും അദ്ദേഹം തളർന്നില്ല.

ഇ. കാർത്തികേയൻ
ലീഡറെ, കാർത്തികേയൻ ഇനി എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്?

★ ★ ★

രാഷ്ട്രീയ കക്ഷികളോട് സമുദ്ര സിദ്ധാന്തമാണ് ഞാൻ പാലിച്ചത്. അതുകൊണ്ട് നായനാർക്കും കരുണാകരനുമൊക്കെ എന്നോടു താത്പര്യമായിരുന്നു. എന്നാൽ വളരെ 'കടുപ്പിച്ച' അടുപ്പമുണ്ടാവില്ല. അത്ര അടുപ്പം നല്ലതല്ലെന്നാണ് എന്റെ പക്ഷം.

ടി.എസ്. ഇയച്ചന്ദ്രൻ
അതുകൊണ്ടല്ലേ നീട്ടിക്കിട്ടായത്?

★ ★ ★

വിമോചനസമരത്തിന്റെ മാതൃകയിലുള്ള ഒരു പ്രക്ഷോഭത്തിലൂടെ കരുണാകരൻ ഗവൺമെന്റിനെ അട്ടിമറിക്കാനുള്ള ആഗ്രഹമില്ല. പ്രതിപക്ഷത്തെ നിർജ്ജീവമെന്നു പറഞ്ഞാൽ ഷേഷിക്കുന്നവർ ഈ ഗവൺമെന്റിനെ അട്ടിമറിക്കാനുള്ള പൂർത്താക്കണമെന്നാഗ്രഹിക്കുന്നവരാണ്.

വി.എസ്. അച്യുതാനന്ദൻ
വരുംകാല മുഖ്യമന്ത്രിയെന്നുള്ള നിലയിൽ ഇങ്ങനെതന്നെയാണു സംസാരിക്കേണ്ടത്.

★ ★ ★

മലയാളികൾ കൂടുതൽ ബുദ്ധിമാന്മാരാണ്. പക്ഷേ, ഇന്ന് അതു കൈമോശം വന്നിരിക്കുന്നു.

ലഫ്: ഗവർണ്ണർ
വക്കം പുരുഷോത്തമൻ
തിരിച്ചുവരു. ഇതൊക്കെയൊന്നു ശരിയാക്കാം.

★ ★ ★

രാഷ്ട്രീയം രാഷ്ട്രീയത്തിനുവേണ്ടിയൊന്നെന്നും രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾക്കുവേണ്ടിയൊന്നെന്നും രാഷ്ട്രീയ നേതാക്കൾക്കുവേണ്ടിയൊന്നെന്നും തെറിപ്പെടുത്തി വരുന്നുണ്ട്. ഇവർ രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ അർത്ഥം അറിയാത്തവരാണ്. രാഷ്ട്രീയം ഇനങ്ങളുടെ നന്മയ്ക്കും

നാടിന്റെ പുരോഗതിക്കായിരിക്കണം.
വി.എം. സുധീർ

രാഷ്ട്രീയ നേതാക്കളെ ഇത്തരം കാര്യങ്ങൾ പാഠിപ്പിക്കുന്ന വല്ല ഇൻസ്പിറേഷനും തുടങ്ങി അതിന്റെ ഫലകൾക്കുവേണ്ടുന്നതല്ലേ നല്ലത്, ദുഷ്ടിയാ?